

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.
ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ

ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο «Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ»	7
1.1. Διαχρονική εξέλιξη του θεσμού	7
1.2. Δομή, μορφές και λειτουργίες σύγχρονης οικογένειας	8
1.3. Αναγκαιότητα προστασίας της οικογένειας – κρίση του θεσμού	13
1.3.1. Μεταβολές στην οικογενειακή ζωή	14
1.4. Μορφές προστασίας της οικογένειας από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα	15
1.4.1. Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο οικογενειακής πολιτικής	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο «Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»	19
2.1. Ιστορική αναδρομή της κοινωνικής πολιτικής	19
2.2. Μέτρα κοινωνικής πολιτικής για την οικογένεια	20
2.2.1. Φορείς άσκησης της οικογενειακής πολιτικής	22
2.2.2. Προγράμματα κοινωνικής προστασίας της οικογένειας και νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους	25
2.3. Δομές και υπηρεσίες προστασίας του Ε.Ο.Κ.Φ.	30
2.3.1. Διάρθρωση, υπηρεσίες και προγράμματα του Ε.Ο.Π.	31
2.3.2. Διάρθρωση, υπηρεσίες και προγράμματα του Κ.Β. «Μητέρα»	40
2.3.3. Διάρθρωση, υπηρεσίες και προγράμματα του Π.Ι.Κ.Π.Α.	43
2.4. Προτάσεις μελετών για την οικογενειακή πολιτική στην Ελλάδα	51

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο «ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»	58
3.1. Ιστορική εξέλιξη του Ε.Ο.Π. και των ΚΕ.Φ.Ο.	58
3.2. Διάρθρωση και λειτουργία των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. και των Υπηρεσιών ενός ΚΕ.Φ.Ο.	60
3.3. Διάκριση των ΚΕ.Φ.Ο. αγροτικών – αστικών περιοχών	61
3.4. Προγράμματα – δραστηριότητες στήριξης της Οικογένειας	69
3.4.1. Ταξινόμηση προγραμμάτων – δραστηριοτήτων ενός ΚΕ.Φ.Ο.	74
3.5. Συνεργασίες των ΚΕ.Φ.Ο.	76
3.6. Συνέντευξη με την Διευθύντρια του Ε.Ο.Π. και με Υπεύθυνη ΚΕ.Φ.Ο.	76
3.7. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο «ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»	87
4.1. Σύνθεση προσωπικού των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο.	87
4.1.1. Σύνθεση προσωπικού ενός ΚΕ.Φ.Ο. και ο ρόλος της υπεύθυνης	89
4.2. Πληρότητα προσωπικού κατά Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. και κατά κλάδο	91
4.3. Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση προσωπικού αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο.	96
4.4. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις	98
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο «ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ»	100
5.1. Στατιστική κίνηση των μελών αγροτικών - αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τα έτη 1996 έως 2000	100
5.1.1. Ανάλυση λειτουργικών στοιχείων αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τα έτη 1996 έως 2000.	104

5.2. Στατιστική κίνηση των μελών αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο	105
5.2.1. Ανάλυση λειτουργικών στοιχείων αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο	109
5.3. Στατιστική κίνηση των μελών αγροτικών - αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά πρόγραμμα και δραστηριότητα	109
5.4. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις	111
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»	113
6.1. Οικονομική διαχείριση και πόροι των ΚΕ.Φ.Ο.	113
6.1.1. Προϋπολογισμοί – απολογισμοί και οικονομική ανάλυση δαπανών – εσόδων του Ε.Ο.Π. 1995 έως 1999	113
6.1.2. Κατηγορίες δαπανών – εσόδων και οικονομική ανάλυση ετών 1995 έως 1999	116
6.2. Σύννοψη προϋπολογισθέντων – απολογισθέντων δαπανών – εσόδων Τομέων ΚΕ.Φ.Ο.	120
6.3. Ανάλυση δαπανών – εσόδων Τομέα αγροτικών και Τομέα αστικών ΚΕ.Φ.Ο.	123
6.4. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις	126
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7° «Η ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΤΤΙΚΗΣ»	128
7.1. Εισαγωγή	128
7.2. Υλικό και μέθοδος	129
7.3. Ανάλυση και αποτελέσματα έρευνας	135
7.5. Συμπεράσματα με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας	149
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	153
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	i
ΠΙΝΑΚΕΣ	iii
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ	v

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	vi
ΣΧΗΜΑΤΑ	vii
ΧΑΡΤΕΣ	vii
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Μ.Ε.Α.	Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
Δ.Ε.Ο.	Διεθνές Έτος Οικογένειας
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ι.Ε.	Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Ε.Κ.	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
Ε.Κ.Τ.	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
Ε.Κ.Κ.Ε.	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
ΕΛ.Ε.Π.Α.Α.Π.	Ελληνική Εταιρία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Παίδων
Ε.Ο.Κ.Φ.	Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας
Ε.Ο.Π.	Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας
Ε.Σ.Υ.	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ε.Σ.Υ.Ε.	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ι.Κ.Π.Α.	Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντιλήψεως
ΙΑ.Κ.	Ιατροκοινωνικά Κέντρα
Ι.Β.Σ.	Ιδιωτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός
Κ.Α.Α.Π.Β.	Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων Παίδων Βούλας
Κ.Β.Σ.	Κρατικός Βρεφονηπιακός Σταθμός
Κ.Ε.Κ.	Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Κ.Ε.Π.Ε.	Κέντρο Προγραμματισμού και Κοινωνικών Ερευνών
ΚΕ.ΠΕ.Κ.	Κέντρο Περίθαλψης Παίδων
ΚΕ.Σ.Υ.Υ.	Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
ΚΕ.Φ.Ο.	Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας
Κ.Ο.Π.	Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού
Ν.Ε.Λ.Ε.	Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης

Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Β.Υ.	Ομάδες Βοηθείας Υπαίθρου
Ο.Γ.Α.	Οργανισμός Γεωργικής Απασχόλησης
Ο.Ε.Κ.	Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Σ.Υ.Ο.	Συμβουλευτική Υπηρεσία Οικογένειας
Χ.Α.Ν.	Χριστιανική Αδελφότητα Νέων
Χ.Ε.	Χώροι Ευθύνης
Χ.Ε.Ν.	Χριστιανική Ένωση Νέων
Υ.Ε.Κ.Κ.Α.	Υπουργείο Εργασίας Και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Υ.Υ.Π.	Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία με θέμα « Η Προστασία του Θεσμού της Οικογένειας στα πλαίσια του Ελληνικού Συστήματος Κοινωνικής Πολιτικής. Το παράδειγμα των ΚΕ.Φ.Ο.» εκπονήθηκε στα πλαίσια των πτυχιακών εργασιών του Τμήματος Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Καλαμάτας.

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται ο πιο πολυδιάστατος προνοιακός Οργανισμός στην Ελλάδα και το μεγαλύτερο κομμάτι του, η ανοικτή περίθαλψη των ΚΕ.Φ.Ο. Αναμφισβήτητα πρόκειται για τον πιο δυσπρόσιτο και δαιδαλώδη προνοιακό Οργανισμό και για την αξιολόγηση του έργου των 186 ΚΕ.Φ.Ο. (Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας) που βρίσκονται διάσπαρτα σε ολόκληρη την χώρα, ο οποίος έως τώρα αποτελεί ένα απροσέγγιστο πεδίο έρευνας της οικογενειακής πολιτικής, από τα Τεχνολογικά και Πανεπιστημιακά Τμήματα και τα κέντρα ερευνών της χώρας που θα μπορούσαν να ασχοληθούν με ανάλογες έρευνες. Θα μπορούσε η παρούσα πτυχιακή ν' αποτελέσει βάση για επόμενες πτυχιακές, πράγμα το οποίο και εύχομαι και θα αποτελούσε δικαίωση των προσπαθειών μου.

Ήταν μια δύσκολη, επίπονη και μοναχική προσπάθεια για την οποία απαιτήθηκε καθημερινή ενασχόληση για αρκετό χρονικό διάστημα. Παρόλες τις δυσκολίες που υπήρχαν και αντιμετώπισα κατέβαλα σύντομες προσπάθειες για να παρουσιάσω μια χρήσιμη και πολύπλευρα ενημερωμένη εργασία και μια όσο το δυνατό πληρέστερη εικόνα των ΚΕ.Φ.Ο.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την καθηγήτρια μου Μπιτσάνη Ευγενία για την πολύτιμη βοήθεια που μου προσέφερε στην ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας.

Ευχαριστώ επίσης την κ. Ένη Χατζηβαρνάβα Διευθύντρια του Ε.Ο.Π. και την κ. Δήμητρα Γυφτοπούλου Διοικητικό στέλεχος για την παραχώρηση της συνέντευξης και την συνεργασία τους. Ευχαριστίες οφείλω και στα διοικητικά στελέχη και υπεύθυνο προσωπικό του Ε.Ο.Π. στις Κεντρικές Υπηρεσίες, του Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. Αττικής και του ΚΕ.Φ.Ο. «Αγιου Σώστη» για τις παρεχόμενες πληροφορίες.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο θεσμός της οικογένειας διαχρονικά έχει υποστεί όλες τις επιδράσεις της εξέλιξης και η οικογένεια ως κοινωνική ομάδα καλείται να εξισορροπήσει στις συνθήκες νέων περιόδων κυρίως περιόδων κρίσης. Η κοινωνική πολιτική του κράτους οφείλει να καταστείλει την ανησυχία και ανασφάλεια που δημιουργεί η κρίση της αλλαγής και του μεταβαλλόμενου κόσμου στην οικογένεια με μέτρα στήριξης της ώστε να μην είναι εκτεθειμένη στις επιπτώσεις αυτές. Η προστασία του θεσμού της οικογένειας στην παρούσα κατάσταση είναι ελλιπής, ιδιαίτερα στον τομέα της πρόληψης και συρρικνώνεται στην παιδική προστασία και όχι στην σφαιρική αντιμετώπιση της οικογένειας ως ομάδας. Οι δομές και υπηρεσίες του Κράτους Πρόνοιας για την οικογένεια πρέπει να ενισχυθούν με την διεύρυνση της οικογενειακής πολιτικής καθώς και άλλων πολιτικών όπως της στεγαστικής πολιτικής.

Συνεχίζοντας την παραπάνω προβληματική αναφέρουμε ότι η οικογένεια ως έννοια είναι πολύ δύσκολο να οριστεί. Μια προσέγγιση του όρου είναι η εξής: οικογένεια είναι πρόσωπα που συνδέονται μεταξύ τους με μόνιμη σχέση όπως ο γάμος ή με δεσμούς συγγένειας, δεσμούς καταγωγής του ενός από τον άλλον (παιδιά – γονείς) ή κοινής καταγωγής (αδέλφια). Η οικογένεια είναι θεσμός γιατί συνίσταται σ' ένα σταθερό πλέγμα σχέσεων μεταξύ κοινωνικών προσδιορισμένων ρόλων (σύζυγος, μητέρα, γιος, αδελφός). Είναι επίσης δύσκολη η εννοιολογική οριοθέτηση της Κοινωνικής Πολιτικής· είναι λειτουργία και συστατικό μέρος του Κράτους Πρόνοιας αποτελείται από ρυθμίσεις και θεσμούς για την υγεία, την πρόνοια και την κοινωνική ασφάλιση. Ο πλέον δόκιμος ορισμός για την οικογενειακή πολιτική καθορίζεται από το σύνολο των μέτρων και ρυθμίσεων, ατομικών ή συλλογικών τα οποία αφορούν κατά κύριο λόγο ζητήματα δημογραφίας και εξέλιξης, αναπαραγωγής και οικογενειακού προγραμματισμού, προστασία της μητρότητας και του παιδιού.

Ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνικής προστασίας της οικογένειας καλύπτει ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (Ε.Ο.Π.) ως πρωταρχικός φορέας παρέμβασης στην οικογένεια προσφέροντας ανοικτή περίθαλψη με τα Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.) και κλειστή περίθαλψη με τα ιδρύματα των Παιδοπόλεων. Στόχος της εργασίας αυτής είναι η καταγραφή και αξιολόγηση των υπηρεσιών των ΚΕ.Φ.Ο., η περιγραφή της επάρκειας και καταλληλότητας του προσωπικού, η παρουσίαση της οικονομικής διαχείρισης, ο προσδιορισμός της ζήτησης των υπηρεσιών-προγραμμάτων ΚΕ.Φ.Ο. και η μέτρηση της αποτελεσματικότητας και ικανοποίησης των χρηστών-μελών των ΚΕ.Φ.Ο.

Αρχική υπόθεση της παρούσας εργασίας είναι ότι η κοινωνική προστασία του ελληνικού συστήματος κοινωνικής πολιτικής για την οικογένεια παρέχεται από ένα ευρύ φάσμα προνοιακών φορέων με κυριότερο τον Ε.Ο.Π. για την προστασία της οικογένειας. Ο Ε.Ο.Π. με τα ΚΕ.Φ.Ο. αφενός μεν ανταποκρίνεται και καλύπτει τις ανάγκες των οικογενειών και των μελών τους με υπηρεσίες και προγράμματα που ανήκουν στην ανοικτή πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, αφετέρου δε τα ΚΕ.Φ.Ο. οφείλουν να παραμείνουν και να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους σύμφωνα με τις νέες κοινωνικές συνθήκες. Τα ερωτήματα που προκύπτουν από αυτήν την υπόθεση και προσπαθούμε απαντήσουμε σε αυτήν την εργασία είναι:

- 1) Σε ποιο βαθμό τα συγκεκριμένα ιδρύματα ΚΕ.Φ.Ο. ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης οικογένειας;
- 2) Η στελέχωση των υπηρεσιών είναι επαρκής και κατάλληλη για την εξυπηρέτηση των στόχων των ΚΕ.Φ.Ο.;
- 3) Ποιο είναι το προφίλ των ατόμων και οικογενειών που συνεργάζονται με τα ΚΕ.Φ.Ο. και πως διαμορφώνεται η ζήτηση των υπηρεσιών τους;
- 4) Η διαχείριση των οικονομικών συντελεί στην παρουσίαση μιας άριστης οικονομικής εικόνας;
- 5) Ποιος ο βαθμός ικανοποίησης των χρηστών-μελών από την παρεχόμενη φροντίδα των ΚΕ.Φ.Ο.;
- 6) Ο πολύπλευρος χαρακτήρας της παρέμβασης των ΚΕ.Φ.Ο. συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών;

- 7) Ποια η προσπελασιμότητα στις υπηρεσίες των ΚΕ.Φ.Ο., η πρόσβαση είναι εφικτή για όλες τις κατηγορίες του πληθυσμού;
- 8) Το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας τους καλύπτει όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας; (ή δημιουργεί ανισότητες στην παροχή)
- 9) Το είδος και η ποιότητα των υπηρεσιών επιτρέπουν την κοινωνική στήριξη ατομικά των μελών μιας οικογένειας και της οικογένειας ως μονάδας;
- 10) Ο βαθμός και η μορφή αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού, της υλικοτεχνικής υποδομής και των οικονομικών πόρων οδηγούν στην μεγιστοποίηση της ωφέλειας; (καλύτερη ποιότητα υπηρεσίας και χαμηλότερο κόστος)
- 11) Η εμπλοκή τοπικών, εθελοντικών φορέων στο έργο των ΚΕ.Φ.Ο. και η συνεργασία τους με άλλους προνοιακούς οργανισμούς συνεπάγεται ευελιξία στην δομή τους χωρίς επικαλύψεις;
- 12) Πως προδιαγράφεται η μελλοντική πορεία των ΚΕ.Φ.Ο., ποιες οι προοπτικές τους;

Η εργασία αποτελείται από δυο μέρη. Το Μέρος Α΄ περιλαμβάνει δύο Κεφάλαια και αναφέρεται στην σύγχρονη οικογένεια και την προστασία της, αποτελεί δε το θεωρητικό μέρος της παρούσας εργασίας. Στο Κεφάλαιο 1^ο παρουσιάζεται η αναγκαιότητα προστασίας του θεσμού της οικογένειας και η προστασία του στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Κεφάλαιο 2^ο αναφέρεται στην αντιμετώπιση της οικογένειας από την Ελληνική Κοινωνική Πολιτική αναλύοντας τις υπάρχουσες δομές και υπηρεσίες του κράτους πρόνοιας. Το περιεχόμενο του Μέρους Α΄ δεν περιορίζεται σε μία απλώς περιγραφική προσέγγιση, παράλληλα εκφράζονται σύγχρονες αξιολογικές κρίσεις και απόψεις, και αποτυπώνεται με ανάλογα στοιχεία η ισχύουσα οικογενειακή πολιτική. Στο Μέρος Β΄ παρουσιάζεται η κοινωνική προστασία των Κέντρων Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.) του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας (Ε.Ο.Π.) προς την Ελληνική οικογένεια. Περιλαμβάνει πέντε κεφάλαια με λεπτομερείς αναλύσεις και αναφορές για τα ΚΕ.Φ.Ο. ολόκληρης της χώρας για την διοικητική δομή, οργάνωση και αξιολόγηση του προνοιακού έργου τους. Πιο συγκεκριμένα στο Κεφάλαιο 3^ο αναπτύσσεται το πλαίσιο λειτουργίας των ΚΕ.Φ.Ο. Στο Κεφάλαιο

4^ο ασχολείται με την στελέχωση των ΚΕ.Φ.Ο. Στο **Κεφάλαιο 5^ο** μελετάται η στατιστική κίνηση των χρηστών-μελών αγροτικών-αστικών ΚΕ.Φ.Ο. Στο **Κεφάλαιο 6^ο** εξετάζονται οικονομικά στοιχεία των ΚΕ.Φ.Ο. Στο **Κεφάλαιο 7^ο** παρουσιάζεται η δειγματοληπτική έρευνα στο Νομό Αττικής για την αξιολόγηση των φροντίδων με βάση τις απόψεις των χρηστών-μελών. Τέλος ολοκληρώνεται η εργασία με την διεξαγωγή συμπερασμάτων και προτάσεων για την οικογενειακή πολιτική της χώρας και με κεντρικό άξονα τα ΚΕ.Φ.Ο.

Η **μεθοδολογία και κριτήρια** που ακολουθήθηκαν για την ολοκλήρωση της εργασίας, την εγκυρότητα και την αξιοπιστία της έρευνας αναλύονται παρακάτω.

Η συλλογή, ανάλυση, ερμηνεία δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το κριτήριο της αντικειμενικότητας, δηλαδή δεν επηρεάστηκαν από προσωπικές πεποιθήσεις ή προκαταλήψεις αφού παραμερίστηκαν οποιεσδήποτε προσωπικές απόψεις και λήφθηκαν ιδιαίτερα υπόψη οι δεδομένες τάσεις που επικρατούν στο σύγχρονο κράτος πρόνοιας. Με κριτήριο τη μεθοδικότητα και συστηματικότητα αποφεύχθηκαν ανακρίβειες, ασαφείς πληροφορίες και άσκοπες επαναλήψεις. Η έρευνα είναι επαναλήψιμη και επιτρέπει σε άλλον ερευνητή που αμφιβάλλει να την επαναλάβει για να επιβεβαιώσει ή να αναιρέσει τα αποτελέσματα. Ακόμη τα αποτελέσματα είναι προσεγγίσιμα από άλλα άτομα και ανακοινώθηκαν και στην Δ/ση Ερευνών του Ε.Ο.Π. Ειδικότερα οι μέθοδοι ήταν:

- Αναζήτηση, διασταύρωση και μελέτη της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, αρχικά στη βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και στην Δημοτική βιβλιοθήκη Καλαμάτας και στη συνέχεια στις ακόλουθες βιβλιοθήκες της Αθήνας: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ε.Κ.Κ.Ε., Κ.Ε.Π.Ε., Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών Επιστημών, Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς, Δημοτική Πειραιώς, Παιδαγωγικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής, στην βιβλιοθήκη του Υ.Υ.Π. και μέσω του διαδικτύου. Η βιβλιογραφία για την προστασία της οικογένειας κρίνεται περιορισμένη και τα σχετικά συγγράμματα ελάχιστα και λιγοστά όπως περιορισμένη είναι και η οικογενειακή πολιτική του κράτους.
- Επιτόπια έρευνα με άτυπες συνεντεύξεις και συζητήσεις για την διασταύρωση και εγκυρότητα των παρεχόμενων στοιχείων του Οργανισμού.

- Προσωπική συνέντευξη με τα αρμόδια στελέχη του Ε.Ο.Π. και τηλεφωνικές επικοινωνίες.
- Συλλογή στοιχείων μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα από Δ/νσεις Ε.Ο.Π., από περιοδικό τύπο και ενημερωτικά φυλλάδια του Οργανισμού.
- Δειγματοληπτική έρευνα σε πληθυσμό χρηστών-μελών του ΚΕ.Φ.Ο. με έντυπα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν με προσωπικές συνεντεύξεις.

Οι δυσκολίες της έρευνας ήταν πλείστες και ποικίλες όπως η έλλειψη ειδικευμένου και ενημερωμένου προσωπικού στον Ε.Ο.Π. για την παροχή των απαιτούμενων ορθών πληροφοριών, η άρνηση συνεργασίας και δυσπιστίας ορισμένων προσώπων, η έλλειψη οργάνωσης των Κεντρικών Δ/σεων που βρίσκονται ακόμη και σε διαφορετικές τοποθεσίες, η επίπονη απασχόληση και χρονοβόρα επεξεργασία χειρόγραφων στοιχείων του Ε.Ο.Π. Τονίζεται ότι όλα τα στοιχεία τηρούνταν συγκεντρωτικά σε επίπεδο Οργανισμού δηλαδή του Ε.Ο.Π. και για την αξιολόγηση της ανοικτής προστασίας των ΚΕ.Φ.Ο. χρειάστηκαν επιμερισμοί στοιχείων που περιλάμβαναν στοιχεία των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των Παιδοπόλεων. Δημιουργήθηκαν νέοι πίνακες ταξινόμησης και χρησιμοποιήθηκαν νέοι τρόποι εκτίμησης και σύγκρισης, συνεπώς με την όλη εργασία παράχθηκε νέα γνώση. Φρονώ ότι η εργασία αυτή θα μπορούσε να βοηθήσει και ν' αποτελέσει ένα επιτελικό σύγγραμμα για το σχεδιασμό, οργάνωση, μηχανογράφηση των στοιχείων των ΚΕ.Φ.Ο. και παράλληλα να προσφέρει στην Οικογενειακή Πολιτική της χώρας.

ΜΕΡΟΣ Α΄

*ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

«Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ»

1.1. Διαχρονική εξέλιξη του θεσμού

Όλες οι ως τα σήμερα και σε όλη τη διαδρομή της ιστορίας, μεταβολές στις σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα, όπως είναι ο γάμος, η μορφή της οικογένειας, καθορίζονται σε τελευταία ανάλυση από τις μεταβολές του οικονομικού και του κοινωνικού καθεστώτος και γενικά από το χαρακτήρα των κοινωνικών σχέσεων. Ξεκινώντας από την πρωτόγονη κατάσταση πραγμάτων, όπου οι σεξουαλικές σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους δεν ήταν υποταγμένες σε κανόνες, η ιστορία γνωρίζει τρεις κύριες μορφές γάμου που αντιστοιχούν στα τρία στάδια της ανθρώπινης εξέλιξης¹: Άγρια κατάσταση, βαρβαρότητα, πολιτισμός.

Στους χρόνους που η κοινωνία ήταν διαιρεμένη σε φυλές και γένη, επικρατεί ο **ομαδικός γάμος** με τις μορφές της οικογένειας κοινού αίματος (ομόαιμης, αιματοσυγγενικής), όπου οι αδελφοί και οι αδελφές μπορούν να γίνουν άνδρας και γυναίκα και ο γάμος αποκλείεται μόνον ανάμεσα στους γονείς και τα παιδιά, και την **πουναλουανή οικογένεια** όπου ο κύκλος του αποκλεισμού μεγαλώνει και τα αδέλφια δεν επιτρέπεται να έχουν σεξουαλικές σχέσεις, η μητέρα θεωρείται ο γονέας των παιδιών, είναι η φάση της μητριαρχίας στην ανάπτυξη του πρωτόγονου κοινοτικού συστήματος. Είναι επιστημονικά βέβαιο ότι η **μητριαρχία** υπήρξε το μοναδικό, καθολικό σύστημα για όλους τους λαούς².

Με την πάροδο του χρόνου οι μορφές του ομαδικού γάμου παραχωρούν τη θέση τους στη **ζευγαρωτή οικογένεια** (ζευγαρωτός γάμος), στην οποία ο άνδρας ζει με μια γυναίκα, η πολυγαμία και η κυριαρχία του άνδρα πάνω στις δούλες παραμένουν δικαιώματά του, όμως τα παιδιά ανήκουν στη γυναίκα. Η εισαγωγή

¹ Φ. Ένγκελς, *Η καταγωγή της οικογένειας, της ατομικής ιδιοκτησίας και του κράτους*, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 1979, σ. 78

² Μ. Ροζεντάλ – Π. Γιουντίν, *Φιλοσοφικό Λεξικό*, Αναγνωστίδης, Αθήνα 1963, σ. 327

της κτηνοτροφίας, η αύξηση των αγαθών, ο καταμερισμός της δουλειάς δημιουργούν το θεσμό της ατομικής ιδιοκτησίας και το πέρασμα της οικιακής εξουσίας στα χέρια του πατέρα και έτσι εμφανίζεται η **πατριαρχική οικογένεια**. Σε αυτή τη φάση ο άνδρας είναι ο γονέας των παιδιών, τα οποία όπως και η γυναίκα ανήκουν σε αυτόν με την έννοια της ιδιοκτησίας. Η πατριαρχική οικογένεια αποτέλεσε μεταβατικό σχήμα που κατέληξε στο αγροτικό κοινοτικό σύστημα.

Αργότερα εμφανίζεται η μονογαμία και **μονογαμική οικογένεια**, που γεννιέται από τη ζευγαρωτή οικογένεια και θεμελιώνεται πάνω στην πατριαρχία. Αυτή την οικογενειακή μορφή τη συναντούμε με όλη την αυστηρότητα στους Έλληνες στην αρχαία και νεότερη Ελλάδα³.

Στην Ελλάδα, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα διαμορφώνεται στα αστικά κέντρα και στις βιομηχανικές κοινωνίες η αυτόνομη (αστική) οικογένεια. Η οικογένεια αρχίζει με το γάμο και στηρίζεται στην αμοιβαία πίστη των συζύγων για μόνιμη συμβίωση.

1.2. Δομή, μορφές και λειτουργίες σύγχρονης οικογένειας

Η οικογένεια ως κοινωνική ομάδα έχει δομή. Αυτή συνίσταται σε ένα σταθερό πλέγμα κοινωνικών θέσεων δηλαδή την ύπαρξη ιεραρχίας και κοινωνικών ρόλων δηλαδή συγκεκριμένων συμπεριφορών, σε ένα δίκτυο σχέσεων, κοινωνικών θέσεων και ρόλων. **Δομή** μιας οικογένειας είναι το αόρατο σύνολο των συμπεριφορών και κανόνων που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι συναλλαγές μέσα σε αυτή, όπως ποιος αποφασίζει⁴.

Οι θέσεις και οι ρόλοι μέσα στην οικογένεια εξαρτώνται από το φύλο και την ηλικία, ένα σταθερό και ένα μεταβαλλόμενο χαρακτηριστικό. Υπάρχει σύγχυση στους οικογενειακούς ρόλους, όταν η οικογένεια και ο κοινωνικός της περίγυρος εισέρχονται στη διαδικασία του εκσυγχρονισμού.

³ Φ. Ένγκελς, *Η καταγωγή της οικογένειας...*, ό.π., σ. 64

⁴ European Forum, *Οικογένεια – Ευρώπη – 21^{ος} αιώνας Όραμα και θεσμοί*, Λιβάνη 2001, σ. 360

Παραδοσιακή οικογένεια θεωρείται αυτή όπου υπερισχύουν τα εξής χαρακτηριστικά: ο προσδιορισμός των ρόλων με βάση το φύλο και την ηλικία, η απομόνωση των γυναικών στον ιδιωτικό χώρο και η απουσία της έννοιας της ισότητας. Η παραδοσιακή ισορροπία εξάρτησης – εξουσίας μέσα στην οικογένεια διαταράσσεται εφόσον η γυναίκα γίνεται οικονομικά ενεργή. Η αλλαγή των ρόλων δηλαδή της δομής της οικογένειας αποτελεί μια σημαντική επίπτωση του κοινωνικού εκσυγχρονισμού και ταυτόχρονα έναν από τους κυριότερους παράγοντες του εκσυγχρονισμού. Η δομή της οικογένειας μελετάται και προσδιορίζεται σε αναφορά προς τέσσερις παράγοντες⁵:

α) Τον αριθμό και την ηλικία των παιδιών· β) το εκπαιδευτικό επίπεδο των συζύγων· γ) την απασχόληση των συζύγων· και δ) τη διαφορά εισοδήματος μεταξύ των συζύγων.

Η οικογένεια στις σύγχρονες βιομηχανικές – αστικές κοινωνίες αποτελείται από τους συζύγους – γονείς και τα παιδιά τους και διαβιώνει ανεξάρτητα από άλλες συγγενικές συζυγικές οικογένειες είναι δηλαδή **ανεξάρτητη συζυγική ή πυρηνική οικογένεια**. Στην κλασική κοινωνιολογική σκέψη, στη διάκριση⁶ της μορφής σε σύγχρονη = συζυγική και σε παραδοσιακή = εκτεταμένη οικογένεια αντιστοιχεί η διάκριση της δομής σε σύγχρονη = ισότιμοι ρόλοι και παραδοσιακή = ανισότιμοι ρόλοι.

Μερικές χαρακτηριστικές **μορφές** που συναντάμε στις κοινωνίες μας είναι οι ακόλουθες:

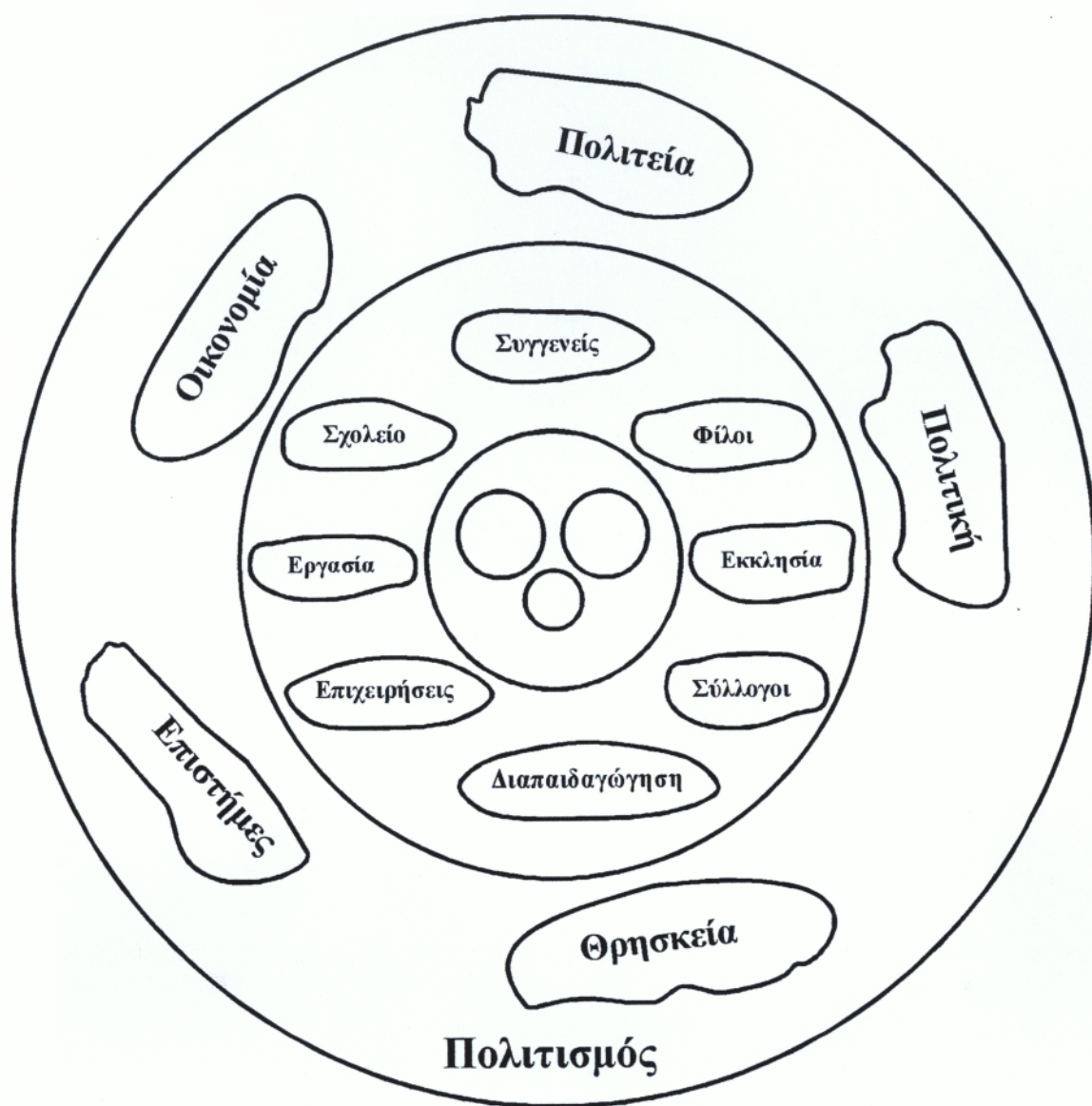
Η **έγγαμη συμβίωση** είναι η οικογένεια που την αποτελούν δύο σύζυγοι χωρίς παιδιά. Η **συζυγική ή πυρηνική οικογένεια** αποτελείται από δύο συζύγους και τα παιδιά τους. Η **μονογονεϊκή οικογένεια** αν δεν υπάρχει σύζυγος και αποτελείται από έναν γονέα και τα παιδιά του. Ο μοναδικός γονέας μπορεί να είναι ο πατέρας ή η μητέρα, συνήθως αποτελείται από μία γυναίκα. Η **χωλή οικογένεια**, αν ο ένας από τους δύο συζύγους – γονείς λείπει (π.χ. ναυτικός) χωρίς όμως να έχει λυθεί ο γάμος. Η **εκτεταμένη** που αποτελείται από τους συζύγους – γονείς, τα

⁵ Α. Μουσούρου, *Κοινωνιολογία σύγχρονης οικογένειας*, Gutenberg, Αθήνα 1989, σ. 27

⁶ Στο ίδιο, σ. 73

παιδιά τους και άλλα συγγενικά πρόσωπα, παππούδες, γιαγιάδες, θείοι ή θείες⁷.
Οικογένεια ελεύθερης ένωσης όπου το ζευγάρι συμβιώνει θεωρώντας τον εαυτό του ισότιμο με τα νόμιμα ζευγάρια και όχι αντικείμενο κοινωνικού στιγματισμού.
Οικογένεια διπλής σταδιοδρομίας όπου η συζυγική σχέση οικοδομείται σε βάση συνεργασίας με τη γυναίκα και τον άνδρα να έχουν επαγγελματική απασχόληση και κοινή συμμετοχή στις οικιακές εργασίες.

⁷ Δ. Τσαούσης, *Η κοινωνία μας οργάνωση, λειτουργία, δυναμική*, Gutenberg, Αθήνα 1997, σσ. 117-118

Σχήμα 1.1: Η σύγχρονη οικογένεια στο στενό και ευρύ περιβάλλον της
Πηγή: Ιδία έρευνα

Η οικογένεια εκπληρώνει ένα σύνολο από βασικές λειτουργίες που είναι όλες τους κοινωνικές. Και αυτό με την έννοια πως βρίσκονται σε σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης με τις δομές της κοινωνίας. Οι *λειτουργίες* της οικογένειας μπορούν να συνοψισθούν στις ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες:

α) **Αναπαραγωγική λειτουργία**, πρόκειται για την εξασφάλιση της βιολογικής αναπαραγωγής της κοινωνίας· και έχει επιπτώσεις στην οικογένεια και στη δυναμική της, αλλά και δημογραφικές επιπτώσεις και άλλες.

β) **Οικονομική λειτουργία**, σαν αποτέλεσμα του κοινωνικο-οικονομικού εκσυγχρονισμού. Σήμερα, η οικογένεια ως ομάδα είναι μια μονάδα κυρίως κατανάλωσης και όχι μια μονάδα παραγωγής και κατανάλωσης όπως στις παραδοσιακές κοινωνίες. Ακόμη και στις αγροτικές περιοχές το κέντρο παραγωγής δεν είναι το σπίτι, αλλά το εργοστάσιο, δηλαδή ο δημόσιος χώρος.

γ) **Κοινωνική λειτουργία**, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πολιτισμική αναπαραγωγή της κοινωνίας. Η κατηγορία αυτή επιδέχεται μια περαιτέρω διάκριση σε δύο υπο-κατηγορίες: i) λειτουργίες που αποβλέπουν στην απόκτηση γνώσεων, απαραίτητες για την παραγωγή, και ii) λειτουργία της κοινωνικοποίησης του ατόμου που διαρκεί όσο η ζωή του και δεν περιορίζεται μόνο στην παιδική του ηλικία.

δ) **Ψυχολογική λειτουργία**, συνίσταται στην ικανοποίηση της ανάγκης των ατόμων να αισθάνονται ασφαλή και να απολαμβάνουν τη στοργή των άλλων· σήμερα όπου η ταχύτητα των κοινωνικών μετασχηματισμών δημιουργεί ρευστότητα στις κοινωνικές σχέσεις.

Οι παραπάνω λειτουργίες της οικογένειας υφίστανται διαφοροποιήσεις καθώς αυτή εκσυγχρονίζεται καθώς δηλαδή η κοινωνία μετατρέπεται από αγροτική – γεωργική – παραδοσιακή σε αστιακή – βιομηχανική – σύγχρονη και εξαρτώνται από το επίπεδο εκσυγχρονισμού του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντός της.

1.3. Αναγκαιότητα προστασίας της οικογένειας – κρίση του θεσμού

Σε δημόσιες και επιστημονικές συζητήσεις διαπιστώθηκε ότι ο πανάρχαιος στην ανθρώπινη ιστορία και θεμελιακός θεσμός της οικογένειας περνάει στα χρόνια μας μια βαθιά κρίση, αισθητή και στις προηγμένες τεχνολογικά χώρες και στην Ελλάδα ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα. Το ενδιαφέρον για τη διατήρηση του θεσμού είναι έντονο στην ευρύτερη επιστημονική κοινότητα και όχι μόνον μεταξύ των ειδικών. Η κρίση της οικογένειας νοείται σε 2 επίπεδα⁸: α) το θεσμικό: ο θεσμός της οικογένειας βρίσκεται σε κρίση το οποίο εκφράζει και δημιουργεί προβλήματα οργάνωσης του συλλογικού βίου, β) το επίπεδο των διαπροσωπικών σχέσεων, που δημιουργεί προβλήματα οργάνωσης του ιδιωτικού βίου.

Αναμφίβολα, οι ταχύτατες κοινωνικές αλλαγές των τελευταίων χρόνων επηρέασαν την οικογένεια, την ίδια την ύπαρξή της εφόσον μια σειρά από θεσμούς και αξίες δημιουργούν πλέον γι' αυτή μια πρωτόγνωρη εικόνα.

Τα συμπτώματα που επισημαίνουν την κρίση του θεσμού είναι πολλά και η συχνότητά τους διαφέρει από χώρα σε χώρα, ακόμα και από περιοχή σε περιοχή μέσα στην ίδια χώρα με πιο πολλά και έκδηλα στις αστικές περιοχές. Τέτοια είναι:

Η αύξηση του αριθμού των διαζυγίων. Τα διαζύγια στις Η.Π.Α. ανέρχονται στο 50% των γάμων και στην Ευρώπη το 25%, η αποφυγή του γάμου και η ύπαρξη ελεύθερων συμβιώσεων, η εμφάνιση νέων μορφών οικογένειας, όπως η μονογονεϊκή, πολλές κακομεταχειρίσεις των παιδιών από τους γονείς τους και γενικά συμπτώματα ενδοοικογενειακής βίας, η μητρική αποστέρηση λόγω της αρθροάς μεταπολεμικά εισόδου των έγγαμων γυναικών στην αγορά εργασίας κ.λ.π. Και σύμφωνα με δημογραφικά στοιχεία στην Ελλάδα το όριο γονιμότητας⁹ το 1996 ήταν κάτω από 1,4 παιδιά για μια γυναίκα, καθώς επίσης τα διαζύγια είναι συχνότερα μετά από 5 έως 7 χρόνια γάμου, δηλαδή ως συνέπεια τα παιδιά να επηρεάζονται από τη διάλυση της οικογένειας σε πολύ μικρή ηλικία.

⁸ Α. Τεπερόγλου, «Οικογένεια, γάμος, θεσμοί», περ. *Επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών*, αρ. 99, 1999, σσ. 221-222

⁹ Family observer, *Employment and social affairs*, European Commission, 1999, σ. 31

1.3.1. Μεταβολές στην οικογενειακή ζωή

Οι αλλαγές που παρατηρούνται στην οικογένεια στα πλαίσια της σύγχρονης ελληνικής βιομηχανικής κοινωνίας σημαίνουν διαφοροποιήσεις στην οικογενειακή ζωή και νέες επιπτώσεις στη φροντίδα και προστασία των μελών της. Κυριότερες αλλαγές είναι οι ακόλουθες:

α) η συρρίκνωση της οικογενειακής ομάδας· σύμφωνα με την άποψη ότι τα άτομα εντάσσονται σε σχέσεις παραγωγής, αναπαραγωγής και κατανάλωσης στα πλαίσια του νοικοκυριού με την οικογενειακή μορφή¹⁰, η μείωση του αριθμού των μελών παρουσιάζεται στον πίνακα 1.1.

β) Η παιδοκεντρικότητα της οικογένειας, όπου το παιδί δεν είναι απλό μέλος, αλλά ο άξονας γύρω από τον οποίο αρθρώνεται η οικογενειακή ζωή.

γ) Η ρευστότητα των ρόλων και η εναλλαγή οικογενειακών σχημάτων που βιώνουν τα μέλη της οικογένειας στη δυνατότητα επιλογής που έχει το άτομο. Η ανασφάλεια και η ρευστότητα της οικογενειακής ζωής συνδέονται τόσο των διαζυγίων όσο και των παιδιών που έχουν την εμπειρία του χωρισμού των γονέων τους¹¹. Συνεπώς, αποσταθεροποίηση της πυρηνικής οικογένειας.

δ) Η ατομικότητα των μελών και η αποδέσμευσή τους από την ομάδα.

ε) Ο νέος καταμερισμός εργασίας στο εσωτερικό της οικογένειας¹². Διπλό εισόδημα, διπλές καριέρες των συζύγων έχουν εξατομικεύσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ζευγαριού στην κοινωνική προστασία.

στ) Αυξημένη συμμετοχή της γυναίκας στην αγορά εργασίας.

Η αναθεώρηση της οικογενειακής και των άλλων πολιτικών εμφανίζεται επιτακτική και αναγκαία. Διότι η σχέση μεταξύ ανάγκης, κινδύνου και κοινωνικοπολιτικής κάλυψης μεταβάλλεται ριζικά και επιβάλλεται διαφορετική αντιμετώπιση για όλες τις μορφές οικογένειας.

¹⁰ Ο. Στασινοπούλου, «Οικογένεια – κράτος – κοινωνική πολιτική οριοθετήσεις και διαπλοκές», Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, *Διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής σήμερα*, Αθήνα 1993, σ. 706

¹¹ Λ. Μουσούρου, «Αλλαγές στην οικογενειακή ζωή – Επιπτώσεις στη φροντίδα και προστασία του παιδιού», στο *Παιδική προστασία, Τάσεις και Προοπτικές*, Παπαζήση, Αθήνα 1994, σ. 48

¹² Θ. Σακελλαρόπουλος, «Αναζητώντας το νέο Κοινωνικό Κράτος», *Η μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους*, Τόμος Α', Κριτική, Αθήνα 1999, σ. 50

ΕΤΗ	ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ		
	Αριθμός	Μέλη	Μέσος αριθμός μελών
1920	1.113.340	4.777.109	4,29
1940	1.676.937	7.129.213	4,25
1951	1.778.470	7.309.198	4,11
1961	2.142.968	8.104.386	3,78
1971	2.491.916	8.440.292	3,39
1981	2.974.450	9.290.160	3,12
1991	3.203.834	9.531.128	2,97

Πίνακας 1.1: Νοικοκυριά της Ελλάδας και μέλη αυτών

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

ΕΤΗ	ΑΠΟΛΥΤΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ					ΠΟΣΟΣΤΟ %			
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓ-ΜΕΝΟΙ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥΓ-ΜΕΝΟΙ
1907	2.631.952	1.536.921	917.491	175.405	2.135	58,4	34,8	6,6	0,08
1920	5.015.461	2.890.092	1.766.793	352.637	5.939	57,6	35,2	7,0	0,12
1928	6.148.686	3.400.963	2.270.047	466.163	11.513	55,3	36,9	7,5	0,19
1951	7.605.778	4.160.385	2.878.217	540.526	26.650	54,7	37,8	7,1	0,35
1961	8.388.321	4.127.357	3.665.893	549.256	45.815	49,2	43,7	6,5	0,55
1971	8.764.732	3.886.236	4.263.524	552.800	62.172	44,3	48,6	6,3	0,71
1981	9.737.669	4.045.955	5.017.917	592.223	81.574	41,5	51,5	6,0	0,84
1991	10.259.900	4.108.202	5.341.382	677.187	133.129	40,0	52,0	6,6	1,30

Πίνακας 1.2: Ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά οικογενειακή κατάσταση

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

1.4. Μορφές προστασίας της οικογένειας από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Σε υπερεθνικό επίπεδο, η πολιτική για την οικογένεια στην Ε.Ε. εκφράζεται και κατοχυρώνεται θεσμικά με το ισχύον σύστημα δεσμευτικών κανόνων και ιδιαίτερα με τη Λευκή Βίβλο για την κοινωνική πολιτική της Ε.Ε. και τις εκθέσεις του Παρατηρητηρίου για την οικογενειακή πολιτική.

Το ενδιαφέρον της Ε.Ε. για την οικογένεια είναι έντονο όπως μαρτυρά και η δημιουργία του σχετικού παρατηρητηρίου. Σε πρόσφατη έκθεση του Παρατηρητηρίου επισημαίνονται δύο κοινές τάσεις των χωρών μελών που έχουν σημασία για τη χάραξη πολιτικής¹³:

- Την ενδυνάμωση των οικογενειών ως φορέων άσκησης πολιτικής με χαρακτηριστικό τις αυξανόμενες δυνατότητές τους συμμετοχής, επιλογής και αξιολόγησης ως καταναλωτών υπηρεσιών και όχι παθητικών αποδεκτών.
- Την προώθηση εταιρικών σχέσεων μεταξύ φορέων του κρατικού και μη-κρατικού χώρου, ιδιαίτερα των μη κυβερνητικών και εθελοντικών οργανώσεων, όπου τα αντικείμενα της οικογενειακής πολιτικής αποτελούν στοιχεία διαπραγμάτευσης όσον αφορά στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας.

Παρατηρείται η διεύρυνση της οικογενειακής πολιτικής προς το σύνολο της κοινωνικής πολιτικής με πολυμορφία και αποσπασματικότητα μέτρων και διεύρυνση του ιδιωτικού τομέα. Υπάρχει τάση για χάραξη πολιτικής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο παρά σε εθνικό, γεγονός που δημιουργεί επιπλέον επικαλύψεις και πολλαπλότητα φορέων¹⁴. Χαρακτηριστικό του σχεδιασμού της οικογενειακής πολιτικής είναι επίσης ο κυκλικός τρόπος λήψης αποφάσεων και όχι ο ιεραρχικός έτσι ώστε ο αριθμός των εμπλεκόμενων φορέων αυξάνεται και η διαδικασία γίνεται πιο σύνθετη και με δημοκρατικότητα. Αλλά και τα μέτρα που προωθούνται για την κοινωνική προστασία και για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού – ιδίως την καθιέρωση κατώτατου εγγυημένου εισοδήματος εντάσσονται στην έμμεση οικογενειακή πολιτική.

Αναφέρονται συνοπτικά ενδιαφέρουσες τάσεις της τελευταίας δεκαετίας σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του Παρατηρητηρίου:

¹³ Ο. Στασινοπούλου, «Οικογενειακή πολιτική στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Σύγχρονες τάσεις», *Οικογένεια και Οικογενειακή πολιτική σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο*, Πρακτικά συνεδρίου Ε.Ο.Π., Επτάλοφος 1994, σ. 76

¹⁴ Δ. Κογκίδου, *Μονογονεϊκές οικογένειες, πραγματικότητα – προοπτικές – κοινωνική πολιτική*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1995, σ. 343

α) Σύγχρονες δημογραφικές τάσεις, κυρίως η γήρανση του πληθυσμού και η μείωση της γεννητικότητας, οι οποίες επιδρούν στην διαπλοκή οικογενειακής και πληθυσμιακής πολιτικής.

β) Αλλαγές στην οικογενειακή δομή και στην ποικιλομορφία των οικογενειακών σχημάτων, αύξηση των οικογενειών από ελεύθερη συμβίωση, αλλαγές στην οργάνωση και κατανομή των ρόλων υπό το πρίσμα της ισότητας των δύο φύλων.

γ) Προσπάθειες ταυτόχρονης ανταπόκρισης στις οικογενειακές επαγγελματικές υποχρεώσεις και ανάπτυξη πολιτικών στήριξης αυτών.

δ) Στον τομέα της φορολογίας μειώνονται οι διαφορές ανάμεσα στα παντρεμένα ζευγάρια και αυτά που συμβιώνουν και παρατηρείται μια εξατομίκευση της φορολογίας με την έννοια ότι κάθε μέλος αντιμετωπίζεται χωριστά. Επίσης αύξηση των οικογενειακών επιδομάτων με την άνοδο του πληθυσμού.

ε) Ο ρόλος της οικογένειας ως φορέας παροχής φροντίδας κρίνεται σημαντικός.

Συνοψίζοντας επισημαίνεται ότι πρέπει να αναζητήσουμε την κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την οικογένεια σε φάσμα πολιτικών, ερευνητικών και γραφειοκρατικών πρακτικών με αντιφατικές επιπτώσεις στη δομή, οργάνωση σε μια περίοδο αναδιάρθρωσης του προσωπικού και του δημοσίου χώρου. Η σύγχρονη μελέτη των προνοιακών συστημάτων συμβάλλει στην αποτύπωση της πολυμορφίας της οικογενειακής πολιτικής και μαρτυρά τη μεγάλη σημασία των οικογενειακών σχέσεων στην αντιμετώπιση των αναγκών στο σύγχρονο και μεταβαλλόμενο κόσμο.

1.4.1. Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο οικογενειακής πολιτικής

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο συνίσταται σ' ένα δίκτυο εμπειρογνομόνων των κρατών – μελών που έχει ως αποστολή την προώθηση ενεργειών πληροφόρησης για σειρά στοιχείων που αφορούν την οικογενειακή πολιτική όπως

δημογραφική εξέλιξη, τη δομή των νοικοκυριών, εργασία της γυναίκας, την εξέλιξη της γεννητικότητας κ.λπ.

Ο σκοπός αυτός πραγματοποιείται με τη μεταβίβαση πληροφοριών από τις αρμόδιες Εθνικές Αρχές στην επιτροπή καθώς και σύνταξη και δημοσίευση ετήσιας έκθεσης των δημογραφικών δεικτών, την κατάσταση των οικογενειών, τα μέτρα που ελήφθησαν για την οικογένεια στα διάφορα κράτη μέλη και τις τάσεις που επικρατούν¹⁵.

Η σύνταξη, δημοσίευση και ενημέρωση των συγκριτικών πινάκων με θέματα εξειδικευμένα για την οικογενειακή πολιτική πραγματοποιείται ανά 2 έτη.

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο αναφέρθηκε για πρώτη φορά πριν 11 χρόνια στην είδηση της 8 Αυγούστου του 1989 όταν υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα μεταγενέστερα συμπεράσματα του συμβουλίου των υπεύθυνων υπουργών για τα οικογενειακά θέματα στη συνεδρίαση της 29 Σεπτεμβρίου του 1989 οδήγησε στην ίδρυση του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Οικογενειακής Πολιτικής¹⁶.

Η τελευταία δεκαετία έχει δείξει ότι η επικέντρωση στην οικογενειακή πολιτική είναι πολύ περιορισμένη. Αυτό γιατί και άλλα πεδία παίζουν επίσης ρόλο και οι εντολές του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου επεκτάθηκαν. Αυτό αντανakλάται με τη νέα ονομασία του: η πρώτη ήταν «Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο στις Εθνικές οικογενειακές πολιτικές», ενώ σήμερα ονομάζεται «Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο σε οικογενειακά θέματα»¹⁷.

¹⁵ E.E.C. 161/90, σ. 16

¹⁶ Family Observer, *Employment and social affairs*, European Commission, 1999, σ. 6

¹⁷ Στο ίδιο, σ. 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

«Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

2.1. Ιστορική αναδρομή της κοινωνικής πολιτικής

Στην ελληνική κοινωνία του 19^{ου} αιώνα και των αρχών του 20^{ου} οι κοινωνικές ανάγκες, που σε άλλη περίπτωση θα επιβάρυναν το δημόσιο προϋπολογισμό, καλύπτονται από τον ιδιωτικό τομέα. Στην περίοδο του 1909-1920 έχουμε τα πρώτα δείγματα κοινωνικής πολιτικής από το κράτος, παρεμβάσεις της κρατικής πρωτοβουλίας. Το κοινωνικό κράτος είναι ένα ιστορικό φαινόμενο που συνδέθηκε με την ύστερη φάση του καπιταλιστικού συστήματος, δηλαδή την περίοδο από τα τέλη του 19^{ου} έως και τα τέλη του 20^{ου} αιώνα, ως συνοδευτικό φαινόμενο του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομία¹⁸.

Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική καταστροφή ενισχύονται οι αυταρχικές δομές του κράτους και διευρύνονται οι κοινωνικές ομάδες που πιέζουν για κρατική παρέμβαση. Δημιουργείται ένα πλαίσιο που προωθεί αιτήματα και δραστηριότητες συντεχνιακού τύπου και τα οποία αντιμετωπίζονται αποσπασματικά.

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι μορφές κρατικής κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα εκφράζονται με δύο τρόπους. Κατά τον έναν, το κράτος παρουσιάζεται ως εργοδότης και κατά το δεύτερο, ικανοποιεί αποσπασματικά στενές επαγγελματικές / συντεχνιακές ομάδες¹⁹. Το κράτος γίνεται σταδιακά ο κυριότερος φορέας κοινωνικών υπηρεσιών. Εκτός από το Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών και όλα τα άλλα Υπουργεία παρέχουν κάποιας μορφής κοινωνικές υπηρεσίες. Το ίδιο ισχύει για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους

¹⁸ Θ. Σακελλαρόπουλος, *Η μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους*, Τόμος Α, Κριτική, Αθήνα 1999, σ. 29

¹⁹ Δ. Κογκίδου, *Μονογονεϊκές οικογένειες, πραγματικότητα – προοπτικές – κοινωνική πολιτική*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1995, σ. 361

δήμους και τις κοινότητες, επίσης πολλά κρατικά ιδρύματα με τη μορφή των Ν.Π.Δ.Δ. (Π.Ι.Κ.Π.Α., Ι.Κ.Α.) παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στους δικαιούχους.

Μόλις το 1974 το κράτος πρόνοιας γνωρίζει μια μικρή ανάπτυξη· μια σειρά στοιχείων όπως χαμηλή ανάπτυξη παραγωγικής διαδικασίας, περιορισμένη συγκέντρωση του κεφαλαίου, περιορισμένη μισθωτή εργασία, διευρυμένη ελληνική οικογένεια, ο τρόπος οργάνωσης – συγκρότησης του κοινωνικού και γενικότερα η ιστορική συγκυρία είναι λόγοι μη ανάπτυξης του κράτους πρόνοιας στην Ελλάδα. Την πρόνοια την παρέχουν η εκκλησία, οι ιδιώτες (οικογένεια) και οι διεθνείς οργανισμοί· είναι αγροτική χώρα με υπολειμματικό μοντέλο πρόνοιας^{20,21}.

Μετά το 1981 οι δραστηριότητες του κράτους πρόνοιας διευρύνονται και υιοθετούνται μορφές κοινωνικής πολιτικής για ομάδες πληθυσμού που οι ανάγκες τους αρθρώνονται έξω από τα επαγγελματικά πλαίσια. Ταυτόχρονα, η «ομπρέλα» της κρατικής πολιτικής μεγαλώνει και η κρατική παρέμβαση καλύπτει περισσότερες ομάδες.

Παρόλα αυτά, ακόμη και σήμερα μετά την είσοδο της χώρας στην Ε.Ε. που την υποχρεώνει να συμβαδίζει με τα κοινωνικά πρότυπα της κοινότητας, η Ελλάδα υπολείπεται των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο κοινωνικό κράτος γιατί δεν ανέπτυξε το κοινωνικό κράτος όπως αυτές.

2.2. Μέτρα κοινωνικής πολιτικής για την οικογένεια

Η οικογενειακή πολιτική είναι το σύνολο των μέτρων και ρυθμίσεων, ατομικών ή συλλογικών, τα οποία αφορούν κατά κύριο λόγο τα ζητήματα δημογραφικής σύνθεσης και εξέλιξης, αναπαραγωγής και οικογενειακού

²⁰ Σ. Ρομπόλης, Μ. Χλέτσος, *Η κοινωνική πολιτική μετά την κρίση του κράτους πρόνοιας*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1995, σ. 71

²¹ Ο. Στασινοπούλου, «Οικογένεια – κράτος – κοινωνική πολιτική οριοθετήσεις και διαπλοκές», στο Ίδρυμα Σ. Καράγιωργα, *Διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής σήμερα*, Αθήνα 1993, σσ. 704-705

προγραμματισμού, προστασίας της μητρότητας και παιδιού και περιλαμβάνουν επιδοτήσεις ή απ' ευθείας παροχή υπηρεσιών²².

Τα μέτρα και οι μέθοδοι προστασίας της οικογένειας ποικίλουν στην κοινωνική πολιτική της χώρας. Οι κυριότερες μέθοδοι είναι²³:

α) Έμμεση προστασία της οικογένειας μέσω της κάλυψης άλλων κοινωνικών κινδύνων (εκτός από την ύπαρξη οικογένειας). Εδώ εμπίπτουν οι συντάξεις επιζώντων, η έμμεση ασφάλιση υγείας των μελών της οικογένειας του άμεσα ασφαλισμένου και οι προσαυξήσεις λόγω οικογενειακών βαρών των παροχών γήρατος, αναπηρίας, ανεργίας κ.λπ.

β) Άμεση προστασία της οικογένειας από το σύστημα κοινωνικής ασφάλειας με παροχές που καλύπτουν μέρος από το κόστος συντήρησης της οικογένειας, ιδιαίτερα όταν τα μέλη της δεν είναι σε θέση να αυτοσυντηρηθούν. Τέτοια ρύθμιση είναι τα αυτοτελή επιδόματα οικογενειακών βαρών. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν και μερικές παροχές σε είδος (π.χ. οι υπηρεσίες βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών), όταν παρέχονται δωρεάν ή σε χαμηλότερες τιμές από της ελεύθερης αγοράς.

γ) Στα πλαίσια του φορολογικού συστήματος όπως οι φορολογικές απαλλαγές για τους φορολογούμενους με οικογενειακές υποχρεώσεις.

δ) Στα πλαίσια της εργασιακής ή υπαλληλικής σχέσης. Εδώ ανήκουν οι προσαυξήσεις του μισθού για όσους αντιμετωπίζουν οικογενειακά βάρη. Επίσης στην εργασιακή πολιτική μέτρα για ευνοϊκή μεταχείριση των μελών ορισμένων οικογενειών, όπως η αναγκαστική πρόσληψη πολυτέκνων γονέων (Ν. 1648/86), ρυθμίσεις της γονικής άδειας των εργαζομένων στο Δημόσιο ή Ιδιωτικό τομέα.

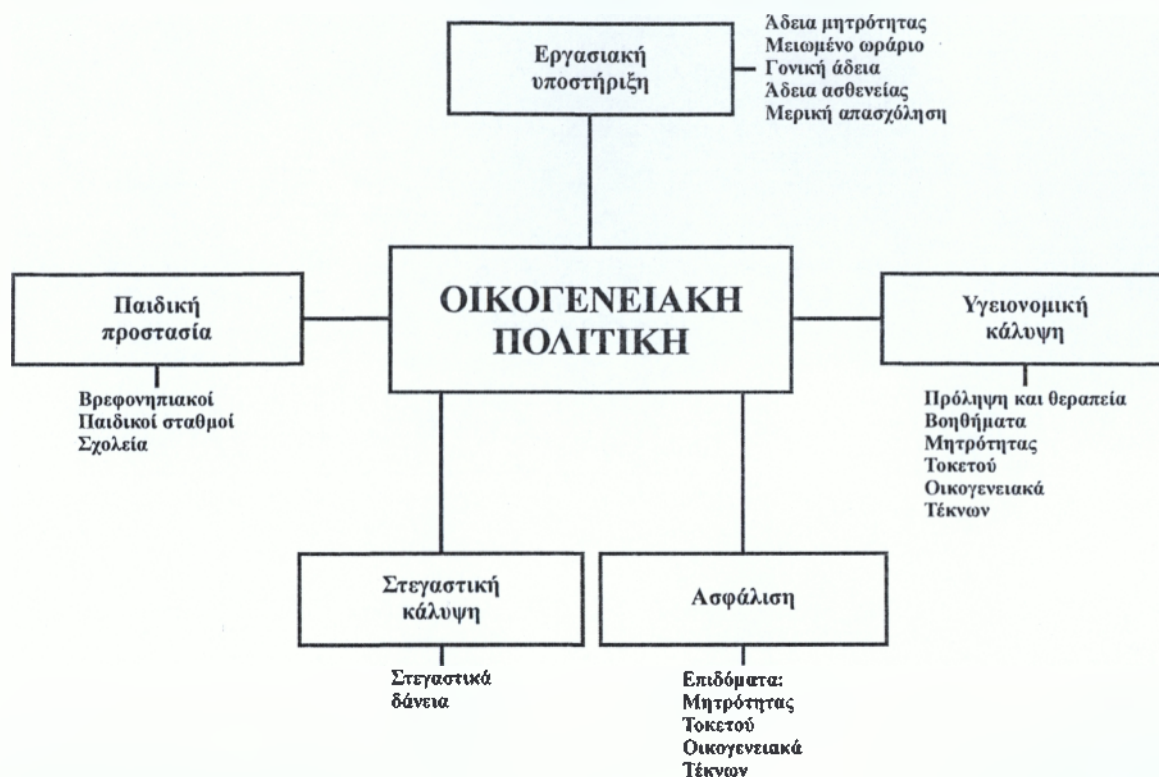
ε) Στα πλαίσια της ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής. Εδώ εντάσσονται μέτρα όπως η δωρεάν εκπαίδευση, τα προγράμματα λαϊκής κατοικίας, τα στεγαστικά δάνεια και άλλες μορφές δραστηριότητας του κοινωνικού κράτους.

Η αξιολόγηση της προστασίας της οικογένειας σε δεδομένο τόπο και χρόνο είναι πλήρης όταν λαμβάνεται το σύνολο των παραπάνω μέτρων.

²² Στο ίδιο, σ. 703

²³ Α. Ματθαίου, Α. Σάκουλας, *Αλληλεπίδραση κανόνων δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στους κλάδους αναπηρίας, γήρατος και οικογενειακών βαρών*, Εκδόσεις Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υγείας και Πρόνοιας, Αθήνα 1996, σσ. 177-178

Η οικογενειακή πολιτική θα μπορούσε να αποδοθεί σχηματικά όπως παρακάτω:

Σχήμα 2.1: Σχηματοποίηση οικογενειακής πολιτικής
Πηγή: Ιδία έρευνα

2.2.1. Φορείς άσκησης της οικογενειακής πολιτικής

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας είναι ο κύριος φορέας διαμόρφωσης της κοινωνικής πολιτικής και εφαρμογής προγραμμάτων της κοινωνικής πρόνοιας· έχει την ευθύνη για τη διαμόρφωση του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου για την άσκησή της καθώς και την εξειδίκευση των προγραμμάτων. Συνήθως υπάρχει ο καθ' ύλην αρμόδιος υφυπουργός, ο οποίος μαζί με τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Πρόνοιας έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση, την εφαρμογή και αξιολόγηση των προγραμμάτων πρόνοιας. Η Διεύθυνση Προστασίας Οικογένειας είναι αρμόδια για την παροχή κοινωνικής προστασίας στην οικογένεια και το παιδί. Τα προγράμματα γενικά εφαρμόζονται από²⁴:

²⁴ Υ.Υ.Π., Δ/ση Οικογένειας

α. Την Περιφέρεια για τα ιδρύματα που η νομική τους μορφή είναι δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) π.χ. Κρατικοί Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Κέντρα Παιδικής Μέριμνας.

β. Τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (Δ/νσεις ή Τμήμα Πρόνοιας) για ιδρύματα που η νομική τους υπόσταση είναι ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) π.χ. Φιλανθρωπικά Σωματεία, Παιδικές Εξοχές, Ιδιωτικής και Εκκλησιαστικής Πρωτοβουλίας, Ιδιωτικοί Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί.

γ. Τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση για τις κατασκευασίες του κρατικού προγράμματος και την παροχή επιδομάτων.

δ. Τον Ο.Γ.Α. για την παροχή του επιδόματος του τρίτου παιδιού.

ε. Φορείς εποπτευόμενους και επιχορηγούμενους εξ ολοκλήρου από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου (Ε.Ο.Κ.Φ., Ι.Β.Σ.Α.).

Επίσης μέτρα για την προστασία της οικογένειας λαμβάνονται συμπληρωματικά, εκτός από το Υ.Υ.Π.Κ.Α., και από άλλα Υπουργεία όπως το Υπουργείο Εργασίας και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας που είναι, άμεσα ή έμμεσα υπεύθυνα για την πολιτική της οικογένειας. Συχνά εμπλέκονται και Υπουργεία Γεωργίας, Πολιτισμού, Γραμματεία Νέας Γενιάς, Γραμματεία Ισότητας, Παιδείας, Άμυνας. Επίσης, προγράμματα εφαρμόζουν και μη κυβερνητικές οργανώσεις όπως ο Ερυθρός Σταυρός, η Χ.Α.Ν., η Χ.Ε.Ν.

Συνοπτικά η πολιτική για την οικογένεια εφαρμόζεται από τους εξής φορείς:

- Φορείς που υπάγονται στο Υ.Υ.Π.Κ.Α.: Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ.), Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), Ιδιωτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί (Ι.Β.Σ.).
- Φορείς που υπάγονται στο Υπουργείο Εργασίας: Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), Εργατική Εστία.
- Φορείς που υπάγονται στο Υπουργείο Πολιτισμού: Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (Ε.Ι.Ν.).
- Φορείς που υπάγονται στο Υπουργείο Γεωργίας: Οργανισμός Γεωργικής Απασχόλησης (Ο.Γ.Α.).

Ειδικότερα αρμόδιες Διευθύνσεις και Τμήματα που ασχολούνται με θέματα οικογένειας είναι²⁵:

1) Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- Δ/ση Προστασίας Οικογένειας

Τμήμα Υγιεινής, Μητρότητας και Παιδικής Ηλικίας

- Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας και Δημόσιας Αντίληψης

Τμήμα Επείγουσας Περίθαλψης και Κοινωνικής Προστασίας

Τμήμα Φιλανθρωπικών και Κοινωνικών Φορέων

- Δ/ση Παιδικής Προστασίας

Τμήματα: Οικογένειας, Μητρότητας, Βρεφικής και Προσχολικής, Σχολικής Ηλικίας και Νεότητας

- Δ/ση Στέγασης

Τμήματα: Λαϊκής Κατοικίας και Προσφύγων

2) Υπουργείο Εργασίας

- Δ/ση Συνθηκών Εργασίας

- Δ/ση Απασχόλησης

Τμήμα Συστημάτων Ασφάλισης της Ανεργίας και Κοινωνικών Παροχών

3) Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας

- Δ/ση Τιμών, Εισοδημάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής

Τμήμα Πληθυσμού και Απασχόλησης

- Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας και Προστασίας

4) Υπουργείο Προεδρίας

Γενική Γραμματεία Ισότητας

5) Υπουργείο Γεωργίας

6) Υπουργείο Πολιτισμού

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς,

Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού

- Δ/ση Αναπτυξιακών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης

- Δ/ση Κοινωνικής Συμμετοχής

²⁵ Δ. Κογκίδου, *Μονογονεϊκές οικογένειες...*, ο.π., σσ. 362-363

- Δ/ση Προγραμμάτων
- Δ/ση Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής
- Δ/ση Προγραμμάτων
- Δ/ση Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής
- Δ/ση Προγραμμάτων

7) Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- Δ/ση Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας
- Δ/ση Σπουδών, Νεότητας και Εξωσχολικής Οργάνωσης

Εκτός από το κράτος, σημαντικός είναι ο ρόλος της Εκκλησίας, καθώς και των φορέων ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην προστασία της οικογένειας

Η εκκλησία είναι φορέας άσκησης οικογενειακής πολιτικής στο πλαίσιο της ορθόδοξης αντίληψης της διακονίας (λαϊκής, εκκοσμικευμένης, κοινωνικής) και όχι της αντίληψης της κοινωνικής πολιτικής.

Οι φορείς ιδιωτικής πρωτοβουλίας όπως είναι ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.), το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, η Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών, η Εταιρεία Οικογενειακού Προγραμματισμού, η Ομοσπονδία Πολυτέκνων, ο σύλλογος «Το χαμόγελο του παιδιού», ο σύλλογος «Ελπίδα» κ.α. Οι φορείς αυτοί δεν διεκπεραιώνουν απλώς προγράμματα που αποβλέπουν στην προστασία της οικογένειας, αλλά συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και αποτελούν ομάδες πίεσης και συνομιλητές στο πλαίσιο του δημοσίου διαλόγου σε ζητήματα οικογενειακής πολιτικής.

2.2.2. Προγράμματα κοινωνικής προστασίας της οικογένειας και νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους

Παρατίθενται συνοπτικά τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας του Υ.Υ.Π. με τη μορφή ανοικτής και κλειστής περίθαλψης, και το νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους²⁶.

²⁶ Υ.Υ.Π., Δ/ση Οικογένειας

Ανοικτή προस्ताσία

Α. Κρατικοί Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί (Ν.Π.Δ.Δ.)

Σκοπό έχουν την ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων εργαζόμενων γονέων αλλά και οικογενειών με κοινωνικά προβλήματα. Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους καθορίζεται από τις διατάξεις του Α.Ν. 2-11-1935 (Φ.Ε.Κ. 527/5.11.35 τ. Α') όπως συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με το Ν. 1431/84 (Φ.Ε.Κ. 46/84 τ. Α'). Σύμφωνα με τους Ν. 2218/94 (Φ.Ε.Κ. 90 τ. Α') και 2503/97 (Φ.Ε.Κ. 107 τ. Α*) οι Κ.Π. και Β.Σ. μεταβιβάζονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση όπου έχει δοθεί παράταση μέχρι 31-12-2000. Στους Κ.Π.Σ. γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας από 2,5 ετών μέχρι την εγγραφή τους στο Δημοτικό Σχολείο και στους Κ.Β.Σ. από 8 μηνών μέχρι την εγγραφή τους στο Δημοτικό Σχολείο.

Πρόγραμμα απογευματινής λειτουργίας Π.Σ.

Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας ορίστηκε η εφαρμογή αυτού του πιλοτικού προγράμματος όπου λειτουργεί σε 14 Δήμους. Σκοπός του είναι η φύλαξη βρεφών και νηπίων εργαζόμενων μητέρων, οι οποίες δεν μπορούν να φροντίσουν τα παιδιά τους το απόγευμα.

Λειτουργία Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών από εποπτευόμενους φορείς του Υ.Υ.Π.

Τα ιδρύματα Β.Σ. Αθηνών 40 τον αριθμό, Θεσσαλονίκης 6 και Λάρισας 1 που εποπτεύονται και χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τον κρατικό προϋπολογισμό και λειτουργούν βάσει του Ν. 1431/84, ο Ε.Ο.Π., το Π.Ι.Κ.Π.Α. και το Κ.Β. «ΜΗΤΕΡΑ» λειτουργούν παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς. Με το Ν. 2646/98 οι Β.Σ. αυτών μεταβιβάζονται, μετά του προσωπικού τους που υπηρετεί σε αυτούς στους Ο.Τ.Α.

Λειτουργία Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών από Φιλανθρωπικά Σωματεία

Λειτουργούν 39 Σταθμοί με πρωτοβουλία Φιλανθρωπικών Σωματείων, Συλλόγων, Επιχειρήσεων και Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με άδεια που εκδίδεται από τον οικείο Νομόρχο.

Λειτουργία Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών από ιδιώτες επιχειρηματίες

Λειτουργούν περίπου 1.090 Β.Σ. κερδοσκοπικού χαρακτήρα με άδεια λειτουργίας που εκδίδεται από τον οικείο Νομόρχη.

Αριθμητικά στοιχεία για τη σημερινή κατάσταση των Κ.Π.Σ. και Κ.Β.Σ. παρουσιάζονται στον πίνακα 2.1.

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	Κ.Π.Σ.	Κ.Β.Σ.
Ίδρυμένοι	1.306	132
Λειτουργούν	1.180	54
Δεν λειτουργούν	126	77
Μεταβίβαση στους Ο.Τ.Α.	838	67
Δυναμικότητα θέσεων	78.000	10.000

Πίνακας 2.1: Λειτουργική κατάσταση κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Υ.Π., Δ/ση οικογένειας

Σημείωση: Ο αριθμός των μεταβιβασθέντων Κ.Π. και Β.Σ. στους Ο.Τ.Α. καθημερινά αλλάζει λόγω της συνεχούς μεταβίβασής τους.

Β. Επιδόματα

Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης απροστάτευτων παιδιών

Εφαρμόζεται βάσει των Ν. 4051/1960 και του Π.Δ/τος 108/83 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Με αυτό σήμερα καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα 15.000 δρχ. σε κάθε απροστάτευτο παιδί έως 16 ετών με την προϋπόθεση ότι το μηνιαίο εισόδημα της οικογένειας που διαμένει το παιδί δεν υπερβαίνει για τριμελή οικογένεια τις 80.000 δρχ., προσαυξανόμενο κατά 7.000 δρχ. για κάθε επιπλέον μέλος. Αρμόδιες Υπηρεσίες για την καταβολή του επιδόματος είναι οι Διευθύνσεις και τα Τμήματα Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Χρηματικές παροχές λόγω μητρότητας

Το πρόγραμμα εφαρμόζεται με βάση το Ν. 1302/1982 με τον οποίο κυρώθηκε η διεθνής σύμβαση εργασίας «Περί προστασίας της μητρότητας» και

εκτελείται από τις Δ/νσεις και Τμήματα Πρόνοιας των κατά τόπους Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας. Με αυτό καταβάλλονται χρηματικές παροχές των 150.000 δρχ., δηλαδή 75.000 δρχ. για το χρονικό διάστημα των 42 ημερών προ του τοκετού και 75.000 δρχ. για τις 42 ημέρες μετά τον τοκετό σε εργαζόμενες γυναίκες που δεν δύνανται να αξιώσουν αυτές από ασφαλιστικό φορέα ή είναι ανασφάλιστες και παράλληλα δεν έχουν ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης.

Επίδομα τρίτου παιδιού

Εφαρμόζεται σε εκτέλεση του Ν. 1892/1990 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2459/97 και εκτελείται από τον Ο.Γ.Α. Με αυτό το πρόγραμμα καταβάλλεται ποσό 40.000 δρχ. μηνιαίως στη μητέρα που αποκτά τρίτο παιδί έως το 6^ο έτος της ηλικίας του, εφόσον το οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 7.000.000 δρχ. και τα παιδιά έχουν ή αποκτούν την Ελληνική υπηκοότητα ή υπηκοότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με κοινή υπουργική απόφαση αναπροσαρμόστηκε το όριο εισοδήματος στο ποσό των 8.000.000 δρχ. Σήμερα επιδοτούνται περίπου 45.000 παιδιά πανελλαδικά. Πηγή χρηματοδότησης του επιδόματος είναι οι πιστώσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό που μεταβιβάζονται στον Ο.Γ.Α.

Γ. Παιδικές Εξοχές

Κρατικό πρόγραμμα

Για τη φιλοξενία παιδιών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα λειτουργούν παιδικές εξοχές του κρατικού προγράμματος βάσει του Ν. 749/48 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Η λειτουργία τους ανατίθεται με το Π.Δ/γμα κάθε χρόνο στους φορείς πρόνοιας Π.Ι.Κ.Π.Α. και Κ.Κ.Ο.Ν. Ο αριθμός τους ανέρχεται σε 35 και φιλοξενούν ετησίως 20.000 κατασκηνωτές. Στο Ν. 2646/1998 προβλέπεται η ανάθεση της λειτουργίας των κατασκηνώσεων του Κ.Κ.Ο.Ν. σε Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή σε νομικά πρόσωπα και η μεταφορά των κατασκηνώσεων του Π.Ι.Κ.Π.Α. στις Υπηρεσίες Πρόνοιας των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου από το Ν. 2646/98 Π.Δ/τος οι κατασκηνώσεις του Π.Ι.Κ.Π.Α. λειτουργούν από το Ίδρυμα. Ο αριθμός ανέρχεται σε 33 (23 από Ν.Α. και 10 από το Π.Ι.Κ.Π.Α.).

Ιδιωτικές Παιδικές Εξοχές

Λειτουργούν παιδικές εξοχές ιδιωτικές και εκκλησιαστικής πρωτοβουλίας, κατόπιν σχετικής άδειας που εκδίδεται από τον οικείο Νομάρχη, βάσει της αριθ. 1277/89 υπουργικής απόφασης.

Δ. Υιοθεσία

Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2447/1996 και του Ν. 1049/80 με τον οποίο κυρώθηκε η διεθνής σύμβαση περί υιοθεσίας και είναι θεσμός για την οικογενειακή αποκατάσταση του απροστάτευτου παιδιού. Το Υ.Υ.Π. συμπράττει στις τελούμενες υιοθεσίες με τη διενέργεια της κοινωνικής έρευνας από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των κατά τόπους Ν.Α. της χώρας και τις Κοινωνικές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Κ.Φ. μόνο για παιδιά που έχουν υπό την προστασία τους. Η υιοθεσία τελείται με δικαστική απόφαση. Ετησίως πραγματοποιούνται 600 περίπου υιοθεσίες ανηλίκων.

Ε. Αναδοχή

Ο θεσμός της ανάδοχης οικογένειας αποβλέπει στην περίθαλψη και φροντίδα του απροστάτευτου ανήλικου προσωρινά μέχρι την ενηλικίωση. Εφαρμόζεται βάσει του Π.Δ/τος 337/93 και του Ν. 2447/1996 σε εκτέλεση του οποίου εκκρεμεί η έκδοση του Π.Δ/τος που ρυθμίζει θέματα αναδοχής. Εφαρμόζεται επίσης από τον Ε.Ο.Κ.Φ. για παιδιά που ο φορέας έχει υπό την προστασία του.

ΣΤ. Εποπτευόμενοι από το Υ.Υ.Π. φορείς παιδικής προστασίας

Με το Ν. 2646/1998 συγχωνεύονται στον Ε.Ο.Κ.Φ. ο Ε.Ο.Π., το Κ.Β. «ΜΗΤΕΡΑ» και το Π.Ι.Κ.Π.Α., όπου λειτουργούν τα δικά τους προγράμματα.

Κλειστή προστασία

Α. Κέντρα Παιδικής Μέριμνας

Σκοπό έχουν την περίθαλψη και επαγγελματική εκπαίδευση των παιδιών που αποδεδειγμένα είναι απροστάτευτα και στερούνται οικογενειακής φροντίδας. Το νομικό πλαίσιο καθορίζεται από Ν. 285/22, του Β.Δ/τος 273/73, του Ν. 1431/84 και τη μεταγενέστερη υπουργική απόφαση. Φιλοξενούν παιδιά 6-16 ετών

αλλά παρέχεται η δυνατότητα να παραμείνουν έως την περάτωση των σπουδών τους. Λειτουργούν 13 Κέντρα και φιλοξενούν 600 παιδιά· κατά την έξοδό τους από το κέντρο λαμβάνουν εφάπαξ βοήθημα 150.000 δρχ.

Β. Ιδρύματα Εκκλησιαστικής και Ιδιωτικής Πρωτοβουλίας

Ο σκοπός είναι ανάλογος με κέντρα παιδικής μέριμνας και η λειτουργία τους διέπεται ανάλογα με την νομική τους υπόσταση (ίδρυμα ή σωματείο) από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, του Ν.Δ. 111/72 και την ιδρυτική τους πράξη. Όσα είναι κληροδοτήματα διέπονται από την ιδρυτική τους πράξη και από Α.Ν. 2039/39. Λειτουργούν 48 ιδρύματα όπου φιλοξενούνται 1.500 περίπου παιδιά.

Γ. Ε.Ο.Κ.Φ.

Λειτουργούν 8 παιδοπόλεις του Ε.Ο.Π., στο Κ.Β. «Μητέρα» με δυναμικότητα 100 θέσεων φιλοξενούνται 80 βρέφη. Το Π.Ι.Κ.Π.Α. λειτουργεί 4 μονάδες κλειστής περίθαλψης (ΚΕ.Π.Ε.Π.) για παιδιά και νέους με ειδικές ανάγκες και πρόγραμμα προσωρινής φιλοξενίας παιδιών στο Π.Ι.Κ.Π.Α. Πεντέλης.

Δ. Κοινωνική Φροντίδα των Παιδιών του Δρόμου

Το Υ.Υ.Π. ανέθεσε το πρόγραμμα αυτό στον Ε.Ο.Κ.Φ. (Ε.Ο.Π. και Π.Ι.Κ.Π.Α.). Διαμορφώθηκαν 2 προνοιακοί χώροι (Στέγη Παλαιού Φαλήρου και το κέντρο «Αγ. Βαρβάρα» του Ε.Ο.Π.) για την υποδοχή και βραχεία φιλοξενία αυτών των παιδιών.

2.3. Δομές και υπηρεσίες προστασίας του Ε.Ο.Κ.Φ.

Ο Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ.) που συστάθηκε με το Ν. 2646/98, αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου υπαγόμενο στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και προήλθε από τη συγχώνευση του Π.Ι.Κ.Π.Α., του Ε.Ο.Π. και του Κέντρου Βρεφών «Μητέρα».

Σύντομα αναμένεται η έκδοση Π. Διατάγματος με το οποίο θα ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των υπηρεσιών του νέου φορέα. Μέχρι την έκδοση του Π.Δ. εξακολουθούν να λειτουργούν οι υπηρεσίες των τριών

συγχωνευμένων φορέων ως οι συνημμένες καταστάσεις στις οποίες αναφέρονται τα επόμενα υποκεφάλαια.

2.3.1. Διάρθρωση, υπηρεσίες και προγράμματα του Ε.Ο.Π.

Η σημερινή διάρθρωση των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. ορίζεται βάσει της εγκυκλίου του Οργανισμού 4/3964/4.7.94 «Περί Διαρθρώσεως των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών του Οργανισμού και του καθορισμού των Οργανικών Μονάδων, καθώς και περί συστάσεως θέσεων Προϊσταμένων Οργανικών Μονάδων και επιλογή αυτών» και μεταγενέστερων τροποποιήσεών της. Σύμφωνα με τα ανωτέρω οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Π. είναι:

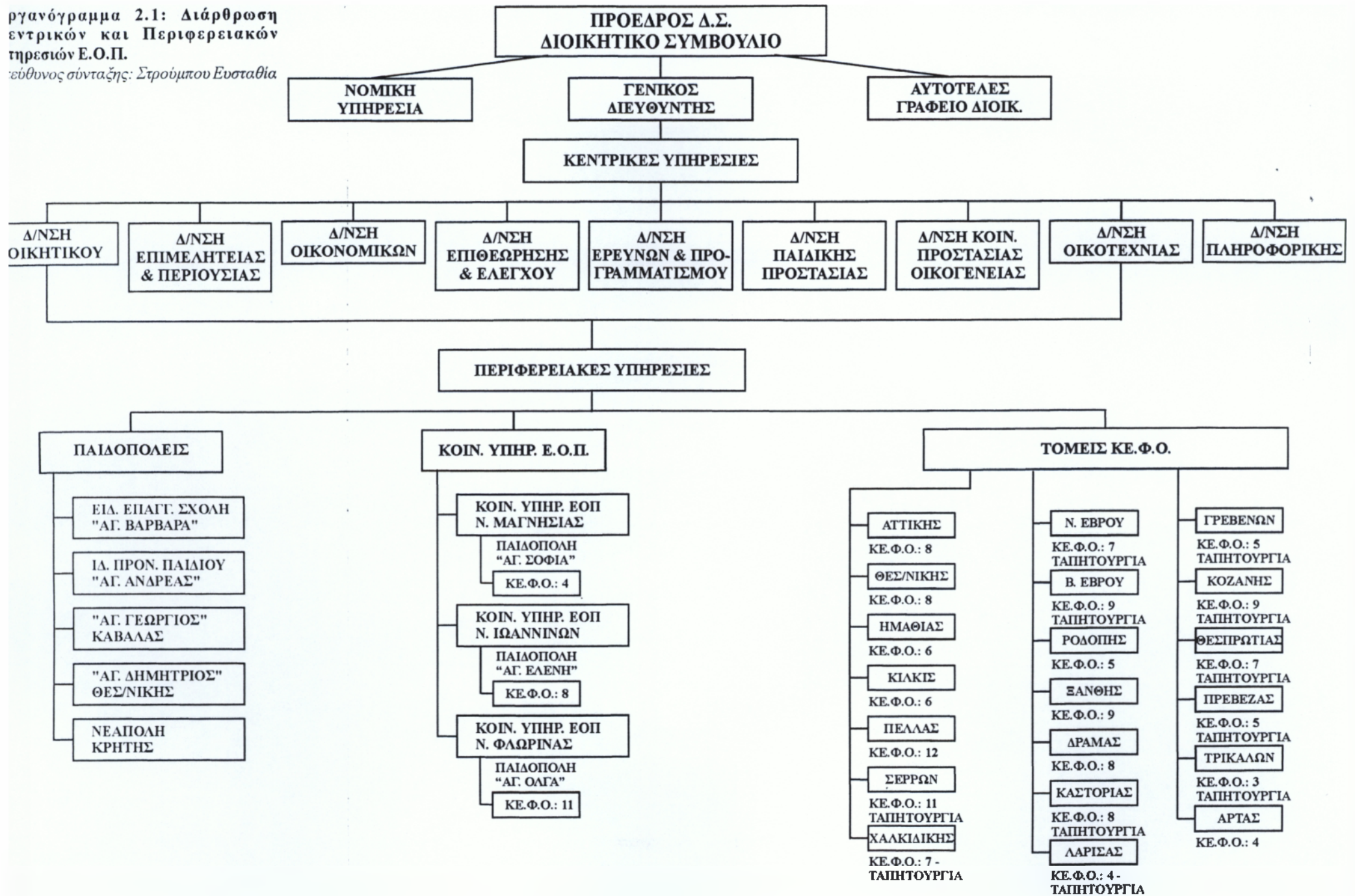
1. Δ/ση Διοικητικού.
2. Δ/ση Επιμελητείας και Περιουσίας.
3. Δ/ση Οικονομικών.
4. Δ/ση Επιθεώρησης και Ελέγχου.
5. Δ/ση Ερευνών και Προγραμματισμού.
6. Δ/ση Παιδικής Προστασίας.
7. Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας της Οικογένειας.
8. Δ/ση Οικοτεχνίας.
9. Δ/ση Πληροφορικής.

Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Π. συγκροτούνται από τις Παιδοπόλεις, τις Κοινωνικές Υπηρεσίες και τους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο.

Ακολουθεί το Οργανόγραμμα των Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. το οποίο για να παρουσιαστεί υπέστη επεξεργασία χωρίς να διαφοροποιηθεί η διοικητική ιεραρχία.

οργανόγραμμα 2.1: Διάρθρωση εντρικών και Περιφερειακών υπηρεσιών Ε.Ο.Π.

εύθυνος σύνταξης: Στρούμπου Ευσταθία

Περιφερειακές Υπηρεσίες και προγράμματα του Ε.Ο.Π.

Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο. – Ανοιχτή Περίθαλψη)

Είναι μονάδες που εδρεύουν σε σχετικά υποβαθμισμένες αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές της χώρας και αναπτύσσουν δραστηριότητες προληπτικού και συμβουλευτικού, κυρίως χαρακτήρα, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Κάθε ΚΕ.Φ.Ο. προσαρμόζει τις δραστηριότητές του στις εκάστοτε διαμορφούμενες ανάγκες της κοινότητας όπως προγράμματα προληπτικής στήριξης της οικογένειας, προγράμματα ανάδοχων οικογενειών, επιμόρφωσης ενισχυτικής διδασκαλίας, απασχόλησης παιδιών, γυναικών, τρίτης ηλικίας κ.λπ. Τα προγράμματα εφαρμόζονται σε 147 αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο. από τα οποία τα 21 λειτουργούν ως χώροι ευθύνης σε 38 αστικά ΚΕ.Φ.Ο. από τα οποία τα 8 λειτουργούν σε δορυφορική βάση. Συνολικά 186 ΚΕ.Φ.Ο. μαζί με το ΚΕ.Φ.Ο. Δειλινού Κρήτης.

Ως «χώροι ευθύνης» χαρακτηρίζονται οι Μονάδες που λειτουργούν σε αγροτικούς οικισμούς, σε τακτική αλλά όχι καθημερινή ή σε περιστασιακή βάση από ΚΕ.Φ.Ο. γειτονικών οικισμών. Ως «δορυφορικές» χαρακτηρίζονται οι δραστηριότητες που λειτουργούν σε αστικές περιοχές, σε τακτική και καθημερινή βάση, από κοντινά ΚΕ.Φ.Ο.

Ο πληθυσμός που εξυπηρετούν όλα τα ΚΕ.Φ.Ο. της χώρας ανέρχεται σε 37.728 εγγεγραμμένα μέλη σύμφωνα με στοιχεία του Ιανουαρίου του 2000.

Παιδοπόλεις (Ιδρυματική Περίθαλψη)

Είναι ιδρύματα που παρέχουν φροντίδα, προστασία σε παιδιά ηλικίας 3-18 ετών, τα οποία προέρχονται από οικογένειες με έντονα προβλήματα που καθιστούν την παραμονή τους σ' αυτές δύσκολη, αδύνατη και επιβλαβή. Οι παιδοπόλεις στα παιδιά που φιλοξενούν παρέχουν στέγαση, σίτιση, ιματισμό, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στήριξη από ειδικούς επιστήμονες, ψυχαγωγία και δυνατότητες δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.

Επίσης, για τα παιδιά που επιστρέφουν στις οικογένειές τους, όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν, χορηγείται εβδομαδιαία οικονομική ενίσχυση και ιματισμός.

Λειτουργούν 8 παιδουπόλεις – Σχολές σε διάφορα μέρη της Ελλάδας που εξυπηρετούν 457 εσωτερικά παιδιά και μικρό αριθμό νηπίων.

Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Οικογένειας

Είναι υπηρεσίες στελεχωμένες με εξειδικευμένο προσωπικό για τη συστηματική και διεπιστημονική αντιμετώπιση οικογενειών με σύνθετα και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Ειδικότερα προσφέρει συμβουλευτική, στηρικτική, θεραπευτική βοήθεια και απευθύνεται σε:

- άτομα με προβλήματα ψυχολογικά, κοινωνικά, σχέσεων.
- ζευγάρια με δυσκολίες προσαρμογής, προστριβές, συγκρούσεις, σε χωρισμό.
- οικογένειες με δυσκολίες σχέσεων γονιών – παιδιών, αδελφών, διαπαιδαγώγησης.
- ομάδες γονέων, εφήβων, εκπαιδευτικών.

Κοινωνική βοήθεια 197: Τηλεφωνική γραμμή άμεσης βοήθειας

Έχει στόχο την άμεση συμβουλευτική, ψυχολογική υποστήριξη και πληροφόρηση σε άτομα όλων των ηλικιών που χρήζουν βοήθειας. Είναι στελεχωμένη με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και λειτουργεί από Δευτέρα έως Παρασκευή από 8 το πρωί μέχρι 10 το βράδυ. Για ειδικές περιπτώσεις συνδέεται με τη Συμβουλευτική Υπηρεσία Αθήνας και έχει τη δυνατότητα παραπομπής σε άλλους φορείς εκτός Ε.Ο.Π. Η γραμμή απευθύνεται σε:

- Κάθε οικογένεια με δυσκολίες ή προβλήματα (μονογονεϊκή, πολύτεκνη, άπορη, με προβλήματα σχέσεων κακοποίησης γυναίκας ή παιδιού, παιδιά με ειδικές ανάγκες ή κινδυνεύουν από κάθε αιτία)
- Άτομα όλων των ηλικιών (παιδιά, έφηβοι, ενήλικοι, υπερήλικες) με προβλήματα κοινωνικά, ψυχολογικά, οικονομικά και υγείας.

Οικοτεχνικές μονάδες

Αναπτύσσουν σημαντικές προνοιακές και πολιτιστικές δραστηριότητες επί 40 και πλέον χρόνια, σε 20 νομούς της χώρας και έχουν στόχο την ενίσχυση κυρίως των αγροτικών οικογενειών και τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Σήμερα λειτουργούν:

- 54 Σχολές από τις οποίες είναι 46 ταπητουργίας, 5 κλιμοποιίας και 3 μικτές ως εκπαιδευτικές και παραγωγικές μονάδες.
- 3 πρατήρια οικοτεχνίας για την εμπορία των προϊόντων των οικοτέχνιδων, τα οποία 2 βρίσκονται στην Αθήνα και το άλλο στην Κέρκυρα.

Στις πιο πάνω Σχολές απασχολήθηκαν 531 άτομα συνολικά από τα οποία 199 μαθήτριες και 329 απόφοιτες. Ακόμα 937 ελεύθερες οικοτέχνιδες απασχολήθηκαν στα σπίτια τους εκτελώντας παραγγελίες του οργανισμού. Ο Ε.Ο.Π. οργανώνει και συμμετέχει σε εκθέσεις ειδών στον ελληνικό και διεθνή χώρο.

Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)

Λειτουργεί βάσει πιστοποίησης από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης ανέργων, εργαζομένων, κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, κυρίως με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό, χρησιμοποιεί καθηγητές με υψηλή κατάρτιση και πολυετή εμπειρία από Ελλάδα και το εξωτερικό, διαθέτει εξοπλισμένες αίθουσες με εκπαιδευτικά μέσα και εργαλεία, παράγει εκπαιδευτικά βοηθήματα και ενημερωτικό υλικό, διοργανώνει ημερίδες, συνέδρια και υλοποιεί έρευνες και μελέτες συναφείς προς το αντικείμενό του. Σήμερα λειτουργεί ένα Κ.Ε.Κ. στο ΚΕ.Φ.Ο. «Άγ. Σώστης» Αττικής, αλλά προβλέπεται και η λειτουργία άλλων.

Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕ.Σ.Υ.Υ.)

Είναι κέντρα πιστοποιημένα από το Υ.Ε.Κ.Κ.Α., στελεχωμένα με εξειδικευμένο προσωπικό, όπως κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη σε μέλη κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων (π.χ. αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών, παλιννοστούντες, ανήλικους παραβάτες κ.λπ.), που παρακολουθούν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης στα Κ.Ε.Κ. άλλων φορέων. Επίσης προσφέρουν: κοινωνικο-παιδαγωγική και ψυχολογική στήριξη, ενημέρωση του κοινού και των επαγγελματιών, ενέργειες

ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για την αποφυγή του στιγματισμού και της περιθωριοποίησης κ.λπ.²⁷

Ταχυδρομική Διεύθυνση των Κεντρικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π.:

Υπατίας 6, Αθήνα, Τ.Κ. 10033.

Τηλ.: 3250524-9, 6427856, 6462741.

FAX: 323350, 6462741.

Ακολουθούν πίνακες των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. Ο πίνακας 2.2 και ο πίνακας 2.3 αναφέρονται στην κοινωνική (ανοικτή) προστασία της οικογένειας του Ε.Ο.Π. Σημειώνεται ότι οι οικοτεχνικές μονάδες (σχολές Κιλμοποιίας – Ταπητουργίας) διοικητικά υπάγονται στους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο.

²⁷ Ελεξεργασία στοιχείων Ε.Ο.Π., Δ/σης Διοικητικού, Δ/σης Προστασίας της Οικογένειας, Δ/σης Οικονομικών (Απολογισμός του Ε.Ο.Π. έτους 1999).

Α/Α	ΤΟΜΕΙΣ ΚΕ.Φ.Ο.-ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΑΡΙΘΜ. ΚΕ.Φ.Ο.	ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΜΕΑ – ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		ΤΗΛΕΦΩΝΑ	FAX
			Ταχ. Δ/ση	Τ.Κ.		
1	Αττικής	8	Λεωφ. Συγγρού 352	17564	9420049	9428338
2	Θεσσαλονίκης	8	Τέρμα Φοίνικα	55134	031-472811	031-473368
3	Μαγνησίας	4	Αγριά Βόλου	37300	0421-92202	0421-92205
4	Λάρισας	4	Γεωργιάδου 33	41447	041-532093	041-251326
5	Άρτας	4	Πλαστήρα 19	47100	0681-23006	0681-28006
6	Γρεβενών	5	Μ. Αλεξάνδρου 1	51100	0462-80997	0462-28763
7	Δράμας	8	Εθνικής Αμύνης 55	66100	0521-34128	0521-34869
8	Ν. Έβρου	7	Μοσχονησιών 6	68100	0551-26298	0551-21343
9	Β. Έβρου	9	Υψηλάντου 5	68300	0553-24555	0553-22030
10	Ημαθίας	6	Βικελά & Α. Καμαρά 1	59100	0331-24598	0331-24598
11	Θεσπρωτίας	7	Γρ. Λαμπράκη 44	46100	0665-23248	0665-22976
12	Ιωαννίνων	8	Ιωάννινα	45001	0651-26541	0651-28737
13	Καστοριάς	8	Διοικητηρίου 1	52100	0467-29229	0467-22204
14	Κιλκίς	6	21 ^{ης} Ιουνίου 36	61100	0341-26482	0341-24733
15	Κοζάνης	9	Δημοκρατίας 50	50100	0461-34520	0461-38219
16	Ξάνθης	9	Πρωταγόρα 17	57100	0541-24763	0541-25361
17	Πέλλας	12	Ρωμανού 22 Έδεσσα	58200	0381-23414	0381-22348
18	Πρέβεζας – Λευκ.	5	Κ. Καρυωτάκη 1	48100	0682-27836	0682-26375
19	Ροδόπης	5	Μ. Μπότσαρη 1 Κομοτηνή	69100	0531-33263	0531-23782
20	Σερρών	11	Βενιζέλου 26	62100	0321-22468	0321-22439
21	Τρικάλων	3	Α. Κομνηνής 4	42100	0431-26356	0431-26356
22	Φλώρινας	11	Φλώρινα	53100	0385-22313	0385-22257
23	Χαλκιδικής	7	Εμμ. Παππά 10 Πολύγυρος	63100	0371-23011	0371-22349

Πίνακας 2.2: Συνολικός αριθμός ΚΕ.Φ.Ο. κατά Τομέα και Κοινωνική Υπηρεσία, διευθύνσεις και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

Σημείωση: Στον ΑΡΙΘΜΟ των ΚΕ.Φ.Ο. μετρούνται τα Αστικά ΚΕ.Φ.Ο., τα Δορυφορικά και τα Αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο., συνολικά 164 και όχι οι Χώροι Ευθύνης γιατί όπως προαναφέρθηκε λειτουργούν περιστασιακά σε μη τακτική βάση και δεν θεωρούνται μόνιμα και σταθερά τμήματα.

Οι οικοτεχνικές μονάδες του Ε.Ο.Π. για την ενίσχυση της αγροτικής οικογένειας και τη διατήρηση της λαϊκής παράδοσης παρουσιάζονται στον πίνακα 2.3.

ΝΟΜΟΣ	ΣΧΟΛΕΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
Αττικής	Κιλμοποιίας – Ταπητουργίας	Γυναικείες φυλακές Κορυδαλλού Υπό μεταστέγαση
Αρτας	Ταπητουργίας – Κιλμοποιίας	Αγ. Αναργύρων, Κωστακίων, Κομποτίου, Πέτα, Διασέλου, Κορφοβουνίου, Χρυσοπηγής
Γρεβενών	Ταπητουργίας	Αμυγδαλιών, Γρεβενών, Μεγάρων
Ευρυτανίας	Κιλμοποιίας – Ταπητουργίας	Παλαιοκάντουνο Ευρυτανίας, Καρπενησίου
Έβρου	Ταπητουργίας	Αμπελακίων, Ασημένιου, Ασβεστάδων, Διδυμότειχου, Νέας Βύσσης, Πέπλου, Στέρνας, Φερών
Θεσπρωτίας	Ταπητουργίας	Γραικοχωρίου, Παραμυθιάς, Μαργαριτίου, Φασκομηλιάς
Ιωαννίνων	Ταπητουργίας	Ανατολής, Λογγάδων
Καστοριάς	Ταπητουργίας	Χρυσής
Κέρκυρας	Ταπητουργίας	Καρουσάδων, Κοινόπιαστων
Κοζάνης	Ταπητουργίας	Ελάτης, Κοζάνης, Σερβίων
Κυκλάδων	Ταπητουργίας	Φιλωτείου Νάξου
Λάρισας	Ταπητουργίας	Λιβαδίου
Λέσβου	Ταπητουργίας	Σκοστάρου
Μαγνησίας	Ταπητουργίας	Κεραμιδίου, Ν. Ιωνίας Βόλου, Πουρίου
Πρέβεζας	Ταπητουργίας	Κρυοπηγής
Σερρών	Ταπητουργίας	Αγ. Πνεύματος, Κ. Καμήλας, Κ. Ορεινής, Νιγρίτας, Ξηρότοπου
Φλώρινας	Ταπητουργίας	Κέλλης
Χαλκιδικής	Ταπητουργίας	Αφησιάς, Μεγ. Παναγιάς, Νέων Ρόδων, Πολυγύρου, Συκιάς, Ταξιάρχη

Πίνακας 2.3: Οικοτεχνικές μονάδες κατά νομό και περιοχή

Πηγή: Ιδία έρευνα

Η ιδρυματική περίθαλψη του Ε.Ο.Π. με τις παιδοπόλεις για την προστασία των παιδιών παρουσιάζεται στον πίνακα 2.4 και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες στον πίνακα 2.5.

Α/Α	ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ - ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ	Τ.Κ.	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	FAX
1	«Αγ. Γεώργιος»	Καβάλα	65110	051-242955	051-242810
2	«Αγ. Δημήτριος»	Ωραιόκαστρο Θεσ/νίκη	57013	031-696134	031-697879
3	Νεάπολης	Νεάπολη Κρήτης	72400	0841-32235	0841-32235
4	«Αγ. Ελένη»	Ιωάννινα	45001	0651-26541	0651-28737
5	«Αγ. Ολγα»	Φλώρινα	53100	0385-22313	0385-22257
6	«Αγ. Σοφία»	Αγριά Βόλου	37300	0428-92202	0482-92205
7	Ίδρυμα Πρόνοιας «Αγ. Ανδρέας»	Θουκυδίδου 82 Καλαμάκι		9838168	9811082
8	Ειδική Επαγγ. Σχολή «Αγ. Βαρβάρα»	Λεωφ. Συγγρού 221 Αθήνα		9331865	9331865

Πίνακας 2.4: Ίδρυματική περίθαλψη Ε.Ο.Π., διευθύνσεις και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

Α/Α	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	Τ.Κ.	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
1	Αθήνας	Κηφισίας 128	11526	6997868
2	Βέροιας	Βέροια	59100	0331-72444

Πίνακας 2.5: Σ.Υ.Ο., διευθύνσεις και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΕ.Σ.Σ.Υ.Υ.	ΕΔΡΑ ΚΕ.Φ.Ο.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΚΕ.Φ.Ο.
Αττικής	Αγ. Σώστη	Δραπετσώνας, Καρέα
Ηπείρου	Ν. Σελεύκειας	Αγ. Αναργύρων, Βουνοπλαγιάς
Θεσσαλίας	Ν. Ιωνίας Βόλου	Ροδοπούλειου Λάρισας, Τρικάλων
Αν. Μακεδονίας	Ροδίτη	
Δυτ. Μακεδονίας	Άργους Ορεστικού	Αρμενοχωρίου
Κεντρ. Μακεδονίας	Τούμπας	Σταυρούπολης, Πλατάνης, Αλεξάνδρειας, Βέροιας

Πίνακας 2.6: ΚΕ.Σ.Σ.Υ. κατά ΚΕ.Φ.Ο. και παραρτήματα των ΚΕ.Φ.Ο.

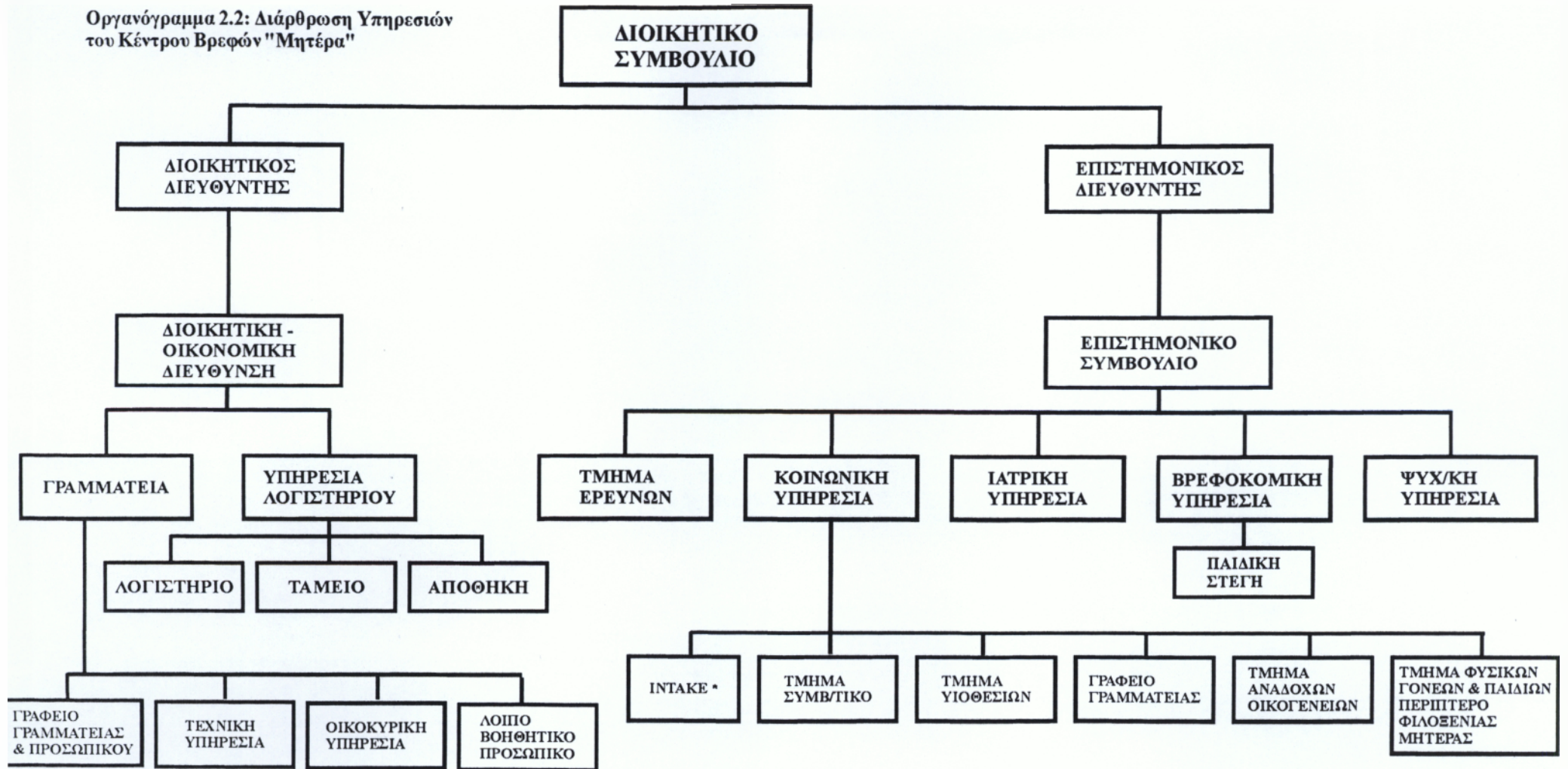
Πηγή: Ιδία έρευνα

2.3.2. Διάρθρωση, υπηρεσίες και προγράμματα του Κ.Β. «Μητέρα»

Σκοπός του «Κ.Β. Μητέρα» είναι η προσφορά εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών σε παιδιά και γονείς που βρίσκονται σε ειδικές ψυχοκοινωνικές συνθήκες. Συγκεκριμένα: i) Η ιδρυματική και εξωιδρυματική προστασία των άγαμων μητέρων και των παιδιών τους, των απροστάτευτων, κακοποιημένων, παραμελημένων παιδιών, ii) Οι υιοθεσίες των προστατευόμενων παιδιών του Ε.Ο.Κ.Φ., iii) Όλα τα προγράμματα ή δραστηριότητες που του αναθέτει Υ.Υ.Π.Κ.Α.

Παρατίθεται παρακάτω η συγκρότηση των υπηρεσιών και τμημάτων του Κ.Β. «Μητέρα» όπως ισχύει σήμερα 2000 (Οργανόγραμμα 2.2).

Οργανόγραμμα 2.2: Διάρθρωση Υπηρεσιών του Κέντρου Βρεφών "Μητέρα"

* ΤΜΗΜΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Τα προγράμματα και οι υπηρεσίες του Κ.Β. «Μητέρα» περιλαμβάνουν:

1. Ιδρυματική προστασία: για παιδιά ηλικίας 0-4 χρόνων, που στερούνται το οικογενειακό περιβάλλον, ή χρειάζεται να απομακρυνθούν από τους γονείς τους προσωρινά ή μόνιμα. Τα παιδιά φιλοξενούνται σε περίπτερα 12 έως 13 παιδιών, με συνολική δυναμικότητα περίπου 100 θέσεων. Οι βρεφονηπιοκόμοι, παιδίατροι, ψυχολόγοι παρέχουν ιδιαίτερη φροντίδα²⁸.

2. Συμβουλευτικές – Στηρικτικές – Νομικές Υπηρεσίες: σε Γονείς και ειδικότερα σε Μόνους Γονείς που περνούν κρίση με στόχο να παραμείνουν τα παιδιά κοντά τους ή να επιστρέψουν αν απομακρύνθηκαν προσωρινά. Οι υπηρεσίες συνεχίζονται και μετά την επιστροφή αν υπάρχει ανάγκη. Επίσης για θετές οικογένειες και υιοθετημένα άτομα που αναζητούν τις ρίζες τους. Υπεύθυνο είναι το τμήμα Συμβουλευτικής.

α. Περίπτερο Μητέρων: για τη φιλοξενία 18 εγκύων και λεχωιδών. Παρέχεται στέγη, τροφή, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για σύντομο χρόνο στις μέλλουσες μητέρες και ατομική – ομαδική κοινωνική εργασία και συμβουλευτική από κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους. Συμβουλευτική βοήθεια παρέχεται επίσης και σε μητέρες που δεν εισάγονται σε ίδρυμα²⁹.

β. Αναδοχή: τα παιδιά τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες, βρίσκονται υπό την προστασία του Κέντρου και παρακολουθούνται από διεπιστημονική ομάδα για όσο διάστημα παραμείνουν σε αναδοχή ή μέχρι να γίνουν κοινωνικά και οικονομικά αυτοδύναμα. Οι ανάδοχοι γονείς βοηθούνται οικονομικά με μηνιαίο επίδομα και συμβουλευτικά από το Κέντρο. Υπεύθυνο είναι το τμήμα ανάδοχων οικογενειών.

γ. Υιοθεσία: δίνεται έμφαση στην προετοιμασία φυσικών γονέων, παιδιού και θετών γονέων για την υιοθεσία και στην εξεύρεση θετών οικογενειών για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Υπεύθυνο είναι το τμήμα υιοθεσιών.

Επίσης, στο Κ.Β. Μητέρα πιστοποιήθηκε και λειτουργεί Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υπηρεσιών.

Ταχ. Δ/ση του Κ.Β. «Μητέρα»: Λεωφόρος Δημοκρατίας 65,

²⁸ Π. Σταθόπουλος, *Κοινωνική Πρόνοια μια γενική θεώρηση*, Έλλην, Αθήνα 1996, σ. 294

²⁹ Στο ίδιο, σ. 294

Ίλιον (Ν. Λιόσια) Αττικής, Τ.Κ. 131 22.

Τηλ.: 2627155, 2811181, 2621911.

FAX: 2615215.

2.3.3. Διάρθρωση, υπηρεσίες και προγράμματα του Π.Ι.Κ.Π.Α.

Το Π.Ι.Κ.Π.Α. σύμφωνα με τον οργανισμό του (Β.Δ. 170/60) διαρθρώνεται σε 3 μεγάλες ομάδες Υπηρεσιών, ως ακολούθως:

Α) Κεντρική Υπηρεσία με τις Διευθύνσεις και τις υπαγόμενες σε αυτήν Υπηρεσίες.

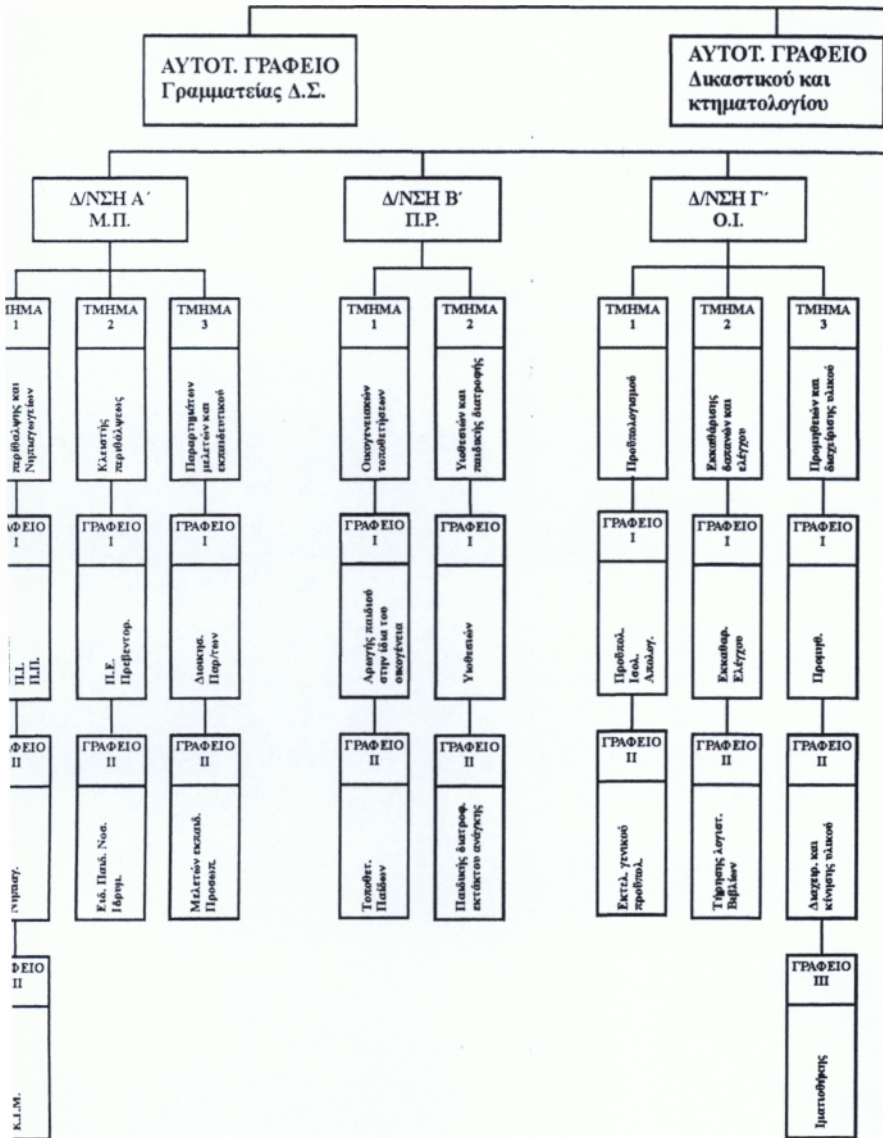
Β) Τα παραρτήματα και

Γ) Ειδικές Υπηρεσίες.

Η **Κεντρική Υπηρεσία** περιλαμβάνει τις εξής δύο αρμόδιες διευθύνσεις για θέματα οικογένειας:

i) Δ/ση Ιατροκοινωνικής Προστασίας Μητέρας και Παιδιού (Δ/ση Μ.Π.) με τρία τμήματα και ii) Δ/ση Παιδικής Πρόνοιας (Δ/ση Π.Ρ.) με δύο τμήματα. Η υπηρεσιακή συγκρότηση των διευθύνσεων και τμημάτων της κεντρικής υπηρεσίας σύμφωνα με το ισχύον οργανόγραμμα έχει ως εξής:

Οργανογραμμα 2.5: Διαρθρωτική Υπηρεσιών του Π.Ι.Κ.Π.Α.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΑΥΤΟΤ. ΓΡΑΦΕΙΟ
Τύπου, διαφώτισης
Στατιστικής

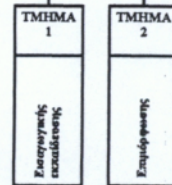
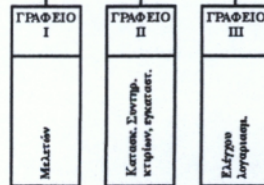
ΑΥΤΟΤ. ΓΡΑΦΕΙΟ
Σχέσεων με
εξωτερικό

Διοικητικού
(Δ/ΝΣΗ)

Επιθεώρησης
(Δ/ΝΣΗ)

Τεχνική
(Δ/ΝΣΗ)

Δ/ΝΣΗ
ΕΚΠ/ΣΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Μ.Π.: Δ/ΝΣΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ
Π.Ρ.: Δ/ΝΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Ο.Ι.: Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Σ.Σ.Ε.Ε.: ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΕΓΚΥΩΝ - ΕΠΙΤΟΚΩΝ
Π.Ι.: ΠΑΙΔΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ
Π.Π.: ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ
Π.Ε.: ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ
Κ.Ι.Μ.: ΚΙΝΗΤΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Η δεύτερη ομάδα Υπηρεσιών του Π.Ι.Κ.Π.Α. είναι τα περιφερειακά παραρτήματα με δραστηριότητες και προγράμματα που έχουν σχέση: i) με παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και περίθαλψης, εμβολιασμό του παιδικού πληθυσμού, οικογενειακού προγραμματισμού κ.λπ. από τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα (ΙΑ.Κ.) ii) φιλοξενίας και φύλαξης βρεφών και νηπίων από τους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, iii) Παιδικές Εξοχές (Π.Ε.) και iv) ειδικές εστίες σίτισης άπορων παιδιών (Ε.ΕΣ.Σ.). Τα Περιφερειακά Παραρτήματα ανέρχονται σε πενήντα (50) τον αριθμό μαζί με τα δύο (2) που λειτουργούν στην Αττική. Η γεωγραφική τους κατανομή, οι υπηρεσίες και τα προγράμματα που εφαρμόζουν και τα τηλέφωνα επικοινωνίας παρουσιάζονται στον πίνακα 2.7:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (7)	Αλεξανδρούπολης	ΙΑ.Κ., Β.Σ., Ε.Ε.Σ.Σ.	0551-27258
	Διδυμοτείχου	ΙΑ.Κ.	0553-22547
	Δράμας	Ε.Ε.Σ.Σ.	0521-22437
	Καβάλας	ΙΑ.Κ., Β.Σ.	051-222935
	Κομοτηνής	ΙΑ.Κ., Β.Σ.	0531-25510
	Ξάνθης	ΙΑ.Κ.	0541-26464
	Σερρών	ΙΑ.Κ., Ε.Ε.Σ.Σ., Π.Ε.	0321-23411
Κεντρική & Δυτική Μακεδονία (7)	Θεσσαλονίκης	ΙΑ.Κ., Β.Σ., Π.Ε.	031-535660
	Γιαννιτσών	ΙΑ.Κ.	0382-22755
	Βέροιας	ΙΑ.Κ., Β.Σ.	0331-26392
	Νάουσας	Β.Σ.	0332-22730
	Φλώρινας	ΙΑ.Κ.	0385-28143
	Κοζάνης	ΙΑ.Κ.	0461-34507
	Γρεβενών	ΙΑ.Κ., Ε.Ε.Σ.Σ.	0462-22392
Ήπειρος (5)	Ιωαννίνων	ΙΑ.Κ., ΟΔ.Μ., Β.Σ.	0651-26388
	Πρέβεζας	ΙΑ.Κ.	0682-22700
	Φιλιππιάδας	ΙΑ.Κ.	0683-22316
	Άρτας	ΙΑ.Κ.	0681-28026
	Δελβινακίου	Ε.Ε.Σ.Σ.	0657-22204
Θεσσαλία (4)	Τρικάλων	ΙΑ.Κ., Κ.Μ., Π.Ε.	0431-27584
	Καρδίτσας	ΙΑ.Κ., Ε.Ε.Σ.Σ., Π.Ε.	0441-21478
	Λάρισας	ΙΑ.Κ.	041-226408
Δυτική & Στερεά Ελλάδα (9)	Πειραιά	Π.Π., ΙΑ.Κ., Β.Σ., Π.Α.Κ.	4124707
	Αμαρουσίου	Β.Σ., Κ.Ο.Π., Π.Π.	8067492-8020593
	Χαλκίδας	ΙΑ.Κ., Β.Σ.	0221-22467
	Κύμης	Β.Σ.	0222-23323
	Αγρινίου	ΙΑ.Κ.	0641-29630
	Αμφιλοχίας	Ε.Ε.Σ.Σ., Π.Ε.	0642-22301
	Μεσολογγίου	ΙΑ.Κ.	0631-22566
	Λαμίας	ΙΑ.Κ.	0231-22518
	Καρπενησίου	2 Ε.Ε.Σ.Σ.	0237-22325

Πελοπόννησος (4)	Πάτρας	ΙΑ.Κ., Μ.Α.Φ.Σ.Π.	061-323478
	Αιγίου	ΙΑ.Κ.	0691-22217
	Άργους	ΙΑ.Κ.	0751-67213
	Ναυπλίου	ΙΑ.Κ.	0752-22290
Νησιά Αιγαίου (6)	Χίου	ΙΑ.Κ.	0271-26455
	Σάμου	ΙΑ.Κ.	0273-27472
	Ρόδου	ΙΑ.Κ., Β.Σ.	0241-27744
	Κω	ΙΑ.Κ.	0242-28380
	Σύρου	Β.Σ.	0281-22459
	Μυτιλήνης	Β.Σ., Π.Ε.	0251-28607
Νησιά Ιονίου (4)	Κέρκυρας	ΙΑ.Κ., Β.Σ., Π.Ε.	0661-72387
	Αργοστολίου	Β.Σ.	0671-28557
	Ληξουρίου	Β.Σ.	0671-91342
	Ιθάκης	Β.Σ.	0674-32270
Κρήτη (4)	Ηρακλείου	ΙΑ.Κ., Π.Ε., Π.Α.Κ.	081-226136
	Αγ. Νικολάου	Β.Σ.	0841-24392
	Νεάπολης	Β.Σ.	0841-33650
	Χανίων	ΙΑ.Κ.	0821-42409

Πίνακας 2.7: Υπηρεσίες, προγράμματα Π.Ι.Κ.Π.Α. Περιφέρειας και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

Υπόμνημα:

Β.Σ.: Βρεφονηπιακός Σταθμός

Ε.ΕΣ.Ε.: Ειδική Εστία Σίτισης

ΙΑ.Κ.: Ιατροκοινωνικό Κέντρο

Κ.Μ.: Κινητή Μονάδα

Κ.Ο.Π.: Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού

ΟΔ.Μ.: Οδοντιατρική Μονάδα

Μ.Α.Φ.Π.Σ.Π.: Μονάδα Ανοικτής Φροντίδας Σπαστικών Παιδιών

Π.Α.Κ.: Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο

Π.Ε.: Παιδικές Εξοχές

Π.Π.: Παιδική Πολυκλινική

Η τρίτη ομάδα υπηρεσιών του Π.Ι.Κ.Π.Α. είναι οι **Ειδικές Υπηρεσίες**, που κατανέμονται γεωγραφικά ως εξής:

A) Λεκανοπέδιο Αττικής

1) Ειδική Υπηρεσία Ιατρείων δηλαδή τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα των παραρτημάτων Αθηνών και Πειραιώς.

2) Ειδική Υπηρεσία Νηπίων, δηλαδή οι βρεφονηπιακοί σταθμοί Αθηνών, Πειραιώς.

3) Παιδική Πολυκλινική Αθηνών – Πειραιώς όπου λειτουργεί ως πολυϊατρείο και με τμήμα Οικογενειακού Προγραμματισμού καθώς και κέντρο οικογένειας με σκοπό την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών οικογενειών και περιπτώσεων κοινωνικής παθολογίας.

4) Αναρρωτήριο Πεντέλης: Μονάδα κλειστής περίθαλψης για παιδιά μέχρι 6 ετών με κοινωνικοοικονομικά προβλήματα.

5) Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδιών Βούλας (Κ.Α.Α.Π.Β.): Μονάδα κλειστής περίθαλψης παιδιών με κινητικά προβλήματα και τμήματα για την αποκατάστασή τους.

6) Μηχαλίνειο Κέντρο: Μονάδα ανοικτής περίθαλψης για παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς, νοητικής στέρησης και ψυχοκινητικής και διανοητικής ανάπτυξης.

7) Παιδική εξοχή Πεντέλης.

B) Περιφερειακές Ειδικές Υπηρεσίες

1) Κέντρα Περίθαλψης ΚΕ.Π.Ε.Π.: Μονάδες κλειστής περίθαλψης για φροντίδα παιδιών με βαριές και συνήθως μη αποκαταστάσιμες σωματικές και νοητικές αναπηρίες.

2) Ειδικές Εστίες Σίτισης άπορων παιδιών.

Πληροφορίες για της υπηρεσίες και τα προγράμματα του Π.Ι.Κ.Π.Α. παρέχονται όλες τις εργάσιμες ημέρες και ώρες της εβδομάδας από τις 2 αρμόδιες διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας.

Ταχ. Δ/ση Π.Ι.Κ.Π.Α.: Τσοχά 5, Αμπελόκηποι, Αθήνα, Τ.Κ. 11521.

Τηλ.: 6427856-59.

Οι Ειδικές Υπηρεσίες του Π.Ι.Κ.Π.Α. στο Λεκανοπέδιο της Αττικής και οι Περιφερειακές Ειδικές Υπηρεσίες παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες.

Α/Α	ΙΑΤΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΘΗΝΩΝ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
1	Αγ. Βαρβάρας	5441425	Αμαρουσίου	8020593
2	Αγ. Δημήτριος	9734628	Άνω Δάφνης	9014112
3	Αν. Ηλιούπολης	9921104	Βύρωνα	7665016
4	Αν. Κυψέλης	8629754	Μάνδρας	5555254
5	Αργυρούπολης	9631144	Ν. Ιωνίας	2794429
6	Ασυρμάτου	3471023	Παλατιανής	2627051
7	Ζόφριας	2474896	Ρίμινι	2627942
8	Ζωγράφου	7753145	Πετρούπολης	5028305
9	Καισαριανής	7238062	Χριστοδουλάκειου	6913057
10	Καλλιθέας	9560419	Άνω Καλαμακίου	9915616
11	Μενιδίου	2463255		
12	Μεταμόρφωσης	2810108		
13	Ν. Ιωνίας	2775384		
14	Ν. Λιοσίων	2619772		
15	Ν. Σμύρνης	9344550		
16	Ν. Σφαγείων	3473623		
17	Ν. Φιλαδέλφειας	2527920		
18	Πετρούπολης	5024720		
19	Πλ. Αττικής	8649208		
20	Σούρμενων	9618792		

Πίνακας 2.8: Ιατροκοινωνικά κέντρα, βρεφονηπιακοί σταθμοί Αθηνών και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

A/A	ΙΑΤΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΕΙΡΑΙΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΠΕΙΡΑΙΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
1	Αμφιάλης	4318112	Καλλιθέας	9565810
2	Καμνίων	4816773	Καμνίων	4818189
3	Νεαπόλεως	4910829	Πειραιά	4174391
4	Νικαίας	4908046	Παλ. Φαλήρου	9817006
5	Ταμπουρίων	4625304	Νικαίας	4912221

Πίνακας 2.9: Ιατροκοινωνικά κέντρα, βρεφονηπιακοί σταθμοί Πειραιώς και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

A/A	ΚΕΝΤΡΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΚΕ.ΠΕ.Κ.)	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
1	Καρδίτσας	0441-21478
2	Σιδηροκάστρου	0323-22567
3	Λεχαιών Ηλείας	0623-22518
4	Πόμπιας Ηρακλείου Κρήτης	0892-41237

Πίνακας 2.10: ΚΕ.ΠΕ.Κ. και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΛΟΙΠΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Παιδική Πολυκλινική Αθηνών	5223775-5226750
Παιδική Πολυκλινική Πειραιώς	5222236-4124707
Μονάδες Επαγγελματικής Κατάρτισης Αθηνών	2028371
Μονάδες Επαγγελματικής Κατάρτισης Πειραιώς	4172400
Κέντρο Προστασίας Παιδιών (Μηχαλίνειο)	4172400
Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδιών Βούλας	8945661-8945260
Π.Ι.Κ.Π.Α. Πεντέλης	8041435
Παιδικές Εξοχές Πεντέλης	8043185-8040699

Πίνακας 2.11: Λοιπές Ειδικές υπηρεσίες Π.Ι.Κ.Π.Α. Ν. Αττικής και τηλέφωνα επικοινωνίας

Πηγή: Ιδία έρευνα

2.4. Προτάσεις μελετών για την οικογενειακή πολιτική στην Ελλάδα

Αξιόλογες προτάσεις διαφόρων επιστημονικών μελετών, αναφέρονται παρακάτω με σκοπό να τονίσουν την ανάγκη διεύρυνσης της οικογενειακής πολιτικής στην χώρα όπως επίσης επισημαίνεται και από τις προτάσεις της παρούσας εργασίας³⁰. Συγκεκριμένα οι μελέτες αυτές είναι η μελέτη με θέμα «Οικογένεια και Κοινωνική Πολιτική» του κ. Σπύρου Κοκκινάκη που εκδόθηκε το έτος 1994 και η μελέτη με θέμα «Οικογένεια και Παιδί στην Ελλάδα-Ανάλυση και Προτάσεις για τη δημιουργία Εθνικών Προγραμμάτων» της κ. Χάρις Συμεωνίδου το έτος 1999 που εκδόθηκε από το Ε.Κ.Κ.Ε.

- 1) Θεμελίωση κοινωνικών δικαιωμάτων που δεν θα έρχονται σε αντίθεση με τα ατομικά δικαιώματα.
- 2) Υιοθέτηση πολιτικών ευέλικτων που θα προωθούν την ισότητα των φύλων μέσα στην οικογένεια και θα καλύπτουν με την ομπρέλα της κοινωνικής προστασίας όλα τα μέλη της. Πολιτικές απευθυνόμενες σε όλες τις οικογένειες και όχι στις οικογένειες σε κίνδυνο.
- 3) Συστηματική αξιολόγηση των ρόλων και των σκοπών των προνοιακών υπηρεσιών για την οικογένεια , επαναπροσδιορισμός αυτών ,καθώς και κάλυψη των κενών προστασίας της.
- 4) Σχεδιασμός και συντονισμός μεταξύ των φορέων κοινωνικής παροχής για την οικογένεια κεντρικών και περιφερειακών.
- 5) Άσκηση ελέγχου και κατεύθυνσης, από τα αρμόδια υπουργεία στις ιδιωτικές επιχειρήσεις που προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες στην οικογένεια .
- 6) Προγράμματα νομικής βοήθειας και υπηρεσιών συμβουλευτικής και ενημέρωσης.
- 7) Παροχή υπηρεσιών για την οικογένεια στο φυσικό περιβάλλον των χρηστών που είναι η κοινότητα .
- 8) Παροχή πληροφοριών από τα Μ.Μ.Ε. για τις κοινωνικές υπηρεσίες που απευθύνονται στην οικογένεια.

³⁰ Σ. Κοκκινάκης, *Οικογένεια και κοινωνική πολιτική*, Μελέτη, Αθήνα 1994, σσ.14-15

- 9) Αύξηση των κρατικών παιδικών σταθμών και κρατικών βρεφονηπιακών σταθμών και οικονομική συμμετοχή των οικογενειών με υψηλό εισόδημα.
- 10) Λήψη μέτρων για μονογονεϊκές, πολύτεκνες και οικονομικά ασθενέστερες οικογένειες .
- 11) Θεσμοθέτηση ενιαίας προσχολικής αγωγής Κ.Β.Σ. και Κ.Π.Σ.
- 12) Ανάπτυξη κέντρων οικογενειακού προγραμματισμού και λήψη μέτρων προληπτικής ιατρικής σε βρέφη και παιδιά με στόχο τη μείωση θνησιμότητας.
- 13) Ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών και των φορέων τους στο σχεδιασμό και τη λειτουργία των υπηρεσιών που απευθύνονται σε παιδιά γονείς.
- 14) Λήψη μέτρων για την υποστήριξη οικογενειών που περιλαμβάνουν στην σύνθεσή τους ηλικιωμένα άτομα, με επέκταση της ασφαλιστικής και προνοιακής κάλυψης σε εκείνους που τα φροντίζουν.
- 15) Προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης, κατάρτισης, μετεκπαίδευσης γονέων.
- 16) Ανάπτυξη προγραμμάτων όπως «Βοήθεια στο σπίτι», «Νοσηλεία στο σπίτι», «Άμεση επέμβαση σε περίπτωση έκτακτης οικογενειακής ανάγκης» (κακοποίηση παιδιού, γυναίκας κλπ.).
- 17) Ανάπτυξη Π.Φ.Υ. σε επίπεδο κοινότητας, για αντιμετώπιση και ψυχολογικών και κοινωνικών θεμάτων.
- 18) Προγράμματα μελέτης της γήρανσης του πληθυσμού , ελέγχου γονιμότητας, θνησιμότητας, μετανάστευσης, προληπτικής ιατρικής, τροχαίων ατυχημάτων, που είναι βασικά τομείς υπογεννητικότητας.
- 19) Χρησιμοποίηση εθελοντών υπό προϋποθέσεις και ανάπτυξη της αλληλοβοήθειας με συνεργασία της εκκλησίας.
- 20) Σύσταση κεντρικού επιστημονικού οργάνου προγραμματισμού και μελέτης της παιδικής ηλικίας και οικογένειας.
- 21) Ενθάρρυνση πολιτικής εκσυγχρονισμού των σχέσεων μεταξύ των ηλικιωμένων και των νέων γενεών.
- 22) Λήψη μέτρων που να οδηγούν τα ζευγάρια στην απόκτηση δεύτερου και τρίτου παιδιού.
- 23) Πολεοδομική στήριξη των οικογενειών με παιδιά.

- 24) Ανάπτυξη προγραμμάτων που να στηρίζονται στην γειτονιά, ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στα προβλήματα που απασχολούν οικογένειες από εύάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.
- 25) Προγράμματα ενδυνάμωσης δημιουργικής χρησιμότητας και ανάπτυξης έμφυτων ικανοτήτων μελών οικογενειών σε επίπεδο γειτονιάς.
- 26) Εφαρμογή μέτρων φορολόγησης της πολυτελούς κατανάλωσης και περιουσίας για την οικονομική ενίσχυση της κοινωνικής πρόνοιας .
- 27) Στενή συνεργασία τομέων υγείας πρόνοιας και κοινωνικών ασφαλίσεων για την βελτίωση της απόδοσης , αξιοποίησης υπάρχοντος στελεχιακού δυναμικού, αποτελεσματική διοικητική διαχείριση και οικονομία πόρων.

Η οικογένεια αποτελεί βασικό φορέα στήριξης της κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα, ευρισκόμενη ανάμεσα στο «ιδιωτικό» και «δημόσιο» απαιτεί μεθόδους στήριξης του έργου της που να μην υπονομεύουν την δομή της οικογενειακής ζωής συνεπώς μια πλουραλιστική πολιτική για την οικογένεια με συνδυασμό δέσμης μέτρων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι εξής ομάδες μέτρων για την προστασία της οικογένειας στην Ελλάδα³¹ :

1η Ομάδα : Εναρμόνιση Οικογενειακής και Εργασιακής Ζωής

α) Αναδιάρθρωση της αγοράς εργασίας.

Βασική προϋπόθεση για την εναρμόνιση οικογενειακής και εργασιακής ζωής αποτελεί :

- i) Η θέσπιση μέτρων που να κατοχυρώνουν τη μερική απασχόληση και τις ελαστικές και ευέλικτες μορφές εργασίας, κατά την περίοδο μετά την γέννηση των παιδιών και για τα τρία πρώτα χρόνια κάθε παιδιού από τον ένα γονέα και κατ' επιλογή των ίδιων γονιών. Διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος τα μέτρα αυτά να λειτουργήσουν αρνητικά αντί θετικά.
- ii) Η καθιέρωση μακροπρόθεσμης (20 μηνών) αμειβόμενης με το 70% του ελάχιστου μηνιαίου μισθού και με πλήρη ασφαλιστική κάλυψη, γονικής άδειας, με

³¹ Χ. Συμεωνίδου, *Οικογένεια και παιδί στην Ελλάδα-Ανάλυση και Προτάσεις για τη δημιουργία Εθνικών προγραμμάτων*, ΕΚΚΕ, Αθήνα 1999, σσ. 105-110

εξασφάλιση μετά τη λήξη της όχι μόνο της εργασίας αλλά και τη θέση στην εργασία .

iii) Προγράμματα ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας για την αντιμετώπιση της ολοένα και ταχύτερης αυξανόμενης ανεργίας, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους και στις γυναίκες.

Τα παραπάνω μέτρα θα διευκολύνουν την εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των ζευγαριών, κυρίως δε των εργαζόμενων μητέρων, ενώ θα μειώσουν παράλληλα την αρνητική επίδραση της γυναικείας απασχόλησης στη γονιμότητα. Τα ζευγάρια θα έχουν μεγαλύτερες δυνατότητες να αποκτούν τον αριθμό των παιδιών που επιθυμούν, ενώ συγχρόνως οι γυναίκες θα είναι δυνατόν να παραμείνουν ή και να ενταχθούν για πρώτη φορά στο εργατικό δυναμικό, λόγω ακριβώς της εξασφάλισης μεγαλύτερης συμβατότητας μεταξύ εργασιακής και οικογενειακής ζωής. Και στις δύο περιπτώσεις αναμένεται θετική επίδραση στο οικογενειακό εισόδημα και θετική, έμμεση επίδραση στη γονιμότητα.

β) Υπηρεσίες φύλαξης και φροντίδας παιδιών

Όσον αφορά το θέμα της φύλαξης των παιδιών των εργαζόμενων μητέρων προσχολικής ηλικίας. Υπολογίζεται ότι πρέπει να καλυφθούν 250.000 παιδιά, από τα οποία περίπου 40-50.000 είναι βρέφη και 200.000 περίπου νήπια / παιδιά προσχολικής ηλικίας. Βασικό πρόβλημα αποτελεί η φύλαξη βρεφών και νηπίων έως 3 ετών από τα οποία καλύπτεται μόνο 3% των παιδιών αυτών. Συγκεκριμένα προτείνεται :

- για τα βρέφη
- η αξιοποίηση των υπάρχοντων βρεφονηπιακών σταθμών και η κάλυψη των 10.000 περίπου κενών θέσεων καθώς και
- η κάλυψη των 3.000 περίπου κενών θέσεων των βρεφικών τμημάτων των παιδικών σταθμών (έχουν ιδρυθεί 198 βρεφικά τμήματα από τα οποία λειτουργούν μόνον 55, τα οποία φιλοξενούν 1.100 βρέφη)
- η ίδρυση (γιατί κατ' ουσία δεν υπάρχουν) σταθμών που να καλύπτουν παιδιά ηλικίας μέχρι 2,5 ετών
- η ενεργοποίηση του θεσμού των «βοηθών-μητέρων» (να αρχίσουν να απασχολούνται οι μητέρες που έχουν ήδη εκπαιδευτεί να φυλάσσουν σπίτι

τους, μετά από κατάλληλη διαμόρφωση του χώρου, 4-5 παιδιά), η κατάρτιση/προετοιμασία 10.000 βοηθών-μητέρων που θα καλύψουν περίπου 40.000 βρέφη, καθώς και ενεργοποίηση της «βοήθειας στο σπίτι» (Ν. 2082/92)

- η εναρμόνιση των ωραρίων λειτουργίας των βρεφονηπιακών σταθμών με τα ωράρια εργασίας των γονιών (πχ. μέχρι τις 6:00μμ).

■ Για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας (2,5-5ετών)

- η αξιοποίηση των 30.000 κενών θέσεων των ήδη υπάρχοντων παιδικών σταθμών (1.634, από τους οποίους 220 δεν λειτουργούν, ενώ οι υπόλοιποι δεν καλύπτουν όλες τις προβλεπόμενες θέσεις τους),
- η ίδρυση νέων παιδικών σταθμών με στόχο να καλυφθούν και τα υπόλοιπα ακάλυπτα (περίπου 170.000) παιδιά των εργαζόμενων μητέρων,
- η παράταση του χρόνου λειτουργίας των παιδικών σταθμών καθώς και των νηπιαγωγείων έως 6:00μ.μ, για να ερμονίζεται με τα ωράρια απασχόλησης των γονέων.

■ Για τα παιδιά σχολικής ηλικίας

- η ανέγερση 800 περίπου δημοτικών σχολείων, έτσι ώστε όλα τα δημοτικά της χώρας να λειτουργούν το πρωί
- η ενεργοποίηση των συλλόγων γονέων των δημοτικών σχολείων για την καθιέρωση δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών, επί 3-4 ώρες μετά την λήξη των μαθημάτων (μερικώς επιδοτούμενη)

2η Ομάδα : Άλλα Μέτρα Υποστήριξης του Θεσμού της Οικογένειας

α)Κέντρα συμβουλευτικής για την οικογένεια και το παιδί

Ίδρυση στους δήμους κέντρων συμβουλευτικής για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η σύγχρονη οικογένεια από τα προβλήματα στο ζευγάρι μέχρι των παιδιών και εφήβων. Εκτός από σειρά σεμιναρίων-ομιλιών, στα κέντρα αυτά θα πρέπει να υπάρχουν μόνιμα στελέχη κατάλληλα να συμβουλεύουν ειδικά προβλήματα σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας (γονείς-παιδιά-ηλικιωμένοι) και για τυχόν ειδικότερα θέματα, όπως π.χ. ένταξη στο σχολείο, μαθησιακές δυσκολίες αλλά και το συνεχώς εξαπλούμενο πρόβλημα των ναρκωτικών.

β)Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού (Κ.Ο.Π.)

Ο όρος «οικογενειακός προγραμματισμός» έχει συχνά ταυτιστεί με πολιτικές περιορισμού των γεννήσεων. Στην περίπτωση της χώρας μας, η δραστηριοποίηση των κέντρων που υπάρχουν -και η ίδρυση νέων- θα μπορούσε να συμβάλλει ουσιαστικά στην ενημέρωση του πληθυσμού σε θέματα αντισύλληψης, ώστε οι γυναίκες να μην καταφεύγουν στην άμβλωση ως μέσο ελέγχου των γεννήσεων, με δευτερογενείς πιθανόν παθήσεις στην βιολογική τους γονιμότητα . Επίσης τα Κ.Ο.Π. θα παρέχουν συμβουλές και υπηρεσίες σε ζευγάρια με προβλήματα γονιμότητας, στειρότητας αλλά και Π.Φ.Υ., με στόχο την μείωση της βρεφικής θνησιμότητας. Συμβουλευτική για θέματα , όπως η εγκυμοσύνη στην εφηβεία , σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και με την συνεργασία των Δήμων.

γ)Ίδρυση Ερευνητικών Κέντρων-Ινστιτούτων

Κρίνεται αναγκαία η δημιουργία ερευνητικού ινστιτούτου για τη συστηματική παρακολούθηση των δημογραφικών εξελίξεων, τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων για την οικογένεια , και την αξιολόγηση των λαμβανόμενων μέτρων οικογενειακής-δημογραφικής πολιτικής. Παράλληλα, θεωρείται απαραίτητη η συστηματική διδασκαλία του μαθήματος της Κοινωνικής Οικογενειακής Πολιτικής και της δημογραφίας σε όλα τα Πανεπιστήμια.

3η Ομάδα : Διαμόρφωση Αποτελεσματικής Εισοδηματικής Πολιτικής

α)Θέσπιση ενιαίου οικογενειακού επιδόματος

Προτείνεται η κατάργηση όλων των υφιστάμενων επιδομάτων και η αντικατάστασή τους από ενιαίο επίδομα για όλες τις οικογένειες με παιδιά ως εξής:

- για το 1ο παιδί : 20% του ελάχιστου μηνιαίου μισθού
- για το 2ο παιδί : 40% του ελάχιστου μηνιαίου μισθού
- για το 3ο και 4ο παιδί : 60% του ελάχιστου μηνιαίου μισθού

Τα επιδόματα θα δίνονται για παιδιά 0-15 ετών και για όσα παιδιά 15-18 φοιτούν στο Λύκειο.

- η θέσπιση «επιδόματος φύλαξης» για όσα βρέφη δεν καλυφθούν από βοηθούς μητέρες, βρεφικούς σταθμούς ή από γονική αδεία, για να καλυφθούν οι

ανάγκες αυτές από τον ιδιωτικό τομέα. Το επίδομα θα πρέπει να αντιστοιχεί στο 1/3 του ελάχιστου θεσμοθετημένου μηνιαίου μισθού.

- η συνέχιση του επιδόματος φύλαξης παιδιών μέχρι την ηλικία που εισέρχονται τα παιδιά στο νηπιαγωγείο.
- η θέσπιση ενιαίου επιδόματος τοκετού 200.000δρχ.
- η θέσπιση επιδομάτων μητρότητας για τις αγρότισσες και τις ελεύθερες επαγγελματίες, και καθορισμός ελάχιστου επιδόματος για όλα τα ταμεία.

β)Κόστος εκπαίδευσης

Αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε το πραγματικό κόστος εκπαίδευσης (φροντιστήρια, ιδιαίτερα μαθήματα, σπουδές στο εξωτερικό) να μην αποτελεί την τυπική ύπαρξη της δωρεάν παιδείας, ανασταλτικό παράγοντα για την απόκτηση επιθυμητού αριθμού παιδιών.

γ)Φορολογικές απαλλαγές

Κατάρτιση κλίμακας φοροαπαλλαγών, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών και το εισόδημα της οικογένειας.

δ)Παροχές οικογενειακής στέγης

Κατάρτιση στεγαστικού προγράμματος ιδιαίτερα για τα νέα ζευγάρια στις αστικές περιοχές, δηλαδή χαμηλότοκα δάνεια, γενναία επιδότηση ενοικίου, παραχώρηση οικοπέδων του δημοσίου με αντιπαροχή για ανέγερση κατοικιών απο οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα.

ΜΕΡΟΣ Β΄

*ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

«ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»

3.1. Ιστορική εξέλιξη του Ε.Ο.Π. και των ΚΕ.Φ.Ο.

Η ανάγκη για την ύπαρξη Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας έγινε αισθητή μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, το τέλος του οποίου έφερε μεγάλες κοινωνικοοικονομικές ανακατατάξεις κυρίως στους πληθυσμούς της υπαίθρου. Έτσι, στις 13/8/1947 ιδρύθηκε ο οργανισμός αυτός με το όνομα «Ερανος Βορείων Επαρχιών Ελλάδος» με σκοπό να βοηθήσει στην ανοικοδόμηση και ανασυγκρότηση των περιοχών αυτών. Το 1955 ο οργανισμός μετονομάστηκε σε Βασιλική Πρόνοια, για να ονομαστεί τελικά το 1970 σε Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (ΦΕΚ 125/2.6.1970)³².

Η πρώτη κοινωνική προσφορά του σημαντικότερου προνοιακού φορέα ήταν η ιδρυματική περίθαλψη των απροστάτευτων παιδιών της μεταπολεμικής περιόδου όπου 40.000 παιδιά αυτής της κατηγορίας βρήκαν οικογενειακή θαλπωρή στις πρώτες 52 παιδοπόλεις που ιδρύθηκαν σε όλη την έκταση της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας. Το 1950 τα περισσότερα από αυτά τα παιδιά γυρίζουν κοντά στους δικούς τους και ο αριθμός των παιδοπόλεων σταδιακά περιορίζεται σημαντικά.

Παράλληλα, ο Ε.Ο.Π. στράφηκε στην υποστήριξη της Βόρειας Ελλάδας και των παραμεθόριων περιοχών που ερήμωναν ραγδαία από την εσωτερική μετανάστευση προς τις πόλεις δημιουργώντας αρχικά τα «Σπίτια Παιδιού» η οποία ονομασία ανήκει στα αντίστοιχα σημερινά Κέντρα Φροντίδας (ΚΕ.Φ.Ο.)³³.

Τα προγράμματα και οι δραστηριότητες ήταν ανάλογα με τις τότε τοπικές ανάγκες, και το απασχολούμενο προσωπικό διέφερε σε σχέση με το σημερινό. Εκτός από τη φύλαξη νηπίων και παιδιών μεγαλύτερης ηλικίας προγράμματα που εφάρμοζαν ήταν το πρόγραμμα έκφρασης και επικοινωνίας για την αντιμετώπιση

³² Π. Σταθόπουλος, *Κοινωνική Πρόνοια μια γενική θεώρηση*, Έλλην, 1996, σ. 165

³³ Στο ίδιο, σ. 166

του γλωσσικού ζητήματος, της οικιακής οικονομίας, της υγιεινής των στάβλων, της εκπαίδευσης των αγροτών σε σύγχρονες καλλιέργειες και μεθόδους αναπαραγωγής ζώων και επεξεργασίας γαλακτοκομικών προϊόντων, το πρόγραμμα δανεισμού εργαλείων και εξοπλισμού υπό την καθοδήγηση ειδικών στελεχών όπως γεωπόνοι, κτηνίατροι κ.α.

Το 1980 τα Κοινοτικά Σπίτια Παιδιού μετονομάζονται σε Κοινωνικά Κέντρα (μονάδες αγροτικών περιοχών) και τα Συνοικιακά Κοινωνικά Κέντρα (μονάδες αστικών περιοχών) του οργανισμού³⁴.

Με το νόμο 2082/21.9.92 ο Ε.Ο.Π. καθιερώνεται ως ο βασικότερος φορέας παρέμβασης στην οικογένεια και οι υπηρεσίες για την προστασία της παρέχονται από τα Κοινωνικά Κέντρα και τα Συνοικιακά Κοινωνικά Κέντρα. Με το σκεπτικό αυτό το Δ.Σ. του οργανισμού κατά την 860/12.9.93 συνεδρίαση του απεφάσισε τη μετονομασία των μονάδων αυτών σε «Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας» (ΚΕ.Φ.Ο.)³⁵.

Με τον νόμο 2646/20.10.98 και την συγχώνευση του Ε.Ο.Π., του Π.Ι.Κ.Π.Α. και του ΜΗΤΕΡΑ, πολλά προγράμματα και δραστηριότητες των ΚΕ.Φ.Ο. έχουν διακοπεί με τη προοπτική της εφαρμογής νέων.

Επίσης αξιόλογο έργο στην υποστήριξη της υπαίθρου ήταν οι Ομάδες Βοήθειας Υπαίθρου (Ο.Β.Υ.). Στελέχη του Ε.Ο.Π. με συνεργεία τεχνιτών, εφοδιασμένα με σχέδια και υλικά συνέβαλαν αποφασιστικά στην ανοικοδόμηση της υπαίθρου, με το κτίσιμο και την επισκευή σπιτιών, εκκλησιών, σχολείων, κοινοτικών χώρων. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα η ελληνική ύπαιθρος, από το Βορρά έως Νότο, διδάχθηκε την σύγχρονη αντίληψη του κατοικείν. Το πρόγραμμα των Ο.Β.Υ. ξεκίνησε στα μέσα της δεκαετίας του '50 και έληξε το 1973.

Σήμερα ο Ε.Ο.Π. με τα ΚΕ.Φ.Ο. πετυχαίνει μια δυναμική παρέμβαση στον θεμέλιο λίθο της κοινωνίας μας την οικογένεια.

³⁴ Ε.Ο.Π., Περιοδική Έκδοση, *Πρόνοια*, Τεύχος 4, Φεβρουάριος 1993, σ. 22

³⁵ Στο ίδιο, σ. 166, σ. 22

3.2. Διάρθρωση και λειτουργία των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. και των Υπηρεσιών ενός ΚΕ.Φ.Ο.

Η σημερινή διάρθρωση των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. σύμφωνα με το οργανόγραμμα με την υπ' αριθμό 36 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Κ.Φ. (Ε.Ο.Π.) της 16/12/99 συνίσταται στις Παιδοπόλεις, τις Κοινωνικές Υπηρεσίες και στους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. Οι παιδοπόλεις αφορούν στην κλειστή περίθαλψη, οι Κοινωνικές Υπηρεσίες στην κλειστή και ανοικτή και οι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. στην ανοικτή περίθαλψη.

Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες 3 στον αριθμό του Ν. Μαγνησίας, Ν. Ιωαννίνων και Ν. Φλώρινας περιλαμβάνουν τις παιδοπόλεις Αγ. Σοφία, Αγ. Ελένη, Αγ. Όλγα, αντίστοιχα καθώς και ΚΕ.Φ.Ο. και σχολές ταπητουργίας και κλιμοποιίας. Αυτή η συνένωση πρόνοιας δημιουργήθηκε διότι σε ένα νομό υπήρχαν 2 προϊστάμενοι ανοικτής και κλειστής πρόνοιας δηλαδή διαφορετικές διαχειριστικές δομές και κυρίως λόγω έλλειψης κτιριακής υποδομής.

Οι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. 20 τον αριθμό έχουν την εποπτεία, τον συντονισμό και έλεγχο των προνοιακών και των διαχειριστικών θεμάτων των ΚΕ.Φ.Ο. και των σχολών ταπητουργίας και κλιμοποιίας που υπάγονται στην διοικητική τους ευθύνη. Ένας Τομέας ΚΕ.Φ.Ο. μπορεί να αποτελείται από αστικά και αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο., τους Τομείς αυτούς ονομάζουμε Μικτούς.

Η διάρθρωση του Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. αστικών ή αγροτικών περιοχών συγκροτείται από τα εξής τμήματα:

1. Τμήμα Διοίκησης
2. Τμήμα Πρόνοιας
3. Τμήμα Διαχείρισης
4. Τμήμα ΚΕ.Φ.Ο.

Ο υπεύθυνος κάθε τμήματος είναι ο προϊστάμενος του τμήματος. Τα Τμήματα ΚΕ.Φ.Ο. κάθε τομέα αντιστοιχούν στον αριθμό των ΚΕ.Φ.Ο. που υπάγονται σε κάθε τομέα.

Η λειτουργία ενός Τμήματος ΚΕ.Φ.Ο. εξαρτάται από την υπεύθυνη ΚΕ.Φ.Ο. η οποία προϊστάται της μονάδας με βαθμό τμηματάρχη και συντονίζει

όλο το έργο. Για κάθε πρόγραμμα – δραστηριότητα που εφαρμόζει το ΚΕ.Φ.Ο. υπάρχει και ένας υπεύθυνος.

Κάθε ΚΕ.Φ.Ο. διατηρεί εβδομαδιαία, μηνιαία και τετραμηνιαία στοιχεία εφαρμογής προγραμμάτων με τα οποία αναφέρεται στον Τομέα όπου υπάγεται. Έτσι ο Τομέας ΚΕ.Φ.Ο. στο τέλος κάθε μήνα ενημερώνει και τα αποστέλλει στις αρμόδιες Κεντρικές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Π. Η κύρια αρμοδιότητα ανήκει στην Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας της Οικογένειας που συγκροτείται από:

- i. **Τμήμα 1** Κέντρων Φροντίδας Οικογένειας Αγροτικών Περιοχών
- ii. **Τμήμα 2** Κέντρων Φροντίδας Οικογένειας Αστικών Περιοχών³⁶.

Η σημερινή διάρθρωση των υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. στηρίζεται σε μεταγενέστερες τροποποιήσεις της εγκυκλίου 4/3964/ 4.7.1994 «Περί Διαρθρώσεως των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών του Οργανισμού και του καθορισμού των Οργανικών Μονάδων, καθώς και περί συστάσεως θέσεων Προϊσταμένων Οργανικών Μονάδων και επιλογή αυτών»³⁷.

3.3. Διάκριση των ΚΕ.Φ.Ο. αγροτικών – αστικών περιοχών

Η διάκριση προκύπτει από την περιοχή που εδρεύουν αγροτική ή αστική περιοχή. Ο στόχος, η αποστολή παραμένει η ίδια για το σύνολο των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. Ουσιαστικά η αποστολή των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. αγροτικών και αστικών είναι η κατεύθυνση, ο συντονισμός και ο έλεγχος του έργου των υπ' αυτών μονάδων μέσα στα πλαίσια της πολιτικής που καθορίζει κάθε φορά η Διοίκηση του Οργανισμού.

Διαφορές υφίστανται στην στελέχωση των ΚΕ.Φ.Ο. αγροτικών και αστικών περιοχών ως προς την αριθμητική και ποιοτική κατανομή του προσωπικού στις διάφορες υπηρεσίες. Αυτό ως συνέπεια του πληθυσμού που εξυπηρετεί κάθε μονάδα ΚΕ.Φ.Ο.

³⁶ Ίδια έρευνα

³⁷ Ε.Ο.Π., Δ/νση Διοικητικού

Με τους Χώρους Ευθύνης που αντιστοιχούν στα αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο. και με τα Δορυφορικά προγράμματα που αντιστοιχούν στα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. ο Οργανισμός καλύπτει σε τακτική και περιστασιακή βάση τις ανάγκες του πληθυσμού επειδή δεν υπάρχει ΚΕ.Φ.Ο. ή λόγω έλλειψης προσωπικού ή οριστικής διακοπής ΚΕ.Φ.Ο. στην περιοχή³⁸.

Οι 20 Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. και οι 3 Κοινωνικές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Π. λειτουργούν συνολικά 185 ΚΕ.Φ.Ο. από τα οποία αστικά 30 και με 8 δορυφορικά προγράμματα και 126 αγροτικά με 21 χώρους ευθύνης³⁹, και παρουσιάζονται στον πίνακα 3.1. Στο Γενικό Σύνολο θα πρέπει να προσθέσουμε και το ΚΕ.Φ.Ο. Δειλινού Κρήτης όπου διοικητικά υπάγεται στην παιδόπολη Νεάπολης Κρήτης και είναι αστικό.

³⁸ Ίδια Έρευνα

³⁹ Ίδια Έρευνα

Α/Α	ΤΟΜΕΙΣ ΚΕ.Φ.Ο. – ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΚΕ.Φ.Ο.			
		ΑΣΤΙΚΑ	ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΑ	ΧΩΡΟΙ ΕΥΘΥΝΗΣ
1	Αρτας	-	-	4	-
2	Αττικής	7	1	-	-
3	Γρεβενών	-	-	5	2
4	Δράμας	2	2	4	-
5	Β. Έβρου	-	-	9	3
6	Ν. Έβρου	1	-	6	3
7	Ημαθίας	2	1	3	-
8	Θεσπρωτίας	-	-	7	-
9	Θεσσαλονίκης	6	2	-	-
10	Ιωαννίνων	-	-	8	-
11	Καστοριάς	-	-	8	1
12	Κιλκίς	-	-	6	2
13	Κοζάνης	-	-	9	-
14	Λάρισας	2	2	-	-
15	Μαγνησίας	4	-	-	-
16	Πέλλας	-	-	12	1
17	Πρέβεζας	-	-	5	-
18	Ξάνθης	1	-	8	3
19	Ροδόπης	1	-	4	3
20	Σερρών	-	-	11	1
21	Τρικάλων	3	-	-	-
22	Φλώρινας	-	-	11	1
23	Χαλκιδικής	1	-	6	1
Σύνολα		30	8	126	21
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		185			

Πίνακας 3.1: ΚΕ.Φ.Ο. αστικών – αγροτικών περιοχών με τα Δουρυφορικά και τους Χώρους Ευθύνης

Πηγή: Ιδία έρευνα

Από τον πίνακα 3.1 βλέπουμε ότι οι Τομείς των Αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. είναι οι εξής 10: Άρτας, Γρεβενών, Β. Έβρου, Θεσπρωτίας, Καστοριάς, Κιλκίς, Κοζάνης, Πέλλας, Πρέβεζας (- Λευκάδας), Σερρών.

Οι Τομείς των Αστικών ΚΕ.Φ.Ο. είναι οι εξής 4: Αττικής, Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Τρικάλων.

Οι μικτοί Τομείς με αγροτικά και αστικά ΚΕ.Φ.Ο. είναι οι εξής 6: Δράμας, Ν. Έβρου, Ημαθίας, Ξάνθης, Ροδόπης και Χαλκιδικής.

Οι τρεις Κοινωνικές Υπηρεσίες είναι των νομών Ιωαννίνων, Μαγνησίας και Φλώρινας. Από αυτές τα ΚΕ.Φ.Ο. των Ιωαννίνων και της Φλώρινας είναι αγροτικά και της Μαγνησίας αστικά.

Χαρτογράφημα 3.1: Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. και Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Ελλάδα
Πηγή: Ιδία έρευνα

Παρακάτω αναφέρονται ονομαστικά τα ΚΕ.Φ.Ο. με τους Χώρους Ευθύνης και τα Δορυφορικά όπως υπάγονται στους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. και στις Κοινωνικές Υπηρεσίες του Ε.Ο.Π. για ολόκληρη την χώρα σύμφωνα με στοιχεία της Δ/σης Προστασίας της Οικογένειας του Ε.Ο.Π. για το έτος 1999.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΑΡΤΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝ, ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΚΙΒΟΤΟΥ, ΠΑΛΙΟΥΡΙΑΣ, ΠΟΝΤΙΝΗΣ. ΧΩΡΟΙ ΕΥΘΥΝΗΣ (Χ.Ε.): ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ, ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ, ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ, ΣΑΡΑΚΙΝΑΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΓΡΕΒΕΝΩΝ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΔΡΑΜΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΚΑΒΑΛΑΣ, ΔΟΥΦΟΡΙΚΟ ΣΤΕΝΗΜΑΧΟΥ, ΔΕ.ΦΟ. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΒΑΘΥΤΟΠΟΥ, ΒΩΛΑΚΑ, ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΥ, ΛΕΥΚΟΓΕΙΩΝ, ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ, ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, ΠΕΤΡΟΥΣΑΣ, ΟΧΥΡΟΥ. Χ.Ε.: ΠΥΡΓΩΝ, ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗΣ, ΕΞΟΧΗΣ, ΚΑΤΑΦΥΤΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΝΟΤΙΟΥ ΕΒΡΟΥ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΒΑΝΤΩΝ, ΑΡΔΑΝΙΟΥ, ΔΑΔΙΑΣ, ΛΑΓΗΝΩΝ, ΛΟΥΤΡΩΝ, ΝΙΨΑΣ, ΠΡΟΒΑΤΩΝΑ, ΤΥΧΕΡΟΥ. Χ.Ε.: ΑΓΝΑΝΤΕΙΑΣ, ΑΡΙΣΤΕΙΝΟΥ, ΛΕΥΚΙΜΗΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ, ΑΛΕΠΟΧΩΡΙΟΥ, ΔΙΑΚΙΩΝ, ΙΣΑΑΚΙΟΥ, ΚΟΜΑΡΩΝ, ΛΑΒΑΡΩΝ, ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ, ΟΡΜΕΝΙΟΥ, ΠΕΤΡΩΤΩΝ, ΡΙΖΙΩΝ, ΣΟΦΙΚΟΥ. Χ.Ε.: ΑΣΒΕΣΤΑΔΩΝ, ΕΛΛΗΝΟΧΩΡΙΟΥ, ΚΑΡΩΤΗΣ, ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΡΩΤΟΚΚΛΗΣΙΟΥ, ΜΑΡΑΣΙΩΝ, ΦΤΕΛΙΑΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΗΜΑΘΙΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ, ΔΟΥΦΟΡΙΚΟ ΠΑΤΡΙΔΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΟΥ, ΡΙΖΩΜΑΤΩΝ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΓΛΥΚΗΣ, ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ, ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΟΥ, ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ, ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ, ΝΕΑΣ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑΣ, ΣΑΓΓΑΔΑΣ, ΠΛΑΤΑΡΙΑΣ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ. Χ.Ε.: ΤΣΑΓΓΑΡΙΟΥ, ΠΛΑΙΣΙΟΥ, ΠΡΟΔΡΟΜΙΟΥ.

✓ **ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Ε.Ο.Π. ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑΣ, ΔΡΟΣΟΧΩΡΙΟΥ, ΖΙΤΣΑΣ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ, ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ, ΛΟΓΓΑΔΩΝ, ΡΟΔΟΤΟΠΠΟΥ, ΚΟΝΙΤΣΑΣ. Χ.Ε.: ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ, ΜΑΖΙΟΥ, ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ, ΚΟΥΚΛΙΩΝ (ΞΕΝΩΝΑΣ).

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ, ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ, ΓΕΡΜΑ, ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ, ΔΙΠΟΤΑΜΙΑΣ, ΚΟΡΗΣΟΥ, ΚΩΣΤΑΡΑΖΙΟΥ, ΛΕΥΚΗΣ, ΝΕΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΓΑΒΡΟΥ, ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ, ΟΙΝΟΗΣ, ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ, ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ, ΤΟΙΧΙΟΥ, ΧΙΛΙΟΔΕΝΔΡΟΥ. Χ.Ε.: ΜΕΛΑ, ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ, ΛΙΘΙΑΣ, ΘΕΥΑΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΚΙΑΚΙΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΒΑΘΗΣ, ΒΑΦΙΟΧΩΡΙΟΥ, ΓΡΙΒΑ, ΕΥΖΩΝΩΝ, ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ, ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ, ΠΟΛΥΠΕΤΡΟΥ, ΠΟΝΤΟΗΡΑΚΛΕΙΑΣ, ΜΕΓ. ΣΤΕΡΝΑΣ, ΧΕΡΣΟΥ. Χ.Ε.: ΓΕΡΑΚΑΡΙΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο ΚΟΖΑΝΗΣ**

Κ.Ε.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΙΑΝΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ, ΕΡΑΤΥΡΑΣ, ΕΛΑΤΗΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ, ΛΙΒΑΔΕΡΟΥ, ΜΙΚΡΟΒΑΛΤΟΥ, ΠΛΑΤΑΝΟΡΕΜΑΤΟΣ, ΣΕΡΒΙΩΝ, ΤΕΤΡΑΛΟΦΟΥ, ΤΡΑΝΟΒΑΛΤΟΥ. Χ.Ε.: ΙΜΕΡΩΝ, ΜΕΤΑΞΑ, ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΥ, ΣΠΑΡΤΟΥ, ΤΡΙΓΩΝΙΚΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΞΑΝΘΗΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΞΑΝΘΗΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΒΑΤΟΥ, ΑΒΔΗΡΩΝ, ΓΕΝΙΣΣΕΑΣ, ΔΡΟΣΕΡΟΥ, ΕΡΑΣΜΙΟΥ, ΕΧΙΝΟΥ, ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ, ΚΟΜΝΗΝΩΝ, ΛΕΥΚΟΠΕΤΡΑΣ, ΜΑΝΔΡΑΣ, ΜΥΡΩΔΑΤΟΥ, Ν. ΚΕΣΣΑΝΗΣ, ΠΑΧΝΗΣ, ΠΕΤΕΙΝΟΥ, ΠΟΛΥΣΙΤΟΥ. Χ.Ε.: ΔΑΦΝΩΝΑ, ΠΗΓΑΔΙΩΝ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο ΠΕΛΛΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ, ΑΞΟΥ, ΚΑΡΥΔΙΑΣ, ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ, ΜΑΝΔΑΛΟΥ, ΜΗΛΙΑΣ, ΟΡΜΑΣ, ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ, ΠΑΛΛΙΦΥΤΟΥ, ΠΛΑΓΙΑΡΙΟΥ, ΠΡΟΜΑΧΩΝ, ΡΙΖΟΥ, ΡΙΖΟΧΩΡΙΟΥ, ΤΣΑΚΩΝΩΝ, ΦΙΛΩΤΕΙΑΣ, ΦΛΑΜΟΥΡΙΑΣ. Χ.Ε.: ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ, ΔΡΟΣΕΡΟΥ, ΖΕΡΒΗΣ ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΣ, ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ, ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΥ, ΝΗΣΙΟΥ, ΝΟΤΙΑΣ, ΠΛΑΤΑΝΗΣ, ΧΡΥΣΗΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΠΡΕΒΕΖΑΣ – ΛΕΥΚΑΔΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΝΘΟΥΣΑΣ, ΒΛΥΧΟΥ, ΚΑΝΑΛΑΚΙΟΥ, ΜΑΡΓΑΡΩΝΑΣ, ΡΙΖΟΒΟΥΝΙΟΥ, ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΡΟΔΟΠΗΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΩΝ, ΔΙΑΛΑΜΠΗΣ, ΘΡΥΛΟΡΙΟΥ, ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ, Ν. ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ, Ν. ΚΑΛΛΙΤΣΗΣ, ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΩΝ, ΡΟΔΙΤΗ, ΣΑΛΠΗΣ, ΣΑΠΩΝ. Χ.Ε.: ΑΜΦΙΩΝ, ΑΡΙΣΒΗΣ, ΔΙΩΝΗΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΣΕΡΡΩΝ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΓΡΙΑΝΗΣ, ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙΟΥ, ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ, ΒΑΜΒΑΚΙΑΣ, ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ, ΚΑΤΩ ΚΑΜΗΛΑΣ, ΚΑΤΩ ΟΡΕΙΝΗΣ, ΚΟΡΜΙΣΤΑΣ, ΜΑΥΡΟΛΟΦΟΥ, ΛΕΥΚΟΘΕΑΣ, ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ, Ν. ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ, ΣΥΜΒΟΛΗΣ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ, ΧΕΙΜΑΡΟΥ. Χ.Ε.: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ, ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ, ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ, ΛΕΥΚΟΤΟΠΟΥ, ΜΕΣΟΡΑΧΗΣ, ΠΡΟΜΑΧΩΝΑ, ΧΟΥΜΝΙΚΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΒΑΛΤΙΝΟΥ, ΠΕΤΡΩΤΟΥ.

✓ **ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Ε.Ο.Π. Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ, ΑΕΤΟΥ, ΑΝΩ ΥΔΡΟΥΣΑΣ, ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΥ, ΑΤΡΑΠΟΥ, ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΩΝ, ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ, ΙΤΕΑΣ, ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΩΝ, ΚΑΤΩ ΥΔΡΟΥΣΑΣ, ΚΕΛΛΗΣ, ΛΕΧΟΒΟΥ, ΛΟΦΩΝ, ΜΕΛΙΤΗΣ, ΜΑΝΙΚΙΟΥ, ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΥ, ΝΕΟΧΩΡΑΚΙΟΥ, ΝΕΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ, ΝΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ, ΠΟΛΥΠΛΑΤΑΝΟΥ, ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ, ΣΙΤΑΡΙΑΣ, ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΥ, ΨΑΡΑΔΩΝ. Χ.Ε.: ΚΛΕΙΔΙΟΥ, ΣΚΟΠΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ: ΓΟΜΑΤΙΟΥ, ΜΕΤΑΓΓΙΤΣΙΟΥ, Ν. ΤΡΙΓΛΙΑΣ, ΣΑΡΤΗΣ, ΣΥΚΙΑΣ, ΤΑΞΙΑΡΧΗ. Χ.Ε.: ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΑΤΤΙΚΗΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓ. ΣΩΣΤΗ, ΚΕ.Φ.Ο. ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΚΑΡΕΑ, ΚΕ.Φ.Ο. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ, ΚΕ.Φ.Ο. ΠΑΤΡΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΔΕΙΛΙΝΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΞΙΟΥ, ΚΕ.Φ.Ο. ΠΟΛΙΧΝΗΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΣΥΚΕΩΝ, ΚΕ.Φ.Ο. ΤΟΥΜΠΙΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΦΟΙΝΙΚΑ, ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟ ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ, ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟ ΧΑΡΙΛΑΟΥ.

✓ **ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Ε.Ο.Π. Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΧΙΛΙΑΔΟΥΣ, ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ, ΚΕ.Φ.Ο. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ.

✓ **Τ. ΚΕ.Φ.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΚΕ.Φ.Ο. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ, ΚΕ.Φ.Ο. ΡΟΔΟΠΟΥΛΕΙΟΥ, ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟ ΑΓ. ΘΩΜΑ, ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ.

3.4. Προγράμματα – δραστηριότητες στήριξης της Οικογένειας

Οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν τα ΚΕ.Φ.Ο. αστικά και αγροτικά είναι ποικίλες, το είδος των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται ανταποκρίνεται στις τοπικές ανάγκες. Κεντρικός πυρήνας κάθε ΚΕ.Φ.Ο. είναι η Κοινωνική Υπηρεσία του η οποία στελεχωμένη από κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγο αποτελεί συνδεδετικό κρίκο και κοινή βάση όλων των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο ΚΕ.Φ.Ο.

Εκτός από την Κοινωνική Υπηρεσία που λειτουργεί σε κάθε ΚΕ.Φ.Ο. όλες οι δραστηριότητες που αναφέρονται πιο κάτω αναπτύσσονται δυνητικά στα

ΚΕ.Φ.Ο. εφόσον υπάρχουν οι ανάλογες τοπικές ανάγκες και έντονο ενδιαφέρον από τοπικές ομάδες και φορείς:

1. Κοινωνική υπηρεσία

Στόχοι της Κοινωνικής υπηρεσίας είναι:

- α) Η πληροφόρηση – ευαισθητοποίηση ατόμων, ομάδων, φορέων και κοινού για την απόκτηση «θετικών» στάσεων ζωής και γενικότερα τη δραστηριοποίηση τους για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.
- β) Η συστηματική στήριξη προς τα άτομα και ομάδες που αντιμετωπίζουν σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή δυσκολίες ή ευρύτερα βρίσκονται σε κίνδυνο, με σκοπό αφενός την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της αυτενέργειας τους για την επίλυση ή την πρόληψη των δυσκολιών αυτών, μέσα από την αντιμετώπιση των αιτιών και αφετέρου την απόκτηση γενικότερων κοινωνικών δεξιοτήτων.

Ειδικότερα η δράση της Κοινωνικής Υπηρεσίας κατανέμεται σε άμεση και έμμεση προσφορά υπηρεσιών:

A. Άμεση προσφορά υπηρεσιών σε ατομικό – οικογενειακό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο.

α) Σε ατομικό – οικογενειακό επίπεδο, παρέχεται συστηματική στήριξη για την αντιμετώπιση δυσκολιών ή την πρόληψή τους και πληροφόρηση σε διάφορα θέματα.

β) Σε ομαδικό επίπεδο, λειτουργούν ομάδες και λέσχες με σκοπό:

- την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων – αναγκών ομάδων του πληθυσμού.
- την απόκτηση θετικών στάσεων ζωής και γενικότερων κοινωνικών δεξιοτήτων (ομάδες ειδικών ενδιαφερόντων).

γ) Σε κοινοτικό επίπεδο, γίνονται συνεργασίες με φορείς και ομάδες της κοινότητας με στόχο την συντονισμένη προσπάθεια για την αντιμετώπιση γενικότερων κοινωνικών αναγκών της περιοχής ή τη δημιουργία συνθηκών για την αντιμετώπισή τους (π.χ. μέσω της δραστηριοποίησης των φορέων ή ομάδων).

δ) Ακόμα, μέρος της δράσης της Κοινωνικής Υπηρεσίας είναι η επιμόρφωση, των μελών τμημάτων ή ομάδων πληθυσμού της κοινότητας, με στόχο στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τους σε σημαντικά θέματα (π.χ. οργάνωση επιμορφωτικών εκδηλώσεων).

ε) Η εκπαίδευση των σπουδαστών κοινωνικής εργασίας αποτελεί επίσης δραστηριότητά της.

Β. Έμμεση προσφορά υπηρεσιών σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.

α) Συνεργασία με τους υπεύθυνους των διαφόρων προγραμμάτων – τμημάτων που λειτουργούν ή αναπτύσσονται στα ΚΕ.Φ.Ο. Πιο συγκεκριμένα η Κοινωνική Υπηρεσία εμπλέκεται:

- Στην διαπίστωση της ανάγκης για τη λειτουργία του προγράμματος.
- Στην επιλογή των παιδιών για το πρόγραμμα.
- Στην συνεργασία με τον υπεύθυνο για την καλύτερη λειτουργία του προγράμματος.
- Στην διαρκή συνεργασία με τα παιδιά, οικογένειες και άλλους φορείς, για την αντιμετώπιση προβλημάτων συγκεκριμένων παιδιών.

β) Επιμορφωτική δραστηριότητα για το προσωπικό του ΚΕ.Φ.Ο. γύρω από προνοιακά θέματα. Η δραστηριότητα αυτή περιλαμβάνει:

- Ευαισθητοποίηση του προσωπικού και ιδιαίτερα των νέων στο χώρο εργασίας, γύρω από τους προνοιακούς στόχους του ΚΕ.Φ.Ο.
- Συναντήσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα με υπεύθυνους των τμημάτων για θέματα που προκύπτουν, αλλά και για την εξασφάλιση ενιαίας φιλοσοφίας και κοινών στόχων εφαρμογής των προγραμμάτων.
- Συμμετοχή στην οργάνωση ενημερωτικών – επιμορφωτικών συναντήσεων του προσωπικού του ΚΕ.Φ.Ο. με εξωτερικούς συνεργάτες.

Ο καθορισμός της συνολικής δράσης, όσο και επιμερισμός της δράσης αυτής στα συγκεκριμένα στελέχη της Κοινωνικής Υπηρεσίας αποτελούν αντικείμενα συλλογικής απόφασης.

2. Πρόγραμμα παιδικού σταθμού

Στόχος του Παιδικού Σταθμού είναι η όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη φροντίδα στο νήπιο, κυρίως εργαζομένων γονέων, κατά προτεραιότητα εκείνων με τις εντονότερες οικονομικές ανάγκες, αλλά και οικογενειών που αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικά προβλήματα. Ειδικότερα παρέχεται:

- α) Προστασία, φύλαξη, φροντίδα για την αρμονική ψυχοσωματική ανάπτυξη του νηπίου.
- β) Δημιουργία προϋποθέσεων για την κοινωνικοποίησή του, η οποία επιτελείται αφ' ενός με την αγωγή που περιλαμβάνει τις ασκήσεις πρακτικού βίου, αφ' ετέρου με την εισαγωγή του νηπίου σε βασικές γνώσεις και έννοιες.
- γ) Ψυχαγωγία και
- δ) Κοινωνική στήριξη παιδιών – οικογενειών με ειδικές δυσκολίες.
- ε) Καθημερινή σίτιση παιδιών.

3. Πρόγραμμα ημερησίας απασχόλησης

Στόχος του προγράμματος είναι η όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη φροντίδα στο παιδί σχολικής ηλικίας (Δημοτικού) κυρίως εργαζομένων γονέων – κατά προτεραιότητα εκείνων με τις εντονότερες οικονομικές ανάγκες – αλλά και οικογενειών με κοινωνικοοικονομικά προβλήματα. Ειδικότερα παρέχεται:

- α) Φροντίδα και προστασία.
- β) Διαπαιδαγώγηση – βοήθεια στα μαθήματα του σχολείου.
- γ) Δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία.
- δ) Κοινωνική στήριξη παιδιών – οικογενειών με ειδικές δυσκολίες.
- ε) Καθημερινή σίτιση παιδιών.

4. Προγράμματα φυσικής αγωγής και αθλητισμού

Τα προγράμματα στοχεύουν:

- α) Στην ισόρροπη σωματική και ψυχοπνευματική καλλιέργεια του μέλους (μυϊκή δύναμη, αντοχή, ευλυγισία, διατήρηση φυσιολογικού βάρους, κινητική ικανότητα, αίσθημα σωματικής και ψυχικής ευεξίας,

εξέλιξη αθλητικών ικανοτήτων και εντοπισμός ταλέντων – προώθηση αθλητικών ομάδων).

- β) Στην ανάπτυξη ηθικών και κοινωνικών αρετών καθώς και θετικών στάσεων ζωής όπως πρωτοβουλία, θάρρος, αυτοκυριαρχία, αυτοπειθαρχία, ομαδικό πνεύμα, συνεργασία, καλλιέργεια, αγάπη προς τη φύση, ανάπτυξη αθλητικού πνεύματος και ευγενής άμιλλας.
- γ) Ειδικότερος στόχος του προγράμματος παραδοσιακών χορών είναι η διατήρηση και συνέχιση της λαϊκής παράδοσης.

5. Καλλιτεχνικά και εικαστικά προγράμματα

Στοχεύουν στα ακόλουθα:

- α) Στην ανάπτυξη αισθητηριακών δεξιοτήτων, πνευματικών ικανοτήτων και καλλιτεχνικής αίσθησης και έκφρασης (κινητικός συντονισμός, κινητική δεξιότητα, παρατηρητικότητα, φαντασία, δημιουργικότητα, κρίση, αίσθηση αρμονίας, εντοπισμός ταλέντων κ.λ.π.).
- β) Στην απόκτηση εφοδίων για πιθανή επαγγελματική αξιοποίηση.

6. Πρόγραμμα θεάτρου – καραγκιόζη – κουκλοθέατρου

Το πρόγραμμα στοχεύει:

- α) Στην προσπάθεια για ολοκληρωμένη παιδαγωγική παρέμβαση με στόχο την ανάπτυξη ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων και την ενίσχυση της διαδικασίας κοινωνικοποίησης των μελών του προγράμματος. Συγκεκριμένα επιτυγχάνεται η καλλιέργεια: της λεκτικής και εκφραστικής ικανότητας, της μιμητικής και κινησιολογίας, του συγχρονισμού των αισθήσεων, της φαντασίας και δημιουργικότητας, της ηθοποιίας – ερμηνευτικής, της χειροτεχνικής δημιουργίας (χαρακτικής, σκηνικά), του συλλογικού πνεύματος.
- β) Στην κοινωνική στήριξη όσων μελών έχουν ανάγκη (κοινωνικές περιπτώσεις).

7. Πρόγραμμα μουσικής

Στοχεύει:

- α) Στην προσέγγιση και εκμάθηση της τέχνης της μουσικής ως μέσον ευρύτερης καλλιτεχνικής παιδείας και καλλιέργειας των μελών του.
- β) Δημιουργική απασχόληση – ευαισθητοποίηση μελών.

8. Πρόγραμμα κοπτικής – ραπτικής

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι:

Η βοήθεια για την επαγγελματική αποκατάσταση των μελών που ολοκληρώνουν επιτυχώς τον κύκλο σπουδών που προβλέπει το πρόγραμμα (δίπλωμα), αποκατάσταση η οποία είναι εφικτή λόγω της ζήτησης για πατρονίστ στην αγορά, καθώς και στην απόκτηση εφοδίων για την κάλυψη αναγκών του μέλους και της οικογένειάς του.

9. Πρόγραμμα βιβλιοθήκης

Το πρόγραμμα στοχεύει στη διάδοση και καλλιέργεια της αγάπης προς το βιβλίο των μελών του προγράμματος με απώτερο στόχο την ανάπτυξη του πνεύματος και της κοινωνικής συνείδησης, καθώς και την ικανοποίηση τρεχουσών καθημερινών αναγκών των μελών (π.χ. βοηθήματα, ειδικές πληροφορίες κ.λ.π.).

Εκτός από αυτά λειτουργούν ή μπορούν να λειτουργήσουν πιο εξειδικευμένα προγράμματα, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες τέτοια είναι προγράμματα αλφαριθμητισμού σε τσιγγάνους, επαγγελματικής κατάρτισης για διάφορες ομάδες του πληθυσμού που πλήττονται από την ανεργία, καταπολέμησης της φτώχειας κ.λ.π.

Τα προγράμματα αυτά έχουν εξειδικευμένους στόχους και τις περισσότερες φορές επιδοτούνται από την Ε.Ε.

3.4.1. Ταξινόμηση προγραμμάτων – δραστηριοτήτων ενός ΚΕ.Φ.Ο.

Τα ΚΕ.Φ.Ο. αναπτύσσουν ένα ευρύτατο πλέγμα δραστηριοτήτων. Η ποικιλία στο περιεχόμενο και στη μορφή των δραστηριοτήτων οδήγησε στην

ανάγκη ταξινόμησης τους έτσι ώστε να διευκολυνθεί το έργο τους. Διακρίνονται 6 κατηγορίες και είναι :

α) Προγράμματα διάρκειας με σταθερά μέλη

- Μέριμνα νηπίων (Παιδικοί Σταθμοί).
- Ημερήσια απασχόληση μαθητών Δημοτικού Σχολείου.
- Συμβουλευτική Γονέων.
- Ομάδες που λειτουργούν από κοινωνικό λειτουργό.
- Ομάδες που λειτουργούν από ψυχολόγο.
- Κοπτική – Ραπτική.
- Καλλιτεχνικά και Εικαστικά Προγράμματα.
- Μουσική.
- Θέατρο – Καραγκιόζης – Κουκλοθέατρο.
- Αθλητισμός – ψυχαγωγία με σταθερά μέλη.
- Επαγγελματικής κατάρτισης.

β) Υπηρεσίες πληροφόρησης – στήριξης σε ατομική βάση (άτομο – οικογένεια)

- Εργασία με άτομα / οικογένειες από κοινωνική λειτουργό.
- Συμβουλευτική – υποστηρικτική παρέμβαση σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο από ψυχολόγο.
- Παροχή πληροφόρησης για διάφορα θέματα σε ατομικό επίπεδο.

γ) Προγράμματα με ανοικτή συμμετοχή μελών

- Αθλητισμός – Ψυχαγωγία.
- Λέσχη γερόντων.
- Στέκι νέων.
- Βιβλιοθήκη.

δ) Εκδηλώσεις, επιμορφωτικές δραστηριότητες, συγκεντρώσεις, ομιλίες, εκδρομές, κ.λ.π.

ε) Συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς για βοήθεια, συντονισμό στην κοινοτική ανάπτυξη.

στ) Εκπαίδευση σπουδαστών για πρακτική άσκηση⁴⁰.

3.5. Συνεργασίες των ΚΕ.Φ.Ο.

Τα ΚΕ.Φ.Ο. αναπτύσσουν συνεργασίες με σκοπό να ενισχύσουν και να βελτιώσουν την συμβολή τους στην φροντίδα ατόμου – οικογένειας.

α) Τοπικούς Φορείς και Τοπική Αυτοδιοίκηση:

Δήμους, Πνευματικά Κέντρα Δήμων, Εκκλησία, Μητρόπολη, Νομαρχία, σχολεία Δημοτικά – Γυμνάσια – Λύκεια – Νυχτερινά, Φιλανθρωπικές οργανώσεις, παιδοπόλεις, Κοινωνικές υπηρεσίες, σύλλογος γυναικών – τοπικοί, Κ.Ε.Κ., Ν.Ε.Λ.Ε. (Νομαρχιακή επιτροπή λαϊκής επιμόρφωσης), συμβουλευτικά κέντρα κ.λ.π.

β) Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμούς:

Δ/νσεις Κοινωνικής Πρόνοιας, Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, Εταιρεία Ψυχικής Υγείας, Εταιρεία Προστασίας ανηλίκων, δικαστήρια ανηλίκων, ειδικά σχολεία, Γενική γραμματεία ισότητας, θεραπευτικές κοινότητες, Νοσοκομεία ψυχιατρικά – παιδιατρικά – στρατιωτικά, άσυλα, Π.Ι.Κ.Π.Α., Κ.Β. «Μητέρα», Ι.Κ.Α., λοιπές υπηρεσίες δημοσίου⁴¹.

3.6. Συνέντευξη με την Διευθύντρια του Ε.Ο.Π. και με Υπεύθυνη ΚΕ.Φ.Ο.

Για την καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη εικόνα της εργασίας αυτής και για να καλύψω πλήρως τον τρόπο παρέμβασης των ΚΕ.Φ.Ο. στην φροντίδα της οικογένειας, σας παραθέτω την συνέντευξη που παραχωρήθηκε από κ. Δ. Γυφτοπούλου, Υπάλληλο Δ/σης Κοινωνικής Προστασίας της Οικογένειας με δετή εμπειρία ως υπεύθυνη ΚΕ.Φ.Ο. και 12ετή ως υπάλληλος της Δ/σης. Οι ερωτήσεις

⁴⁰ Ε.Ο.Π., Δ/ση Οικογένειας

⁴¹ Ίδια Έρευνα

12, 13, 14 παραχωρήθηκαν από την κ. Ε. Χατζηβαρνάβα Διευθύντρια Ε.Ο.Π., λόγω αρμοδιότητας.

1. Ποια η διαχρονική συμβολή των ΚΕ.Φ.Ο. στην προστασία της οικογένειας; Πιστεύετε πως επιτυγχάνουν τον στόχο τους;

Απ. Την μεταπολεμική περίοδο όπου άρχισε η λειτουργία των μονάδων αυτών με την επωνυμία «Σπίτια Παιδιού» (1952 – 1981) η συμβολή τους ήταν σημαντική: • για την φροντίδα των παιδιών νηπιακής και σχολικής ηλικίας με προγράμματα Π.Σ. – Νηπιαγωγείου και Μελετηρίου και μεριμνώντας για την υγιεινή διατροφή τους • για την ανασυγκρότηση των νοικοκυριών μετά από τον πόλεμο, με γεωπόνους κτηνιάτρους, μαραγκούς, π.χ. στην επισκευή, υγιεινή των σπιτιών, στην αναπαραγωγή των ζώων, στις καλλιέργειες κλπ. Την περίοδο αυτή η πολιτεία δεν διέθετε τις δομές και υπηρεσίες για τους προαναφερόμενους τομείς και η οικονομική κατάσταση των οικογενειών ήταν χαμηλή • στην οργάνωση της πολιτιστικής ζωής των χωριών καθότι η αυτοδιοίκηση δεν ασχολείτο με τέτοια ζητήματα μετά τα μετεμφυλιακά πάθη • με τα χειροτεχνήματα των οικοτεχνικών προγραμμάτων ενισχύθηκε το εισόδημα της οικογένειας που τότε ήταν ιδιαίτερα χαμηλό • τα κατασκηνωτικά προγράμματα για παιδιά από αγροτικές και άπορες οικογένειες μέχρι 1983 • κοινωνική εργασία από κοινωνικές λειτουργούς που περιόδευαν στις μονάδες.

Σήμερα λειτουργούν ως ΚΕ.Φ.Ο. με αναπροσαρμοσμένα προγράμματα και με τα εξής νέα: • 3ης ηλικίας με την μορφή ομάδων ενδιαφερόντων, λεισχών και πρόσφατα με πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας σε συνεργασία με άλλους φορείς • με ομάδες ενδιαφερόντων (νέων, γυναικών, γονέων). Οι λόγοι που σήμερα ο βαθμός επιτυχίας των στόχων των ΚΕ.Φ.Ο. δεν είναι αυτός που οι ανάγκες επιβάλλουν αφορούν τα εξής: • ελλιπής χρηματοδότηση • μη ξεκάθαρο πλαίσιο λειτουργίας ώστε σε κάθε περιοχή να εφαρμόζονται ανάλογα προγράμματα • ελλιπής στελέχωση • επικάλυψη του αντικειμένου σε ορισμένες περιοχές από άλλους φορείς • κυρίως όμως η ακαθόριστη πολιτική των κυβερνήσεων στον

τομέα της Πρόνοιας. Έτσι τα ΚΕ.Φ.Ο. δεν είναι σε θέση να πετύχουν πλήρως τον στόχο τους.

2. Γιατί αναπτύχθηκαν και λειτουργούν στην Βόρειο και Στερεά Ελλάδα;

Απ. Αρχική ανάπτυξη των μονάδων ήταν στην Β. Ελλάδα και την Ήπειρο. Στην Στερεά Ελλάδα αναπτύχθηκαν από το 1985 και μετά (πλην της Αττικής). Κύριος λόγος κατά την εκτίμησή μου ήταν η αντιμετώπιση του δίγλωσσου στοιχείου στις περιοχές αυτές Σλαβόφωνων στην Μακεδονία, βλάχικης διαλέκτου στην Ήπειρο και της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ανατ. Μακεδονία και στις παραμεθόριες περιοχές, σε σχέση και με τον προς «Βορρά Κίνδυνο» όπως έλεγαν οι πολιτικοί της εποχής εκείνης.

3. Ποια η διάκριση Αγροτικών – Αστικών ΚΕ.Φ.Ο.;

Απ. Η διάκριση προκύπτει από την περιοχή που εδρεύουν αγροτική ή αστική. Τα αγροτικά εξυπηρετούν μικρούς οικισμούς (κοινότητες) σε αγροτικές περιοχές των οποίων ο πληθυσμός δεν υπερβαίνει τους 2.500 ή 3.000 κατοίκους ενώ τα αστικά εξυπηρετούν μεγαλύτερους πληθυσμούς σε επίπεδο δήμων. Εξαιτίας αυτής της διαφοράς διαμορφώθηκαν διαφορές και ως προς τη στελέχωση: μεγάλος αριθμός στελεχών στα αστικά ενώ μια υπεύθυνη έως 3 στα αγροτικά, και ως προς την ειδικότητα θεωρείται πολυτέλεια η ύπαρξη μιας κοινωνικής λειτουργού για ένα αγροτικό ΚΕ.Φ.Ο. το οποίο εξυπηρετεί 500 κατοίκους όχι όμως για ένα αστικό όπως του Δήμου Περιστερίου. Βέβαια υπάρχει διαφοροποίηση αναγκών των οικογενειών στην ύπαιθρο και στις αστικές περιοχές.

4. Γιατί μειώνονται σε συνολικό αριθμό τα ΚΕ.Φ.Ο.; Υπάρχουν προβλήματα στελέχωσης, κτιριακά, λειτουργικά, άλλα;

Απ. Η μείωση των ΚΕ.Φ.Ο. οφείλεται σε πολλούς λόγους και έχει να κάνει κυρίως με τα αγροτικά. Η κατά περιόδους αξιολόγηση της λειτουργίας τους βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων (πληθυσμός, στελέχωση, συμμετοχή των εξυπηρετούμενων, κτιριακά προβλήματα, επικάλυψη του αντικειμένου κλπ.) έχει ως συνέπεια την διακοπή της λειτουργίας ορισμένων που δεν πληρούν τις

προϋποθέσεις. Επίσης, με την περικοπή των δαπανών πρόνοιας και τις προτεραιότητες που τίθενται από την πολιτεία δηλαδή όταν τα κονδύλια είναι περιορισμένα τίθεται το δίλημμα θεραπεία ή πρόληψη του προβλήματος όπου σε ελάχιστες περιπτώσεις λειτουργούν και τα δύο. Λόγω λοιπόν, της οικονομικής αδυναμίας του οργανισμού αποδυναμώνονται αγροτικές μονάδες και δεν αναπτύσσονται νέες πλην ελάχιστων εξαιρέσεων. Και όλα αυτά βέβαια επ' ονόματι της ορθολογικότερης διαχείρισης και του εκσυγχρονισμού.

5. Υπάρχει μια αυξομείωση στον αριθμό των εν λειτουργία ΚΕ.Φ.Ο. ακόμη και σε χρονικό διάστημα ενός μηνός. Που οφείλεται, τι συμβαίνει με τα μέλη χρήστες και το προσωπικό; Ποιοτικά επαρκεί το προσωπικό;

Απ. Η αυξομείωση των λειτουργούντων μονάδων κατά μήνα οφείλεται σε προβλήματα κτιριακά όπου μέχρι την συντήρησή τους αναστέλλεται η λειτουργία τους, και τα προγράμματα υλοποιούνται σε χώρους κτιρίων άλλων φορέων ή γειτονικών ΚΕ.Φ.Ο. ή κλείνουν οριστικά. Το ίδιο συμβαίνει και εφόσον το προσωπικό λόγω υγείας ή μετάθεσης απουσιάζει ή αποχωρεί και μέχρι την αντικατάστασή του πιθανά να διακοπεί η λειτουργία καθώς και για ΚΕ.Φ.Ο. που δεν εφαρμόζουν προγράμματα φροντίδας παιδιών και παρουσιάζουν υποτονική λειτουργία. Ως προς την επάρκεια του προσωπικού υπάρχουν περιπτώσεις καλής ποιότητας εργασίας από ευαίσθητα άτομα μη πανεπιστημιακής μόρφωσης σε αντίθεση με άτομα που κατέχουν αυτό το προσόν. Πάντως, απαιτείται ο συνδυασμός και των δύο, γι' αυτό στην επιλογή προσωπικού εκτός το κριτήριο της εκπαίδευσης να προσμετράται και η ευαισθησία του ατόμου με την προσωπική συνέντευξη. Παρόλο που οι εργαζόμενοι με πτυχία στον Οργανισμό είναι λίγοι, η κατάρτιση με σεμινάρια βελτιώνει το επίπεδο.

6. Πως εξασφαλίζονται και προέρχονται τα χρήματα για τις δραστηριότητες των ΚΕ.Φ.Ο.; Με τι διαδικασίες και κριτήρια διατίθενται σε καθένα; Ποιες οι οικονομικές ανάγκες των ΚΕ.Φ.Ο., επαρκεί η χρηματοδότηση;

Απ. Η χρηματοδότηση των ΚΕ.Φ.Ο. γίνεται από τον Οργανισμό του οποίου ο προϋπολογισμός επιχορηγείται από το Υ.Υ.Π. Οι δαπάνες πρόνοιας ανοικτής

προστασίας είναι λιγότερες από ότι της κλειστής. Ο προϋπολογισμός του Ε.Ο.Π. επιβαρύνεται σε μεγάλο ποσοστό για την μισθοδοσία. Επίσης ένα πολύ μικρό μέρος των δαπανών πρόνοιας καλύπτουν τα ταμεία των ομάδων των μελών που προέρχονται από δωρεές, εισφορές των μελών, εισπράξεις πώλησης ειδών των μελών (π.χ. ημερολόγια). Το ποσό αυτό δεν υπερβαίνει τις 100.000 – 200.000 δρχ. και το ταμείο παρακολουθείται από τα μέλη και τον Τομέα βάσει εγκυκλίου εγγράφου. Σε καμιά περίπτωση δεν διατίθεται χρήματα στα μέλη, τα ΚΕ.Φ.Ο. δεν έχουν προγράμματα επιδοματικής πολιτικής. Η ανάγκη χρηματοδότησης των ΚΕ.Φ.Ο. είναι μεγάλη ιδιαίτερα για: • την μισθοδοσία ειδικευμένου προσωπικού που πρέπει να προσληφθεί για τα σύγχρονα προγράμματα • εκδρομές, εκπαιδευτικές επισκέψεις • την αύξηση του ημερησίου εφοδίου διατροφής το οποίο σήμερα είναι 350 δρχ. για κάθε νήπιο • την ένταξη σε προγράμματα σίτισης ηλικιωμένων μοναχικών και ανήμπορων ατόμων.

7. Αξιολογήστε τη σημασία και την ποιότητα των δραστηριοτήτων των ΚΕ.Φ.Ο.

Απ. Αρχικά, η ποιότητα των δραστηριοτήτων ενός ΚΕ.Φ.Ο. εξαρτάται από το πώς λειτουργεί η μονάδα, τα στελέχη της, τις ανάγκες της περιοχής, τις δυνατότητες που παρέχει ο Οργανισμός και δεν είναι πάντα η δέουσα. Η σημασία των δραστηριοτήτων είναι σημαντική και οι δραστηριότητες αναγκαίες όταν κριτήριο στις παρεχόμενες υπηρεσίες είναι η εντοπιότητα, εάν τεθεί ως κριτήριο η προτεραιότητα διότι δεν μπορούν να καλυφθούν όλοι, τότε εύκολα ισχυρίζεται κανείς ότι είναι πολυτέλεια η προληπτικής μορφής προστασία αυτών των μονάδων. Πρόνοια σημαίνει προλαμβάνω. Η πολιτική της αντιμετώπισης των κρίσιμων προβλημάτων και όχι της πρόληψης οδηγεί σε συμπεράσματα όπως «ότι ο ρόλος των ΚΕ.Φ.Ο. δεν ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες». Ναι, είναι σπουδαίος ο ρόλος των ΚΕ.Φ.Ο. διότι είναι χώρος δημιουργικής απασχόλησης, συμμετοχής, ευαισθητοποίησης, ψυχαγωγίας, επικοινωνίας όλων των μελών μιας οικογένειας και η επαφή μεταξύ ομοίων και διαφορετικών ηλικιακών ομάδων.

8. Πως επιτυγχάνεται η εύρεση αντίκρουση της ανάγκης – ζήτησης σε μια περιοχή που λειτουργεί ΚΕ.Φ.Ο.; Τι συμβαίνει στις περιοχές που δεν λειτουργεί ΚΕ.Φ.Ο. όπως Ν. Ελλάδα;

Απ. Η διαπίστωση των αναγκών στις περιοχές που λειτουργούν ΚΕ.Φ.Ο. επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους. Αρχικά τα προγράμματα ενός ΚΕ.Φ.Ο. που ήδη λειτουργούν καθορίζονται από την Υπεύθυνη σε συνεργασία με τα μέλη και τους τοπικούς φορείς βάσει ενός πλαισίου λειτουργίας που περιλαμβάνει έναν αριθμό προγραμμάτων. Η υλοποίηση οργανωμένων προγραμμάτων στην περιοχή αρμοδιότητας ενός Τομέα διαπιστώνεται είτε από τα στελέχη, είτε από τα μέλη, είτε από τοπικούς φορείς και συνεργάτες. Έπειτα γίνεται έρευνα ώστε να διαπιστωθεί το μέγεθος της ανάγκης από την κοινωνική λειτουργό του Τομέα. Σε περίπτωση ίδρυσης νέας μονάδας γίνεται ολοκληρωμένη έρευνα από ειδικευμένα στελέχη κοινωνιολόγο, κοινωνική λειτουργό για την σύνταξη σχετικής πρότασης. Στις περιοχές που δεν λειτουργούν υπηρεσίες του Οργανισμού η αντίκρουση γίνεται από άλλους φορείς που κάνουν πρόταση στον Οργανισμό, και εφόσον έχει την δυνατότητα ο Οργανισμός προχωρά στην έρευνα και στον επαναπροσδιορισμό των υπηρεσιών του.

9. Ποια τα κριτήρια επιλεξιμότητας των μελών - χρηστών; Γίνονται διευκολύνσεις σε οικονομικά αδύνατους;

Απ. Τα κριτήρια ποικίλουν ανάλογα το πρόγραμμα, τις δραστηριότητες και τις δυνατότητες του κάθε ΚΕ.Φ.Ο. Για τα προγράμματα Π.Σ. και Π.Η.Α. βασικό κριτήριο: • να είναι παιδιά εργαζόμενων γονιών • κάτοικοι ή εργαζόμενοι στην περιοχή • κατά προτεραιότητα επιλέγονται παιδιά με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια • η οικονομική συμμετοχή των μελών που ορίστηκε με υπουργική απόφαση θέτει κλιμάκωση στο ποσόν της συμμετοχής. Ο Οργανισμός προβλέπει και την δυνατότητα απαλλαγής σε πολύτεκνους και οικογένειες με σοβαρά προβλήματα υγείας κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές οι κοινωνικοί λειτουργοί εισηγούνται την αναγκαιότητα απαλλαγής. Για τα προγράμματα υπερηλικών ισχύουν ανάλογα κριτήρια. Για την συμμετοχή σε δραστηριότητες χωρίς σταθερά μέλη και ομάδες κριτήριο είναι το ενδιαφέρον των μελών.

10. Σύμφωνα με τον Ν. 2082/1992 για την Κοινωνική Πρόνοια προβλεπόταν η σύσταση πολυδύναμου Εθνικού Κέντρου Οικογένειας από τον Ε.Ο.Π. Υλοποιήθηκε; Αν όχι, γιατί; Που οφείλεται η καθυστέρησή του.

Απ. Ο Ν. 2082/1992 για την Κοινωνική Πρόνοια δεν υλοποιήθηκε σ' ότι αφορά τον Οργανισμό.

11. Το 1994 ανακηρύχτηκε από τον Ο.Η.Ε. ως Διεθνές Έτος Οικογένειας (Δ.Ε.Ο.) και αναγνωρίστηκε ο Ε.Ο.Π. ως πρωταρχικός φορέας παρέμβασης στην οικογένεια. Ποια η μέχρι σήμερα διαφοροποίηση της δράσης των ΚΕ.Φ.Ο. (νέα προγράμματα, έρευνες, ημερίδες);

Απ. Τα ΚΕ.Φ.Ο. περισσότερο από κάθε άλλη μονάδα του οργανισμού βρίσκεται σε μια κατάσταση μεταβατική κατά την οποία γίνονται προσπάθειες προσαρμογής των δράσεων στο πλαίσιο του Νέου Νόμου 2646/98 • είναι ενδεικτικό το έγγραφο για το νέο ρόλο των ΚΕ.Φ.Ο. • τα νέα προγράμματα για τους υπερήλικες τα οποία άρχισαν να υλοποιούνται ήδη σε 2 Τομείς (Β. και Ν. Έβρου) • προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος Υγεία – Πρόνοια για στελέχη μονάδων και της υπηρεσίας • ημερίδες – συσκέψεις για την νέα προοπτική των ΚΕ.Φ.Ο. Απαιτείται η έκδοση του πρώτου Π. Διατάγματος το οποίο 2 χρόνια τώρα είναι υπό κατάρτιση.

12. Ποια η σχέση των ΚΕ.Φ.Ο. με άλλες οργανώσεις και φορείς Πρόνοιας; Τοπικές και διακρατικές συνεργασίες.

Απ. Ο Οργανισμός στο θέμα των συνεργασιών δίνει μεγάλη βαρύτητα ιδιαίτερα στο τοπικό επίπεδο με την Τ.Α. Η συνεργασία με άλλες οργανώσεις Πρόνοιας σε επίπεδο διακρατικό γίνεται μέσω των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε επιτελικό επίπεδο από τις αρμόδιες Δ/νσεις και κυρίως Δ/ση Ερευνών. Απευθείας με τα ΚΕ.Φ.Ο. δεν υπάρχουν διακρατικές συνεργασίες ενώ στο παρελθόν είχαν αναπτυχθεί σποραδικά π.χ. στο ΚΕ.Φ.Ο. Καβάλας το Πρόγραμμα ανταλλαγής νέων YES, το Socrates που αφορούσε στην

εκπαίδευση για θέματα δικαίου παιδιού. Τα προγράμματα υλοποιούνται από την Διεύθυνση όπου συμμετέχουν άνθρωποι των ΚΕ.Φ.Ο.

13. Ποια είναι τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εφαρμόζουν τα ΚΕ.Φ.Ο. που απευθύνονται και που στοχεύουν;

Απ. Τα προγράμματα στοχεύουν στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. π.χ. το «Δάφνη» εφαρμόζονται από τα Κ.Ε.Σ.Υ.Υ. όπου υπάρχουν και ωφελούνται οι υπάλληλοι των ΚΕ.Φ.Ο. και όχι οι χρήστες οι οποίοι οφελούνται έμμεσα. Στα προγράμματα κατάρτισης ανέργων, κοινωνικών αποκλεισμένων στέλνονται μέλη των ΚΕ.Φ.Ο. στα Κ.Ε.Κ. Από το 1998 έως σήμερα το Κ.Ε.Κ. υλοποίησε 23 προγράμματα: • τα 20 από το επιχειρησιακό πρόγραμμα Υγεία – Πρόνοια (18 προγράμματα για εργαζόμενους και 2 για άνεργους) και • 3 από το επιχειρησιακό πρόγραμμα κοινωνικού αποκλεισμού (1 για ανήλικους παραβάτες, 1 για αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών και 1 για παλιννοστούντες). Αναφέρονται ονομαστικά τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα οποία έχει συμμετάσχει ο Ε.Ο.Π. από το 1989 έως σήμερα: • Προγράμματα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) • Προγράμματα φτώχειας. • Προγράμματα ταμείου FEOGA (Γεωργικό ταμείο) • Ανταλλαγή νέων (YES) • Προγράμματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Π.Τ.Α) • Τομεακό πρόγραμμα για την τεχνολογία (STAR) • Πρόγραμμα TELEMATIQUE • Πρόγραμμα VALOREN • Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (Π.Ε.Π) • Προγράμματα κανονισμού 815/84 της Ε.Ο.Κ. • Πρόγραμμα HORIZON • Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Μ.Ο.Π.) • Πρόγραμμα EUROFORM • Πρόγραμμα NOW • Πρόγραμμα Βελτίωσης Δομών Κατάρτισης.

14. Γνωρίζετε την ύπαρξη του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου οικογενειακής πολιτικής και το ρόλο του; Αν ναι ποια η σχέση με τον Ε.Ο.Π. και ειδικότερα με τα ΚΕ.Φ.Ο.;

Απ. Ναι, το γνωρίζω. Δεν έχει άμεση σχέση με τα ΚΕ.Φ.Ο. αλλά με υπηρεσίες και φορείς στην Ελλάδα σε γενικότερο επίπεδο όπως είναι ο Ε.Ο.Π. Διενεργεί συζητήσεις και έρευνες όσο αφορά τις τάσεις της οικογενειακής

πολιτικής κάθε χώρας έτσι συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Σήμερα εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο είναι ο κ. Χ. Παγγαβός ενώ προηγούμενα η κ. Α. Μουσούρου. Ο Ε.Ο.Π. συμβάλλει με την παροχή δικών του ερευνών.

15. Ποια κατά την γνώμη σας η αποτελεσματικότητα των ΚΕ.Φ.Ο. από την μέχρι τώρα πορεία τους;

Απ. Η αποτελεσματικότητα των ΚΕ.Φ.Ο. εκφράζεται σε συνάρτηση των αναγκών κάθε χρονικής περιόδου. Την καλύτερη δυνατή παροχή είχαν από την ίδρυσή τους έως το 1972 διότι ο στόχος, ο προϋπολογισμός και οι ανάγκες ήταν διαφορετικές. Υπήρξε πρόβλημα στην προσαρμογή των νέων μορφών πρόνοιας, βάση των νέων κάθε φορά αναγκών, και της πολιτικής των Υπουργείων όπου και σήμερα δίδεται προτεραιότητα στον τομέα της Υγείας.

16. Πως βλέπετε την μελλοντική πορεία των ΚΕ.Φ.Ο.; Ποιες οι προοπτικές τους;

Απ. Η προσπάθεια να υποτιμηθούν τα ΚΕ.Φ.Ο. και το έργο τους διότι υπάρχουν εντονότερες ανάγκες και με την σταδιακή αποδυνάμωσή τους να φαίνεται ότι δεν καλύπτουν ανάγκες συνεπάγεται να κλείσουν. Είναι η γενική τακτική να μειωθεί στο ελάχιστο η πρόληψη από το Κράτος Πρόνοιας και να λειτουργεί μόνο η θεραπεία και η αντιμετώπιση του ήδη υφιστάμενου προβλήματος. Με το νέο νόμο διατηρούνται και αναπροσαρμόζονται οι δραστηριότητές τους. Επίσης η τάση ένα μέρος της Πρόνοιας να καλύπτεται από εθελοντικές οργανώσεις είναι μεν φθηνότερο αλλά επικίνδυνο.

3.7. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις

Τα συμπεράσματα και οι παρατηρήσεις παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω με βάση όσα έχουν επισημανθεί για το πλαίσιο λειτουργίας των ΚΕ.Φ.Ο.

- Ο Ε.Ο.Π. ιδρύθηκε το 1947 την μεταπολεμική περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Την περίοδο αυτή αρχίζει η λειτουργία των ΚΕ.Φ.Ο. με την ονομασία "Σπίτια Παιδιού" από 1952 – 1981. Σκοπός τους ήταν να βοηθήσουν το γενικό πληθυσμό στην βόρεια Ελλάδα και στις παραμεθόριες περιοχές ύστερα από τις δυσχέρειες και τα σοβαρά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα που δημιούργησε ο πόλεμος. Το 1981 τα "Σπίτια Παιδιού" μετονομάζονται σε Κοινωνικά Κέντρα για τις μονάδες στις αγροτικές περιοχές και τα Συνοικιακά Κοινωνικά Κέντρα για τις μονάδες στις αστικές περιοχές. Το 1992 νομικά ο Ε.Ο.Π. καθιερώνεται ως ο βασικότερος φορέας παρέμβασης στην οικογένεια και το 1993 το Δ.Σ. του Ε.Ο.Π. μετονομάζει τις μονάδες σε Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.).
- Με την πάροδο του χρόνου τα προγράμματα και οι δραστηριότητες των ΚΕ.Φ.Ο. αναπροσαρμόζονται και το σύγχρονο επίκεντρο αυτών είναι η φροντίδα στην οικογένεια ως σύνολο αλλά και μεμονωμένα ως προς κάθε μέλος της.
- Ο Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας που συστάθηκε με το Ν.2646/98, αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ., υπαγόμενο στην εποπτεία και στον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και προήλθε από την συγχώνευση του Ε.Ο.Π. (Ν.Π.Ι.Δ.), του Κ.Β. ΜΗΤΕΡΑ (Ν.Π.Ι.Δ.) και του Π.Ι.Κ.Π.Α. (Ν.Π.Δ.Δ.).
- Διαπιστώσαμε ότι η διάρθρωση των υπηρεσιών του Ε.Ο.Π. έχει ως ακολούθως:
 - Οι Κεντρικές Υπηρεσίες συγκροτούνται από τη Γενική Διεύθυνση και τις Κεντρικές Διευθύνσεις και είναι υπεύθυνες του επιτελικού σχεδιασμού, ελέγχου συντονισμού των δραστηριοτήτων του Οργανισμού και ελέγχου των Περιφερειακών Υπηρεσιών και Ιδρυμάτων στα πλαίσια που καθορίζει η

διοίκηση του Οργανισμού και σύμφωνα με τους σκοπούς που καθορίζονται από την νομοθεσία.

- Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες διαρθρώνονται στους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. ,στις Κοινωνικές Υπηρεσίες, και στις Παιδοπόλεις.
- Οι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. έχουν αποστολή την κατεύθυνση συντονισμό και έλεγχο του έργου των μονάδων αυτών στα πλαίσια της πολιτικής που καθορίζει κάθε φορά η διοίκηση του Οργανισμού. Ο Τομέας ΚΕ.Φ.Ο. διαρθρώνεται στα εξής Τμήματα: Τμήμα Διοίκησης, Τμήμα Πρόνοιας, Τμήμα Διαχείρισης, Τμήμα ΚΕ.Φ.Ο.
- Από την αριθμητική ανάλυση ΚΕ.Φ.Ο. αγροτικών και αστικών περιοχών ολόκληρης της χώρας προκύπτει ότι :
- Σήμερα υφίστανται 10 Τομείς αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο., 4 Τομείς αστικών ΚΕ.Φ.Ο., 6 Τομείς με αγροτικά και αστικά ΚΕ.Φ.Ο. (μικτοί) καθώς και οι μονάδες ΚΕ.Φ.Ο. που υπάγονται διοικητικά στις 3 Κοινωνικές Υπηρεσίες .
- Συνολικά τα ΚΕ.Φ.Ο. που υπάγονται στους Τομείς και στις Κοινωνικές Υπηρεσίες μαζί με τους Χώρους Ευθύνης και τα Δορυφορικά απαριθμούνται σε 186 σε όλη τη χώρα (Πίνακας 3.1).
- Τα ΚΕ.Φ.Ο. είναι ευέλικτες δομές και τα προγράμματα και οι δραστηριότητες που εφαρμόζουν ποικίλουν ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες και το ενδιαφέρον από τις ομάδες συμμετεχόντων. Σήμερα ο Οργανισμός βρίσκεται σε στάδιο αναπροσαρμογής των προγραμμάτων και αναπτύσσεται περιορισμένος αριθμός. Προγράμματα που εξακολουθούν να λειτουργούν είναι: ο Παιδικός Σταθμός, Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού, Ομάδες νέων και ηλικιωμένων με υπεύθυνο κοινωνικό λειτουργό ή ψυχολόγο κλπ.
- Τα ΚΕ.Φ.Ο. συνεργάζονται με τοπικούς φορείς και την τοπική αυτοδιοίκηση, με δημόσιες υπηρεσίες και ιδιωτικούς οργανισμούς για την ενίσχυση και βελτίωση του έργου τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

«ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»

4.1. Σύνθεση προσωπικού των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο.

Το προσωπικό του Ε.Ο.Π. ανέρχεται σε 1.498 υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης. Στο προσωπικό αυτό έχουν προστεθεί 101 άτομα ωρομίσθιο βοηθητικό προσωπικό και προστίθενται άλλα 100 περίπου άτομα που προσλαμβάνονται κάθε χρόνο ως ειδικοί επιστήμονες στα προγράμματα επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης.

Πιο αναλυτικά οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις του Ε.Ο.Π. είναι 2.360 ενώ οι υπηρετούντες υπάλληλοι 1.498 οι οποίοι κατανέμονται 252 στους Παιδικούς Σταθμούς, 70 στην Οικοτεχνία και στις Περιφερειακές μονάδες, 1.075 στις λοιπές υπηρεσίες που παραμένουν στον νέο φορέα και 101 ωρομίσθιοι (χωρίς οργανική θέση). Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την Διεύθυνση Διοικητικού του Ε.Ο.Π. με βάση την κατάσταση προσωπικού το μήνα Ιούνιο του 2000.

Το προσωπικό των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. που απασχολεί ο οργανισμός για την εύρυθμη λειτουργία του απαρτίζεται από προνοιακούς, διοικητικούς, οικονομικούς, τεχνικούς και βοηθητικούς υπαλλήλους.

Στον πίνακα 4.1 παρουσιάζεται η σύνθεση του προσωπικού Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. κατά κλάδο και ειδικότητα που προήλθε έπειτα από επιμερισμό των συγκεντρωτικών στοιχείων του απασχολούμενου προσωπικού του Ε.Ο.Π. Γενικά οι περαιτέρω ειδικότητες που στελεχώνουν τις κεντρικές υπηρεσίες, τις Παιδοπόλεις και τις Κοινωνικές Υπηρεσίες αφορούν προσωπικό πληροφορικής, αρχιτεκτόνων – πολιτικών μηχανικών, οικιακής οικονομίας, χειριστών μηχανημάτων, γεωργοτεχνικών – κηπουρών και κλητήρων.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΜΕΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	
ΚΛΑΔΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
Π.Ε.	Διοικητικών – Οικονομικών
	Εκπαιδευτικών
	Ψυχολόγων
	Κοινωνιολόγων
	Κοινωνικών λειτουργών
	Οικιακής Οικονομίας
Τ.Ε.	Διοικητικών – Οικονομικών
	Τεχνικών
	Νοσοκόμων – Επισκεπτριών Αδελφών Μαιών
	Κοινωνικών λειτουργών
	Δασκάλων – Νηπιαγωγών
Δ.Ε.	Διοικητικών – Οικονομικών – Προνοιακών
	Σχεδιαστών – Εργοδηγών – Εφόρων Οικοτεχνίας – Ταπητουργίας – Επιμ. Οικοτεχνίας
	Νοσοκόμων – Βοηθών νοσοκόμων
	Συντηρητών
	Οδηγών αυτοκινήτων
	Μαγείρων
	Τεχνικών ειδικοτήτων (Ράπτριες – Υφάντριες)
	Θυρωρών – Φυλάκων – Νυχτοφυλάκων
Υ.Ε.	Καθαριστριών – Πλυντριών
	Τεχνικών ειδικοτήτων

Πίνακας 4.1: Σύνθεση προσωπικού των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Σημειώνεται ότι ο Ε.Ο.Π. δεν διατηρεί στοιχεία του αριθμού των προβλεπόμενων θέσεων και των υπηρετούντων ανά κλάδο και ειδικότητα που να αφορούν μεμονωμένα τα ΚΕ.Φ.Ο. αλλά συγκεντρωτικά σε επίπεδο Οργανισμού περιλαμβάνοντας στοιχεία των Κεντρικών Υπηρεσιών, των Παιδοπόλεων, των Κοινωνικών Υπηρεσιών, της Οικοτεχνίας και των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. Συνεπώς, αυτός ο αριθμός είναι πλασματικός για τους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. και αυτό είναι αντικείμενο επεξεργασίας του ίδιου του Οργανισμού και όχι της παρούσας εργασίας.

Σε θέσεις Προϊσταμένων Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. καθώς και των τμημάτων ΚΕ.Φ.Ο. επιλέγονται υπάλληλοι των κλάδων Π.Ε. και Τ.Ε. όλων των ειδικοτήτων των κλάδων και από τον κλάδο ΔΕ απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Διοικητικοί – Οικονομικοί). Το ίδιο ισχύει και για τις θέσεις προϊσταμένων των Παιδοπόλεων και των Κοινωνικών Υπηρεσιών. Ειδικά όμως για τα πρατήρια της οικοτεχνίας επιλέγονται και υπάλληλοι του κλάδου ΔΕ, Έφοροι οικοτεχνίας – ταπητουργίας και επιμελήτριες οικοτεχνίας.

Η επιλογή προϊσταμένων διευθύνσεων, τμημάτων και αυτοτελών γραφείων ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικών μονάδων γίνεται από το υπηρεσιακό συμβούλιο. Η επιλογή γίνεται με βάση τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου κάθε υπαλλήλου, ιδιαίτερα όμως λαμβάνονται υπόψη κατά κύριο λόγο οι εκθέσεις αξιολόγησης που αποδεικνύουν αντικειμενικά την δραστηριότητα του υπαλλήλου στην υπηρεσία.

4.1.1. Σύνθεση προσωπικού ενός ΚΕ.Φ.Ο. και ο ρόλος της υπεύθυνης

Η σύνθεση του προσωπικού ενός ΚΕ.Φ.Ο. για την εφαρμογή των προγραμμάτων του παρουσιάζεται στον πίνακα 4.2. Ο πίνακας αντλήθηκε από το προσωπικό που απασχολεί ένα αστικό ΚΕ.Φ.Ο. και αυτό είναι εμφανές από την ύπαρξη 3 κοινωνικών λειτουργών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΕ.Φ.Ο.	ΚΛΑΔΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού	Τ.Ε.	Κοινωνική λειτουργός
	Δ.Ε.	Διοικητικών – Οικονομικών Υπαλλήλων, Διαχειριστικός
		Υπεύθυνη Η.Α.Π.
		Βοηθός Η.Α.Π.
		Συντηρητές κτιριακών εγκαταστάσεων
	Υ.Ε.	Βοηθός μαγείρου
		Καθαρίστρια
Γραφείο Πρόνοιας	Π.Ε.	Κοινωνική λειτουργός
	Τ.Ε.	Κοινωνική λειτουργός
Παιδικός Σταθμός	Τ.Ε.	Νηπιαγωγός
	Δ.Ε.	Βοηθός Νηπιαγωγού
	Υ.Ε.	Βοηθός μαγείρου
		Καθαρίστρια

Πίνακας 4.2: Σύνθεση προσωπικού ενός ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Ο ρόλος της υπεύθυνης ενός ΚΕ.Φ.Ο., ιδιαίτερα των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο., είναι ζωτικής σημασίας. Το έργο που επιτελεί έχει να κάνει με την ηθική συμπαράσταση σε άτομα ή οικογένειες που έχουν ανάγκη, είτε με την προσωπική παρέμβαση, είτε με τη δημιουργία εθελοντικών ομάδων. Έπειτα είναι η συνεργασία της υπεύθυνης με τους τοπικούς φορείς η οποία και επιβεβλημένη είναι και εποικοδομητική. Ένας τρίτος τομέας δράσης για την υπεύθυνη είναι η εφαρμογή διαφόρων προγραμμάτων για όλες τις ηλικίες των μελών, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνονται η οργάνωση γιορταστικών εκδηλώσεων, ομιλιών, θεατρικών παραστάσεων, ομάδων χορών, αθλητισμού, εκδρομών κ.α.

Επίσης η υπεύθυνη βρίσκεται αντιμέτωπη με νέους προβληματισμούς, που σχετίζονται με την προσαρμογή της συνεισφοράς της στις νέες μεταβαλλόμενες συνθήκες, γι' αυτό και προσπαθεί να βρίσκει δημιουργικούς τρόπους για την

ενεργοποίηση των κατοίκων. Συνεπώς, εκτός από την διοικητική και οργανωτική ευθύνη που φέρει η υπεύθυνη ως προϊσταμένη Τμήματος ΚΕ.Φ.Ο. το έργο της δεν παύει να αποτελεί κοινωνικό λειτούργημα και ο ρόλος της να είναι επιτελικός και συντονιστικός.

Αντιληπτό γίνεται επίσης ότι η πλειοψηφία των εργαζομένων ως υπεύθυνοι των ΚΕ.Φ.Ο. και των προγραμμάτων τους είναι γυναίκες, που εργάζονται πολλές φορές με χαμηλές αμοιβές, χωρίς τα απαιτούμενα προσόντα και δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης, και επιβεβαιώνεται στην περίπτωση των ΚΕ.Φ.Ο. ότι η φροντίδα είναι γένος θηλυκού.

4.2. Πληρότητα προσωπικού κατά Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. και κατά κλάδο

Το σύνολο των οργανικών, πληρούμενων και κενών θέσεων προσωπικού καθώς και το ποσοστό πληρότητας κατά Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. παρουσιάζονται στον πίνακα 4.3. Ο παρακάτω πίνακας όπως όλοι οι πίνακες του κεφαλαίου της Στελέχωσης προήλθαν από επίπονη επεξεργασία χειρόγραφων συγκεντρωτικών στοιχείων του συνολικού προσωπικού του Ε.Ο.Π. διότι δεν διατηρούνται ανάλογα στοιχεία τα οποία αφορούν μεμονωμένα τα ΚΕ.Φ.Ο. από την Δ/ση Προσωπικού.

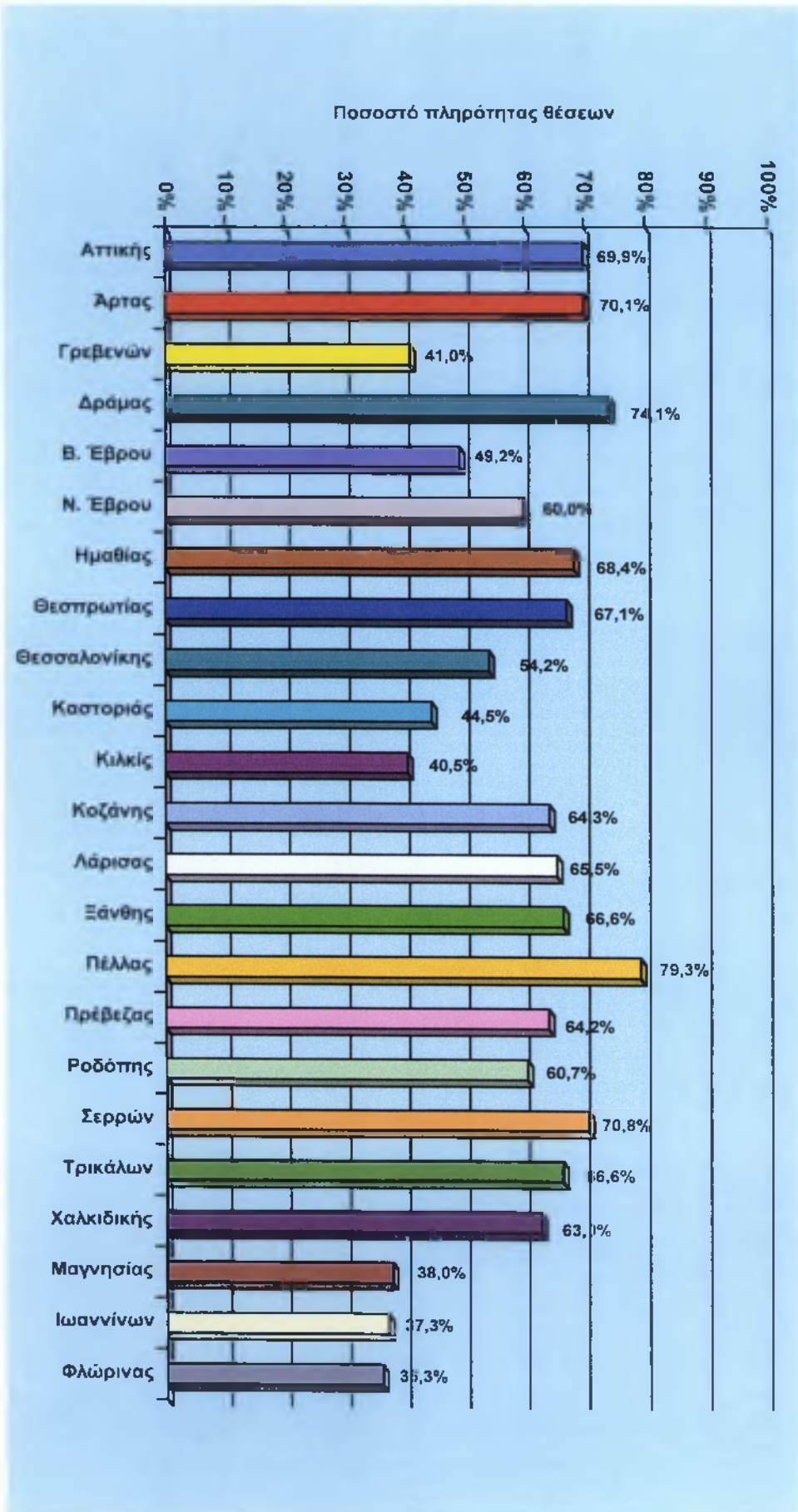
Τα στοιχεία του Κεφαλαίου 4ο αφορούν μόνο το προσωπικό των 20 Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. και των Κοινωνικών Υπηρεσιών στο βαθμό που στελεχώνονται από το προσωπικό των ΚΕ.Φ.Ο. Ο επιμερισμός πραγματοποιήθηκε αφού από την συγκεντρωτική κατάσταση του Ε.Ο.Π. αφαιρέθηκε ο αριθμός του προσωπικού των Κεντρικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Π., της Δ/σης Οικοτεχνίας, των Παιδοπόλεων και των Παιδοπόλεων που υπάγονται στις 3 Κοινωνικές Υπηρεσίες. Τα στοιχεία αυτά είναι της 16/6/2000.

Α/Α	ΤΟΜΕΙΣ ΚΕ.Φ.Ο.	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΑΛΗΡΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΛΗΡΟΤΗΤΑΣ
1	Αττικής	163	114	49	69,9%
2	Άρτας	57	40	17	70,1%
3	Γρεβενών	56	23	33	41,0%
4	Δράμας	62	46	16	74,1%
5	Β. Έβρου	69	34	35	49,2%
6	Ν. Έβρου	45	27	18	60,0%
7	Ημαθίας	57	39	18	68,4%
8	Θεσπρωτίας	76	51	25	67,1%
9	Θεσσαλονίκης	142	77	65	54,2%
10	Καστοριάς	74	33	41	44,5%
11	Κιλκίς	37	15	22	40,5%
12	Κοζάνης	73	47	26	64,3%
13	Λάρισας	58	38	20	65,5%
14	Ξάνθης	69	46	23	66,6%
15	Πέλλας	63	50	13	79,3%
16	Πρέβεζας	42	27	15	64,2%
17	Ροδόπης	56	34	22	60,7%
18	Σερρών	72	51	21	70,8%
19	Τρικάλων	54	36	18	66,6%
20	Χαλκιδικής	46	29	17	63,0%
21	Μαγνησίας	63	24	39	38,0%
22	Ιωαννίνων	75	28	21	37,3%
23	Φλώρινας	77	28	49	36,3%
ΣΥΝΟΛΟ		1.586	937	649	59,0%

Πίνακας 4.3: Πληρότητα προσωπικού κατά Τομέα ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ίδια έρευνα

Διάγραμμα 4.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης πληρότητας θέσεων προσωπικού των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο.
 Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τις μετρήσεις εξάγεται ότι το προσωπικό που απασχολείται στα ΚΕ.Φ.Ο. ανέρχεται σε 937 άτομα ενώ βάσει εγκυκλίου κανονισμού προβλέπονται 1.586 άτομα (Πίνακας 4.3). Συμπερασματικά το ποσοστό της πληρότητας στο σύνολο του προσωπικού των ΚΕ.Φ.Ο. ανέρχεται στο 59,0% (937/1.586) και σε κανένα Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. δεν παρατηρείται πλήρης κάλυψη θέσεων. Ειδικότερα, σε πλεονεκτικότερη θέση βρίσκονται οι Τομείς Πέλλας με 79,3% (50/63) και Σερρών με 70,8% (51/72) ενώ μεγάλες ελλείψεις προσωπικού παρουσιάζουν τα ΚΕ.Φ.Ο. Μαγνησίας 38,0% (24/63), Ιωαννίνων 37,3% (28/75) και Φλώρινας 36,3% (28/77) (Διάγραμμα 4.1). Η μεγάλη έλλειψη προσωπικού αυτών των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. ήταν και ο κυριότερος λόγος συνένωσης με την κλειστή περίθαλψη των Παιδοπόλεων και τη σύσταση των τριών Κοινωνικών Υπηρεσιών. Παρουσιάζονται έντονες γεωγραφικές ανισότητες στην κατανομή του προσωπικού στα ΚΕ.Φ.Ο. της χώρας, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες, παραμεθόριες αγροτικές περιοχές, όπως στο Κιλκίς, Γρεβενά και Καστοριά.

Οι κενές οργανικές θέσεις και τα χαμηλά ποσοστά πληρότητας θέσεων οφείλονται στο γεγονός ότι οι υπάλληλοι διαγράφονται από την δύναμη του προσωπικού για διάφορους λόγους (συνταξιοδότησης, μετάταξης κ.λ.) χωρίς να αντικαθίστανται λόγω μη έγκρισης προσλήψεων από το Υπουργείο.

Έπειτα από μετρήσεις συγκεντρωτικών καταστάσεων του προσωπικού του Ε.Ο.Π. προέκυψαν οι οργανικές, πληρούμενες και κενές θέσεις και το ποσοστό πληρότητας κατά κλάδο προσωπικού (πίνακας 4.4 και διάγραμμα 4.2).

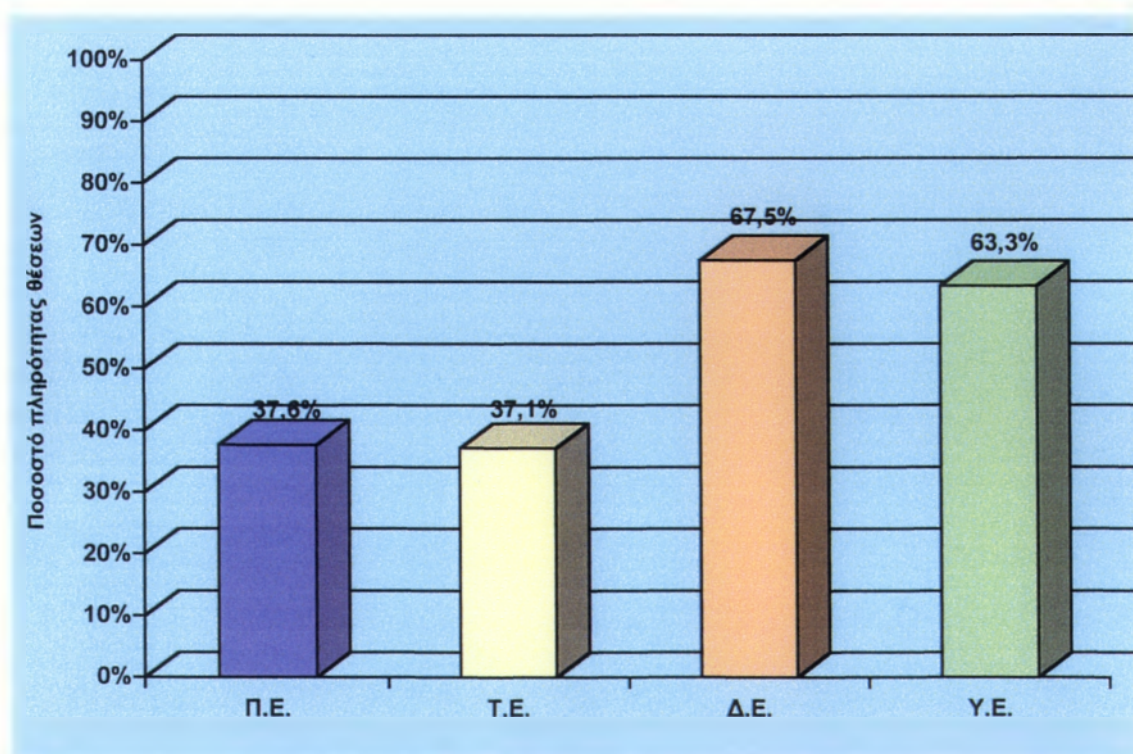
ΚΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΛΗΡΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ
Π.Ε.	165	62	103	37,6%
Τ.Ε.	234	87	147	37,1%
Δ.Ε.	851	575	276	67,5%
Υ.Ε.	336	213	123	63,3%
ΣΥΝΟΛΟ	1.586	937	649	59,0%

Πίνακας 4.4: Πληρότητα προσωπικού κατά κλάδο εκπαίδευσης

Πηγή: Ιδία έρευνα

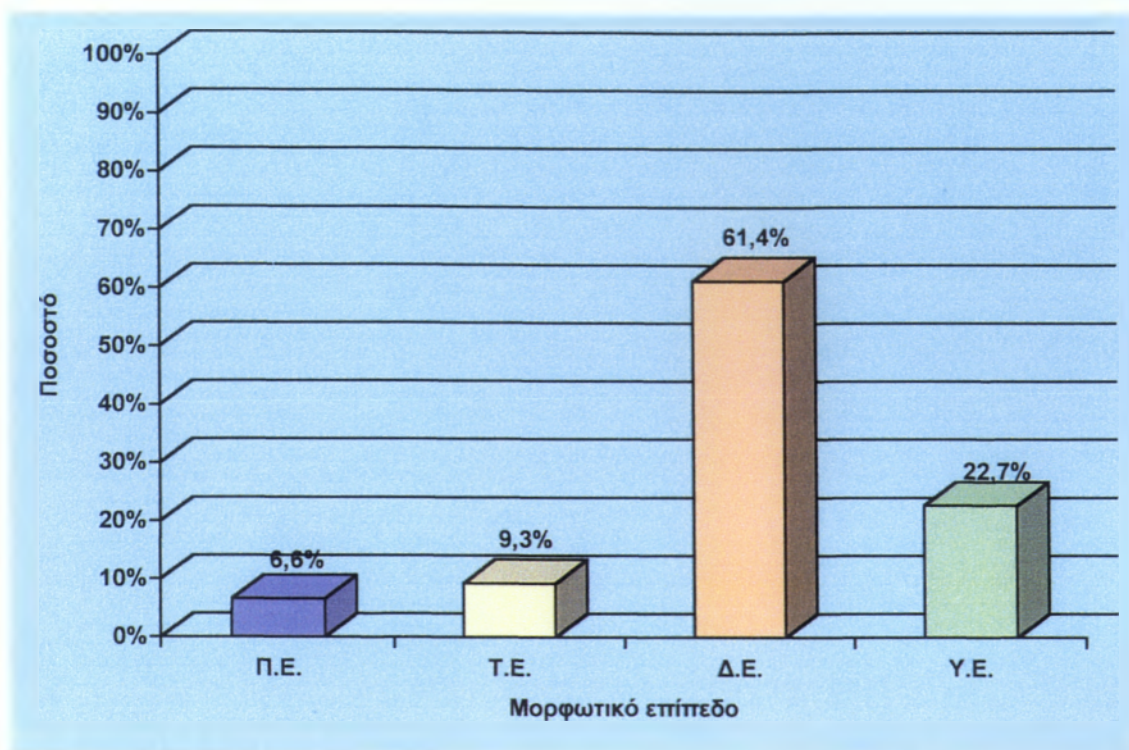
Με βάση τα αριθμητικά στοιχεία των πληρούμενων θέσεων κατά κλάδο προσωπικού εξάγεται ότι 6,6% (62/937) έχει μορφωτικό επίπεδο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, 9,3% (87/937) Τεχνολογικής, 61,4% (575/937) Δευτεροβάθμιας και 22,7% (213/937) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Διάγραμμα 4.3). Δηλαδή η πλειονότητα του υπηρετούντος προσωπικού των ΚΕ.Φ.Ο. 575 άτομα ανήκει στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Επιπλέον στον κλάδο Δ.Ε. επιτυγχάνεται υψηλό ποσοστό πληρότητας 67,5% (575/851) όπως προκύπτει από τη σχέση πληρούμενων και οργανικών θέσεων προσωπικού σε αντίθεση με τον κλάδο Τ.Ε. 37,1% (87/234), (Διάγραμμα 4.2).

Διάγραμμα 4.2: Ραβδόγραμμα απεικόνισης πληρότητας προσωπικού κατά κλάδο εκπαίδευσης

Πηγή: Ιδία έρευνα

Διάγραμμα 4.3: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής προσωπικού κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Πηγή: Ιδία έρευνα

4.3. Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση προσωπικού αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατάσταση του υπηρετούντος προσωπικού κατά βαθμό και ειδικότητα για τον μήνα Ιούνιο του 2000 των Τομέων Σερρών και Αττικής δηλαδή αγροτικών και αστικών ΚΕ.Φ.Ο. αντίστοιχα.

Το σημείο στίξης (-) το οποίο εμφανίζεται στον πίνακα σημαίνει ότι προβλέπεται θέση για την αντίστοιχη ειδικότητα αλλά παραμένει κενή.

Ανάλογες καταστάσεις του υπηρετούντος προσωπικού ισχύουν σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν οι υπόλοιποι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. η έρευνα των οποίων δεν ήταν εφικτή για αντικειμενικούς λόγους.

ΚΛΑΔΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.		ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΩ- ΠΙΚΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΩ- ΠΙΚΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Π.Ε.	Διοικητικών – Οικονομικών	2	50,0	-	
	Εκπαιδευτικών	1	25,0	2	28,6
	Ψυχολόγων			2	28,6
	Κοινωνιολόγων			-	
	Κοιν. λειτουργών	1	25,0	2	28,6
	Οικιακής οικονομίας	-		1	14,2
	ΣΥΝΟΛΟ	4	100	7	100
Τ.Ε.	Διοικητικών – Οικονομικών	-		-	
	Τεχνικών	1	100,0		
	Νοσοκ. Επισκ. Μαιών	-		-	
	Κοιν. Λειτουργών	-		28	90,3
	Δασκάλων – Νηπιαγωγών	-		3	9,7
	ΣΥΝΟΛΟ	1	100	31	100
Δ.Ε.	Διοικητ. Οικον. Προν.	29	82,8	39	79,6
	Σχεδιαστών – εργοδηγών			1	2,0
	Νοσοκόμων – Β. Νοσοκ.	-		-	
	Συντηρητών	1	2,9	-	
	Οδηγών	-		1	2,0
	Μαγείρων			-	
	Τεχνικών ειδικοτήτων	5	14,3	7	14,4
	ΣΥΝΟΛΟ	35	100	48	100
Υ.Ε.	Θυρωρών – Φυλάκων			-	-
	Καθαριστριών	7	63,7	27	100
	Τεχνικών ειδικοτήτων	4	36,3	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	11	100	27	100
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	51	100	113	100

Πίνακας 4.5: Ποιοτική ανάλυση προσωπικού κατά ειδικότητα αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ίδια έρευνα

Διαπιστώνεται ότι οι διοικητικοί - οικονομικοί υπάλληλοι κλάδου Π.Ε. καλύπτουν το 50% (2/4) του συνολικού προσωπικού του ίδιου κλάδου στα αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο., ενώ στα αστικά οι ειδικότητες των εκπαιδευτικών, ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών το 28,6% (2/7). Οι τεχνικοί υπάλληλοι κλάδου Τ.Ε. το 100% (1/1) στα αγροτικά καθώς προβλέπονται και θέσεις άλλων ειδικοτήτων του ίδιου κλάδου οι οποίες δεν πληρούνται, στα αστικά οι κοινωνικοί λειτουργοί το 90,3% (28/31). Οι διοικητικοί, οικονομικοί, προνοιακοί Δ.Ε. καλύπτουν το μέγιστο ποσοστό για αγροτικά 82,8% (29/35) και αστικά 79,6% (39/49) και οι καθαρίστριες κλάδου Υ.Ε. το μέγιστο ποσοστό 63,7% (7/11) στα αγροτικά και το 100% (27/27) του προσωπικού κλάδου Υ.Ε. στα αστικά ΚΕ.Φ.Ο.

Τα μεγάλα ποσοστά διοικητικών υπαλλήλων κλάδου Δ.Ε. και καθαριστριών Υ.Ε. αποδίδονται στην αδυναμία του Ε.Ο.Π. να απασχολήσει προσωπικό ανωτέρων κλάδων Τ.Ε. ή Π.Ε. και ιδιαίτερα ειδικοτήτων όπως Νοσοκόμων, επισκεπτριών αδελφών, κοινωνιολόγων και γιατί είναι σαφώς πιο κοστοφόρα και αυξάνουν τις δαπάνες του Οργανισμού.

4.4. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις

Από την ανάλυση των στοιχείων που αναφέρονται στο στελεχιακό δυναμικό των ΚΕ.Φ.Ο. που υπάγονται στους Τομείς και των ΚΕ.Φ.Ο. που υπάγονται στις Κοινωνικές Υπηρεσίες συνάγουμε τα ακόλουθα:

- Το προσωπικό των ΚΕ.Φ.Ο. περιλαμβάνει τις ειδικότητες των διοικητικών-οικονομικών, κοινωνικών λειτουργών, εκπαιδευτικών, ψυχολόγων, κοινωνιολόγων, νοσοκόμων-επισκεπτριών αδελφών-μαιών και τεχνικών ειδικοτήτων ανάλογα με τα προγράμματα και δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε διάφορες περιοχές της χώρας.
- Οι υπολογισμοί των συγκεντρωτικών στοιχείων στελέχωσης του Ε.Ο.Π. έδειξαν ότι το σύνολο του υπηρετούντος προσωπικού των ΚΕ.Φ.Ο. καλύπτει το 59,0% (937/1.586) των προβλεπόμενων θέσεων. Ποσοστό πληρότητας μη ικανοποιητικό για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ΚΕ.Φ.Ο. όλης της χώρας.

- Διαπιστώνονται μεγάλες ελλείψεις ανθρώπινου δυναμικού στα ΚΕ.Φ.Ο. των νομών Φλώρινας, Ιωαννίνων και Μαγνησίας αφού το ποσοστό πληρότητας καλύπτει μόλις το 36,3% (28/77), 37,3% (28/75) και 38,0 (24/63) αντίστοιχα. Ουσιαστικός λόγος για την διοικητική συνένωση αυτών των ΚΕ.Φ.Ο. με την ιδρυματική περίθαλψη των Παιδοπόλεων του Ε.Ο.Π. και την δημιουργία των τριών (3) Κοινωνικών Υπηρεσιών. Επίσης έντονες είναι και οι γεωγραφικές ανισότητες στην κατανομή του προσωπικού καθώς Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. όπως Πέλλας, Σερρών παρουσιάζουν ποσοστά πληρότητας 79,3% (50/63) και 70,8% (51/72) αντίστοιχα. Ενώ άλλοι Τομείς όπως Κιλκίς 40,5% (15/37) και Γρεβενών 41,0% (23/56).
- Ως προς το μορφωτικό επίπεδο μεγάλο ποσοστό προσωπικού 61,4% (575/937) ανήκει στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και το 22,7% (213/937) στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Ενδιαφέρον αποτελεί ότι μεγαλύτερο ποσοστό πληρότητας κατά κλάδο παρουσιάζει πάλι ο κλάδος Δ.Ε. που καλύπτει το 37,1% (87/234).
- Πλήρης απουσία κάποιων ειδικοτήτων όπως μάνατζερς, ερευνητές στο κεντρικό επίπεδο διαχείρισης και η ελλιπής μετεκπαίδευση και επιμόρφωση του λοιπού προσωπικού έχει ως αποτέλεσμα την μη επάρκεια και καταλληλότητα του ανθρώπινου δυναμικού των ΚΕ.Φ.Ο.
- Η πλειοψηφία των εργαζόμενων στην πρόνοια είναι γυναίκες, οι οποίες συχνά εργάζονται με χαμηλές αμοιβές χωρίς τα απαιτούμενα προσόντα και με χαμηλή ή και καθόλου εξειδίκευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

«ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ»

5.1. Στατιστική κίνηση των μελών αγροτικών - αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τα έτη 1996 έως 2000

Θεωρήθηκε εύλογο να πραγματοποιηθεί στατιστική έρευνα του αριθμού των αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο. και των εγγεγραμμένων μελών που εξυπηρέτησαν αυτές οι μονάδες, κατά τα 5 τελευταία έτη λειτουργίας τους. Στους πίνακες που ακολουθούν γίνεται η διάκριση αγροτικών – αστικών τομέων όπου και οι μικτοί τομείς είναι επιμερισμένοι και παρατίθενται στοιχεία του αριθμού των ΚΕ.Φ.Ο. που υπάγονται σε κάθε τομέα και των εγγεγραμμένων μελών της κάθε μονάδας και αφορούν στοιχεία του μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους.

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε στην Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας της Οικογένειας του Ε.Ο.Π.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΕΤΗ									
	1996		1997		1998		1999		2000	
	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ
Άρτας	5	900	5	900	5	900	4	800	4	574
Γρεβενών	13	1.673	13	1.394	8	1.150	5	775	5	623
Δράμας	9	1.355	9	1.283	8	979	8	780	5	390
Β. Έβρου	18	3.050	16	3.245	14	3.092	14	2.651	11	2.274
Ν. Έβρου	11	2.722	11	2.608	11	2.331	8	2.026	8	1.861
Ημαθίας	3	529	3	585	3	605	3	327	3	100
Θεσπρωτίας	12	1.804	12	1.804	12	1.630	10	1.342	9	446
Ιωαννίνων	11	1.919	11	1.800	11	1.397	8	1.076	8	779
Καστοριάς	18	3.142	17	2.745	16	2.612	15	1.965	14	1.942
Κιλκίς	12	1.318	13	1.039	10	828	9	503	8	985
Κοζάνης	13	1.705	13	1.572	12	1.340	11	1.138	11	884
Ξάνθης	16	2.854	16	2.863	15	2.857	15	2.928	15	3.032
Πέλλας	25	7.132	26	6.635	20	6.935	16	6.036	16	6.288
Πρέβεζας	7	801	8	796	8	650	6	653	5	200
Ροδόπης	12	1.944	12	1.641	12	1.812	11	1.534	10	1.296
Σερρών	18	5.313	19	4.213	18	4.557	17	4.889	12	3.653
Τρικάλων	2	271	2	269	2	133	2	130	2	32
Φλώρινας	26	6.106	25	6.057	26	5.999	26	5.862	21	5.072
Χαλκιδικής	7	655	6	644	5	697	5	582	5	404
ΣΥΝΟΛΟ	238	45.193	237	42.093	216	40.504	193	35.997	172	30.835

Πίνακας 5.1: Αριθμητική κατανομή μελών αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000

Πηγή: Ιδία έρευνα

Με βάση τον πίνακα 5.1 παρατηρείται συνολική μείωση του αριθμού των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. και του αριθμού των μελών που εξυπηρετήθηκαν τα έτη 1996 – 2000. Το 1996 ο Τομέας Πέλλας εξυπηρετεί το μεγαλύτερο πληθυσμό που ανέρχεται σε 7.132 εγγεγραμμένα μέλη, ακολουθεί ο Τομέας Φλώρινας με 6.106 μέλη το ίδιο έτος. Οι τομείς αυτοί εξυπηρετούν τον μεγαλύτερο αριθμό χρηστών σε όλα τα έτη. Ο Τομέας Τρικάλων παρουσιάζει το μικρότερο αριθμό των 2 ΚΕ.Φ.Ο. για όλα τα έτη καθώς και τα λιγότερα εγγεγραμμένα μέλη 32 στον αριθμό το έτος 2000.

Διευκρινίζεται ότι σε προηγούμενα έτη ο Τομέας Τρικάλων είχε αγροτικά και αστικά ΚΕ.Φ.Ο. γι' αυτό εμφανίζεται και στους δύο πίνακες 5.1 και 5.2.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΕΤΗ									
	1996		1997		1998		1999		2000	
	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ
Αττικής	7	2.734	7	2.760	7	2.539	7	2.286	8	1.376
Θεσσαλονίκης	6	2.002	6	2.038	6	2.055	6	2.051	6	1.803
Μαγνησίας	3	1.400	3	1.337	3	1.050	3	998	4	862
Ημαθίας	1	274	1	225	2	284	2	272	3	131
Λάρισας	2	1.487	2	1.519	2	1.334	2	1.326	4	1.020
Δράμας	1	366	1	314	1	329	2	515	4	455
Τρικάλων	3	760	3	883	3	944	3	619	3	460
Ροδόπης	1	311	1	284	1	221	1	173	1	161
Χαλκιδικής	1	260	1	221	1	212	1	160	1	229
Ξάνθης	2	241	2	239	1	216	1	162	1	76
Ν. Έβρου	1	760	1	805	1	890	1	300	1	320
Ηρακλείου	1	508	1	347	1	275	1	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	29	11.103	29	10.972	29	10.349	30	8.862	36	6.893

Πίνακας 5.2: Αριθμητική κατανομή των μελών αστικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000

Πηγή: Ιδία έρευνα

Από τον πίνακα 5.2 προκύπτει αύξηση των λειτουργούντων αστικών ΚΕ.Φ.Ο. από 29 το 1996 σε 36 το έτος 2000, ενώ αντίθετα υπάρχει μείωση των εγγεγραμμένων μελών. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην διακοπή ορισμένων προγραμμάτων – δραστηριοτήτων. Ο Τομέας Αττικής εξυπηρετεί τον μεγαλύτερο αριθμό μελών τα έτη 1996-1999 ενώ το 2000 ο Τομέας της Θεσσαλονίκης εξυπηρετεί τα περισσότερα μέλη, 1.803.

Διευκρινίζεται ότι στον αριθμό των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. δεν περιλαμβάνονται οι Χ.Ε. και αντίστοιχα για τα αστικά δεν περιλαμβάνονται τα δορυφορικά.

Συγκρίνοντας τους παραπάνω πίνακες συμπεραίνεται ότι τα αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο. μειώνονται κατά το 1996- 2000 και παράλληλα μειώνονται τα

εγγεγραμμένα μέλη, αντίθετα τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. αυξάνονται στον αριθμό χωρίς παράλληλη αύξηση των μελών.

Ο πίνακας 5.3 παρουσιάζει συγκεντρωτικά ετήσια αριθμητικά και ποσοστιαία στοιχεία της κίνησης των μελών αγροτικών - αστικών ΚΕ.Φ.Ο. σε ολόκληρη τη χώρα τα έτη 1996 – 2000.

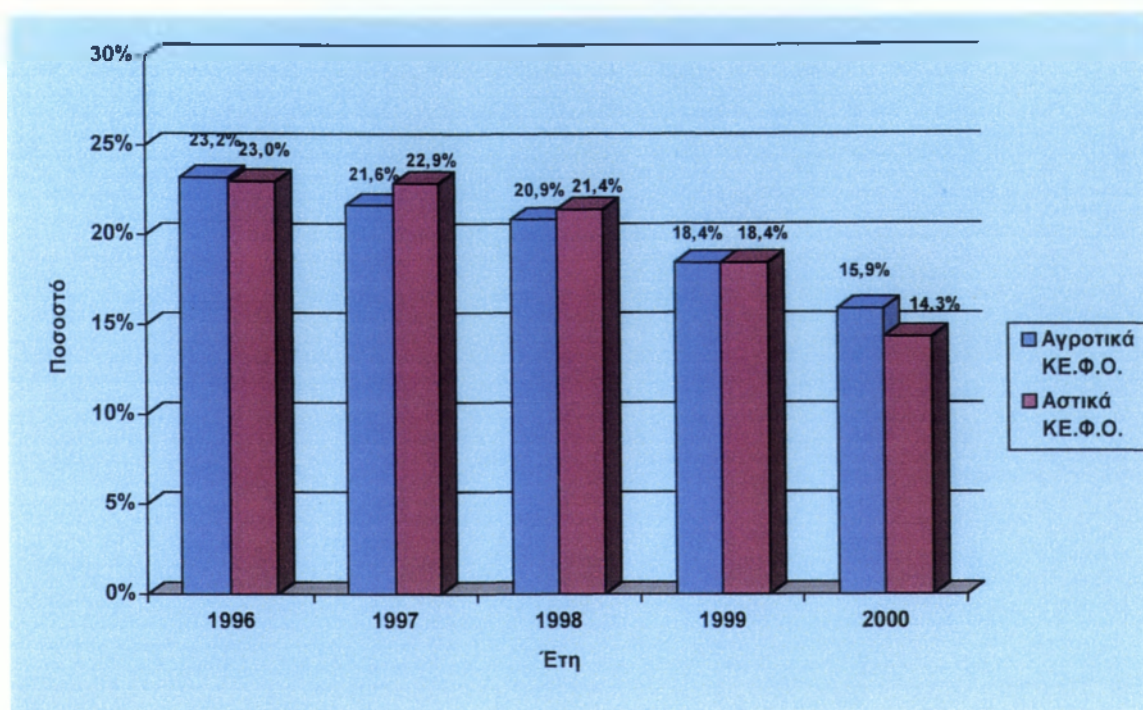
ΕΤΗ	ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΚΕ.Φ.Ο.		ΑΣΤΙΚΑ ΚΕ.Φ.Ο.	
	ΜΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΜΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
1996	45.193	23,2	11.103	23,0
1997	42.093	21,6	10.972	22,9
1998	40.504	20,9	10.349	21,4
1999	35.997	18,4	8.862	18,4
2000	30.835	15,9	6.893	14,3
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	194.622	100	48.179	100

Πίνακας 5.3: Συνολική αριθμητική και ποσοστιαία κατανομή χρηστών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000

Πηγή: Ιδία έρευνα

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα το 1996 τα αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο. εξυπηρέτησαν το μεγαλύτερο ποσοστό μελών 23,2% (45.193/194.622) ενώ το μικρότερο ποσοστό 14,3% (6.893/48.179) το 2000 από τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. Οι διαφορές των ποσοστών εξυπηρετούμενων μελών σε αγροτικά – αστικά ΚΕ.Φ.Ο. είναι ελάχιστες ενώ το 1999 ποσοστό 18,4% είναι το ίδιο και για τα αγροτικά και αστικά ΚΕ.Φ.Ο. (Διάγραμμα 5.1).

Συμπερασματικά αισθητή είναι η μείωση των χρηστών – μελών των ΚΕ.Φ.Ο. σε ολόκληρη τη χώρα κατά τα έτη 1996 –2000 η οποία οφείλεται για τα αγροτικά στη οριστική διακοπή της λειτουργίας τους ενώ για τα αστικά στην κατάργηση και περιορισμό ορισμένων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων.

Διάγραμμα 5.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής μελών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000

Πηγή: Ιδία έρευνα

5.1.1. Ανάλυση λειτουργικών στοιχείων αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τα έτη 1996 έως 2000

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μεταβολές λειτουργικής κατάστασης των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. για τα τελευταία πέντε χρόνια. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχουν από την έρευνα αντίστοιχα στοιχεία για τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. γιατί διέπονται από σταθερότερο πλαίσιο λειτουργίας και δεν υφίστανται οι μεταβολές των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο., δηλαδή είναι δύσκολο να κλείσει ένα αστικό ΚΕ.Φ.Ο. λόγω οριστικής διακοπής ή έλλειψης προσωπικού από ότι ένα αγροτικό και αυτό γιατί η ζήτηση για τις υπηρεσίες των ΚΕ.Φ.Ο. παρουσιάζεται εντονότερη στα άσθη.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΕΤΗ				
	1996	1997	1998	1999	2000
Λειτουργούντα ΚΕ.Φ.Ο.	238	237	216	193	172
+ Χώροι Ευθύνης	5	38	52	57	61
Κλειστά – Έλλειψη προσωπικού	3	7	5	2	15
Κλειστά – Κτηριακό πρόβλημα	38	4	1	2	3
Κλειστά – Οριστικής διακοπής	37	39	54	74	78
ΣΥΝΟΛΟ	321	325	328	328	329

Πίνακας 5.4: Λειτουργική κατάσταση αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000
Πηγή: Ιδία έρευνα

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 5.4, η υποτονική λειτουργία των ΚΕ.Φ.Ο οφείλεται στην οριστική διακοπή τους, η οποία αυξάνεται κατά τα έτη από 37 ΚΕ.Φ.Ο. το 1996 σε 78 το 2000 και έπειτα λόγω έλλειψης προσωπικού των ιδρυμάτων αυτών. Επίσης, η μείωση των λειτουργούντων ΚΕ.Φ.Ο. συνοδεύεται από την αναμενόμενη αύξηση των χώρων ευθύνης, από 5 το 1996 σε 61 το 2000, δηλαδή από την εφαρμογή μόνον ορισμένων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων των ΚΕ.Φ.Ο.

5.2. Στατιστική κίνηση των μελών αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται στατιστικά στοιχεία της κίνησης των μελών των ΚΕ.Φ.Ο. σε αγροτικούς και αστικούς τομείς τα οποία αφορούν το πρώτο τετράμηνο του έτους 2000.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΗΝΕΣ ΕΤΟΥΣ 2000							
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ		ΜΑΡΤΙΟΣ		ΑΠΡΙΛΙΟΣ	
	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ
Άρτας	4	574	4	574	4	574	4	574
Γρεβενών	5	623	5	623	5	623	5	585
Δράμας	5	390	5	390	5	390	5	600
Β. Έβρου	11	2.274	11	2.234	11	2.173	11	2.178
Ν. Έβρου	8	1.861	8	1.861	8	1.861	8	1.861
Ημαθίας	3	100	3	109	3	116	3	114
Θεσπρωτίας	9	446	8	374	9	577	9	574
Ιωαννίνων	8	779	7	838	8	877	8	836
Καστοριάς	14	1.942	13	1.805	13	1.702	13	1.706
Κιλκίς	8	985	6	835	6	835	6	895
Κοζάνης	11	884	11	1.105	11	891	11	884
Ξάνθης	15	3.032	15	3.092	15	2.488	15	2.891
Πέλλας	16	6.288	15	6.160	15	6.138	15	6.138
Πρέβεζας	5	200	5	208	5	298	5	208
Ροδόπης	10	1.296	10	1.296	10	1.574	10	1.569
Σερρών	12	3.653	12	3.723	12	3.693	12	2.831
Τρικάλων	2	32	2	34	2	68	2	46
Φλώρινας	21	5.072	21	5.142	21	5.142	21	5.142
Χαλκιδικής	5	404	5	444	5	432	5	432
ΣΥΝΟΛΟ	172	30.835	166	30.847	168	30.362	168	30.061

Πίνακας 5.5: Αριθμητική κατανομή μελών αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο

Πηγή: Ιδία έρευνα

Σύμφωνα με τον πίνακα 5.5 είναι εμφανή η συνολική αύξομείωση των λειτουργούντων αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. 172 τον Ιανουάριο, 166 Φεβρουάριο, 168 Μάρτιο και Απρίλιο και η μείωση των μελών. Ο Τομέας Πέλλας εξυπηρετεί τον μεγαλύτερο πληθυσμό σε όλο το τετράμηνο.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΗΝΕΣ ΕΤΟΥΣ 2000							
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ		ΜΑΡΤΙΟΣ		ΑΠΡΙΛΙΟΣ	
	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ	ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΕΛΗ
Αττικής	8	1.376	8	1.483	8	1.382	8	1.383
Θεσσαλονίκης	6	1.803	8	1.814	8	1.815	8	1.172
Μαγνησίας	4	862	4	812	4	1.301	4	1.277
Ημαθίας	3	131	2	134	2	135	3	135
Λάρισας	4	1.020	4	1.019	4	991	4	1.035
Δράμας	4	455	4	493	4	506	4	508
Τρικάλων	3	460	3	460	3	462	3	127
Ροδόπης	1	161	1	174	1	154	1	154
Χαλκιδικής	1	229	1	229	1	220	1	220
Εάνθης	1	76	1	78	1	78	1	78
Ν. Έβρου	1	320	1	320	1	325	1	325
Ηρακλείου	-	-	-	-	-	-	1	-
ΣΥΝΟΛΟ	36	6.893	37	7.016	37	7.285	39	6.414

Πίνακας 5.6: Αριθμητική κατανομή μελών αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο
Πηγή: Ιδία έρευνα

Από τον πίνακα 5.6 παρατηρούμε συνολική αύξηση των λειτουργούντων αστικών ΚΕ.Φ.Ο. ενώ εμφανή είναι η αυξομείωση των μελών 6.893 τον Ιανουάριο, 7.016 Φεβρουάριο, 7.285 Μάρτιο και 6.414 Απρίλιο. Στη διάρκεια του τετραμήνου ο Τομέας Θεσσαλονίκης εξυπηρέτησε το μεγαλύτερο πληθυσμό.

Διευκρίνιση, στο ΚΕ.Φ.Ο. Δεϊλινού Ηρακλείου Κρήτης εργάζεται μια κοινωνική λειτουργός η οποία ασχολείται με κοινωνική εργασία.

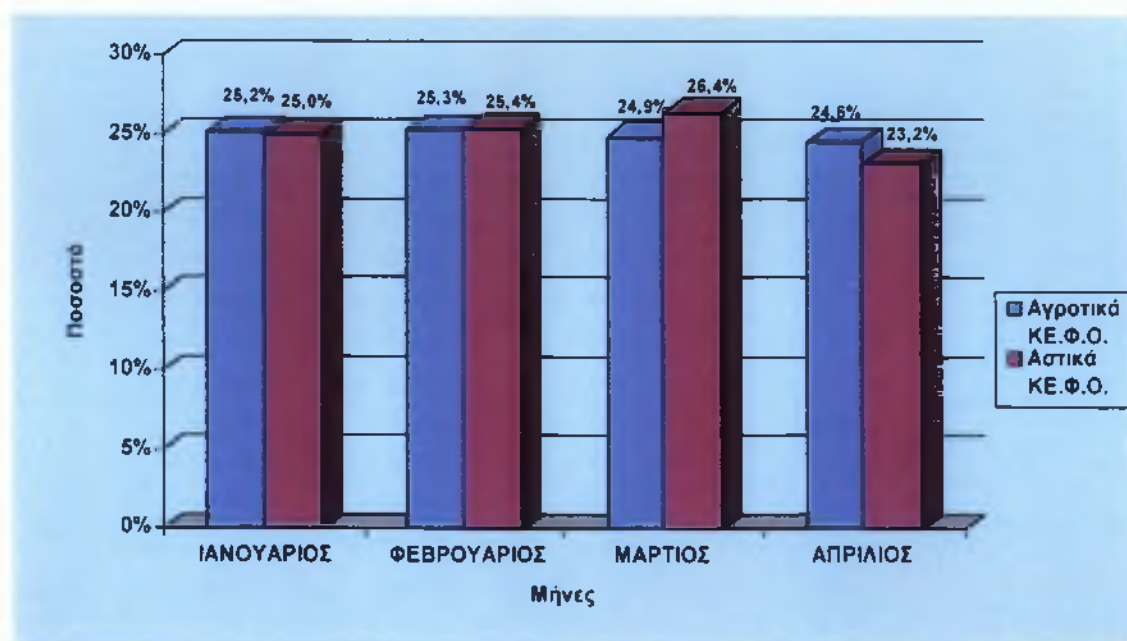
Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συγκεντρωτικά μηνιαία αριθμητικά και ποσοστιαία στοιχεία της κίνησης των μελών των ΚΕ.Φ.Ο. σε ολόκληρη τη χώρα το πρώτο τετράμηνο του έτους 2000.

ΜΗΝΕΣ ΕΤΟΥΣ 2000	ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΚΕ.Φ.Ο.		ΑΣΤΙΚΑ ΚΕ.Φ.Ο.	
	ΜΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΜΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	30.835	25,2	6.893	25,0
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	30.847	25,3	7.016	25,4
ΜΑΡΤΙΟΣ	30.362	24,9	7.285	26,4
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	30.061	24,6	6.414	23,2
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	122.105	100	27.608	100

Πίνακας 5.7: Συνολική αριθμητική και ποσοστιαία κατανομή χρηστών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο

Πηγή: Ιδία έρευνα

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 5.7 το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που εξυπηρετήθηκε ανέρχεται σε 26,4% (7.285/27.608) τον Μάρτιο από τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. ενώ το μικρότερο 23,2% (6.414/27.608) τον επόμενο μήνα από τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. Παραστατικά τα αποτελέσματα του πίνακα παρουσιάζονται στο διάγραμμα 5.2.

Διάγραμμα 5.2: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής μελών των ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο

Πηγή: Ιδία έρευνα

5.2.1. Ανάλυση λειτουργικών στοιχείων αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία σχετικά με την τετραμηνιαία λειτουργική κατάσταση των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. του έτους 2000. Αναφέρουμε ότι δεν διατηρούνται ανάλογα στοιχεία για τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΜΗΝΕΣ ΕΤΟΥΣ 2000			
	ΙΑΝΟΥΑΡ.	ΦΕΒΡΟΥΑΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ
Λειτουργούντα ΚΕ.Φ.Ο.	172	166	168	168
+ Χώροι Ευθύνης	61	61	61	61
Κλειστά – Έλλειψη προσωπικού	15	21	20	20
Κλειστά – Κτιριακό πρόβλημα	3	3	2	2
Κλειστά – Οριστικής διακοπής	78	78	78	78
ΣΥΝΟΛΟ	329	329	329	329

Πίνακας 5.8: Τετραμηνιαία λειτουργική κατάσταση αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Παρατηρώντας τον πίνακα 5.8 συμπεραίνεται ότι, το πρόβλημα της οριστικής διακοπής παραμένει καίριο για την λειτουργία των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. αφού 78 ιδρύματα είναι κλειστά σε όλο το τετράμηνο. Θεωρείται ευνοϊκό ότι δεν υπάρχει αυξητική τάση του προβλήματος στην διάρκεια του τετραμήνου. Αντίθετα το κτιριακό πρόβλημα εμποδίζει σε ελάχιστο βαθμό την λειτουργία τους αφού παραμένουν 3 κλειστά ΚΕ.Φ.Ο. τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο ενώ μειώνονται σε 2 τον Μάρτιο και Απρίλιο.

5.3. Στατιστική κίνηση των μελών αγροτικών - αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά πρόγραμμα και δραστηριότητα

Στα πλαίσια της στατιστικής ανάλυσης μελετάται η κίνηση των μελών αγροτικών - αστικών ΚΕ.Φ.Ο. ολόκληρης της χώρας στα κυριότερα προγράμματα

και δραστηριότητες τα οποία εφαρμόζονται σήμερα. Τα στοιχεία του πίνακα 5.9 αντιπροσωπεύουν το μήνα Ιανουάριο του έτους 2000.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΚΕ.Φ.Ο.		ΑΣΤΙΚΑ ΚΕ.Φ.Ο.	
	ΜΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΜΕΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1. Παιδικός σταθμός	1.502	6,5%	1.336	16,0%
2. Η.Α. Παιδιού	318	1,4%	738	8,9%
3. Ομάδες κοιν. εργασίας	30	0,2%	683	8,1%
4. Η/Υ	25	0,1%	36	0,4%
5. Γυμναστική	438	1,9%	616	7,4%
6. Εικαστικά	964	4,1%	193	2,3%
7. Γωνιά υπερηλίκων	3.373	14,6%	969	11,6%
8. Στέκι νέων	309	1,4%	190	2,3%
9. Εκδρομές	149	0,6%	205	2,4%
10. Μουσική	666	2,9%	117	1,4%
11. Κοπτική - Ραπτική	200	0,9%	20	0,3%
12. Προγράμματα Ε.Ε.	98	0,4%	-	-
13. Ομάδες ενδιαφερόντων	931	4,0%	453	5,4%
14. Θέατρο	132	0,6%	149	1,8%
15. Ενισχυτική διδασκαλία	521	2,3%	125	1,5%
16. Κοινωνικός ξενώνας	-	-	2	0,02%
17. Συμβουλευτική γονέων	214	1,0%	15	0,1%
18. Ομιλίες	3.898	16,9%	516	6,2%
19. Οικιακή οικονομία	752	3,2%	150	1,8%
20. Εκδηλώσεις	8.598	37,0%	1.855	22,1%
ΣΥΝΟΛΟ	23.118	100%	8.368	100%

Πίνακας 5.9: Αριθμητική και ποσοστιαία κατανομή μελών κατά πρόγραμμα στα ΚΕ.Φ.Ο. της χώρας

Πηγή: Ιδία έρευνα

Αναφέρεται ότι στον αριθμό των εκδρομών, των ομιλιών και των εκδηλώσεων μετρούνται οι παρουσίες των μελών γι' αυτό παρουσιάζεται στα

αστικά μεγάλος αριθμός μελών, από εκείνον που δόθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Σύμφωνα με τον πίνακα 5.9 η ζήτηση διαμορφώνεται σε υψηλό ποσοστό 16,0% (1.336/8.368) στα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. για το πρόγραμμα του «Παιδικού Σταθμού» ενώ στα αγροτικά υψηλό ποσοστό συμμετοχής 14,6% (3.373/23.118) συγκεντρώνει το πρόγραμμα «Γωνιά Υπερηλίκων». Αξιοσημείωτο αποτελεί ότι το μέγιστο ποσοστό συμμετοχής παρατηρείται στις εκδηλώσεις των αγροτικών 37,0% (8.598/23.118) και αστικών ΚΕ.Φ.Ο. 22,1% (1.855/8.368), το υπόλοιπο ποσοστό κατανέμεται στα άλλα προγράμματα.

5.4. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις

- Σε μεγάλο χρονικό εύρος των 5 ετών από 1996-2000 αλλά και σε μικρό κατά τους μήνες Ιανουάριο έως Απρίλιο του 2000 παρατηρούνται αυξομειώσεις της κίνησης των χρηστών-μελών και του αριθμού των λειτουργούντων ΚΕ.Φ.Ο. που οδηγούν σε μια γενική μείωση των μελών σε ολόκληρη τη χώρα.
- Όπως αποδεικτικέ, στη διάρκεια των 5 ετών η μείωση των εγγεγραμμένων μελών των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. από 45.193 μέλη ποσοστό 23,3% το 1996 σε 30.835 ποσοστό 15,9% οφείλεται στην οριστική διακοπή των ιδρυμάτων ΚΕ.Φ.Ο. Ενώ η μείωση των μελών των ιδρυμάτων ΚΕ.Φ.Ο. από 11.103 μέλη ποσοστό 23,0% το 1996 σε 6.893 ποσοστό 14,3% το 2000 οφείλεται στην διακοπή προγραμμάτων και δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων καθώς ο αριθμός τους αυξάνεται από 29 ΚΕ.Φ.Ο. το 1996 σε 36 το 2000.
- Όμοια αποτελέσματα παρατηρούνται και στο πρώτο τετράμηνο του 2000 για τα αγροτικά και αστικά ΚΕ.Φ.Ο. Τα εγγεγραμμένα μέλη των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. μειώνονται από 30.835 τον Ιανουάριο ποσοστό 25,2% σε 30.061 τον Απρίλιο ποσοστό 24,6% ως συνέπεια της μείωσης των ιδρυμάτων ΚΕ.Φ.Ο. από 172 τον Ιανουάριο σε 168 τον Απρίλιο. Τα μέλη των αστικών μειώνονται από

6.893 τον Ιανουάριο ποσοστό 25,0% σε 6.414 τον Απρίλιο ποσοστό 23,2% και ο αριθμός των ΚΕ.Φ.Ο. αυξάνεται από 36 τον Ιανουάριο σε 39 τον Απρίλιο.

- Από την ανάλυση των λειτουργικών στοιχείων των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996 έως 2000 προκύπτει ότι κυριότερο πρόβλημα για την υποτονική τους δράση είναι η οριστική διακοπή τους όπου περισσότερα ΚΕ.Φ.Ο. κλείνουν με την πάροδο των ετών από 37 το 1996 σε 78 το 2000. Στο διάστημα ενός τετραμήνου εμφανέστερο και κυριότερο πρόβλημα είναι η έλλειψη προσωπικού με συνέπεια την αύξηση των κλειστών ΚΕ.Φ.Ο. από 15 τον Ιανουάριο σε 20 τον Απρίλιο ενώ το πρόβλημα της οριστικής διακοπής δεν μεταβάλλει τον αριθμό των ΚΕ.Φ.Ο. αφού κλειστά λόγω οριστικής διακοπής παραμένουν 78 ΚΕ.Φ.Ο. σε όλο το τετράμηνο.
- Αξιοσημείωτο αποτελεί ότι η ζήτηση για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες των ΚΕ.Φ.Ο. διαμορφώνεται διαφορετικά σε αγροτικά και αστικά. Οι εκδηλώσεις κατέχουν υψηλό ποσοστό συμμετοχής και σε αγροτικά 37,0% (8.598/23.118) και σε αστικά 22,1% (1.855/8.368). Επίσης το πρόγραμμα «Γωνιά υπερηλίκων» συγκεντρώνει υψηλό ποσοστό μελών 14,6% (3.373/23.118) στα αγροτικά ΚΕ.Φ.Ο. ενώ αντίθετα το πρόγραμμα «Παιδικού Σταθμού» συγκεντρώνει ποσοστό 16,0% (1.336/8.368) στα αστικά ΚΕ.Φ.Ο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.»

6.1. Οικονομική διαχείριση και πόροι των ΚΕ.Φ.Ο.

Η κύρια πηγή χρηματοδότησης για τα ΚΕ.Φ.Ο. είναι η κρατική επιχορήγηση από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας. Η διαχείριση των πόρων πραγματοποιείται από τις αρμόδιες κεντρικές διευθύνσεις και το Δ.Σ. του Ε.Ο.Κ.Φ./Ε.Ο.Π.

Τα περιφερειακά ιδρύματα του Ε.Ο.Π. οι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. συντάσσουν τυπικό προϋπολογισμό και απολογισμό για κάθε έτος με τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία προς την κεντρική διεύθυνση του Ε.Ο.Π. Η οικονομική κατάσταση του κάθε Τομέα διαφοροποιείται με βάση τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει. Ο Τομέας ΚΕ.Φ.Ο. ευθύνεται για την διάθεση και κατανομή των χρηματικών πόρων στα ΚΕ.Φ.Ο. τα οποία διοικητικά υπάγονται σ' αυτόν⁴².

Καθώς το ύψος της κρατικής επιχορήγησης που αντιστοιχεί σε κάθε τομέα ΚΕ.Φ.Ο. δεν είναι εμφανή στον ετήσιο απολογισμό των Τομέων μελετώνται αρχικά οι δαπάνες και τα έσοδα του οργανισμού Ε.Ο.Π. και έπειτα αναλύονται οικονομικά στοιχεία των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. αποκαλύπτοντας τα πραγματικά ποσά που αντιστοιχούν στην Πρόνοια.

6.1.1. Προϋπολογισμοί – απολογισμοί και οικονομική ανάλυση δαπανών – εσόδων του Ε.Ο.Π. 1995 έως 1999

Προϋπολογισμός

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ζητάει για κάθε οικονομικό έτος να υποβληθούν προτάσεις σχετικά με τις επιμέρους ανάγκες του Οργανισμού. Οι προτάσεις αφού εγκριθούν από το Δ.Σ. του Οργανισμού αποστέλλονται στο

⁴² Ίδια Έρευνα

Υπουργείο, όπου η Δ/ση Προστασίας και Αγωγής, Οικογένειας και Παιδιού γνωστοποιεί το ύψος της επιχορήγησης του Οργανισμού για το έτος. Στις προτάσεις αυτές υποβάλλονται και οι εκτιμήσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από Ε.Ε..

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (Γενική Δ/ση Οικονομικής Πολιτικής) με έγγραφό του ανακοινώνει στον Οργανισμό τους στόχους των οικονομικών μεγεθών της επιχορήγησης για το έτος. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας καταβάλλει το ποσό για την κάλυψη δαπανών από την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων της Ε.Ε. πράγμα που δεν συμβαίνει από το εποπτεύον Υπουργείο (Υ.Υ.Π.) του Οργανισμού.

Απολογισμός

Ο απολογισμός κάθε έτους συντάσσεται σύμφωνα με τα δεδομένα των λογιστικών βιβλίων της Δ/σης Οικονομικών, καθώς και με τα στοιχεία που υποβάλλονται από τις διαχειρίσεις των Περιφερειακών Ιδρυμάτων του Ε.Ο.Π. στο τέλος του έτους, και τα οποία αφορούν τις οριστικές δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο οικονομικό έτος⁴³.

Οικονομική ανάλυση δαπανών – εσόδων 1995 έως 1999

Τα προϋπολογισμένα και απολογισμένα ποσά εσόδων και δαπανών μεταβάλλονται σύμφωνα με τις ανάγκες του ιδρύματος από έτος σε έτος. Από την διαφορά τους προσδιορίζεται το κέρδος ή ζημιά και η οικονομική τους βιωσιμότητα.

Στους παρακάτω πίνακες 6.1 και 6.2 παρατίθενται τα προϋπολογιστικά και απολογιστικά ποσά των δαπανών και εσόδων ετών 1995-1999.

Οι διαφορές που προκύπτουν και στις δύο περιπτώσεις μεταξύ εσόδων και εξόδων δείχνουν την έλλειψη ικανότητας του ιδρύματος να ικανοποιήσει τα τρέχοντα ετήσια έξοδα με βάση τα εισοδήματά του.

⁴³ Ίδια Έρευνα

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	1995	1996	1997	1998	1999
Έσοδα	9.386.591.030	8.341.389.035	13.205.000.000	12.885.000.000	12.373.000.000
Έξοδα	10.481.000.000	11.989.000.000	13.205.000.000	12.885.000.000	12.373.000.000
Έλλειμμα	1.094.409.030	3.647.611.035	-	-	-

Πίνακας 6.1: Προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999

Πηγή: Ιδία έρευνα

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	1995	1996	1997	1998	1999
Έσοδα	9.386.591.030	9.972.821.737	13.166.952.578	12.255.208.820	12.214.663.116
Έξοδα	10.030.263.196	10.333.272.701	12.915.303.202	12.118.325.507	10.826.417.910
Έλλειμμα	643.327.834	639.549.036	-	-	-

Πίνακας 6.2: Απολογισθέντα έσοδα και έξοδα Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999

Πηγή: Ιδία έρευνα

Υπολογίστηκε ότι προϋπολογιστικά και απολογιστικά υπάρχει έλλειμμα εσόδων για τα έτη 1995 και 1996. Συγκεκριμένα το 1995 υπήρχε πρόβλεψη ελλείμματος 1.094.409.030 δρχ. το οποίο στο τέλος της χρήσης μειώθηκε σε 643.327.834. Το 1996 το προβλέψιμο έλλειμμα ήταν 3.647.611.035 δρχ. και το πραγματοποιήσιμο 639.549.036. Ευνοϊκό για την οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού είναι ότι απολογιστικά τα έτη 1997, 1998, 1999 σημειώθηκε πλεόνασμα ενώ προϋπολογιστικά δεν είχε προβλεφθεί. Παρατηρώντας προσεχτικά τα πραγματοποιηθέντα έσοδα του έτους 1999 παρουσιάστηκαν μειωμένα κατά 158.336.884 σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα έσοδα.

6.1.2. Κατηγορίες δαπανών – εσόδων και οικονομική ανάλυση ετών 1995 έως 1999

Οι δαπάνες του Ε.Ο.Π. όπως και τα έσοδα χωρίζονται σε επιμέρους κατηγορίες. Οι δαπάνες του Ε.Ο.Π. χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

1. Δαπάνες Διοίκησης

2. Δαπάνες Προσωπικού για μισθοδοσία, πρόσθετες αμοιβές εισφορές υπέρ ασφαλιστικών οργανισμών, εισφορές υπέρ δημοσίου εκ χαρτοσήμου, αποζημιώσεις αποχωρούντων, δαπάνες μετεκπαίδευσης, οδοιπορικά και εκτός έδρας αποζημιώσεις, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, διατροφή, προσαύξηση Φ.Μ.Υ., πρόσθετα τέλη υπέρ ασφαλιστικών ταμείων, λοιπές δαπάνες προσωπικού.

3. Γενικές δαπάνες για ενοίκια, φωτισμός – θέρμανση – ύδρευση – καθαριότητα – καύσιμες ύλες, τηλεφωνικά – τηλεγραφικά – ταχυδρομικά, δημοσιεύσεις, κόμιστρα αποστολής και παραλαβής ειδών, γραφική ύλη – έντυπα - φωτοτυπίες, έξοδα κίνησης μεταφορικών μέσων, χορηγηθέντα σκεύη μικρής αξίας, συνδρομές εφημερίδων και περιοδικών, έξοδα δημοσίων σχέσεων και προβολής Ε.Ο.Π., λοιπά έξοδα, έξοδα σχεδίων και δειγμάτων.

4. Δαπάνες περιουσιακών στοιχείων για επισκευή – συντήρηση και μικροβελτίωση, επισκευή – συντήρηση μεταφορικών μέσων, επισκευή - συντήρηση ειδών εξοπλισμού, ασφάλιστρα, λοιπές δαπάνες περιουσιακών στοιχείων.

5. Δαπάνες Πρόνοιας για διατροφή, ένδυση και υπόδηση, εκπαίδευση, αθλητισμός – ψυχαγωγία, έξοδα κίνησης παιδιών, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

παιδιών, χρηματικό βοήθημα παιδιών παροχές προς φοιτητές απόφοιτους παιδοπόλεων, λοιπές δαπάνες παιδικής προστασίας, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη απόρων.

6. Δαπάνες εκπαίδευσης οικοτεχνίας για διατροφή εκπαιδευόμενων, παροχές αποφοίτων, ψυχαγωγία εκπαιδευόμενων, λοιπές δαπάνες εκπαίδευσης εισφορές υπέρ δημοσίου.

7. Δαπάνες διάθεσης οικοτεχνίας για διαφημίσεις, δαπάνες οργάνωσης εκθέσεων, καταναλωθέντα είδη συσκευασίας, προμήθειες.

8. Δαπάνες εφοδιασμού και επεξεργασίας πρώτων υλών οικοτεχνίας για προμήθεια πρώτων υλών επεξεργασία - αμοιβές οικοτεχνίδων, επεξεργασία - αμοιβές έργων επεξεργασίας, προμήθεια έτοιμων ειδών.

9. Δαπάνες λειτουργίας τεχνικών εκπαιδευτικών και γεωργικοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων για δαπάνες λειτουργίας συνεργείων τεχνιτών, δαπάνες γεωργικοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

10. Δαπάνες για λειτουργικές βελτιώσεις κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού για έργα υπό εκτέλεση, λειτουργικές βελτιώσεις, κτιριακές διαρρυθμίσεις και βελτιώσεις, νέα έργα, σύνολο έργων υπό εκτέλεση, μεταφορικά μέσα, εξοπλισμός.

Οι κατηγορίες των εσόδων είναι:

1. Έσοδα από επιχορηγήσεις από τακτική επιχορήγηση Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας, επιχορήγηση Υ.Υ.Π. για προγράμματα Ε.Ε. από προγράμματα δημοσίων επενδύσεων, επιχορήγηση Π.Δ.Ε. για έργα υποδομής, χρηματοδότηση της Ε.Ε. για αποπληρωμή προγραμμάτων Ε.Ε. και επιδότηση γαλακτοκομικών προϊόντων, κρατικό λαχείο.

2. Ίδια έσοδα από πωλήσεις ειδών οικοτεχνίας, προσόδους ενοικίων, λοιπά ίδια έσοδα από εισφορές γονέων, δωρεές σε χρήμα, δωρεές σε είδος, γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

3. Διαθέσιμα στο ταμείο, τράπεζα κ.λ.π. Στους αναλυτικούς πίνακες 6.3 και 6.4 αναφέρονται συγκριτικά στοιχεία μεταξύ των πραγματοποιηθέντων δαπανών και εσόδων του Ε.Ο.Π. κατά τα 5 τελευταία οικονομικά έτη 1995 –1999.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	1995	%	1996	%	1997	%	1998	%	1999	%
1. Διοίκησης	160.660	0,001	92.500	0,0009	1.385.997	0,01	605.921	0,004	433.899	0,004
2. Προσωπικού	8.018.501.211	79,9	8.631.048.500	83,5	11.077.117.254	85,8	10.488.257.825	86,5	9.265.573.583	85,6
3. Γενικές δαπάνες	633.519.826	6,3	620.333.172	6,0	634.442.998	4,9	569.500.730	4,7	555.534.248	5,2
4. Περιουσιακών στοιχείων	114.333.055	1,2	57.133.454	0,6	143.124.170	1,1	92.508.457	0,8	83.623.106	0,8
5. Πρόνοιας	668.025.319	6,7	531.360.865	5,1	589.377.400	4,6	527.707.649	4,4	599.430.744	5,5
6. Εκπαίδευσης οικοτεχνίας	23.607.715	0,2	24.586.877	2,4	20.297.247	0,1	19.167.556	0,2	14.195.859	0,1
7. Διαθέσεως οικοτεχνίας	32.188.176	0,3	14.593.141	0,1	14.254.512	0,1	22.084.877	0,2	14.498.447	0,1
8. Εφοδιασμού και επεξεργασίας οικοτεχνίας	487.114.152	4,9	446.636.714	4,3	418.891.022	3,3	380.684.370	3,1	252.900.327	2,3
9. Λειτουργίας συνεργείων και γεωργικών εκμεταλλεύσεων	64.715	0,0006	178.523	0,001	31.997	0,0002	46.225	0,0003	13.000	0,0001
10. Βελτιώσεις κτιρίων και εξοπλισμού	52.718.367	0,5	7.308.955	0,07	16.580.601	0,1	17.761.897	0,1	40.214.697	0,4
ΣΥΝΟΛΑ	10.030.263.196	100	10.333.272.701	100	12.915.303.202	100	12.118.325.507	100	10.826.417.910	100

Πίνακας 6.3: Ποσοστιαία ανάλυση δαπανών Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999

Πηγή: Επεξεργασία αποτελεσμάτων χρήσης Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΣΟΔΩΝ	1995	%	1996	%	1997	%	1998	%	1999	%
1. Επιχορηγήσεις										
α) Υ.Υ.Π.	7.995.416.000	81,7	8.851.671.475	88,7	11.173.255.558	84,9	11.361.434.756	92,7	11.182.115.144	91,5
β) από Υ.Υ.Π. για προγραμ. Ε.Ε.	-		489.250.000	4,9	1.251.500.000	9,5	31.309.375	0,3	66.592.422	0,6
γ) Από Π.Δ.Ε.	-		-		-		-		19.021.373	0,2
δ) Από αποπληρωμή προγραμμάτων Ε.Ε.	7.824.000	0,07	28.875.788	0,3	26.780.892	0,2	79.139.187	0,6	153.650.722	1,3
ε) Από Ε.Ε. (επιδ. γάλακτος)	-		-		-		12.128.656	0,09	4.019.950	0,03
στ) Κρατικά λαχεία	3.000.000	0,03	-		15.495.000	0,1	-			
2. Ίδια έσοδα										
α) Από πωλήσεις οικοτεχνίας	354.033.537	3,6	394.590.062	4,0	386.085.589	2,9	348.985.942	2,8	357.559.866	2,9
β) Διάφορα (εισ. γον. κ.λπ.)	168.571.688	1,7	171.671.817	1,7	226.084.946	1,7	259.691.195	2,2	259.004.146	2,1
γ) Γεωργ. εκμεταλλεύσεις	1.033.535	0,01	373.560	0,003	662.000	0,005	-		-	
3. Διαθέσιμα	1.296.591.000	13,3	36.389.035	0,4	87.108.543	0,7	162.519.709	1,4	172.699.493	1,4
ΣΥΝΟΛΑ	9.786.469.822	100	9.972.821.737	100	13.166.952.578	100	12.255.208.820	100	12.214.663.116	100

Πίνακας 6.4: Ποσοστιαία ανάλυση εσόδων Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999

Πηγή: Επεξεργασία αποτελεσμάτων χρήσης Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999

Μέσα στην πενταετία 1995 –1999 οι δαπάνες ακολουθούν αυξητική πορεία και κυμαίνονται μεταξύ των ποσών 10.030.263.196 το έτος 1995 και 10.826.417.910 δρχ. το 1999. Η μεγαλύτερη αύξηση δαπανών κατά 24,9% (2.582.031/10.333.272.701) σημειώθηκε το 1997.

Εντυπωσιάζει το μέγιστο ποσοστό δαπανών στην διάρκεια των ετών που καλύπτει δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού το οποίο ανέρχεται στο 86,5% (10.488.257.825/12.118.325.507) το 1998, και η τεράστια διαφορά από τις άλλες δαπάνες. Οι δαπάνες πρόνοιας απορροφούν μόνο το 5,5% (599.430.744/10.826.417.910) το 1999.

Τα έσοδα αυξάνονται στα έτη 1995 –1999 καθώς αυξάνεται και η τακτική κρατική επιχορήγηση από το Υ.Υ.Π. η οποία το 1999 καλύπτει το 91,5% (11.182.115.144/12.214.663.116) των συνολικών εσόδων του οργανισμού. Από πωλήσεις οικοτεχνίας προέρχεται το αμέσως αξιόλογο έσοδο του οργανισμού για τα έτη οι οποίες ανήλθαν στο 2,9% (357.559.866/12.214.633.116).

Από τη σύγκριση δαπανών - εσόδων προκύπτει ότι οι δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού κατά τα 2 τελευταία έτη 1998 και 1999 καλύπτονται εξ ολοκλήρου από την τακτική επιχορήγηση του Υπουργείου και τα έσοδα από οικοτεχνική δραστηριότητα συνεισφέρουν περισσότερο από άλλες πηγές.

6.2. Σύνοψη προϋπολογισθέντων – απολογισθέντων δαπανών – εσόδων Τομέων ΚΕ.Φ.Ο.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οικονομικά στοιχεία του έτους 1999 όλων των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. για τα προϋπολογισθέντα και απολογισθέντα έξοδα και έσοδα καθώς και το ποσοστό κάλυψης αυτών.

Διαπιστώθηκε ότι το ποσοστό κάλυψης των προβλεπόμενων δαπανών κινήθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα για την πλειονότητα των Τομέων με βέλτιστη οικονομική διαχείριση στον Τομέα Πρέβεζας 78,2% (209.890.123/268.470.000) ακολουθεί ο Τομέας Κιλκίς με 82,2% (119.335.271/145.145.000). Στην κατηγορία των εσόδων 12 Τομείς πραγματοποιούν περισσότερα έσοδα από ότι

προϋπολογίζουν με υψηλότερο εισπρακτέο ποσό στο Τομέα Θεσπρωτίας ποσοστό 353,6% (23.339.012/6.000.000).

Ο Τομέας αστικών ΚΕ.Φ.Ο. Αττικής πραγματοποιεί το μεγαλύτερο ποσό δαπανών 1.413.420.763 δρχ. καθώς επίσης υπερβαίνει το προϋπολογιζόμενο ποσό με ποσοστό κάλυψης 100,7% (1.413.420.763/1.403.150.000), ακολουθεί ο Τομέας αστικών ΚΕ.Φ.Ο. Θεσσαλονίκης καταναλώνοντας 587.181.215 δρχ. και ο Τομέας αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. Ξάνθης με συνολικές δαπάνες 398.883.094 δρχ. Συνοπτικά υπάρχει μεγάλη απόκλιση στις συνολικές δαπάνες μεταξύ των Τομέων.

Στην περίπτωση των εσόδων τα οποία αφορούν Ιδία έσοδα των ΚΕ.Φ.Ο. ο Τομέας Αττικής πραγματοποιεί το μέγιστο ποσό που ανέρχεται σε 39.482.375 δρχ. και ακολουθεί ο Τομέας αστικών ΚΕ.Φ.Ο. Λάρισας με έσοδα 26.018.791 δρχ. Ο Τομέας αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. Θεσπρωτίας έχει έσοδα 23.339.012 δρχ. αξιόλογο ποσό για τα ΚΕ.Φ.Ο. αγροτικών περιοχών.

Σημειώνεται ότι δεν παρατίθενται στοιχεία για τα ΚΕ.Φ.Ο. Μαγνησίας, Ιωαννίνων και Τρικάλων τα οποία υπάγονται στις Κοινωνικές Υπηρεσίες διότι στα οικονομικά στοιχεία των Κοινωνικών Υπηρεσιών περιλαμβάνονται και τα οικονομικά στοιχεία των Παιδοπόλεων που βρίσκονται στους ανωτέρω νομούς και δεν θα αποτύπωναν με ευκρίνεια την πραγματικότητα.

Α/Α	ΤΟΜΕΙΣ ΚΕ.Φ.Ο.	ΔΑΠΑΝΕΣ			ΕΣΟΔΑ		
		ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ	ΑΠΟΛ/ΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ	ΑΠΟΛ/ΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ
1	Άρτας	231.418.000	197.580.574	85,4%	3.400.000	4.454.042	131,0%
2	Αττικής	1.403.150.000	1.413.420.763	100,7%	44.900.000	39.482.375	87,9%
3	Γρεβενών	186.305.000	153.559.681	82,4%	1.100.000	1.273.984	115,8%
4	Δράμας	358.325.000	322.646.063	90,0%	11.200.000	10.177.028	90,9%
5	Β. Έβρου	256.280.000	216.949.296	84,7%	3.600.000	7.262.788	201,7%
6	Ν. Έβρου	210.935.000	177.878.293	84,3%	7.900.000	7.385.985	93,5%
7	Ημαθίας	292.075.000	266.213.443	91,1%	10.200.000	8.855.224	86,8%
8	Θεσπρωτίας	380.015.000	324.836.153	85,5%	6.000.000	23.339.012	353,6%
9	Θεσσαλονίκης	617.805.000	587.181.215	95,0%	26.300.000	21.071.458	80,1%
10	Καστοριάς	307.520.000	281.175.087	91,4%	4.600.000	5.785.281	125,8%
11	Κιλκίς	145.145.000	119.335.271	82,2%	1.200.000	1.257.678	104,8%
12	Κοζάνης	332.050.000	289.647.729	87,2%	8.100.000	9.057.397	111,8%
13	Λάρισας	337.532.000	308.239.615	91,3%	19.850.000	26.018.791	131,0%
14	Ξάνθης	412.410.000	398.883.094	94,5%	10.200.000	8.867.032	86,9%
15	Πέλλας	395.850.000	368.418.145	93,1%	8.000.000	8.258.016	103,2%
16	Πρέβεζας	268.470.000	209.890.123	78,2%	4.650.000	4.189.359	90,1%
17	Ροδόπης	267.455.000	231.434.972	86,5%	3.200.000	3.346.287	104,6%
18	Σερρών	323.685.000	279.714.961	86,4%	2.900.000	2.788.034	96,1%
19	Τρικάλων	266.445.000	233.705.178	87,7%	9.500.000	8.466.432	89,1%
20	Χαλκιδικής	230.970.000	191.861.816	83,1%	5.100.000	5.136.322	100,7%

Πίνακας 6.5: Σύνοψη προϋπολογισθέντων – απολογισθέντων δαπανών – εσόδων Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. έτους 1999

Πηγή: Ιδία έρευνα

6.3. Ανάλυση δαπανών – εσόδων Τομέα αγροτικών και Τομέα αστικών ΚΕ.Φ.Ο.

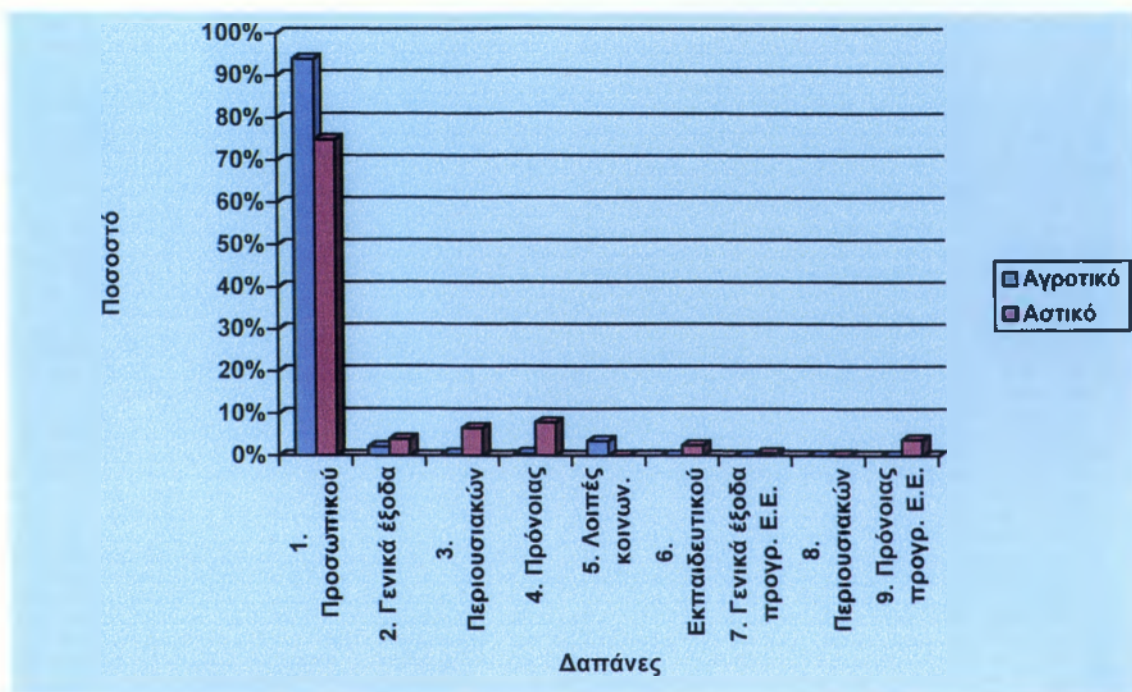
Ο Πίνακας 6.6 αναφέρεται στις κατηγορίες δαπανών και εσόδων ενός Τομέα αγροτικών και ενός Τομέα αστικών ΚΕ.Φ.Ο., η οικονομική ανάλυση των οποίων απεικονίζει την υφιστάμενη κατάσταση στους υπόλοιπους Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. Τα στοιχεία αφορούν το οικονομικό έτος 1999 τους Τομείς Πέλλας και Αττικής.

Υπολογίστηκε ότι οι δαπάνες προσωπικού απορροφούν το μέγιστο ποσοστό των συνολικών δαπανών στα αγροτικά το 94,0% (346.467.242/ 368.418.145) και στα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. 74,9% (1.058.705.856/1.413.420.763), ενώ οι δαπάνες πρόνοιας μόλις το 0,5% (12.714.434/368.418.145) σε αγροτικά και το 7,9% (111.445.716/1.413.420.763) σε αστικά ΚΕ.Φ.Ο. Από εισφορές γονέων προέρχεται το μεγαλύτερο ποσό εσόδων των Τομέων το οποίο ανέρχεται στο 76,5% (6.324.000/8.258.016) για τα αγροτικά και 82,9% (32.710.500/39.482.375) για τα αστικά ΚΕ.Φ.Ο. Ακόμη και οι δύο τομείς εισπράττουν ποσά από τόκους. Συγκριτικά οι δαπάνες και τα έσοδα του αστικού τομέα υπερβαίνουν κατά πολύ τις δαπάνες και τα έσοδα του αγροτικού και αντιστοιχούν σε ευρύ αριθμό κατηγοριών.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΠΟΣΟΣΤΟ %
1. Προσωπικού	346.467.242	94,0	1.058.705.856	74,9
2. Γενικά έξοδα	7.752.010	2,1	55.853.298	3,9
3. Περιουσιακών στοιχείων	1.383.067	0,4	91.767.237	6,5
4. Πρόνοιας	12.714.434	0,5	111.445.716	7,9
5. Λοιπές κοινωνικές παροχές	101.392	3,5	-	
6. Εκπαιδευτικού προσωπικού προγρ/των Ε.Ε.	-		33.716.164	2,4
7. Γενικά έξοδα προγρ. Ε.Ε.	-		8.475.377	0,6
8. Περιουσ. στοιχεία προγρ. Ε.Ε.	-		1.150.999	0,08
9. Πρόνοιας προγρ. Ε.Ε.	-		52.306.116	3,8
ΣΥΝΟΛΟ	368.418.145	100	1.413.420.763	100
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΣΟΔΩΝ				
1. Τόκοι πιστωτικοί	1.934.016	23,5	5.199.988	13,2
2. Δωρεές σε είδος	-		310.040	0,8
3. Δωρεές σε χρήμα	-		48.200	0,1
4. Εισφορές γονέων	6.324.000	76,5	32.710.500	82,9
5. Ε.Ε. (γαλακ. προϊόντων)	-		1.213.647	3,0
ΣΥΝΟΛΟ	8.258.016	100	39.482.375	100

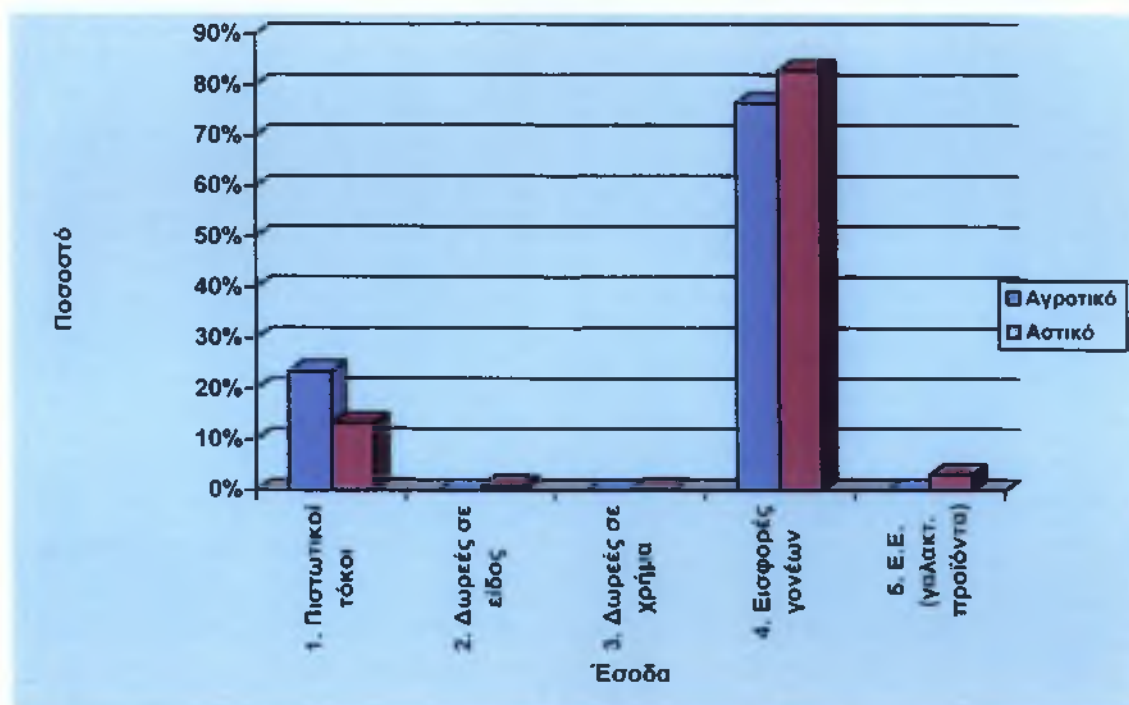
Πίνακας 6.6: Κατανομή δαπανών – εσόδων 1999 Τομέα αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Διάγραμμα 6.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής δαπανών 1999 Τομέα αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Διάγραμμα 6.2: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής εσόδων 1999 Τομέα αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

6.4. Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις

- Κύρια πηγή χρηματοδότησης για τα ΚΕ.Φ.Ο. είναι η κρατική επιχορήγηση του Υ.Υ.Π.Κ.Α. την οποία διαχειρίζεται ο Ε.Ο.Κ.Φ./Ε.Ο.Π.
- Οι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. συντάσσουν ετήσιους τυπικούς προϋπολογισμούς και απολογισμούς προς τις αρμόδιες κεντρικές Δ/νσεις του Ε.Ο.Π. για την γνωστοποίηση της οικονομικής κατάστασης των ΚΕ.Φ.Ο. που διοικητικά υπάγονται σε αυτούς.
- Τα έσοδα των ΚΕ.Φ.Ο. συμβάλλουν σε μικρό ποσοστό στην κάλυψη των δαπανών. Προέρχονται από εισφορές γονέων (κυρίως για τα προγράμματα Παιδικού Σταθμού και Ημερήσιας Απασχόλησης), δωρεές σε είδος και χρήμα και από πώληση χειροτεχνημάτων.
- Από την ανάλυση των οικονομικών στοιχείων του Ε.Ο.Π. τα έτη 1995 έως 1999 προέκυψε ότι :
 - Ο Οργανισμός κατά τα έτη 1995, 1996 παρουσίασε έλλειμμα εσόδων που αποδεικνύει την αδυναμία του να καλύψει τις ανάγκες τους. Ενθαρρυντικό για την οικονομική του βιωσιμότητα ήταν ότι τα έτη 1997,1998 και 1999 πραγματοποίησε πλεόνασμα.
 - Το μεγαλύτερο ποσοστό δαπανών απορροφούν οι δαπάνες προσωπικού στην διάρκεια των ετών ενώ το 1999 ανέρχονται στο 85,6% (9.256.573.583/10.826.417.910) των συνολικών δαπανών του Οργανισμού. Οι δαπάνες πρόνοιας περιορίζονται σε χαμηλά επίπεδα όλα τα έτη ενώ το 1999 απορροφούν μόλις το 5,5% (599.430.744/10.826.417.910) των δαπανών.
 - Το μεγαλύτερο ποσό εσόδων προέρχεται από την τακτική κρατική επιχορήγηση του Υ.Υ.Π. για όλα τα έτη και το οποίο ανέρχεται στο 91,5% (11.182.115.144/12.214.663.116) το 1999. Το αμέσως επόμενο αξιόλογο ποσό εσόδων για όλα τα έτη προέρχεται από πωλήσεις οικοτεχνίας καθώς κυμαίνεται από 2,9% έως 4,0% του συνόλου των εσόδων.
- Εξετάζοντας τα οικονομικά στοιχεία όλων των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. το έτος 1999 διαπιστώνεται ότι ο Τομέας Πρέβεζας και ο Τομέας Κιλκίς επιτυγχάνουν

χαμηλά ποσοστά κάλυψης των προβλεπόμενων δαπανών. Επίσης, 12 Τομείς πραγματοποιούν περισσότερα έσοδα από ότι προϋπολογίζουν και ο Τομέας Θεσπρωτίας το μέγιστο ποσό εσόδων. Αυτό οφείλεται στην οικοτεχνική δραστηριότητα που αναπτύσσουν δηλαδή από πωλήσεις των οικοτεχνικών μονάδων ταπητουργίας και κλιμοποιίας. Ο Τομέας Θεσπρωτίας και Βορείου Έβρου πραγματοποιούν τις μέγιστες πωλήσεις οικοτεχνικών ειδών.

- Από την σύγκριση πραγματοποιηθέντων δαπανών τα μέγιστα ποσά με εντυπωσιακή απόκλιση μεταξύ τους πραγματοποιούν οι Τομείς αστικών ΚΕ.Φ.Ο. Αττικής με 1.413.420.763 δρχ. και Θεσσαλονίκης 587.181.215 δρχ.
- Το μέγιστο ποσό Ιδίων εσόδων πραγματοποιεί ο Τομέας Αττικής με συνολικό ποσό 39.482.375 δρχ., ακολουθεί ο Τομέας Λάρισας με έσοδα 26.018.719 δρχ. και ο Τομέας αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. Θεσπρωτίας με έσοδα που ανέρχονται σε 23.339.012 δρχ.
- Συγκρίνοντας τις κατηγορίες δαπανών και εσόδων Τομέα αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. και Τομέα αστικών ΚΕ.Φ.Ο. ισχύουν ανάλογα, δηλαδή οι δαπάνες προσωπικού απορροφούν το μέγιστο ποσό εξόδων και οι εισφορές γονέων αποτελούν το μέγιστο ποσό των Ιδίων εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

«Η ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΤΤΙΚΗΣ»

7.1. Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια καταγραφής των προνοιακών φορέων και αξιολόγησης των απόψεων των ατόμων πάνω σε θέματα παροχής υπηρεσιών πρόνοιας. Ιδιαίτερα η κοινωνική έρευνα και ειδικά η έρευνα για την οικογένεια δεν έχουν αναπτυχθεί στη χώρα, με αποτέλεσμα τα σύγχρονα προβλήματα να μην λαμβάνονται υπόψη για το σχεδιασμό και τη χάραξη μιας συνεπούς κοινωνικο-οικονομικής πολιτικής.

Σκοπός της παρούσας δειγματοληπτικής έρευνας και μελέτης στο Νομό Αττικής είναι ο καθορισμός του βαθμού ικανοποίησης των χρηστών – μελών των ΚΕ.Φ.Ο., η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των προγραμμάτων – υπηρεσιών για την προστασία της οικογένειας.

Η λήψη πληροφοριών από μέρους των χρηστών – μελών στα ΚΕ.Φ.Ο. της χώρας για την αξιολόγηση των προγραμμάτων – υπηρεσιών δεν έχει προς το παρόν μελετηθεί επαρκώς και είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Το ελάχιστο για την αξιολόγηση του προνοιακού έργου των ΚΕ.Φ.Ο. επιχειρείται από το υπεύθυνο προσωπικό των ΚΕ.Φ.Ο. κατά πρόγραμμα και δραστηριότητα για τις ανάγκες λειτουργίας και ύπαρξης των μονάδων αυτών και μόνο σε τοπικό επίπεδο.

Η έρευνα περιελάμβανε όλα τα ΚΕ.Φ.Ο. του Νομού Αττικής, τα οποία επιλέχθηκαν γιατί είναι πλησιέστερα στην Κεντρική Υπηρεσία Ε.Ο.Κ.Φ. και δημιουργήθηκαν πρώτα ως εκ τούτου: εξασφαλίζουν αρκετά χρόνια λειτουργίας και είναι αντιπροσωπευτικά, άμεση επικοινωνία αυτών με την Κεντρική Υπηρεσία, προσπελασιμότητα, καλύτερο έλεγχο και αντικειμενικότητα. Και σύμφωνα με τις υποθέσεις της έρευνας επιλέχθηκε το ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη όπου και αντλήθηκαν τα ερωτηματολόγια.

7.2. Υλικό και μέθοδος

Η παρούσα έρευνα διενεργήθηκε για την πληρέστερη εικόνα της πτυχιακής εργασίας, στην προσπάθεια προσέγγισης της κοινωνικής φροντίδας που προσφέρουν τα ΚΕ.Φ.Ο. στο θεσμό της οικογένειας. Η έρευνα, η οποία ήταν εφικτή στο Νομό Αττικής περιλαμβάνει το σύνολο των ΚΕ.Φ.Ο. που υφίστανται στο νομό και απαριθμούνται σε επτά αστικά ΚΕ.Φ.Ο. Τα ΚΕ.Φ.Ο. αυτά καθώς και τα ΚΕ.Φ.Ο. Πάτρας και Δειλινού Ηρακλείου Κρήτης υπάγονται διοικητικά στον Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. Αττικής.

Η κατανομή των μονάδων ΚΕ.Φ.Ο. στο Νομό Αττικής παρουσιάζεται στο Χαρτογράφημα 7.1.

Η έρευνα στηρίχθηκε σε ανώνυμο ερωτηματολόγιο που ελήφθη στο χώρο του ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη Αττικής, ταχυδρομική διεύθυνση:

Κρινάγορου 13,

Τ.Κ. 17564, Άγιος Σώστης, Αθήνα,

σύμφωνα με την επιλογή του δείγματος σε όλο το Νομό Αττικής και αφορούσε τους χρήστες – μέλη των υπηρεσιών στην πλειοψηφία τους γονείς και ειδικότερα τον ένα γονέα του κεντρικού ζευγαριού των οικογενειών. Η διαδικασία συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε με τη μορφή της προσωπικής συνέντευξης την χρονική περίοδο από 12/12/00 έως 12/1/01. Ερωτήθηκαν συνολικά 130 άτομα, 38 άνδρες και 92 γυναίκες.

Σύντομη παρουσίαση του ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη: Η κοινωνική προσφορά της μονάδας αυτής ιστορικά αρχίζει από το έτος ίδρυσής της 1961 και αδιάκοπα συνεχίζεται έως σήμερα. Τα εγγεγραμμένα μέλη που δέχτηκαν τις προνοιακές υπηρεσίες κατά τα έξι τελευταία χρόνια ενδεικτικά παρουσιάζονται στον πίνακα 7.1.

ΕΤΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΜΕΛΗ ΚΕ.Φ.Ο.
1995	168.800	645
1996	168.800	640
1997	168.800	699
1998	168.800	704
1999	170.000	615
2000	170.000	260

Πίνακας 7.1: Εγγεγραμμένα μέλη στο ΚΕ.Φ.Ο. Αγ. Σώστη τα έτη 1995-2000

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΚΕ.Φ.Ο. Αγ. Σώστη

Παρατηρείται μείωση των εγγεγραμμένων μελών κατά την τελευταία διετία, η οποία οφείλεται στο Ν. 2646/98 και το ποσοστό μείωσης των μελών για το έτος 2000 είναι εντυπωσιακό 57,8% (355/615).

Εικόνες από το ΚΕ.Φ.Ο. στο οποίο διεξήχθη η έρευνα παρατίθενται στο Παράρτημα.

Για να είναι αντικειμενική και αξιόπιστη ως προς τα αποτελέσματά της η έρευνα στηρίχθηκε στη στατιστική μεθοδολογία που έγινε με βάση τις εξής υποθέσεις εργασίας:

Επιλογή δείγματος και υποθέσεις έρευνας

1. Από τα επτά αστικά ΚΕ.Φ.Ο. του νομού επιλέχθηκε το ΚΕ.Φ.Ο. Αγ. Σώστη με τα κριτήρια που παρουσιάζονται στον πίνακα 7.2 αντιπροσωπευτικά του μηνός Δεκεμβρίου του έτους 2000.

ΚΕ.Φ.Ο. Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΑΓ. ΣΩΣΤΗ	170.000	260	Παιδικός Σταθμός Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού Κοινωνική Υπηρεσία
ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ	15.000	216	Παιδικός Σταθμός Κοινωνική Υπηρεσία
ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ	61.500	170	Παιδικός Σταθμός Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού Κοινωνική Υπηρεσία
ΚΑΡΕΑ	17.000	174	Παιδικός Σταθμός Λέσχη Υπερηλικών Κοινωνική Υπηρεσία
ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	50.000	76	Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού Κοινωνική Υπηρεσία
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	250.000	93	Παιδικός Σταθμός Κοινωνική Υπηρεσία
ΤΑΥΡΟΥ	16.000	193	Παιδικός Σταθμός Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού Λέσχη Υπερηλικών Κοινωνική Υπηρεσία

Πίνακας 7.2: Υφιστάμενη κατάσταση ΚΕ.Φ.Ο. στο Ν. Αττικής

Πηγή: Ίδια έρευνα

Συνεπώς το ΚΕ.Φ.Ο. του Αγίου Σώστη έχει τα περισσότερα ενεργά μέλη (260), λειτουργεί όλα τα βασικά προγράμματα καθώς επίσης η κοινωνική υπηρεσία εφαρμόζει πληθώρα δραστηριοτήτων που εκλείπουν στα άλλα ΚΕ.Φ.Ο., όπως είναι Ομάδα αυτογνωσίας ενηλίκων, Ομάδα δημιουργικής έκφρασης και προσωπικής ανάπτυξης παιδιών με βάση το θεραπευτικό πρόγραμμα drama therapy, Ομάδα κοινωνικής στήριξης - ενδιαφερόντων κ.α.

2. Μεγάλος αριθμός χρηστών είναι μετανάστες και πρόσφυγες, η άποψη των οποίων πρέπει να εκτιμάται για τη χάραξη της μεταναστευτικής πολιτικής, μια άλλη κοινωνική πολιτική που περιλαμβάνει και την οικογένεια των μεταναστών.

3. Για την αξιοπιστία του αριθμού των ερωτηθέντων ατόμων βασική υπόθεση της έρευνας ήταν ότι στο μικρό πληθυσμό ερωτήθηκε μεγάλο ποσοστό ατόμων δηλαδή το 50%, ενώ σε μεγαλύτερο πληθυσμό ερωτάται μικρότερο ποσοστό. Συνεπώς από το συνολικό αριθμό χρηστών 260 ερωτήθηκαν 130 άτομα.

4. Το πρόβλημα κατανομής του δείγματος αντιμετωπίστηκε ως εξής: Αναλογικά επιλέχθηκε δείγμα από τα λειτουργούντα προγράμματα του ΚΕ.Φ.Ο. γιατί κάθε πρόγραμμα έχει διαφορετικό αριθμό εγγεγραμμένων με βάση τα μηνιαία στατιστικά στοιχεία κίνησης του ΚΕ.Φ.Ο., με σκοπό την ποσοτική και ποιοτική μέτρηση των απόψεων και για να αποφευχθεί η μονομέρεια (πίνακας 7.3).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΧΡΗΣΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ
Παιδικός Σταθμός	120	46,0	60
Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού	70	27,0	35
Κοινωνική Υπηρεσία	70	27,0	35
ΣΥΝΟΛΑ	260	100%	130

Πίνακας 7.3: Κατανομή ερωτηθέντων κατά πρόγραμμα του ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Η διαδικασία διακίνησης και συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε αφού προηγουμένως έγινε ενημέρωση του αρμόδιου προσωπικού, των υπεύθυνων των προγραμμάτων του ΚΕ.Φ.Ο. και των χρηστών – μελών για το σκοπό της έρευνας. Επεξηγήσεις δίνονταν και ατομικά στη διάρκεια

της συνέντευξης ειδικά στους αλλοδαπούς λόγω του γλωσσικού προβλήματος και μη εξοικειώσής τους με την ελληνική γλώσσα, δυσμενής παράγοντας για τη διεξαγωγή της έρευνας.

Η επιτόπια έρευνα έγινε στον εσωτερικό χώρο του ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη (έξω από τις αίθουσες νηπιαγωγείου, ημερήσιας απασχόλησης, χώρους της κοινωνικής υπηρεσίας στη διάρκεια του προγράμματος) και στον εξωτερικό χώρο (προαύλιο και είσοδο του ΚΕ.Φ.Ο.).

Ορίστηκε χρονικό διάστημα 7:30-9:00 π.μ. και 1:00-4:00 μ.μ. ημερησίως για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων για γονείς με παιδιά στον Παιδικό Σταθμό και στο Πρόγραμμα Ημερήσιας Απασχόλησης. Η παραμονή κατά τις απογευματινές ώρες 5:00-7:00 ήταν αναγκαία για την εύρεση των ατόμων των ομάδων της Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Αρχικά η έρευνα είχε προγραμματιστεί να γίνει σε συντομότερο χρονικό διάστημα ελπίζοντας στην κατανόηση του σκοπού της από τους γονείς και στη συνεργασία τους. Έτσι την πρώτη μέρα της έρευνας μοιράστηκαν με τη βοήθεια των νηπιαγωγών μέσα στις αίθουσες 40 ερωτηματολόγια στους γονείς των παιδιών του Παιδικού Σταθμού έπειτα από ενημέρωση και επεξηγήσεις και δόθηκαν για συμπλήρωση στο σπίτι. Από αυτά επεστράφησαν μόνο 3 μέχρι την ολοκλήρωση της έρευνας. Ποσοστό επιτυχίας αυτής της μεθόδου συμπλήρωσης μόλις 7,5% (3/40), συνεπώς η επόμενη πιο έγκυρη και πιο δύσκολη λύση ήταν η προσωπική συνέντευξη. Παράγοντες που δυσκόλεψαν την έκβαση της έρευνας ήταν μεταξύ άλλων ο σύντομος χρόνος της προσέλευσης και αποχώρησης των γονέων από το ΚΕ.Φ.Ο. ώστε υπήρξαν μέρες που συμπληρώθηκαν 5 και 6 μόνο ερωτηματολόγια, η κακή χρήση της Ελληνικής γλώσσας από τους αλλοδαπούς με συνέπεια να ματαιώνεται τελείως η συνέντευξη, αρκετοί δεν διέθεταν χρόνο, άλλοι φάνηκαν επιφυλακτικοί και ύστερα από προτροπή των υπευθύνων του ΚΕ.Φ.Ο. απάντησαν και πολλοί ήταν αυτοί που αρνήθηκαν να ερωτηθούν.

Το ερωτηματολόγιο (βλέπε Παράρτημα) περιείχε 5 ενότητες ερωτήσεων και κάθε μία ενότητα ορισμένο αριθμό ερωτήσεων πιστεύοντας στην κάλυψη των στόχων της έρευνας.

Η ενότητα των γενικών χαρακτηριστικών περιλαμβάνει ερωτήσεις για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των χρηστών στοχεύοντας στην παρουσίαση του προφίλ των ατόμων και των οικογενειών που απευθύνονται στο ΚΕ.Φ.Ο. Οι ερωτήσεις 18, 19 αφορούν αυτήν την ενότητα.

Η δεύτερη ενότητα της επικοινωνίας αποτελείται από 4 ερωτήσεις (2, 7, 16, 17) στοχεύοντας στην αξιολόγηση της σχέσης, της συνεργασίας μεταξύ των χρηστών και του ΚΕ.Φ.Ο., τη δημοσιοποίηση του ΚΕ.Φ.Ο. και την πρόσβαση στις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Η τρίτη ενότητα των ενδοοικογενειακών σχέσεων και δεσμών περιλαμβάνει 4 ερωτήσεις (11, 13, 14, 15) και αποσκοπεί στην αποτύπωση των οικογενειακών σχέσεων και την αξιολόγηση του ρόλου του ΚΕ.Φ.Ο. σε αυτές τις σχέσεις· ενθαρρύνει ή αποτρέπει την ενδοοικογενειακή επικοινωνία.

Η τέταρτη ενότητα της ζήτησης και προσφοράς και απαρτίζεται από 5 ερωτήσεις (3, 4, 5, 6, 8). Σε αυτή την ενότητα επιχειρείται η αξιολόγηση του πλαισίου που εφαρμόζει το ΚΕ.Φ.Ο. (ιστορικό, οργανωτικό και λειτουργικό) σε σχέση με τις ανάγκες και τη ζήτηση που εκφράζουν οι χρήστες.

Η πέμπτη ενότητα της μέτρησης ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών ΚΕ.Φ.Ο. αποτελείται από 4 ερωτήσεις (1, 9, 10, 12) περιγράφοντας την τελική χρησιμότητα και ωφέλεια που αποκομίζουν οι χρήστες, μέλη των οικογενειών και προσδιορίζοντας την ποιοτική απόδοση των υπηρεσιών του ΚΕ.Φ.Ο.

7.3. Ανάλυση και αποτελέσματα έρευνας

Τα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής έρευνας αποδίδονται κατά ενότητα σύμφωνα με τις ενότητες του ερωτηματολογίου.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΗΣΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕ.Φ.Ο.

Αναλύοντας τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος των χρηστών – μελών του ΚΕ.Φ.Ο. από τους 130 ερωτηθέντες οι 32 ήταν άρρενες και 98 θήλεις. Προέκυψε ότι οι περισσότεροι άρρενες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 38-47 ετών,

ενώ οι θήλεις στην ηλικιακή ομάδα των 28-37 ετών. Οι χρήστες – μέλη της τρίτης ηλικίας αποτελούν το μικρότερο πληθυσμό (πίνακας 7.4).

ΗΛΙΚΙΑ ΦΥΛΟ	18-27	28-37	38-47	48-57	58-72	ΣΥΝΟΛΟ
Άρρεν	5	9	12	7	5	38
Θήλυ	21	29	22	11	9	92
ΣΥΝΟΛΟ	26	38	34	18	14	130

Πίνακας 7.4: Αριθμητική κατανομή χρηστών κατά φύλο και ηλικία
Πηγή: Ιδία έρευνα

Ως προς την εθνικότητα και τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις βρέθηκε ότι ποσοστό 76,9% (100/130) ήταν Έλληνες και Ελληνίδες, και το 91,5% (119/130) των ερωτηθέντων Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Ειδικότερα, από τους 38 άρρενες οι 28 ήταν Έλληνες, 8 προέρχονταν από την Αλβανία και 2 από άλλα έθνη. Από το γυναικείο πληθυσμό, 72 θήλεις ήταν Ελληνίδες, 14 προέρχονταν από την Αλβανία και 6 από άλλα έθνη. Ακόμη, μόνο 5 άτομα δηλώνουν Χριστιανοί Καθολικοί, 2 Μουσουλμάνοι και 3 δεν απάντησαν.

Η μεθοδολογική προσέγγιση της ανάλυσης που ακολουθεί γίνεται με διασταύρωση και σύνθεση των απλών στοιχείων, που αντλήθηκαν και αφορούν στην **οικογενειακή, εργασιακή κατάσταση και στο μορφωτικό επίπεδο** για την αντικειμενικότερη εικόνα του δείγματος (πίνακας 7.5) κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν τα αποτελέσματα αναλυτικά με απλό τρόπο.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ												ΣΥΝΟΛΟ	% ΟΙΣΟΣΟΠ	ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ									
	Πλήρης απασχόληση		Μερική απασχόληση		Άνεργος		Συνταξιούχος		Οικιακά		Σπουδαστής-στρατιώτης				Αναλφάβητοι		Δημοτικό		Γυμνάσιο		Λύκειο		Ανώτερη-Ανώτατη εκπ.	
	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.			Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.	Αρ.	Θη.
Εγγαμος /η	22	28	4	16	-	1	3	3	-	18	-	-	95	73,0	1	2	5	5	8	19	10	34	3	8
Άγαμος /η	1	5	1	3	1	-	-	-	-	-	1	2	14	10,8	-	-	1	1	1	-	3	4	2	2
Διαζευγμένος /η	1	1	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	7	5,4	-	-	-	-	-	1	1	4	-	1
Σε διάσταση	-	3	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	6	4,7	-	-	-	-	-	2	-	4	-	-
Χήρος /α	2	1	-	-	-	-	2	2	-	1	-	-	8	6,1	-	-	2	3	-	-	1	1	1	-
ΣΥΝΟΛΟ	26	38	5	24	1	2	5	6	-	20	1	2	130	-	1	2	8	9	9	22	15	47	6	11
ΠΟΣΟΣΤΟ % ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	49,2		22,3		2,3		8,5		15,4		2,3		-	100	2,3		13,1		23,8		47,7		13,1	

Πίνακας 7.5: Οικογενειακή, εργασιακή κατάσταση και μορφωτικό επίπεδο των χρηστών

Πηγή: Ιδία έρευνα

Η πλειοψηφία των χρηστών των υπηρεσιών του ΚΕ.Φ.Ο. είναι έγγαμοι με ποσοστό 73,0% (95/130). Πρέπει να τονιστεί ότι υπάρχει ένα ποσοστό των διαζευγμένων και αυτών που είναι σε διάσταση που αγγίζει το 10,0% (13/130). Οι άγαμοι (ή διαφορετικά όσοι δεν έχουν παιδιά) είναι 14 άτομα ποσοστό 10,8% (14/130) και οι χήροι – χήρες 6,1% (8/130).

Το μεγαλύτερο ποσοστό 49,2% (64/130) των ερωτηθέντων έχει πλήρη απασχόληση, το 22,3% (29/130) απασχολείται μερικά, 20 γυναίκες ασχολούνται με την οικιακή εργασία ποσοστό 15,4% (20/130), το 8,5% (11/130) αφορά τους συνταξιούχους και τέλος βρέθηκε ποσοστό 4,6% (6/130) που αφορά φοιτητές – σπουδαστές και άνεργους.

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ποσοστό που ανέρχεται στο 47,7% (62/130), ακολουθεί με σημαντική απόκλιση το ποσοστό 23,9% (31/130) που αναφέρεται στους απόφοιτους Γυμνασίου. Στα ίδια ποσοστά κυμαίνονται οι απόφοιτοι Δημοτικού και οι κατέχοντες πτυχίο Ανωτέρας ή Ανωτάτης σχολής 13,0% (17/130), ενώ βρέθηκαν και αναλφάβητοι 2,3% (3/130).

Οι συνθήκες διαβίωσης του εξυπηρετούμενου πληθυσμού ως προς την **κατοικία** και την ανάγκη για στέγαση προσδιορίζονται από τα εξής: Ποσοστό 42,3% (55/130) διαμένει σε ιδιόκτητη κατοικία και ακολουθεί με μικρή απόκλιση ποσοστό 39,3% (51/130) εκείνων που κατοικούν με ενοίκιο. Το καθεστώς ιδιοκτησίας για το 15,4% (20/130) είναι με δάνειο και το 3,07% (4/130) απάντησαν ως φιλοξενούμενοι.

Οι ερωτήσεις 18 και 19 συμπληρώνουν την ενότητα αυτή, προσδιορίζοντας τις **κοινωνικές ομάδες** από τις οποίες προέρχονται οι χρήστες. Το μέγιστο ποσοστό 70,0% (91/130) δεν ανήκει σε κάποια ειδική κατηγορία πληθυσμού, ενώ αντίθετα το 30,0% (39/130) αναλύεται ως εξής: το 7,7% (10/130) δήλωσε ότι η οικογένειά του είναι μονογονεϊκή, το 16,2% (21/130) είναι μετανάστες (συχνά αλλάζουν τόπο εγκατάστασης), το 4,6% (6/130) είναι πρόσφυγες (εγκαταστάθηκαν μόνιμα στη χώρα), ενώ ένα ελάχιστο ποσοστό 1,5% (2/130) είναι Α.Μ.Ε.Α. Κατεξοχήν ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Ακόμη, από τις ερωτήσεις 18 και 19 (ανοικτή ερώτηση) σε συνάρτηση με τον αριθμό μελών και παιδιών της οικογένειας αντλούνται στοιχεία για τον τύπο και τη μορφή των οικογενειών που εξυπηρετούνται από το ΚΕ.Φ.Ο. Συνεπώς, ο τύπος οικογένειας στην οποία ανήκουν οι χρήστες, είτε είναι ο ένας από τους δύο συζύγους ή το ενήλικο παιδί ή ο ένας γονέας του κεντρικού ζευγαριού παρουσιάζεται στον πίνακα 7.6.

ΤΥΠΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ & ΤΥΠΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ				
			1 ΠΑΙΔΙ	2 ΠΑΙΔΙΑ	3 ΠΑΙΔΙΑ	4 ΠΑΙΔΙΑ & ΑΝΩ	ΚΑΝΕΝΑ ΠΑΙΔΙ
Μονογονεϊκή (1 γονέας με παιδί/ά)	10	7,7	6	4	-	-	-
Συζυγική (2 γονείς με παιδί/ά)	91	70,0	13	65	10	2	1
Εκτεταμένη (2 γονείς, παιδί/ά, συγγενείς)	29	22,3	8	14	2	2	3
ΣΥΝΟΛΟ	130	100	27	83	12	4	4

Πίνακας 7.6: Τύπος Οικογένειας και αριθμός παιδιών

Πηγή: Ιδία έρευνα

Ο τύπος οικογένειας που κυριαρχεί είναι η συζυγική = πυρηνική 70,0% (91/130), όπου οι περισσότερες από αυτές 83 οικογένειες έχουν 2 παιδιά.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ερώτηση 2

Το μέγιστο ποσοστό 61,5% (80/130) των ερωτηθέντων απάντησε ότι πληροφορήθηκε για την ύπαρξη του ΚΕ.Φ.Ο. από φιλικά πρόσωπα. Ποσοστό 23,0% (30/130) γνώρισε για τη λειτουργία της μονάδας από τους τοπικούς φορείς όπως Κ.Π.Σ., δημοτικό σχολείο, εκκλησία κ.α. Το 12,3% (16/130) ήρθε σε επικοινωνία με το ΚΕ.Φ.Ο. ύστερα από προσωπική ενασχόληση και προσέλευση

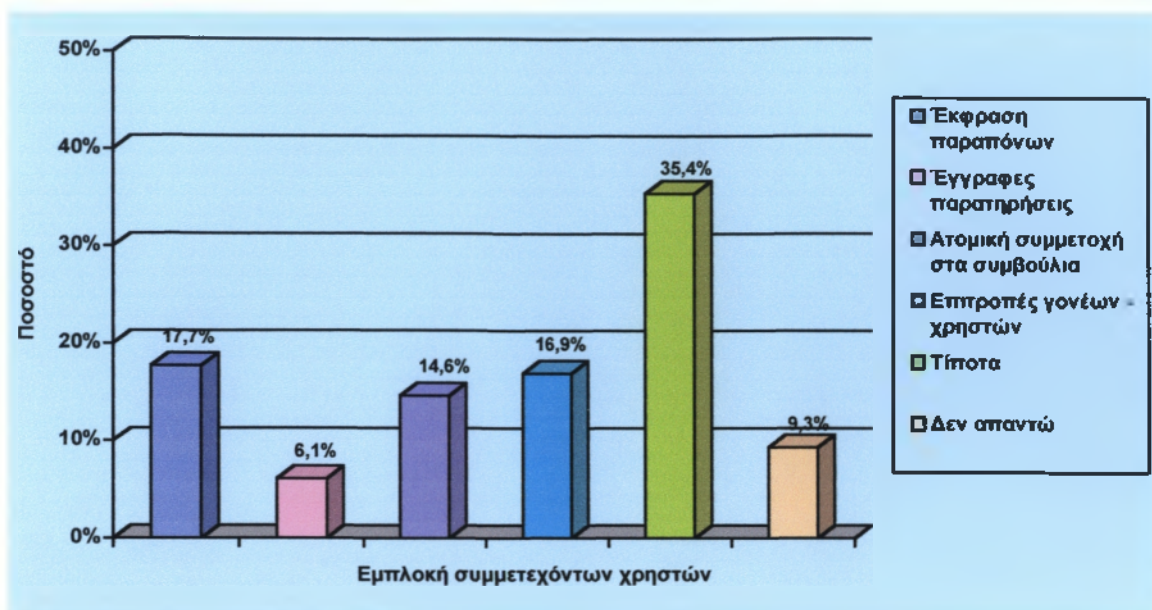
των ιδίων στη μονάδα. Μηδαμινό είναι το ποσοστό δημοσιοποίησης του ΚΕ.Φ.Ο. μέσω ανακοινώσεων των Μ.Μ.Ε. όπως δήλωσε το 3,0% (4/130) των ερωτηθέντων. Οι απαντήσεις ανδρών – γυναικών σε αυτό το ερώτημα παρουσίαζαν μια ομοιογένεια, γι' αυτό θα ήταν άσκοπο να αναφερθούν μεμονωμένα. Παρόμοια μεθοδολογική προσέγγιση εφαρμόζεται και στα ακόλουθα.

Ερώτηση 7

Κατά τη διάρκεια της εξυπηρέτησης των χρηστών – μελών από το ΚΕ.Φ.Ο. η συνεργασία που αναπτύχθηκε περιγράφεται στο μέγιστο βαθμό από τις τακτικές επισκέψεις των χρηστών ποσοστό 59,3% (89/150). Ποσοστό 21,3% (32/150) δέχεται με τηλεφωνική επικοινωνία τις συμβουλευτικές υπηρεσίες του ΚΕ.Φ.Ο. Ακόμη το 14,0% (21/150) των χρηστών εξυπηρετείται με προσωπικές αποκλειστικές συνεντεύξεις ή με άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος από τους ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κ.α. Δεν βρέθηκε κανείς που να δέχεται κατ' οίκον επισκέψεις ειδικών. Μόλις το 5,4% (8/150) υποστηρίζει ότι η συνεργασία του με το ΚΕ.Φ.Ο. πραγματοποιείται με όλους τους παραπάνω τρόπους. (Διευκρινίζεται ότι οι ερωτώμενοι επέλεξαν περισσότερες από μία απαντήσεις).

Ερώτηση 16

Η εμπλοκή – συμμετοχή σ' όλα τα στάδια ανάπτυξης ενός προγράμματος – δραστηριότητας, σχεδιασμό, οργάνωση, λειτουργία και αξιολόγηση, δεν είναι εφικτή εκτιμά το 35,4% (46/130) των χρηστών, ενώ ο πιο δυνατός τρόπος εμπλοκής είναι με έκφραση παραπόνων 17,7% (23/130).

Διάγραμμα 7.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας εμπλοκής χρηστών
 Πηγή: *Ιδία έρευνα*

Ερώτηση 17

Με την ανοικτή ερώτηση 17 διαπιστώνονται οι προσωπικές κρίσεις των μελών για τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τη δυνατότητα πρόσβασης στις υπηρεσίες του ΚΕ.Φ.Ο. Συμπεραίνεται ότι ποσοστό 56,9% (74/130) θεωρεί τα κριτήρια κοινωνικά δίκαια, αντικειμενικά ως προς την οικογενειακή, εργασιακή, οικονομική κατάσταση ή το κοινωνικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει κάποιος καθώς και ελαστικά σε ειδικές περιπτώσεις. Ποσοστό 15,4% (20/130) παραπονούνται ότι η διαδικασία επιλογής είναι κοινωνικά άδικη με αυστηρά και δυσπρόσιτα κριτήρια και αισθάνονται κοινωνικά αποκλεισμένοι και παραγκωνισμένοι από τη φροντίδα του ΚΕ.Φ.Ο.

Εντοπίστηκε ποσοστό 10,8% (14/130) μελών που οφείλει τη συμμετοχή του στις δραστηριότητες κυρίως της κοινωνικής υπηρεσίας στο προσωπικό του ενδιαφέρον και την κοινωνική του ευαισθητοποίηση. Αυτοί που δεν απάντησαν ήταν 22 άτομα ποσοστό 16,9%.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΜΩΝ

Ερώτηση 11

Μελετώντας την σύγχρονη οικογένεια και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σύμφωνα με τον πληθυσμό του δείγματος τα τρία κυριότερα και επικρατέστερα προβλήματα είναι η φροντίδα ηλικιωμένων μελών ποσοστό 30,7% (43/140), οι διαπροσωπικές σχέσεις με ποσοστό 23,6% (33/140) και σχολικής προσαρμογής με ποσοστό 11,4% (16/140). Ακολουθούν τα προβλήματα του χωρισμού και εγκατάλειψης οικογενειακής στέγης με 7,2% (10/140) και ψυχικής υγείας με 5,7% (8/140). Τονίζεται ότι σημαντικό ποσοστό ερωτηθέντων 21,3% (30/140) δεν απάντησε διατηρώντας επιφυλακτική στάση.

Ερώτηση 13

Η ερώτηση αυτή δεν απαντήθηκε από τους άγαμους, ανύπαντρους ή όσους δεν είχαν κάποιο παιδί διότι αφορούσε μόνο τους γονείς. Εξετάζοντας τα αριθμητικά στοιχεία μετρήθηκε η αίσθηση της ανάγκης για πληροφόρηση που νιώθουν οι γονείς σήμερα. (Πίνακας 7.7).

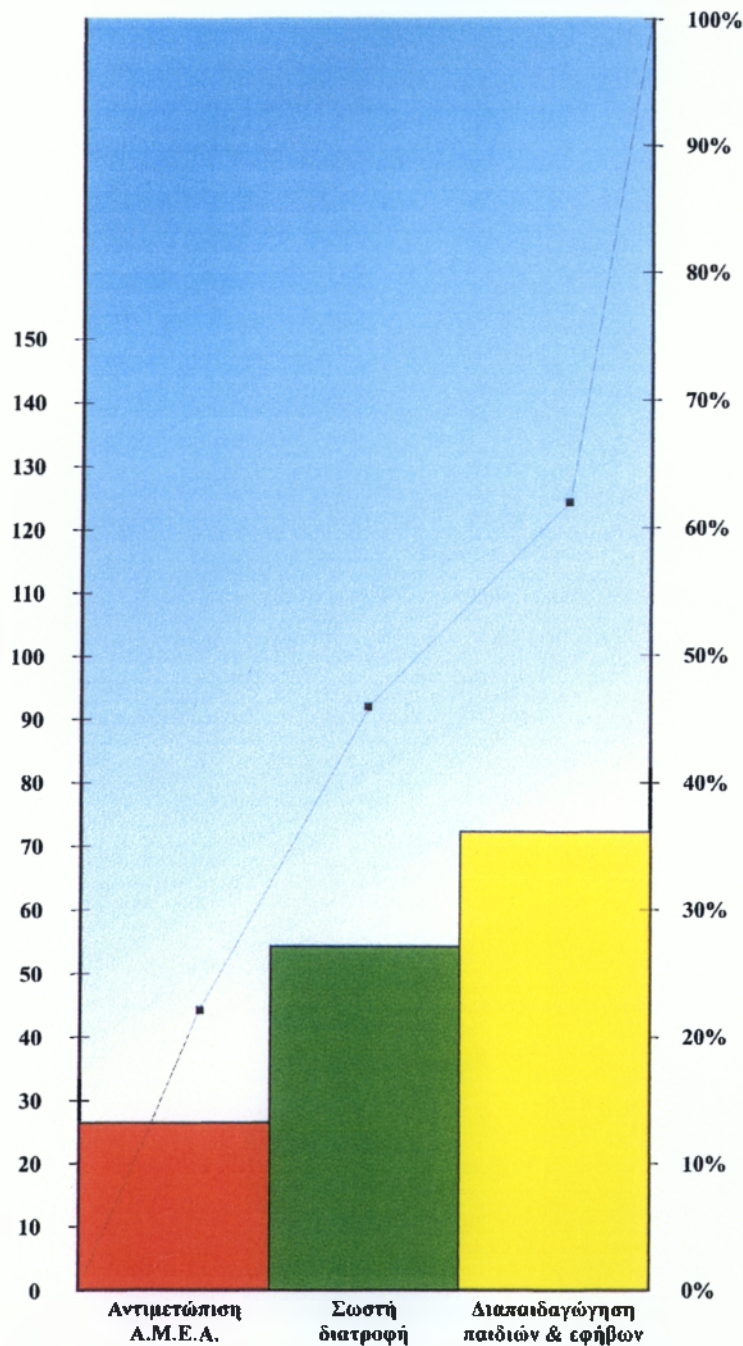
ΤΟΜΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	ΑΝΑΓΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΟΝΕΩΝ				ΣΥΝΟΛΑ
	ΠΟΛΥ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
Οικογενειακός Προγραμματισμός	54	38	15	8	116
Υγεία και υγιεινή	41	44	18	13	116
Διαπαιδαγώγηση παιδιών και εφήβων	72	30	10	4	116
Σωστή διατροφή	30	54	20	12	116
Αντιμετώπιση ΑΜΕΑ	35	31	27	23	116
Πρώτες βοήθειες	52	39	14	11	116
Επιδόματα, συντάξεις	56	27	21	12	116

Πίνακας 7.7: Ανάγκη πληροφόρησης γονέων και τομείς ενδιαφέροντος

Πηγή: Ιδία Έρευνα

Συμπερασματικά μέγιστη σημασία δίνεται από τους γονείς για το θέμα της διαπαιδαγώγησης των παιδιών και εφήβων με ποσοστό 62,0% (72/116).

Συνοδεύεται από την ανάγκη πληρέστερης πληροφόρησης σε θέματα Οικογενειακού προγραμματισμού, Πρώτων βοηθειών που κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα, 46,6% (54/116) και 44,8% (52/116). Την αίσθηση μικρής ανάγκης για πληροφόρηση (ΛΙΓΟ) εκφράζουν για την σωστή διατροφή ενώ καθόλου δεν ενδιαφέρονται να μάθουν για την αντιμετώπιση των Α.Μ.Ε.Α. (27/116).

Διάγραμμα 7.2: Διάγραμμα παρέτο η ανάγκη πληροφόρησης των γονέων
 Πηγή: Ιδία Έρευνα

Ερώτηση 14

Διερευνώντας την συχνότητα των ενδοοικογενειακών σχέσεων και επαφών των μελών που χαρακτηρίζει την σύγχρονη οικογένεια από τον πληθυσμό του δείγματος παρατηρείται ότι το κεντρικό ζευγάρι, τα παιδιά και οι γονείς του ζευγαριού έρχονται σε επαφή καθημερινά στο μεγαλύτερο ποσοστό 61,5% (80/130). Ποσοστό 13,9% (18/130) οικογενειών συναναστρέφονται 2 ή περισσότερες φορές την εβδομάδα, συνοδεύεται από ποσοστό 11,6% (15/130) που απαντά 1 φορά την εβδομάδα. Ιδιαίτερα χαμηλά είναι τα ποσοστά όπως 4,6% (6/130) 1 φορά στις 15 μέρες, το ίδιο εκτιμάται για την επαφή 1 φορά το μήνα, 1,5% (2/130) σπάνια ενώ άλλη απάντηση έδωσαν το 2,3% (3/130).

Ερώτηση 15

Η συντριπτική πλειοψηφία 86,7% (113/130) υποστηρίζει ότι το ΚΕ.Φ.Ο. αποτελεί παράγοντα που ενισχύει στη σύσφιξη των οικογενειακών σχέσεων και ενθαρρύνει την ενδοοικογενειακή επικοινωνία ενώ το 13,0% (17/130) εκφράζει αντίθετη άποψη.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ερώτηση 3

Προέκυψε ότι πολλοί γονείς είναι χρήστες και των δυο βασικών προγραμμάτων του ΚΕ.Φ.Ο., του Παιδικού Σταθμού και της Ημερήσιας Απασχόλησης καθώς επίσης παίρνουν μέρος σε δραστηριότητες της Κοινωνικής Υπηρεσίας ως μέλη με ανοικτή συμμετοχή. Το πρόγραμμα του παιδικού σταθμού έχει τη μεγαλύτερη απήχηση με ποσοστό 35,0% (60/171) σήμερα όπως και σε προηγούμενο χρόνο (Πίνακας 7.8). Αξιοσημείωτο το ποσοστό συμμετοχής των ερωτηθέντων 91,6% (119/130) σε δραστηριότητες που ανέπτυξε το ΚΕ.Φ.Ο. σε προηγούμενο χρόνο.

ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΗΜΕΡΑ		ΣΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Παιδικός σταθμός	60	35,0	35	29,4
Ημερ. απασχόληση παιδιού	47	27,5	11	9,3
Κοινωνική υπηρεσία κλειστή συμμετοχή	42	24,6	19	16,0
Κοινωνική υπηρεσία ανοικτή συμμετοχή	22	12,9	7	5,9
Καλλιτεχνικά			8	6,7
Θέατρο			8	6,7
Μουσική			3	2,5
Κοπτική – ραπτική			8	6,7
Φυσικής αγωγής			10	8,4
Βιβλιοθήκη			5	4,2
Επαγγελματική κατάρτιση Ε.Ε.			5	4,2
ΣΥΝΟΛΟ	171	100	119	100

Πίνακας 7.8: Αριθμητική και ποσοστιαία συμμετοχή μελών στα προγράμματα του ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία Έρευνα

Ερώτηση 4

Ποσοστό 37,0% (48/130) των ερωτηθέντων απάντησε ότι είναι χρήστες – μέλη για πρώτη φορά φέτος και επικαλέστηκαν λόγους όπως την οικονομική τους δυσπραγία, την έλλειψη ελεύθερου χρόνου καθώς και λόγους υγείας για την διακοπή τους από κάποιο πρόγραμμα. Το 33,9% (44/130) δήλωσε ότι ολοκληρώθηκε η παρέμβαση του προγράμματος στο οποίο δεν είναι μέλος σήμερα, 27,0% (35/130) ισχυρίζεται ότι δεν λειτουργεί πλέον σύμφωνα με απόφαση της διοίκησης, ένα ελάχιστο ποσοστό 1,5% (2/130) ότι δεν ήταν ενδιαφέρον, και υπήρξε 1 μόνο περίπτωση παραπομπής.

Ερώτηση 5

Εντυπωσιάζει το μεγάλο ποσοστό χρηστών 94,6% (123/130) οι οποίοι διαφωνούν με την κατάργηση των προγραμμάτων – δραστηριοτήτων του ΚΕ.Φ.Ο. σύμφωνα με το Ν. 2646/98.

Αντίθετα, σύμφωνοι είναι το 5,4% (7/130) του ερωτούμενου πληθυσμού.

Ερώτηση 6

Οι ανάγκες των χρηστών εκφράζονται διαφορετικά και η ζήτηση διαμορφώνεται για προγράμματα που σήμερα δεν υλοποιεί το ΚΕ.Φ.Ο. σύμφωνα με την πλειοψηφία των χρηστών.

Επιτακτική κρίνουν την ανάγκη διατήρησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Π.Σ. και της Η.Α.Π. και ζητούν την εκμάθηση αγγλικών και computer, την υλοποίηση δραστηριοτήτων από την κοινωνική υπηρεσία 49 άτομα. Γυμναστική και χορό επιθυμούν 55 άτομα, καλλιτεχνικά, ζωγραφική και θέατρο προτείνουν 58 άτομα, δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου από λέσχες νέων ζητούν 50 άτομα, από λέσχες ηλικιωμένων ζητούν 23 άτομα, σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης απαιτούν 21 άτομα. Καμία προτίμηση δεν δήλωσαν 9 άτομα.

Ερώτηση 8

Εκτιμώντας το βαθμό επάρκειας και καταλληλότητας του χώρου και των υλικών μέσων υλοποίησης ενός προγράμματος – δραστηριότητας με βάση τη γνώμη των χρηστών προέκυψαν τα αριθμητικά και ποσοστιαία στοιχεία του πίνακα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ	ΑΡΡΕΝ		ΘΗΛΥ		ΣΥΝΟΛΟ	
		ΠΟΣΟΣΤΟ %		ΠΟΣΟΣΤΟ %		ΠΟΣΟΣΤΟ %
Άριστο	3	7,9	13	14,1	16	12,3
Ίκανοποιητικό	16	42,1	42	45,6	58	44,6
Σχετικά ικανοποιητικό	19	50,0	31	33,7	50	38,5
Απαράδεκτο			2	2,2	2	1,6
Δεν γνωρίζω/δεν απαντώ			4	4,4	4	3,0
ΣΥΝΟΛΟ	38	100	92	100	130	100

Πίνακας 7.9: Χαρακτηρισμός υλικοτεχνικής υποδομής

Πηγή: Ιδία έρευνα

Ο χαρακτηρισμός που αποδίδεται στο χώρο και στα υλικά μέσα κρίνεται ικανοποιητικός με μεγαλύτερο ποσοστό 44,6% (58/130).

**ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΟΥ ΚΕ.Φ.Ο.**

Ερώτηση 1

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΦΡΟΝΤΙΔΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.	ΑΡΡΕΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΘΗΛΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Άριστες	10	26,3	30	32,6	40	30,7
Ικανοποιητικές	18	47,4	42	45,7	60	46,1
Ελάχιστες – ελλειπείς	9	23,7	18	19,6	27	20,7
Απαράδεκτες						
Δεν απαντώ	1	2,6	2	2,1	3	2,5
ΣΥΝΟΛΟ	38	100	92	100	130	100

Πίνακας 7.10: Χαρακτηρισμός φροντίδων ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Το υψηλότερο 46,1% (60/130) που παρατηρείται, θεωρεί τις παρεχόμενες φροντίδες του ΚΕ.Φ.Ο. «ικανοποιητικές» ενώ η ποσοστιαία απόκλιση από το «άριστες» είναι μικρότερη από την απόκλιση «ελάχιστες – ελλειπείς». Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι κανένας δεν κρίνει τις φροντίδες ως απαράδεκτες.

Ερώτηση 9

Υψηλό ποσοστό χρηστών που ανέρχεται στο 81,5% (106/130) θεωρεί ότι η ποιότητα των υπηρεσιών του ΚΕ.Φ.Ο. εξαρτάται από την εμπλοκή εξωτερικών επιστημονικών συνεργατών. Αναλυτικότερα, το 22,3% (29/130) αναφέρεται στους άνδρες και το 59,2% (77/130) στις γυναίκες. Αντίθετα, το 18,5% (24/130) φαίνεται ότι δεν έχει την ίδια άποψη.

Ερώτηση 10

Σύμφωνα με την ερώτηση 9 το 81,5% των ερωτώμενων προτείνει ορισμένες ειδικότητες επιστημών που βελτιώνουν την ποιότητα με τη συμμετοχή τους στο έργο του ΚΕ.Φ.Ο. Διαπιστώθηκε ότι τα τρία επικρατέστερα επαγγέλματα που συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις είναι ο παιδίατρος με 37,6% (73/194), ο οδοντίατρος με 14,4% (28/194) καθώς και ο παθολόγος και ο κοινωνιολόγος με 11,3% (22/194). Εδώ τίθεται το ερώτημα γιατί είναι

απαραίτητες αυτές οι ιατρικές ειδικότητες; Μήπως διότι αυτές είναι ελλειπείς στα Νοσοκομεία; Αλλά η απάντηση αυτού του ερωτήματος αποτελεί αντικείμενο προς διερεύνηση στα πλαίσια άλλης μελέτης.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι απόψεις διαμορφώθηκαν ως εξής: 17 άτομα επιλέγουν τον επισκέπτη υγείας, 14 άτομα τον ψυχίατρο, 8 άτομα νοσηλευτή, καθώς και 10 άτομα προτείνουν γυμναστή.

Ερώτηση 12

Οι απόψεις των χρηστών για το χαρακτηρισμό της συνολικής προσφοράς παρέμβασης του ΚΕ.Φ.Ο. στο θεσμό της οικογένειας παρουσιάζονται στον πίνακα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΕ.Φ.Ο.	ΑΡΡΕΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΘΗΛΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Συμβουλευτική – υποστηρικτική	9	23,7	18	19,6	27	20,8
Προληπτική	2	5,3	5	5,4	7	5,4
Θεραπευτική	2	5,3	4	4,4	6	4,6
Εκπαιδευτική	7	18,4	23	25,0	30	23,0
Όλα τα παραπάνω	14	36,8	36	39,1	50	38,5
Δεν απαντώ	4	10,5	6	6,5	10	7,7
ΣΥΝΟΛΟ	38	100	92	100	130	100

Πίνακας 7.11: Χαρακτηρισμός παρέμβασης του ΚΕ.Φ.Ο.

Πηγή: Ιδία έρευνα

Σύμφωνα με το 38,4% (50/130) η συνολική προσφορά – παρέμβαση του ΚΕ.Φ.Ο. είναι πολύπλευρη και περιγράφεται ως συμβουλευτική, υποστηρικτική, εκπαιδευτική, προληπτική και θεραπευτική. Συνεπώς η γενική χρησιμότητα και ωφέλεια που αποκομίζουν από τις υπηρεσίες του ΚΕ.Φ.Ο. προσδίδεται σε όλα αυτά τα επίπεδα παρέμβασης.

7.5. Συμπεράσματα με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας

Με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν ποσοτικά, ποσοστιαία και περιγραφικά μέσω των ερωτηματολογίων συνάγουμε τα εξής συμπεράσματα:

ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

- Οι χρήστες – μέλη που απευθύνονται στα ΚΕ.Φ.Ο. είναι άτομα όλων των ηλικιακών ομάδων, η ηλικία των περισσότερων κυμαίνεται μεταξύ 28-37 και 38-47 ετών για τις θήλεις και τους άρρενες αντίστοιχα. Είναι Έλληνες και Χριστιανοί ορθόδοξοι ενώ εντοπίζεται ποσοστό 23,1% (30/130) αλλοδαπών.
- Ως προς την οικογενειακή, εργασιακή κατάσταση και το μορφωτικό τους επίπεδο η πλειοψηφία των χρηστών είναι γονείς με ανήλικα παιδιά ποσοστό 89,2% (116/130). Οι περισσότεροι χρήστες εργάζονται πλήρως ποσοστό 49,2% (64/130) και από τη σύνθεση των αποτελεσμάτων οι έγγαμοι και πλήρως απασχολούμενοι είναι 50 άτομα ποσοστό 38,5% και εντοπίστηκε ότι είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τα 44 άτομα ποσοστό 33,9% (44/130).
- Ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι λιγότεροι από το μισό πληθυσμό του δείγματος ποσοστό 42,3% (55/130) δεν αντιμετωπίζει στεγαστικό πρόβλημα διότι διαμένουν σε ιδιόκτητη κατοικία. Ενώ αγγίζει το 40% του πληθυσμού που χρήζει μέριμνας της στεγαστικής πολιτικής του κράτους εφόσον διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία.
- Το μέγιστο ποσοστό 70,0% (91/130) ανήκει στην κατηγορία του γενικού πληθυσμού, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό κατανέμεται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως πρόσφυγες, μετανάστες, μονογονεϊκές οικογένειες κ.α.
- Ο τύπος και η μορφή της σύγχρονης οικογένειας, πυρηνική, επιβεβαιώνεται σύμφωνα με το πληθυσμό του δείγματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Όσον αφορά τη δημοσιοποίηση και τη γνωστοποίηση της μονάδας ΚΕ.Φ.Ο. και των υπηρεσιών της κατά κύριο λόγο βασίζεται στην ενημέρωση από φιλικά πρόσωπα όπως δηλώνει 61,5% (80/130) των χρηστών ενώ υποτυπώδης είναι η συμβολή των Μ.Μ.Ε.
- Η συνεργασία που αναπτύσσεται περιλαμβάνει κατά το πλείστον επισκέψεις σε τακτά χρονικά διαστήματα 59,3% (89/130) από μέρους των χρηστών, ενώ παράλληλα πραγματοποιούνται διάφορα είδη επικοινωνίας.
- Όπως ήταν αναμενόμενο, η εμπλοκή και συμμετοχή των χρηστών στο σχεδιασμό, λειτουργία και αξιολόγηση των προσφερόμενων υπηρεσιών και σε αυτές τις προνοιακές μονάδες είναι ανέφικτη. Η μόνη παρέμβαση που δύνανται να κάνουν στην όλη διαδικασία είναι η έκφραση παραπόνων, ποσοστό 17,7% (23/130).
- Οι γνώμες των μελών όπως εκφράζονται μέσα από τα ερωτηματολόγια περιγράφουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ως κοινωνικά δίκαια 56,9% (74/130), ενώ παρατηρείται ένα χαμηλό ποσοστό χρηστών 15,4% (20/130) που νιώθει κοινωνικά αποκλεισμένο εξαιτίας της ύπαρξης των απαιτήσεων πρόσβασης στις υπηρεσίες του ΚΕ.Φ.Ο.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΜΩΝ

- Οι κυριότερες κατηγορίες προβλημάτων που δημιουργούνται στις σχέσεις μιας σύγχρονης οικογένειας είναι η προστασία των ηλικιωμένων με ποσοστό 30,7% (43/140), προβλήματα διαπροσωπικών σχέσεων 23,6% (33/140) και σχολικής προσαρμογής 11,4% (16/140).
- Η ανάγκη για θέματα πληροφόρησης και ενημέρωσης των γονέων είναι μεγαλύτερη για τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών και εφήβων 62,0%

(72/116), ενώ λίγο ενδιαφέρονται για τη σωστή διατροφή και καθόλου δεν επιθυμούν ενημέρωση για την αντιμετώπιση των Α.Μ.Ε.Α.

- Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ποσοστό συχνότητας της επαφής 61,5% (80/130) όλων των μελών της οικογένειας του κεντρικού ζευγαριού, των παιδιών και των γονέων του κεντρικού ζευγαριού.
- Η δειγματοληπτική έρευνα αποδεικνύει ότι το ΚΕ.Φ.Ο. είναι σημαντικός παράγοντας σύσφιξης των οικογενειακών σχέσεων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

- Το πρόγραμμα του Παιδικού Σταθμού είναι το πρόγραμμα με την ευρύτερη απήχηση στο κοινό και στην σύγχρονη οικογένεια και σε προηγούμενα χρόνια ισχύει το ίδιο σύμφωνα με τα 35,0% (60/171) και 29,4% (35/119) αντίστοιχα. Διαπιστώνεται επίσης ότι μια οικογένεια κάνει χρήση ενός ή περισσότερων υπηρεσιών του ΚΕ.Φ.Ο.
- Σημαντικό είναι ότι το 33,9% (44/130) δηλώνει ότι ολοκληρώθηκαν, πραγματοποιήθηκαν τα προγράμματα στα οποία συμμετείχε συνεπώς υπήρξε πλήρης κάλυψη της ανάγκης του, παρόλη την εφαρμογή του Ν. 2646/98.
- Ο βαθμός επάρκειας και καταλληλότητας της υλικοτεχνικής υποδομής κρίνεται ικανοποιητικός από την πλειοψηφία των χρηστών – μελών του ΚΕ.Φ.Ο. 44,6% (58/130).
- Η συντριπτική πλειοψηφία 94,6% (123/130) δεν συμφωνεί με την κατάργηση των προγραμμάτων δραστηριοτήτων και δυσανασχετεί με την καθυστέρηση της εφαρμογής νέων. Απαιτεί τη διατήρηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προτείνει ως χρήσιμο και επωφελές να επαναλειτουργήσουν όλα όσα εφαρμόζονταν στα προηγούμενα έτη.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.

- Οι χρήστες αξιολογούν ικανοποιητικές τις παρεχόμενες φροντίδες του ΚΕ.Φ.Ο. ποσοστό 46,1% (60/130) ενώ ως άριστες ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό 30,7% (40/130).
- Βασική θέση των ερωτώμενων ποσοστό 81,5% (106/130) στο θέμα της ποιότητας είναι ότι εξαρτάται από την εμπλοκή εξωτερικών επιστημόνων. Οι περισσότεροι χρήστες επιθυμούν τη συμμετοχή και παρουσία ενός παιδίατρου και οδοντίατρου.
- Τέλος, η ικανοποίηση, χρησιμότητα και ωφέλεια που αποκομίζουν από τις υπηρεσίες του ΚΕ.Φ.Ο. οφείλεται και προκύπτει από τη συνολική προσφορά του ΚΕ.Φ.Ο. που χαρακτηρίζεται ως συμβουλευτική, υποστηρικτική, προληπτική, θεραπευτική και εκπαιδευτική.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως προκύπτει και από την παρούσα εργασία κρίνεται επιτακτική η ανάγκη διεξαγωγής σειράς ερευνών για την οικογένεια ώστε να προσδιορίζεται και να περιγράφεται η κατάσταση που επικρατεί στην χώρα και να είναι συγκρίσιμη με τις χώρες τις Ε.Ε. Ενδεικτικά αναφέρονται προτάσεις για έρευνες :

α) Δειγματοληπτικές έρευνες σχετικές με την μεταβολή της οικογένειας σε μονομελή νοικοκυριά, μονογονεϊκα νοικοκυριά, για τις γεννήσεις εκτός γάμου και τις επιπτώσεις τους, τη συγκατοίκηση και τις συνθήκες διαβίωσης, τις συνέπειες του διαζυγίου στα ζευγάρια και στα παιδιά.

β) Μελέτες για την επαφή μεταξύ των γενεών, των ενδοοικογενειακών σχέσεων των μελών της οικογένειας, εξαρτώμενα άτομα και παροχή οικογενειακής φροντίδας.

γ) Δημιουργία κοινωνικών δεικτών όπως δείκτες γονιμότητας, δείκτες φύλαξης παιδιών, αναλογία εργαζόμενων μητέρων και συλλογή των κοινωνικο-δημογραφικών δεδομένων.

Ακολουθούν προτάσεις για μέτρα και έρευνες που αφορούν τον Ε.Ο.Π. και τα ΚΕ.Φ.Ο. για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία τους στην επίτευξη των στόχων τους με βάση όσα έχουν προηγουμένως αναλυθεί και επισημανθεί κατά κεφάλαιο στο ΜΕΡΟΣ Β' *ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΚΕ.Φ.Ο.*

1) Τακτική αξιολόγηση των υπηρεσιών δηλαδή την διαρκή, καθημερινή συστηματική εφαρμογή ενός συνόλου τεχνικών και μεθόδων επιστημονικής έρευνας για την εκτίμηση της πορείας, των ποσοτικών και ποιοτικών αποτελεσμάτων ενός προγράμματος και συνολικά ενός φορέα. Για να πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση απαιτείται σαφήνεια στους στόχους, συλλογή στοιχείων προς επεξεργασία και ειδικό επιστημονικό προσωπικό εντός ή εκτός του Οργανισμού.

2) Εξασφάλιση και διατήρηση στατιστικών στοιχείων των οικογενειών ως εξής:

Συμπλήρωση έντυπων δελτίων και ερωτηματολογίων από τους υπεύθυνους κάθε προγράμματος –δραστηριότητας για κάθε χρήστη σε τοπικό επίπεδο του ενός ΚΕ.Φ.Ο. ομαδοποίηση και συγκέντρωση και αποστολή στον Τομέα ΚΕ.Φ.Ο., ομαδοποίηση και συγκέντρωση κατά αγροτικά –αστικά ΚΕ.Φ.Ο. από τον Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. και αποστολή στην Δ/ση Ερευνών του Ε.Ο.Π. για τελική επεξεργασία και εκτίμηση. Ουσιαστική ενεργοποίηση των αρμοδίων Κεντρικών Διευθύνσεων.

3)Εξασφάλιση και διατήρηση στατιστικών στοιχείων που αφορούν το προσωπικό που απασχολεί ο Ε.Ο.Π., συγκεκριμένα κατά κλάδο και ειδικότητα στην ανοικτή περίθαλψη των ΚΕ.Φ.Ο., στην ιδρυματική περίθαλψη των Παιδοπόλεων και στις Κοινωνικές Υπηρεσίες.

4)Εξασφάλιση και διατήρηση οικονομικών στοιχείων για τον προσδιορισμό της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών όχι μόνο σε επίπεδο του Οργανισμού του Ε.Ο.Π. αλλά και αποκεντρωτικά σύμφωνα με την διάρθρωση των υπόλοιπων υπηρεσιών και τμημάτων.

5)Εισαγωγή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας σε όλα τα επίπεδα διοικητικής και παραγωγικής δραστηριότητας και εφαρμογή συγχρόνων μεθόδων διοίκησης όπως τα κίνητρα υποκίνησης.

6)Πρόσληψη του απαραίτητου αριθμού προσωπικού και κατάλληλα εξειδικευμένου και τη τακτική διενέργεια σεμιναρίων επιμόρφωσης. Ιδιαίτερα να δοθεί έμφαση στους Τομείς αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. απομακρυσμένων, παραμεθόριων περιοχών που παρουσιάζουν μικρά ποσοστά πληρότητας θέσεων.

7)Εντοπισμός της ζήτησης και διαπίστωση της μορφής και της έκτασης των αναγκών του πληθυσμού σε περιοχές που υπάρχουν ΚΕ.Φ.Ο. και σε περιοχές που απαιτείται η λειτουργία τους στην υπόλοιπη Ελλάδα.

8)Συστέγαση των Κεντρικών Διευθύνσεων του Ε.Ο.Π. για τη διευκόλυνση των χρηστών των υπηρεσιών διότι σήμερα βρίσκονται σε διαφορετικές τοποθεσίες.

9)Αντιμετώπιση του κτιριακού προβλήματος και βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής των ιδρυμάτων ΚΕ.Φ.Ο. γιατί τέτοια προβλήματα δεν πρέπει να αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για τη λειτουργία τους.

10)Διατήρηση και επαναλειτουργία προγραμμάτων και δραστηριοτήτων ομοίων των προηγούμενων ετών.

11) Για την δημοσιοποίηση της ύπαρξης και δράσης των ΚΕ.Φ.Ο. απαιτείται εκτύπωση και διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων, ανακοινώσεις στα Μ.Μ.Ε., δημιουργία ιστοσελίδας του Ε.Ο.Π. στο Internet με τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

12) Διασφάλιση της συμμετοχής των χρηστών-μελών στο σχεδιασμό, οργάνωση, λειτουργία, αξιολόγηση των προγραμμάτων-δραστηριοτήτων μέσα από συμβούλια γονέων.

13) Ενίσχυση των Οικοτεχνικών Μονάδων ταπητουργίας-κλιμοποιίας διότι αποφέρουν σημαντικά έσοδα στον Ε.Ο.Π. από ότι άλλες επιδοτήσεις της Ε.Ε.

14) Συνεργασιμότητα, διαπραγματευτικότητα, διαλλακτικότητα, δυνατότητα καλής επικοινωνίας, αποφυγή συγκρούσεων και εντάσεων και παροχή έγκυρων στοιχείων σε εξωτερικούς και εσωτερικούς ερευνητές-αξιολογητές.

15) Συνεργασία των Τ.Ε.Ι. και των Α.Ε.Ι. με τους προνοιακούς φορείς κυβερνητικούς και μη, για την ενίσχυση και αναβάθμιση του έργου τους ως προς την ποιότητα, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα με σύγχρονες μεθόδους και με την επιχορήγηση των ερευνών από τους ίδιους τους Οργανισμούς, καθώς και την παρουσίαση των εργασιών στους υπεύθυνους των Οργανισμών και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων σε απλουστευμένη μορφή στους υπόλοιπους εργαζόμενους για γνώση και ευαισθητοποίηση.

Από τα ευρήματα της έρευνας απεδείχθη ότι τα ΚΕ.Φ.Ο. έχουν λόγο ύπαρξης στην Ελλάδα διότι επιτελούν και ανταποκρίνονται στον σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκαν. Συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής των οικογενειών ιδιαίτερα των ευάλωτων όπως των μεταναστών και αποτελούν σημαντικό παράγοντα σύσφιξης των οικογενειακών σχέσεων αφού αντιμετωπίζουν την οικογένεια σφαιρικά.

Το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας τους θα πρέπει να καλύψει όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας όπως την Πελοπόννησο, Δυτική Στερεά Ελλάδα και νησιωτική Ελλάδα για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών. Ο Ε.Ο.Π. ελπίζει με τη συγχώνευση στον Ε.Ο.Κ.Φ. και την ψήφιση του νέου Προεδρικού Διατάγματος να διατηρήσει και να βελτιώσει τις υπηρεσίες των ΚΕ.Φ.Ο. και να συμβάλλει έτσι σε μεγαλύτερο βαθμό στην προστασία της οικογένειας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΕΝΓΚΕΛΣ, Φ., *Η καταγωγή της οικογένειας, της ατομικής ιδιοκτησίας και του κράτους*, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 1979.
- Ε.Ο.Π., Απολογισμός έτους 1999.
- Ε.Ο.Π., Απολογισμός έτους 1998.
- Ε.Ο.Π., Απολογισμός έτους 1997.
- Ε.Ο.Π., Απολογισμός έτους 1996.
- Ε.Ο.Π., Απολογισμός έτους 1995.
- Ε.Ο.Π., *Πρόνοια*, Περιοδική Έκδοση, Τεύχος 4, Φεβρουάριος 1993.
- Ε.Σ.Υ.Ε., *1991 Στατιστική Επετηρίς της Ελλάδος*, Αθήνα.
- EUROPEAN FORUM, *Οικογένεια-Ευρώπη-21ος Αιώνας Όραμα και Θεσμοί*, Λιβάνη 2001.
- ΚΑΤΑΚΗ, Χ., *Οι τρείς ταυτότητες της Ελληνικής Οικογένειας*, Κέρδος, Αθήνα 1998.
- ΚΟΓΚΙΔΟΥ, Δ., *Μονογονεϊκές Οικογένειες, πραγματικότητα-προοπτικές-κοινωνική πολιτική*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1995.
- ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ, Σ., *Οικογένεια και κοινωνική πολιτική*, Μελέτη, Αθήνα 1994.
- ΜΑΡΑΤΟΥ-ΛΛΙΠΡΑΝΤΗ, Λ., *Η οικογένεια στην Αθήνα : Οικογενειακά πρότυπα και συζυγικές πρακτικές*, ΕΚΚΕ, Αθήνα 1995.
- ΜΑΛΟΥΤΑΣ, Τ., *Κατοικία και οικογένεια στην Αθήνα*, ΕΚΚΕ, Αθήνα 1990.
- ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Α. και ΣΑΚΟΥΛΑΣ, Α., *Αλληλεπίδραση κανόνων Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας στους κλάδους αναπηρίας, γήρατος και οικογενειακών βαρών*, Εκδόσεις Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ασφάλισης Υγείας και Πρόνοιας, Αθήνα 1996.
- ΜΙΣΕΛ, Α., *Κοινωνιολογία της οικογένειας και του γάμου*, Gutenberg, Αθήνα 1993.
- ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ, Λ., *Η Ελληνική οικογένεια*, Έκδοση Ιδρύματος Γουλανδρή, Αθήνα 1984.
- ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ, Λ., *Οικογένεια και παιδί στην Αθήνα-αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας*, Εστία, Αθήνα 1985.

- ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ, Λ., *Κοινωνιολογία σύγχρονης οικογενείας*, Gutenberg, Αθήνα 1989.
- ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ, Λ., « Αλλαγές στην οικογενειακή ζωή-Επιπτώσεις στην φροντίδα και προστασία του παιδιού» στο *Παιδική Προστασία Τάσεις και Προοπτικές*, Παπαζήσης, Αθήνα 1994.
- ΠΙΕΡΡΟΣ, Φ., και ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΩΡΗ, Λ., *Η κοινωνική πολιτική της Ε.Ο.Κ.*, Παπαζήσης, Αθήνα 1992.
- ΡΟΖΕΝΤΑΛ, Μ., και ΓΙΟΥΝΤΙΝ, Π., *Φιλοσοφικό Λεξικό*, Αναγνωστίδης, Αθήνα 1963.
- ΡΟΜΠΟΛΗΣ, Σ. και ΧΛΕΤΣΟΣ, Μ., *Η κοινωνική πολιτική μετά την κρίση του κράτους Πρόνοιας*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1995.
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Θ., *Η μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους*, Τόμος Α, Κριτική, Αθήνα 1999.
- ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ, Θ., *Κοινωνική Πρόνοια μια γενική θεώρηση*, ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1996.
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, Ο., *Κράτος Πρόνοιας*, Gutenberg, Αθήνα 1992.
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, Ο., «Οικογένεια - Κράτος - Κοινωνική Πολιτική Οριοθετήσεις και Διαπλοκές», στο Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, *Διαστάσεις της Κοινωνικής Πολιτικής Σήμερα*, Αθήνα 1993.
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, Ο., «Οικογενειακή πολιτική στην Ευρώπη και στην Ελλάδα Σύγχρονες τάσεις», *Οικογένεια και Οικογενειακή πολιτική σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο*, Επτάλοφος, Αθήνα 1994.
- ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ, Χ., *Οικογένεια και Παιδί στην Ελλάδα-Ανάλυση και Προτάσεις για τη δημιουργία Εθνικών Προγραμμάτων*, ΕΚΚΕ, Αθήνα 1999.
- ΤΕΠΕΡΟΓΛΟΥ, Α., «Οικογένεια, γάμος, θεσμοί», περ. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, αρ.99, Αθήνα 1999.
- ΤΣΑΟΥΣΗΣ, Δ., *Η κοινωνία μας οργάνωση, λειτουργία, δυναμική*, Gutenberg, Αθήνα 1997.
- FAMILY OBSERVER, *Employment and Social Affairs*, European Commission, 1999.

ΠΙΝΑΚΕΣ

☞ ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Πίνακας 1.1: Νοικοκυριά της Ελλάδας και μέλη αυτών, σ. 15

Πίνακας 1.2: Ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά οικογενειακή κατάσταση, σ. 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Πίνακας 2.1: Λειτουργική κατάσταση κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, σ. 27

Πίνακας 2.2: Συνολικός αριθμός ΚΕ.Φ.Ο. κατα Τομέα και Κοινωνική Υπηρεσία, διευθύνσεις και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 37

Πίνακας 2.3: Οικοτεχνικές μονάδες κατά νομό και περιοχή, σ. 38

Πίνακας 2.4: Ιδρυματική περίθαλψη Ε.Ο.Π., διευθύνσεις και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 39

Πίνακας 2.5: Σ.Υ.Ο., διευθύνσεις και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 39

Πίνακας 2.6: ΚΕ.Σ.Σ.Υ. κατα ΚΕ.Φ.Ο. και παραρτήματα των ΚΕ.Φ.Ο., σ. 40

Πίνακας 2.7: Υπηρεσίες, προγράμματα Π.Ι.Κ.Π.Α. Περιφέρειας και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 46-47

Πίνακας 2.8: Ιατροκοινωνικά κέντρα, βρεφονηπιακοί σταθμοί Αθηνών και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 49

Πίνακας 2.9: Ιατροκοινωνικά κέντρα, βρεφονηπιακοί σταθμοί Πειραιώς και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 50

Πίνακας 2.10: ΚΕ.ΠΕ.Κ. και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 50

Πίνακας 2.11: Λοιπές ειδικές υπηρεσίες Π.Ι.Κ.Π.Α. νομού Αττικής και τηλέφωνα επικοινωνίας, σ. 50

☞ ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Πίνακας 3.1: ΚΕ.Φ.Ο. αστικών-αγροτικών περιοχών με τα Δορυφορικά και τους Χώρους Ευθύνης, σ. 63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Πίνακας 4.1: Σύνθεση προσωπικού των ΚΕ.Φ.Ο., σ. 88

Πίνακας 4.2: Σύνθεση προσωπικού ενός ΚΕ.Φ.Ο., σ. 90

Πίνακας 4.3: Πληρότητα προσωπικού κατά Τομέα ΚΕ.Φ.Ο., σ. 92

Πίνακας 4.4: Πληρότητα προσωπικού κατά κλάδο εκπαίδευσης, σ. 94

Πίνακας 4.5: Ποιοτική ανάλυση προσωπικού κατά ειδικότητα αγροτικών – αστικών ΚΕ.Φ.Ο., σ. 97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Πίνακας 5.1: Αριθμητική κατανομή μελών αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000, σ. 101

Πίνακας 5.2: Αριθμητική κατανομή μελών αστικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000, σ. 102

Πίνακας 5.3: Συνολική αριθμητική και ποσοστιαία κατανομή χρηστών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000, σ. 103

Πίνακας 5.4: Λειτουργική κατάσταση των αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000, σ. 105

Πίνακας 5.5: Αριθμητική κατανομή μελών αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο, σ. 106

Πίνακας 5.6: Αριθμητική κατανομή μελών αστικών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο, σ. 107

Πίνακας 5.7: Συνολική αριθμητική και ποσοστιαία κατανομή χρηστών ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο, σ. 108

Πίνακας 5.8: Τετραμηνιαία λειτουργική κατάσταση αγροτικών ΚΕ.Φ.Ο., σ. 109

Πίνακας 5.9: Αριθμητική και ποσοστιαία κατανομή μελών κατά πρόγραμμα στα ΚΕ.Φ.Ο. της χώρας, σ. 110

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Πίνακας 6.1: Προϋπολογιζόμενα έσοδα και έξοδα Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999, σ. 115

Πίνακας 6.2: Απολογισθέντα έσοδα και έξοδα Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999, σ. 115

Πίνακας 6.3: Ποσοστιαία ανάλυση δαπανών Ε.Ο.Π. ετών 1995-1999, σ. 118

Πίνακας 6.4: Ποσοστιαία ανάλυση εσόδων Ε.Ο.Π. έτων 1995-1999, σ. 119

Πίνακας 6.5: Σύνοψη προϋπολογισθέντων απολογισθέντων δαπανών-εξόδων Τομέων ΚΕ.Φ.Ο. έτους 1999, σ. 122

Πίνακας 6.6: Κατανομή δαπανών-εσόδων 1999 Τομέα αγροτικών-αστικών ΚΕ.Φ.Ο., σ. 124

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Πίνακας 7.1: Εγγεγραμμένα μέλη στο ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη τα έτη 1995-2000, σ. 131

Πίνακας 7.2: Υφιστάμενη κατάσταση των ΚΕ.Φ.Ο. στο Ν. Αττικής, σ. 132

Πίνακας 7.3: Κατανομή ερωτηθέντων κατά πρόγραμμα του ΚΕ.Φ.Ο., σ. 133

Πίνακας 7.4: Αριθμητική κατανομή χρηστών κατά φύλλο και ηλικία, σ. 136

Πίνακας 7.5: Οικογενειακή, εργασιακή κατάσταση και μορφωτικό επίπεδο των χρηστών, σ. 137

Πίνακας 7.6: Τύπος οικογένειας και αριθμός παιδιών, σ. 139

Πίνακας 7.7: Ανάγκη πληροφόρησης γονέων και τομείς ενδιαφέροντος, σ. 142

Πίνακας 7.8: Αριθμητική και ποσοστιαία συμμετοχή μελών στα προγράμματα του ΚΕ.Φ.Ο., σ. 145

Πίνακας 7.9: Χαρακτηρισμός υλικοτεχνικής υποδομής, σ. 146

Πίνακας 7.10: Χαρακτηρισμός φροντίδων του ΚΕ.Φ.Ο., σ. 147

Πίνακας 7.11: Χαρακτηρισμός παρέμβασης του ΚΕ.Φ.Ο., σ. 148

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

➤ ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Διάγραμμα 4.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης πληρότητας θέσεων προσωπικού των Τομέων ΚΕ.Φ.Ο., σ. 93

Διάγραμμα 4.2: Ραβδόγραμμα απεικόνισης πληρότητας προσωπικού κατά κλάδο εκπαίδευσης, σ. 95

Διάγραμμα 4.3: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής κατά επίπεδο εκπαίδευσης, σ. 96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Διάγραμμα 5.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής μελών ΚΕ.Φ.Ο. τα έτη 1996-2000, σ. 104

Διάγραμμα 5.2: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής μελών των ΚΕ.Φ.Ο. κατά τετράμηνο, σ. 108

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Διάγραμμα 6.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής δαπανών 1999 αγροτικών-αστικών ΚΕ.Φ.Ο., σ. 125

Διάγραμμα 6.2: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας κατανομής εσόδων 1999 αγροτικών-αστικών ΚΕ.Φ.Ο., σ. 125

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Διάγραμμα 7.1: Ραβδόγραμμα απεικόνισης ποσοστιαίας εμπλοκής χρηστών, σ. 141

Διάγραμμα 7.2: Διάγραμμα Παρέτο η ανάγκη πληροφόρησης των γονέων, σ. 143

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

☞ ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Οργανόγραμμα 2.1: Διάρθρωση Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών Ε.Ο.Π., σ. 32

Οργανόγραμμα 2.2: Διάρθρωση Υπηρεσιών του Κέντρου Βρεφών «Μητέρα», σ. 41

Οργανόγραμμα 2.3: Διάρθρωση Υπηρεσιών του Π.Ι.Κ.Π.Α., σ. 44

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1. Ερωτηματολόγιο έρευνας*
- 2. Φωτογραφικό υλικό*
- 3. Έγγραφα Ε.Ο.Π. - ΚΕ.Φ.Ο.*
- 4. Νομοθεσία*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΘΕΜΑ:

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ ΤΟΥ ΚΕ.Φ.Ο. ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΤΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ον/μο συνεντεύκτη:
ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Ημ/νια συμπλήρωσης: _____

Γενικά χαρακτηριστικά

Φύλο: Άρρεν Θήλυ

Ηλικία:

Εθνικότητα:

Θρήσκευμα:

Αριθμός μελών οικογένειας

Αριθμός παιδιών οικογένειας

Οικογενειακή κατάσταση:

Έγγαμος/η

Άγαμος/η

Διαζευμένος/η

Σε διάσταση

Χήρος/α

Εργασιακή κατάσταση:

Πλήρης απασχόληση

Μερική ή Ευκαιριακή Απασχόληση

Άνεργος

Συνταξιούχος

Οικιακά

Σπουδαστής/ρια – στρατιώτης

Άλλο, τι;.....

Μορφωτικό Επίπεδο:

Αναλφάβητος/η

Απόφοιτος/η Δημοτικού

Απόφοιτος/η Γυμνασίου

Απόφοιτος/η Λυκείου

Απόφοιτος/η Ανωτέρας

Ανωτάτης Εκπαίδευσης

Κατοικία-Καθεστώς Ιδιοκτησίας:

Ιδιότητα

Με δάνειο

Με ενοίκιο

Φιλοξενία

Παραχώρηση

Άλλο, τι;

Ερ. 1: Πως αξιολογείτε τις φροντίδες που σας παρέχει το ΚΕ.Φ.Ο.;

- Άριστες
- Ικανοποιητικές
- Ελάχιστες - Ελλιπής
- Απαράδεκτες
- Δεν απαντώ

Ερ. 2: Πως μάθατε για την ύπαρξη του ΚΕ.Φ.Ο.;

- Τοπικοί φορείς
- Ανακοινώσεις των Μ.Μ.Ε
- Φιλικά πρόσωπα
- Προσωπική ενασχόληση
- Άλλο, τι;.....

Ερ. 3: Σημειώστε σε ποιο από τα παρακάτω προγράμματα-δραστηριότητες είστε σήμερα χρήστης-μέλος και σε ποια σε προηγούμενο χρόνο:

Χρόνος → Πρόγραμμα ↓	Σήμερα	Σε προηγούμενο χρόνο
Παιδικός σταθμός		
Ημερήσια Απασχόληση Παιδιού		
Κοινωνική υπηρεσία (κλειστή συμμετοχή)		
Κοινωνική υπηρεσία (ανοικτή συμμετοχή)		
Καλλιτεχνικά, εικαστικά		
Θέατρο, κουκλοθέατρο		
Μουσικής		
Κοπτικής ραπτικής		
Φυσικής αγωγής και αθλητισμού		
Βιβλιοθήκης		
Επαγγελματικής κατάρτισης Ε.Ε.		

Ερ. 4: Διακόψατε την παρακολούθηση κάποιου προγράμματος-δραστηριότητας γιατί;

- Δεν σας ενδιέφερε
- Δεν λειτουργεί πλέον
- Ολοκληρώθηκε η παρέμβαση
- Παραπομπή σε άλλη υπηρεσία
- Άλλο, τι;.....

Ερ. 5: Είστε σύμφωνοι με την κατάργηση των προγραμμάτων-δραστηριοτήτων του ΚΕ.Φ.Ο.;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ερ. 6: Αν ΟΧΙ, με βάση τις ανάγκες σας προτείνετε μέχρι 3 προγράμματα-δραστηριότητες χρήσιμα να λειτουργήσουν:

1.

2.

3.

Ερ. 7: Η συνεργασία και εξυπηρέτησή σας από το ΚΕ.Φ.Ο. πραγματοποιείται με; (πολλαπλή απάντηση)

Κατ' οίκον επισκέψεις ειδικών

Συνεντεύξεις στο ΚΕ.Φ.Ο.

Τακτικές επισκέψεις στο ΚΕ.Φ.Ο.

Τηλεφωνική επικοινωνία

Όλα τα παραπάνω

Ερ. 8: Κατά την εκτίμησή σας σε τι βαθμό ο χώρος και τα υλικά μέσα υλοποίησης ενός προγράμματος-δραστηριότητας είναι κατάλληλα;

Άριστο

Ικανοποιητικό

Σχετικά ικανοποιητικό

Απαράδεκτο

Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ

Ερ. 9: Θεωρείτε ότι η ποιότητα των υπηρεσιών του ΚΕ.Φ.Ο. εξαρτάται από τη συμμετοχή εξωτερικών επιστημονικών συνεργατών;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ερ. 10: Αν ΝΑΙ, με ποιες από τις παρακάτω ειδικότητες η ποιότητα των υπηρεσιών θα βελτιωνόταν; (έως 3 απαντήσεις)

Νοσηλεύτης

Οδοντίατρος

Παιδίατρος

Παθολόγος

Ψυχίατρος

Κοινωνιολόγος

Επισκέπτης υγείας

Άλλοι, ποιοι

Ερ. 11: Στην διάρκεια της μέχρι τώρα οικογενειακής σας ζωής αντιμετωπίσατε προβλήματα όπως: (έως 3 απαντήσεις)

- Διαπροσωπικών σχέσεων
- Χωρισμός-εγκατάλειψη
- Οικογενειακής σχέσης
- Ψυχικής υγείας
- Σχολικής προσαρμογής
- Φροντίδας ηλικιωμένων
- Ψυχοκοινωνικά
(π.χ. ναρκωτικά, φυλάκιση)

Ερ. 12: Χαρακτηρίστε την συνολική προσφορά παρέμβαση του ΚΕ.Φ.Ο. στην αντιμετώπιση των αναγκών σας;

- Συμβουλευτική-υποστηρικτική
- Προληπτική
- Θεραπευτική
- Εκπαιδευτική
- Όλα τα παραπάνω
- Δεν απαντώ

Ερ. 13: Ως γονέας πόσο αισθάνεστε πως σας λείπει η πληροφόρηση στα εξής θέματα:

	Πολύ	Λίγο	Καθόλου	Δεν απαντώ
Οικογενειακός Προγραμματισμός				
Υγεία και υγιεινής				
Διαπαιδαγώγηση παιδιών και εφήβων				
Σωστή διατροφή				
Αντιμετώπιση ατόμων με ειδικές ανάγκες				
Πρώτες βοήθειες				
Επιδόματα, συντάξεις				

Ερ. 14: Πόσο συχνά συναναστρέφεστε (κάνετε παρέα) ως οικογένεια;
(το κεντρικό ζευγάρι, τα παιδιά, οι γονείς του ζευγαριού)

- Καθημερινά
- 2 ή περισσότερες φορές την εβδομάδα
- 1 φορά την εβδομάδα
- 1 φορά στις 15 μέρες
- 1 φορά το μήνα
- Σπάνια
- Ποτέ δεν υπάρχει οικογένεια
- Άλλο, τι;.....

Ερ. 15: Πιστεύετε πως με τα ομαδικά προγράμματα-δραστηριότητες του ΚΕ.Φ.Ο. τα μέλη της οικογένειας επικοινωνούν;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ερ. 16: Η συμμετοχή σας στο σχεδιασμό, οργάνωση, λειτουργία και αξιολόγηση ενός προγράμματος-δραστηριότητας είναι δυνατή με:

- Έκφραση παραπόνων
- Έγγραφες παρατηρήσεις
- Ατομική συμμετοχή στα συμβούλια
- Επιτροπές γονέων-χρηστών
- Τίποτα από τα παραπάνω
- Δεν απαντώ

Ερ. 17: Κατά τη γνώμη σας με τι κριτήρια σας επέλεξε το ΚΕ.Φ.Ο.;

.....
.....
.....

Ερ. 18: Ανήκете σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού; (ευπαθής κοινωνικές ομάδες: πρόσφυγες, μετανάστες κτλ.)

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ερ. 19: Αν ΝΑΙ, σε ποια;

.....
.....

Φωτογραφία 1: Πρόσψη του κτιρίου του ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη

Φωτογραφία 2: Εξωτερικός χώρος του ΚΕ.Φ.Ο. Αγίου Σώστη

Φωτογραφία 3: Εξωτερικός χώρος του Κ.Ε.Φ.Ο. Αγίου Σώστη

Φωτογραφία 4: Παιδότοπος του προγράμματος Παιδικού Σταθμού

Φωτογραφία 5: Εικόνα από το πρόγραμμα του Παιδικού Σταθμού

Φωτογραφία 6: Εικόνα από το πρόγραμμα του Παιδικού Σταθμού

Φωτογραφία 7: Εικόνα από το πρόγραμμα του Παιδικού Σταθμού

Φωτογραφία 8: Χώρος προγράμματος Ημερήσιας Απασχόλησης

Φωτογραφία 9: Παιδιά τμήματος του προγράμματος Ημερήσιας Απασχόλησης

Φωτογραφία 10: Στιγμιότυπο από το πρόγραμμα Ημερήσιας Απασχόλησης

Φωτογραφία 11: Εικόνα από την ημερήσια σίτιση των παιδιών στην τραπεζαρία του Κ.Ε.Φ.Ο.

Φωτογραφία 12: Εικόνα από την ημερήσια σίτιση των παιδιών

Φωτογραφία 13: Ομάδα παιδιών τμήματος έκφρασης

Φωτογραφία 14: Εκδήλωση του προγράμματος Παιδικού Σταθμού στην αίθουσα συνεστιάσεων του ΚΕ.Φ.Ο.

Φωτογραφία 15: Στιγμιότυπο εκδήλωσης Παιδικού Σταθμού

Φωτογραφία 16: Στιγμιότυπο εκδήλωσης Παιδικού Σταθμού

Φωτογραφία 17: Κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΚΕ.Φ.Ο. από μέλη της ομάδας Κοινωνικής Στήριξης στην αίθουσα συνεστιάσεων του

Φωτογραφία 18: Στιγμιότυπο εκδήλωσης της ομάδας Κοινωνικής Στήριξης

Φωτογραφία 19: Προσωπικό και μέλη της ομάδας Κοινωνικής Στήριξης σε εορταστική εκδήλωση

Φωτογραφία 20: Στιγμιότυπο με το προσωπικό και τα μέλη της ομάδας Κοινωνικής Στήριξης

Φωτογραφία 21: Προσκεκλημένοι – συμμετέχοντες σε εκδήλωση της ομάδας Κοινωνικής Στήριξης

Φωτογραφία 22: Στιγμιότυπο με προσκεκλημένους – συμμετέχοντες σε εορταστική εκδήλωση

ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

1. Με το από 10.7.1947, Β.Διάταγμα που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 14 11.7.1947 συνεστήθη η Επιτροπή διενεργείας Έργων για τους κληθυστούς της Βορείου Ελλάδος υπό την επωνυμία ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΙΛΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛ. τελούσα υπό την Υψηλή Προστασία της τότε Βασιλείσσης Φρειδερίκης. Η διάρκεια της Επιτροπής, ή σύνθεσή της όπως ήταν 40/μελής από όλες τις πνευματικές και παραγωγικές δυνάμεις της χώρας, καθωρίσθηκε για ένα έτος από της δημοσίευσής του ανωτέρω Διατάγματος.

2. Η δραστηριότης της εν λόγω Επιτροπής, παρατάθηκε από συνεχόμενα διατάγματα δηλαδή από 16.3.1948 (ΦΕΚ.79Α'), 4.1.1949 (ΦΕΚ.12Α'), 20.1.1950 (ΦΕΚ.28Α'), 13.12.1950 (ΦΕΚ.1Α'), 19.2.1952 (ΦΕΚ.40Α'), 27.6.1952 (ΦΕΚ.178Α'), 30.10.1952 (ΦΕΚ.317Α'), 6.7.1955 (ΦΕΚ.181Α') - με το οποίο μετονομάσθηκε ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ, 31.3.1958 (ΦΕΚ.55Α'), 2.8.1958 (ΦΕΚ.116Α') : τελικά η Ξλη οργάνωση, διάρθρωση, λειτουργία και αρμοδιότητες αυτής οριστήσαν με το Β.Διάταγμα 572/70 με το οποίο και μετονομάστηκε εις ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.

Σύμφωνα με το διάταγμα αυτό σήμερα ο Ε.Ο.Π. έχει σαν άποστολή την οργάνωση και λειτουργία:

- α) Παιδοκόμην
- β) Παιδικών Σταθμών προσχολικής ή πρώτης σχολικής ηλικίας (Σημειώνεται το Παιδίον)
- γ) Αστικών Κέντρων παροχής Κοινωνικών Βοηθειών
- δ) Σχολών επαγγελματικής και κατωτέρας τεχνικής εκπαίδευσης ως και οικοτροφείων προς περίθαλψιν των εκπαιδευομένων εις τολαι Σχολάς ή εις Σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσης.
- ε) Ταπητουργείων και εργαστηρίων ειδών Οικοτεχνίας εν γένει, και
- στ) Ομάδων Βοηθείας Υπαίθρου προς παροχή, διά της προσφοράς έργων, ας υπό των εις αυτές μετεσχόντων, συνδρομής είτε εις πληθυσμιακούς σκοπούς τοιαύτης είδους εκ περιστατικών ανωτέρας βίας, είτε εν τη εκτέλεση έργων κοινής ωφελείας (οι Ομάδες Βοηθείας Υπαίθρου καταργήθηκαν αργότερα, δύο χρόνια μετά την Έκδοσή του Διατάγματος).

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ Αριθ. 110
Προς: Τη Δ/νση Ερευνών & Προγ/σμού

Θέμα: Ο Δημόσιος χαρακτήρας του Ε.Ο.Π.

Αναφορικά με το υπ'αρ. 117/19.9.96 Υπηρεσιακό σας σημείωμα
σας πληροφορούμε τα εξής :

- 1) Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 572/70 ο Ε.Ο.Π. λειτουργεί ως Ν.Π.Ι.Δ.
- 2) Με την παράγρ. 2 του άρθρ. 26 και το άρθρ. 33 του Ν.2082/92 υπάγεται στην αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και επιχορηγείται από αυτό.
- 3) Σύμφωνα με τις ρητές διατάξεις της παρ. 6/στ του αρθ. 1 του Ν. 1256/82 και της παρ. γ του αρθρ. 51 του Ν. 1892/90 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 4 παρ. 6 του Ν. 1343/91, ο Ε.Ο.Π. περιλαμβάνεται στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, περί αυτού δε δεν μπορεί να υπάρξει οποιαδήποτε αντίθετη γνώμη, συγκεκριμένα :
Από τις πιο πάνω διατάξεις συναγεται ότι ο Ε.Ο.Π. ως Ν.Π.Ι.Δ. αποτελεί κρατικό Οργανισμό κοινωφελούς χαρακτήρα, που ανήκει στο Δημόσιο Τομέα, λόγω των γενικότερων οικονομικών και κοινωνικών σκοπών, δημοσίου συμφέροντος, που εξυπηρετεί, ανεξάρτητα αν φέρει το ένδυμα του Ν.Π.Ι.Δ., για μεγαλύτερη προφανώς ευελιξία.

Ο δημόσιος χαρακτήρας του Ε.Ο.Π., προκύπτει από σειρά περιστατικών που δεν καταλείπουν καμιά αμφιβολία γιαυτό, όπως :

- α) Ο Ε.Ο.Π. επιχορηγείται από το Κράτος
- β) Το ποσό της ετήσιας επιχορήγησής του, εγγράφεται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Κράτους.
- γ) Για την πρόσληψη του προσωπικού του ισχύουν όλες οι αφορώσες την πρόσληψη προσωπικού στο Δημόσιο διατάξεις (όπως Ν. 2190/94, Ν. 1735/86 κ.λ.π.)

Η Τμηματάρχης

Α. Κεφαλληνέου

Η Διευθύντρια α.α.

Κ. Αττίση

κ2-10

Αρχειοφ. 8/11/96

1994 ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

**ΚΤΙΖΟΝΤΑΣ
ΤΗ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**

Το επίσημο έμβλημα του Διεθνούς Έτους Οικογένειας: συμβολίζει την πολύπλοκη έννοια της οικογένειας που γίνεται η ίδια σύμβολο: **ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**. Παριστάνεται κάτω από μια στέγη, με την οποία συνδέεται μέσω μιας άλλης καρδιάς. Η καρδιά συμβολίζει τη ζωή, την αγάπη, το σπίτι, τη ζεστασιά, τη σκέψη για τους άλλους, την ασφάλεια, την αλληλεγγύη και τη διαλλακτικότητα, ενώ το ατελές του σχεδίου συμβολίζει το διηνεκές, αλλά και μια σκιά αβεβαιότητας.

Τμήμα : 2
Πληροφορίες : Α. Μπαφίτη

Ταχ. Δ/ση : Υπατίας 6
Ταχ. Κώδικας : 100 33
Τηλέφωνο : 3250.524-9 (εσωτ. 174)

Αθήνα, 20 ΑΠΡ. 1999
Αριθ. Πρωτ. Φ. 1533

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θ έ μ α : Αναπροσαρμογή του ρόλου των Κέντρων Φροντίδας Οικογένειας

Το Δ.Σ. του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας, κατά την 7/4.3.99 συνεδρίασή του, έχοντας υπόψη:

- Το Νόμο 2646/1998 για την "Οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας" που προβλέπει την ανάθεση συγκεκριμένων προνοιακών δραστηριοτήτων στο νεοσύστατο Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ.).

- Την ανάγκη αναπροσαρμογής των προγραμμάτων που αναπτύσσονται στις μονάδες του Ε.Ο.Κ.Φ., ώστε να ανταποκρίνονται στις κοινωνικές ανάγκες των κατοίκων των αστικών και αγροτικών περιοχών που έχουν προκύψει από τα νέα κοινωνικά δεδομένα (μετακινήσεις πληθυσμών, δημογραφική γήρανση, αύξηση αριθμού μονογονεϊκών οικογενειών, εκμετάλλευση ανηλίκων κ.λ.π.).

- Οτι βασικό μοχλό παροχής προνοιακών υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας στην κοινότητα, αποτελούν τα Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.) του Ε.Ο.Π.

- Το Εισηγητικό Σημείωμα των Δ/νσεών μας προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Κ.Φ.

Α π ο φ ά σ ι σ ε ς

τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου των Κέντρων Φροντίδας Οικογένειας, μέσω της διαμορφώσης ενός συγκεκριμένου πλαισίου δραστηριοτήτων που στο εξής θα μπορούν να αναπτύσσονται από αυτή την κατηγορία μονάδων. Το πλαίσιο περιλαμβάνει:

- Πρόγραμμα Ημερήσιας Απασχόλησης παιδιών Δημοτικού Σχολείου
- Πρόγραμμα ηλικιωμένων, με τη μορφή ομάδων, λουσών και κατόικων βοήθειας
- Συμβουλευτική Υπηρεσία
- Κοινωνική Υπηρεσία
- Αναδοχή
- Αγωγή Γονέων - Νέων
- Οργάνωση - αξιοποίηση εθελοντών
- Συνεργασία με φορείς και κυρίως με την Τοπική Αυτοδιοίκηση για την εφαρμογή προγραμμάτων

11

- Απασχόληση παιδιών με ειδικές ανάγκες
- Στήριξη - εκπαίδευση των γονέων ΑΜΕΑ και ευρύτερα των οικογενειών τους
- Επανένταξη παιδιών που έχουν φιλοξενηθεί σε Ιδρύματα/ανάδοχες οικογένειες
- Στήριξη οικογενειών παιδιών που φιλοξενούνται σε Ιδρύματα/ανάδοχες οικογένειες
- Κατ'οίκον βοήθεια σε άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες ή στην κατηγορία των ΑΜΕΑ
- Ολοκληρωμένα προγράμματα δράσης για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ΑΜΕΑ και τις οικογένειές τους, ηλικιωμένους, οικογένειες και παιδιά που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα
- Άλλα σχετικά προγράμματα θα μπορούν επίσης να εφαρμόζονται μετά από προτάσεις των περιφερειακών υπηρεσιών και έγκριση των Κεντρικών.

Όλα τα προαναφερόμενα προγράμματα θα απευθύνονται στις τέσσερις βασικές κατηγορίες πληθυσμού που προβλέπονται από το Νόμο 2646/98:

- 1) Οικογένεια, Παιδί και Νεότητα
- 2) Ηλικιωμένοι
- 3) Άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ)
- 4) Ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες

Η επιλογή των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που θα αναπτύσσονται σε κάθε ΚΕ.Φ.Ο., θα γίνεται ύστερα από έρευνα και εντοπισμό των τοπικών αναγκών και με επιπρόσθετο κριτήριο το διαθέσιμο προσωπικό και τους διαθέσιμους πόρους.

Ιδιαίτερα επισημαίνεται ότι τα ΚΕ.Φ.Ο. θα πρέπει να έχουν ένα ευρύτερο ρόλο σε σχέση με την περιοχική δράση τους, αναπτύσσοντας δραστηριότητες σε συνεργασία κυρίως με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους τοπικούς φορείς γειτονικών δήμων και Κοινοτήτων ή ενθαρρύνοντάς τους στην ανάπτυξη προνοιακών δράσεων, ώστε να καλύπτονται στο μέτρο του δυνατού οι προνοιακές ανάγκες του συνολικού πληθυσμού του Νομού.

Η παρούσα αποτελεί απόφαση - ηλίσιο, βάσει της οποίας θα σχεδιαστεί στη συνέχεια με νέα απόφαση του Δ.Σ., η συγκεκριμένη πολιτική του Οργανισμού σε αυτό τον τομέα.

Ο Γενικός Διευθυντής

Αντώνης Τζανακάκης

Κοινοποίηση:

- Κεντρική Γραμματεία
 - Όλες τις Κεντρικές & Περιφερειακές Υπηρεσίες
- Ε ν τ α ύ θ α

ΑΜ/Πφ

πρ2-13-4

Γενικός Διευθυντής
Κεντρ. Γραμματείας

[Handwritten signature]
Αντωνία Κούτρα

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ (Ε.Ο.Π.)
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : -
Τμήμα : 1, 2

13 ΟΚΤ. 2000

Ταχ. Δ/ση : Υπατίας 6
Ταχ. Κώδικας : 100 33
Τηλέφωνο : 64.23.886 (285)
FAX : 32.33.650

Αθήνα,

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Φ. / 5382

ΠΡΟΣ : Όλες τις Κεντρικές και Περιφερειακές
Υπηρεσίες.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ : Τροποποίηση Απόφασης 4092/20.9.99 και επανακαθορισμός μηνιαίας οικονομικής συμμετοχής γονέων παιδιών προγραμμάτων Φ.Π.Π.Η και Η.Α.Π.

Το Δ.Σ. του Ε.Ο.Κ.Φ., κατά την 62/21.9.2000 και αφού έλαβε υπόψη :

- 1.- Την 4092/20-9-99 απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Κ.Φ., η οποία ελήφθη κατά την 24/2-9 συνεδρία του και αφορά την λειτουργία των Προγραμμάτων Φροντίδας Παιδιών, σε εναρμόνι και υλοποίηση της αντίστοιχης απόφασης Γ2β/οικ 32124/30-7-99 του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας σχετικά με τους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς.
- 2.- Την τελευταία απόφαση Π1β/οικ 3217 (ΦΕΚ 974/7-8-00) του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας οποία τροποποιεί την προαναφερόμενη απόφαση στα άρθρα 1 και 2
- 3.- Την αναγκαιότητα εναρμόνισης των ισχυόντων στα προγράμματα Φ.Π.Π.Η του Ε.Ο.Π., ότι αφορά την οικονομική συμμετοχή των γονέων των νηπίων, στις ρυθμίσεις που ισχύουν στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς.

α π ο φ ά σ ι σ ε

1.- Την τροποποίηση της Απόφασης 4092/20.9.99, όσον αφορά την παράγραφο Β', όπου ορίζεται η καταβαλλόμενη οικονομική συμμετοχή στα προγράμματα Φ.Π.Π.Η και Η.Α.Π. τον επανακαθορισμό της ως εξής :

ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

1α. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα έως 2.500.000 δρχ. η φιλοξενία των παιδιών γίνεται δωρεάν.

β. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 2.500.001 δρχ. έως 4.000.000 δρχ. θα καταβάλλεται μηνιαίως το ποσό των 5.000 δρχ.

γ. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 4.000.001 δρχ. έως 5.500.000 δρχ. θα καταβάλλεται μηνιαίως το ποσό των 7.000 δρχ.

δ. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 5.500.001 δρχ. έως 7.000.000 δρχ. θα καταβάλλεται μηνιαίως το ποσό των 9.000 δρχ.

ε. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 7.000.001 δρχ. έως 8.500.000 δρχ. θα καταβάλλεται μηνιαίως το ποσό των 12.000 δρχ.

στ. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 8.500.001 δρχ. έως 10.000.000 δρχ. θα καταβάλλεται μηνιαίως το ποσό των 15.000 δρχ.

ζ. Για ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 10.000.001 δρχ. και άνω θα καταβάλλεται μηνιαίως το ποσό των 18.000 δρχ.

Για τον υπολογισμό της μηνιαίας συμμετοχής, θα λαμβάνεται υπόψη το οικογενειακό καθαρό εισόδημα (ύστερα από τον συνυπολογισμό των κάθε φύσεως επιδομάτων τακτικών έκτακτων από εργασία ή από άλλες πηγές της οικογένειας του νηπίου) και ως αποδεικτικό στοιχείο θα υπαβάλλεται αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος ή βεβαίωσης εργοδότη.

Οι Παράγραφοι της Β 2 3 & 4 δεν τροποποιούνται

3.- Απαλλάσσονται από την καταβολή μηνιαίας οικονομικής συμμετοχής οι πολύτεκνες οικογένειες καθώς και οι οικογένειες στις οποίες ο ένας εκ των δύο γονέων ή τέκνο θεωρηθεί ανάπηρος 67% και άνω. Η ανωτέρω απαλλαγή ισχύει για οικογενειακά εισοδήματα μέχρι του ποσού των 10.000.000 δρχ. Αν το ετήσιο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 10.000.000 δρχ. θα καταβάλλεται οικονομική συμμετοχή για το μεν πρώτο νήπιο το ποσό β' κλιμακίου δηλαδή ποσό 5.000 δρχ.) και για κάθε επόμενο νήπιο το ήμισυ καταβαλλόμενου για το πρώτο νήπιο, δηλαδή 2.500 δρχ.

Οι Παράγραφοι 6. 7 & 8 επίσης δεν τροποποιούνται

* Σε ότι αφορά λοιπά θέματα λειτουργίας των προγραμμάτων Φ.Π.Π.Η. και Η.Α.Π. εφαρμόζονται στις Μονάδες του Οργανισμού εξακολουθούν να ισχύουν τα αναφερόμενα :

- 1) Στο έγγραφο 4380/4.10.99 (παραγρ. 1) και την Απόφαση 2184/27.5.99 (σελ. 2) της Δ/νσής μας για οικονομική απαλλαγή γονέων που αντιμετωπίζουν κοινωνικά-οικονομικά προβλήματα.
- 2) Στην Απόφαση 2184/27.5.99 (παραγρ. α) της Δ/νσής μας σχετικά με την διακίνηση λειτουργίας των προγραμμάτων με δύναμη μελών μικρότερη των 10 παιδιών.
- 3) Στην Απόφαση 3182/15.6.2000 της Δ/νσής μας σχετικά με τον καθορισμό μηνιαίας οικονομικής συμμετοχής 5.000 δρχ. για τους γονείς των νηπίων που συμμετέχουν στα προγράμματα Φ.Π.Π.Η. του Τομέα ΚΕ.Φ.Ο. Θεσσαλονίκης στα οποία παρέχεται μόνο πρωινό και πρόγευμα με τη συμμετοχή του Ε.Ο.Π. (Το ημερήσιο εφόδιο διατροφής έχει καθορισθεί παραμένει στο ποσό των 250 δρχ.)

Το ίδιο ποσό οικονομικής συμμετοχής θα ισχύει για κάθε ΚΕ.Φ.Ο. που για οποιοδήποτε λόγο δεν παρέχεται πλήρης διατροφή στα φιλοξενούμενα παιδιά.

Δεν θα καταβάλλεται καμιά οικονομική συμμετοχή από τους γονείς των παιδιών των προγραμμάτων Φ.Π.Π.Η. και Η.Α.Π. που λειτουργούν χωρίς σίτιση.

* Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν τα αναφερόμενα στην Απόφαση 4092/20.9.99 τ Δ/νσής μας, καθώς και στις Εγκυκλίους 197/85 και 236/90 σε σχέση με τη λειτουργία τ προγραμμάτων Φ.Π.Π.Η. και Η.Α.Π.

Μετά από τα παραπάνω οι Τομείς ΚΕ.Φ.Ο. θα πρέπει να προχωρήσουν στην είσπραξη τ μηνιαίων οικονομικών συμμετοχών σύμφωνα με τα προαναφερόμενα. Τυχόν επιπλέον εισφο που έχουν καταβληθεί θα συμψηφισθούν με επόμενες εισφορές και στην περίπτωση που έ καταβληθεί οικονομική συμμετοχή για όλο το χρονικό διάστημα του λειτουργικού έτους επιστραφεί η διαφορά.

Επιπλέον οι Τομείς θα πρέπει να αποστείλουν, το συντομότερο δυνατό, στη Δ/νσή μας τελικές καταστάσεις των εγγραφέντων σε κάθε πρόγραμμα μελών, σύμφωνα με το συνημ στην Απόφαση 4092/20.9.99 υπόδειγμα, βάσει των νέων δεδομένων οικονομικής συμμετοχής

Η παρούσα Απόφαση να προσαρτηθεί στις Εγκυκλίους 197/16.5.85 και 236/4.7.90

Κοινοποίηση :

- Κεντρική Γραμματεία
- Γραμματεία Δ.Σ. Ε.Ο.Κ.Φ.

Ο Γενικός Διευθυντής

Αντώνης Τζανακάκης

Αντίγραφο
Κεντρικής Γραμματείας αχ.

III

(Πληροφορίες)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες 1990 — Συντονισμός ενός δικτύου εμπειρογνομόνων επονομαζόμενο «Ευρωπαϊκό παρατηρητήριο της οικογενειακής πολιτικής»

(90/C 161/23)

1. Ονομασία και διεύθυνση της υπηρεσίας που είναι αρμόδια για τη σύναψη της σύμβασης: Γενική διεύθυνση «Απασχόληση, εργασιακές σχέσεις και κοινωνικές υποθέσεις, τμήμα V/C/1, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, rue de la Loi 200, B-1049 Βρυξέλλες.

Αποκλειστικά για τις αιτήσεις που αναφέρονται στο σημείο 5: τηλέτυπο: 32 2 235 10 29 ή 235 65 07.

2. Μέθοδος σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης: Πρόσκληση για υποβολή προσφορών με ανοικτή διαδικασία.

3. α), β), γ):

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για την οικογένεια και προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή τα συμπεράσματα του Συμβουλίου των αρμοδίων για την οικογένεια της 29ης Σεπτεμβρίου 1989, που καλούν την Επιτροπή να αναλάβει «ενέργειες πληροφόρησης, ιδιαίτερα με την παραγωγή και υποβολή τακτικών πληροφοριών σχετικά με τη δημογραφική εξέλιξη και σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται σχετικά με την οικογενειακή δομή των νοικοκυριών, εργασία της γυναίκας, εξέλιξη της γεννητικότητας, κ.λπ.», η Επιτροπή επιθυμεί τη συμβολή ενός δικτύου εμπειρογνομόνων επονομαζόμενο «Ευρωπαϊκό παρατηρητήριο της οικογενειακής πολιτικής».

Αυτό το παρατηρητήριο θα έχει σαν αποστολή:

- τη σύνταξη και τη δημοσίευση μιας ετήσιας έκθεσης πάνω στην εξέλιξη των δημογραφικών δεικτών, την κατά σταση των οικογενειών και τα μέτρα που ελήφθησαν για την οικογένεια στα διάφορα κράτη μέλη, καθώς και πάνω στις τάσεις που επικρατούν,
- τη σύνταξη, τη δημοσίευση και την ενημέρωση των συγκριτικών πινάκων, πάνω σε θέματα εξειδικευμένα σε κάθε πίνακα, κάθε δύο χρόνια,
- τη μεταβίβαση συγκεκριμένων πληροφοριών στις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Γι' αυτό το σκοπό, το παρατηρητήριο αυτό θα είναι δίκτυο που θα αποτελείται από δώδεκα εμπειρογνομους και ένα συντονιστή υπεύθυνο για την ενεργοποίηση και τη διοίκηση του δικτύου, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών τεκμηρίωσης, για γραμματείας και της μετάφρασης, απαραίτητες για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στο σημείο 4, καθώς και για τις σχέσεις με την αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής.

4. Η σύμβαση θα συναφθεί για διάρκεια ενός έτους αλλά μπορεί και να παραταθεί, δύο φορές, για ένα έτος.

Οι υποβάλλοντες προσφορά πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν την εμπειρία τους όσον αφορά τα θέματα αυτής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

5. α) Αν ενδιαφέρεται γι' αυτήν την παροχή υπηρεσιών, μπορείτε να προμηθευθείτε δωρεάν, μόνον κατόπιν γραπτής αιτήσεως, στη διεύθυνση που αναφέρεται στο σημείο 1, τον ενημερωτικό φάκελο ο οποίος περιέχει μεταξύ άλλων, τη συγγραφή υποχρεώσεων και ένα υπόδειγμα εντύπου ανάντησης για την πρόσκληση υποβολής προσφορών.

β) Προθεσμία για τη σχετική αίτηση: 23 Ιουλίου 1990.

γ) Οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται δωρεάν.

6. α) Οι προσφορές πρέπει να υποβληθούν εις τριπλούν. Πρέπει να αποσταλούν στις/ή πριν από τις 22 Αυγούστου 1990 με συστημένη επιστολή (ως ημερομηνία αποστολής θεωρείται η ημερομηνία της σφραγίδας του ταχυδρομείου), ή να προσκομισθούν στην Επιτροπή πριν/ή κατά την ημερομηνία αυτή.

Η προσφορά πρέπει να υποβληθεί σ' ένα φάκελο ο οποίος θα περικλείεται μέσα σ' έναν άλλο. Και οι δύο φάκελοι πρέπει να είναι σφραγισμένοι. Στον εσωτερικό φάκελο θα πρέπει να αναγράφεται, εκτός από τη διεύθυνση που είναι αρμόδια για την πρόσκληση υποβολής προσφορών, η ένδειξη:

«Πρόσκληση να υποβολή προσφοράς αριθ. ... του ... (επωνυμία της εταιρείας). Να μην αποσφραγισθεί από την εσωτερική ταχυδρομική υπηρεσία.»

Αποκλείεται η χρήση αυτοκόλλητων φακέλων που μπορούν να ανοιχθούν και να ξανακλειστούν χωρίς ίχνη.

β) Οι προσφορές πρέπει να αποσταλούν στην:

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
Γενική διεύθυνση «Απασχόληση, κοινωνικές, υποθέσεις και εργασιακές σχέσεις».
Office Archimède I — 5/65,
rue de la Loi 200,
B-1049 Bruxelles.

- γ) Οι προσφορές θα πρέπει να υποβληθούν σε τρία αντίτυπα, εκ των οποίων ένα πρωτότυπο και δύο αντίγραφα, σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας, και να αποσταλεί στην ως άνω διεύθυνση.
7. Ημερομηνία, χρόνος και τόπος για το άνοιγμα των προσφορών: 3. Σεπτεμβρίου 1990, ώρα 11.00 π.μ., Archimède I, γραφείο 5/5, Βρυξέλλες.
- 8.
9. Η χρηματοδότηση και οι λεπτομέρειες πληρωμής καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στο σημείο 5 στοιχείο α) ανωτέρω.
- 10.
11. Το ελάχιστο οικονομικό και τεχνικό επίπεδο που απαιτείται από τους υποβάλλοντες προσφορά, εκτίθεται στο έγγραφο της σύμβασης που αναφέρεται στο σημείο 5 στοιχείο α) ανωτέρω.
12. Η περίοδος ισχύος της προσφοράς είναι έξι μήνες από την ημερομηνία που αναφέρεται στο σημείο 6 στοιχείο α) ανωτέρω.
13. Τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών και ανάθεσης της σύμβασης εκτίθενται στο έγγραφο της σύμβασης.
14. Δεδομένου ότι η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απαλλάσσεται από κάθε τέλος, φόρο και δασμό σύμφωνα με τις διατάξεις του πρωτοκόλλου για τα πρόνομια και τις ασυλίες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το οποίο επισυνάπτεται στη συνθήκη τις 8ης Απριλίου 1965 για την ίδρυση ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι προσφερόμενες τιμές θα πρέπει να υπολογίζονται χωρίς τέλη, φόρους και δασμούς και να εκφράζονται σε Ecu.
- Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να συναλλάσσεται με το νομικό πρόσωπο της επιλογής της.
- Όσοι υποβάλλουν προσφορά θα ενημερωθούν σχετικά με την απόφαση που αφορά την προσφορά τους.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 236

20 Οκτωβρίου 1998

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2646

Ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Άρθρο 1 Γενικές αρχές

1. Κοινωνική Φροντίδα είναι η προστασία που παρέχεται σε άτομα ή ομάδες με προγράμματα πρόληψης και αποκατάστασης και αποσκοπεί να δημιουργήσει προϋποθέσεις ισότιμης συμμετοχής των ατόμων στην οικονομική και κοινωνική ζωή και να τους εξασφαλίσει αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Η στήριξη της οικογένειας αποτελεί βασικό στόχο των παραπάνω προγραμμάτων.

2. Η παροχή κοινωνικής φροντίδας αποτελεί ευθύνη του κράτους. Κάθε άτομο που διαμένει νομίμη στην Ελληνική Επικράτεια και βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης δικαιούται κοινωνικής φροντίδας από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος, κατά τους ειδικότερους όρους του παρόντος νόμου. Η κοινωνική φροντίδα παρέχεται μετά τη διαπίστωση του απειλούμενου άμεσου κινδύνου ή της υπάρχουσας ανάγκης και διαρκεί όσο διατηρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης της.

3. Οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας παρέχονται χωρίς διακρίσεις, ανάλογα με τις ιδιαίτερες προσωπικές, οικογενειακές, οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων, στο πλαίσιο ενιαίου και αποκεντρωμένου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας, που οργάνωνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νομού αυτού.

4. Στο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας υπηρεσίες παρέχουν οι φορείς της παρ. 1 του άρθρου 3

Υπηρεσίες μπορούν να παρέχουν και ιδιωτικοί φορείς κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που λειτουργούν σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται οι ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

Άρθρο 2 Εθνικά Προγράμματα

1. Ο συντονισμός και η ισορροπημένη παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας εξασφαλίζεται με Εθνικά Προγράμματα που καταρτίζει το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και εκτελούνται από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος του άρθρου 3.

2. Εθνικά Προγράμματα καταρτίζονται με γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας του άρθρου 8, ιδίως στους παρακάτω τομείς:

- α. Οικογένεια, Παιδί και Νεότητα
- β. Ηλικιωμένοι
- γ. Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

δ. Ευπαθείς Πληθυσμιακές Ομάδες και ομάδες που τελούν σε κατάσταση εκτακτής ανάγκης.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται οι στόχοι, οι φορείς εκτέλεσης, η διαδικασία και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή και παρακολούθηση των Εθνικών Προγραμμάτων. Το πρώτο πρόγραμμα που καλύπτει και τους τεσσάρους (4) τομείς, καταρτίζεται, σε ένα έτος από τη δημοσίευσή του παρόντος.

Άρθρο 3 Περιεχόμενο - Υπηρεσίες

1. Στο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας, υπηρεσίες παρέχουν οι φορείς του δημοσίου τομέα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και οι ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5. Στους ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται και οι οργανώσεις εθελοντικού χαρακτήρα του άρθρου 12.

2. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από τους φορείς του Εθνικού Συστήματος διακρίνονται σε

Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα
 Δευτεροβάθμια Κοινωνική Φροντίδα
 Τριτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα.

η πρωτοβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας και σκοπεύει στην πρόληψη των αναγκών και στον έγκαιρο ρησμό προβλημάτων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α βαθμού.

η δευτεροβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας ή κλειστής φροντίδας και απασκονεί στη θεραπεία και αποκατάσταση σωματικής, πνευματικής, ψυχικής νόσου ή αναπηρίας, ως και στην πρόληψη και αποκατάσταση των επιπτώσεων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

η τριτοβάθμια κοινωνική φροντίδα έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ανοικτής και κλειστής κοινωνικής φροντίδας που απαιτεί υψηλή εξειδίκευση ή τεχνολογία. Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται κυρίως στο πλαίσιο της Περιφέρειας Διοίκησης και της Περιφέρειας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Υγείας και Πρόνοιας και Αποκέντρωσης, Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας, καθορίζονται οι όροι και οι υποθέσεις με τις οποίες οι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους ή και με φορείς παροχής Υπηρεσιών Υγείας ως δίκτυα Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας.

Άρθρο 4

Υπηρεσίες Δημόσιου τομέα

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του, έχει και την ευθύνη για τη διαμόρφωση της εθνικής πολιτικής κοινωνικής φροντίδας, τον έλεγχο της υλοποίησης προγραμμάτων, την έρευνα, μελέτη και αξιολόγηση σε θέματα κοινωνικής φροντίδας, το σύστημα των δράσεων και τον προσδιορισμό των όρων υλοποίησής τους για την παροχή οργανωμένων κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεχομένων υπηρεσιών των φορέων Εθνικού Συστήματος.

Οι Περιφέρειες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους εξειδικεύουν και παρακολουθούν την εφαρμογή των προγραμμάτων.

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις εκτός των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στις καμμένες διατάξεις, υλοποιούν για την αναγνώριση των φορέων κοινωνικής φροντίδας ως ειδικώς πιστοποιημένων συμφώνως με τις διατάξεις του άρθρου 5.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α βαθμού στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους αναπτύσσουν και υλοποιούν ιδίως προγράμματα πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας.

Οι υπηρεσίες πρόνοιας των Νομαρχιακών και Τοπικών Αυτοδιοικήσεων α βαθμού συνεργάζονται για την αρμοδιότητα τους με τις υπηρεσίες πρόνοιας Περιφέρειας και με το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται ο τρόπος συνεργασίας και η αλληλοσχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 5

Μητρώο - Ειδική πιστοποίηση

1. Σε κάθε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση τηρείται Μητρώο Φορέων Ιδιωτικού Τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στο Μητρώο αυτό εγγράφονται: α) οι ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ήδη λειτουργούν και παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, β) οι νέοι φορείς αμέσως μετά την έκδοση άδειας λειτουργίας τους.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται τα στοιχεία που απαιτούνται για την εγγραφή στο Μητρώο. Το Μητρώο αποστέλλεται με ευθύνη του Νομάρχη στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας τηρείται Εθνικό Μητρώο των φορέων αυτών με στοιχεία που αποστέλλονται κάθε φορά με ευθύνη του Νομάρχη.

2. Οι ιδιωτικοί φορείς που έχουν εγγραφεί στα Μητρώα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να αναγνωριστούν ως ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας. Η Ειδική Πιστοποίηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας. Με όμοια απόφαση γίνεται και η άρση της ειδικής πιστοποίησης. Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται εντός ενός (1) μηνός στις περιφέρειες και στην τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα ενισχυτικά κριτήρια και τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί η Ειδική Πιστοποίηση της προηγούμενης παραγράφου. Στις προϋποθέσεις της απόφασης αυτής περιλαμβάνονται υποχρεωτικά η υποβολή μελέτης σκοπιμότητας και βιωσιμότητας.

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην άρση από την ειδική πιστοποίηση και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

4. Οι φορείς της περίπτωσης β' της πρώτης παραγράφου που επιθυμούν να αναγνωριστούν ως ειδικώς πιστοποιημένοι υποβάλλουν μετά τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της παρ. 3, αίτηση στην οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Ο Νομάρχης εντός δυο (2) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης, αποστέλλει όλα τα στοιχεία στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, με εισήγηση του για τη σκοπιμότητα της αναγνώρισης ή μη, του φορέα ως ειδικώς πιστοποιημένου.

5. Οι φορείς της περίπτωσης α' της πρώτης παραγράφου που επιθυμούν να αναγνωριστούν ως ειδικώς πιστοποιημένοι οφείλουν, εντός δεκα (10) μηνών από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της παρ. 3, να υποβάλλουν αίτηση στην οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Για την αναγνώριση ακολουθείται στη συνέχεια η διαδικασία της παρ. 4.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας δύναται να παραταθεί η ανωτέρω προθεσμία μέχρι εκαοσι δυο (22) μηνών συνολικά.

6. Επιχορηγήσεις και κάθε είδους παροχές από τους φορείς του δημοσίου τομέα, την περιφέρεια και την τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού μπορεί να παρέχονται μόνο στους ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν αναγνωρισθεί ως

ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας.

7. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας της παρ. 5, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ισχύουσες, για την επιχορήγηση των φορέων της περίπτωσης α' της πρώτης παραγράφου, διατάξεις.

Άρθρο 6

Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με έδρα την Αθήνα και επωνυμία 'Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας', που υπάγεται στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

2. Σκοπός του Εθνικού Οργανισμού είναι να υλοποιεί τα προγράμματα των μεταφερομένων σε αυτόν υπηρεσιών των φορέων που συγχωνεύονται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου, να εφαρμόζει σε παραματικό στάδιο νέες μορφές κοινωνικής φροντίδας, να παρακολουθεί την υλοποίηση των Εθνικών Προγραμμάτων από τους φορείς κοινωνικής φροντίδας, να ελέγχει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και τα προγράμματα εκπαίδευσης του προσωπικού τους. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας μπορεί να ανατίθενται στον Εθνικό Οργανισμό και άλλα συναφή έργα.

3. Ο Εθνικός Οργανισμός διοικείται από επταμέλες (7) Διοικητικό Συμβούλιο με ισορρέα αναπληρωματικά μέλη και αποτελείται από:

α. Το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού.

β. Ένα μέλος του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή του Εκπαιδευτικού Προσωπικού των Τ.Ε.Ι. με ειδίκευση στις κοινωνικές επιστήμες, που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

γ. Έναν υπάλληλο της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας ως εκπροσωπο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

δ. Έναν εκλεγμένο εκπροσωπο των εργαζομένων στον Οργανισμό.

ε. Τρεις επιστήμονες με ιδιαίτερο κύρος ή εξειδίκευση ή εμπειρία σε τομείς της κοινωνικής φροντίδας που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

4. Το Δ.Σ. του Οργανισμού συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και διορίζεται με τριετή θητεία. Με την ίδια απόφαση ορίζονται από τα μέλη του Δ.Σ. ο Προεδρος και ο Αντιπρόεδρος. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία εκλογής του εκπροσωπού των εργαζομένων.

Στον Οργανισμό συνιστάται θέση Γενικού Διευθυντή που προσθεται αντιστοιχώς στον Οργανισμό του. Η επιλογή του γίνεται συμφωνά με τα αναφερόμενα στο άρθρο 21 του παρόντος νόμου.

Μέχρι το διορισμό του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού και την εκλογή του εκπροσωπού των εργαζομένων συμμετέχουν ως μέλη του Δ.Σ. ο Γενικός Διευθυντής Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, αναπληρούμενος από Προϊσταμένο Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας και ένας εκπροσωπος που ορίζεται από την Α.Δ.Ε.Δ.Υ. με τον αναπληρωτή του.

5. Ο Προεδρος του Δ.Σ. του Οργανισμού είναι με πλήρη απασχόληση. Στον Προεδρό του Δ.Σ. καταβάλλεται αμοιβή, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή

απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται αποζημίωση για τα μέλη και το γραμματέα του Δ.Σ. του Οργανισμού για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του Δ.Σ..

6. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού περιέχονται και όλες οι αρμοδιότητες των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται στον Οργανισμό με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

7. Με προεδρικό διαταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας, η διαρθρωση των υπηρεσιών, η οργάνωση και συγκρότηση ειδικών υπηρεσιών, κέντρων και μονάδων, οι θέσεις και τα προσόντα προσληψης του προσωπικού. Εντός ενός (1) έτους από τη συγκρότηση του Δ.Σ. του Οργανισμού, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της διοίκησης του, εγγκρίνεται ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας και των Ειδικών Υπηρεσιών και Κέντρων.

8. Ο Λογαριασμός υπέρ του ν. 103/1975 του Π.Ι.Κ.Π.Α. μεταφέρεται στο νέο Οργανισμό.

9. Με προεδρικό διαταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, αρμοδιότητες και υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας μπορούν να μεταβιβάζονται στην Περιφέρεια ή την Τοπική Αυτοδιοίκηση α και β' βαθμού.

Άρθρο 7

Συγχώνευση νομικών προσώπων

1. Το Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντληψης - Π.Ι.Κ.Π.Α. (Ν.Π.Δ.Δ.), ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας - Ε.Ο.Π. (Ν.Π.Δ.Δ.) και το Κέντρο Βρεφών ('Κ.Β.') 'Η ΜΗΤΕΡΑ' (Ν.Π.Δ.Δ.) καταργούνται ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα και συγχωνεύονται με τον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας. Οι υπηρεσίες και οι αρμοδιότητες αυτών μεταφέρονται και ασκούνται στο τον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας του άρθρου 6, πλην:

α. Των εξοχών του Π.Ι.Κ.Π.Α., που μεταφέρονται στις υπηρεσίες πρόνοιας των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων μετά του προσωπικού που υπηρετούσε σε αυτές κατά την τριακοστή πρώτη Μαΐου 1998.

β. Των βρεφικών - παιδικών σταθμών, βρεφονηπιακοειών και νηπιαγωγείων του Π.Ι.Κ.Π.Α., του ('Κ.Β.') 'Η ΜΗΤΕΡΑ' και αντιστοιχων προγραμμάτων που λειτουργούν στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων του Ε.Ο.Π. που μεταφέρονται στους οικείους δήμους και κοινότητες, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 42 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') και του άρθρου 9 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'), μετά του προσωπικού που υπηρετούσε σε αυτούς κατά την τριακοστή πρώτη Μαΐου 1998. Μέχρι της ολοκλήρωσης της μεταφοράς, οι ανωτέρω σταθμοί λειτουργούν στο πλαίσιο του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας.

γ. Των ταπητουργείων, κλιμαποείων, εργαστηριων και γενικά των υπηρεσιών οικιακής του Ε.Ο.Π. που μεταβιβάζονται στους οικείους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), α βαθμού, μετά του προσωπικού που υπηρετούσε σε αυτές κατά την τριακοστή πρώτη Μαΐου 1998. Η μεταβίβαση αυτή γίνεται με κοινή απο-

φαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσης και Υγείας και Πρόνοιας ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Υπηρεσίες που δεν θα έχουν μεταβιβαστεί στους Ο.Τ.Α. α βαθμού εντός ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καταργούνται αυτοδικαίως και για το προσωπικό που υπηρετεί σε αυτές εφαρμόζονται αναλογως οι διατάξεις της παρ. 5 του παρόντος άρθρου. Από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 2 και μέχρι την ολοκλήρωση της μεταβίβασης ή μέχρι το τέλος του ενός (1) έτους, σε περίπτωση που δεν θα έχουν μεταβιβαστεί οι ανωτέρω υπηρεσίες, παραμένουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας.

δ. Των Ιατροκοινωνικών Κέντρων και της Παιδικής Πολυκλινικής του Π.Ι.Κ.Π.Α. που μεταφέρονται στις υπηρεσίες υγείας του Ε.Σ.Υ. του ν.1397/1983, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει σήμερα, μετά του προσωπικού που υπηρετούσε σε αυτά κατά την τριακοστή πρώτη Μαΐου 1998, πλην των ιατρών και οδοντοπατρών, για τους οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 5 του παρόντος άρθρου.

2. Εντός εξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες και η διαδικασία της μεταφοράς των αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών των περιπτώσεων α, β, γ και δ της προηγούμενης παραγράφου, τα θέματα εντάξης και κατάταξης του πάσης φύσεως προσωπικού που υπηρετεί, τα της παρουσίας, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Το μονίμο προσωπικό του Π.Ι.Κ.Π.Α. που θα επιλεγεί για να ενταχθεί στο νέο φορέα εντάσσεται σε οργανικές θέσεις του νέου Οργανισμού του ίδιου ή αντιστοιχού κλάδου και κατηγορίας με εκείνο που κατείχαν κατά τη δημοσίευση του παρόντος. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Π.Ι.Κ.Π.Α., του Ε.Ο.Π. και του ('Κ.Β.') 'Η ΜΗΤΕΡΑ' που θα επιλεγεί για να ενταχθεί στο νέο φορέα εντάσσεται σε θέσεις μόνιμες δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αοριστού χρόνου μετά από δηλώση τους.

Το μεταφερόμενο και εντασσόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε μισθολογικά κλίμακα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2470/1997. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανυθίκε στο φορέα από τον οποίο προέρχεται λαμβάνεται υπόψη για τη μισθολογική του εξέλιξη. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία θα μειώνεται με οποιαδήποτε αύξηση των αποδοχών ή απολαβών μέχρι την πλήρη εξίσωση τους με τις αποδοχές της νέας θέσης.

4. Η επιλογή του προσωπικού που θα ενταχθεί στον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, που λειτουργεί για τη συγκεκριμένη περίπτωση ως υπηρεσιακό συμβούλιο και το οποίο λαμβάνει υπόψη και συνεκτιμά τα ακόλουθα κριτήρια: α. τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, β. εμπειρία, γ. εκπαίδευση, μεταπτυχιακό πτυχίο σπουδών, δ. υπηρεσιακή απόδοση, ε. πειθαρχικά παραπτώματα - ποινές.

5. Το προσωπικό που δεν θα επιλεγεί για να ενταχθεί στο νέο φορέα μετατάσσεται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, σε

επηρευόμενα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας Ν.Π.Δ.Δ. ή σε υπηρεσίες της Περιφέρειας, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και στους Ο.Τ.Α. α βαθμού, αφού ληφθούν υπόψη οι υπηρεσιακές ανάγκες και η δηλωθείσα προτίμησή του. Η μετατάξη του με σχέση δημοσίου δικαίου μονίμου προσωπικού του Π.Ι.Κ.Π.Α. γίνεται σε κενές οργανικές θέσεις του ίδιου ή αντιστοιχού κλάδου και κατηγορίας με εκείνον που κατείχαν κατά τη δημοσίευση του παρόντος, του δε με σχέση ιδιωτικού δικαίου του Π.Ι.Κ.Π.Α., του Ε.Ο.Π. και του ('Κ.Β.') 'Η ΜΗΤΕΡΑ' σε κενές οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού με σχέση δημοσίου δικαίου ή σε οργανικές θέσεις ιδιωτικού δικαίου αοριστού χρόνου, μετά από δηλώση του. Αν οι κενές οργανικές θέσεις δεν επαρκούν, συνιστώνται, με τις αποφάσεις μετάταξης, προσωποπαγείς θέσεις οι οποίες καταργούνται με την για οποιονδήποτε λόγο αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

Η μετατάξη γίνεται σε υπηρεσίες του νόμου που υπηρετεί εκτός και αν δηλωθεί διαφορετικά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσης και Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη μετατάξη του προσωπικού αυτού.

Για το έτος πραγματοποίησης των μετατάξεων η προκαλούμενη δαπάνη θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Εθνικού Οργανισμού με μεταφορά της σχετικής πίστωσης στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους μεταφέρονται. Για τα επόμενα έτη, οι πιστώσεις θα εγγράφονται στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους έχουν γίνει οι μετατάξεις.

6. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας εντός μηνός από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διορίζεται το Δ.Σ. του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας. Με την έκδοση της απόφασης ληφεί η θητεία των Δ.Σ. των ως ανω καταργουμένων νομικών προσώπων.

7. Με την επιφύλαξη των περί δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών κειμένων διατάξεων, όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία των συγχωνευόμενων φορέων περιέρχεται στον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας, ο οποίος υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων φορέων.

8. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 7 του άρθρου 6, του προεδρικού διατάγματος της παρ. 2 και των υπολοίπων αποφάσεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου, εξακολουθούν να ισχύουν οι κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διατάξεις, που αναφέρονται στην οργάνωση, λειτουργία και το προσωπικό των συγχωνευόμενων φορέων.

Άρθρο 8

Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας

1. Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας συνιστάται Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας ως συμβουλευτικό - γνωμοδοτικό όργανο για την ανάπτυξη και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας:

α. Προωθεί το δημοσιο διάλογο για βασικά ζητήματα κοινωνικής φροντίδας.

β. Γνωμοδοτεί για κάθε θέμα πολιτικής που παραπέμπεται σε αυτό από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας και εισηγείται μέτρα για την υλοποίηση των προγραμματικών στόχων στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας.

γ. Εισηγείται μέτρα και ενέργειες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους φορείς κοινωνικής φροντίδας, τον ορθολογικό συντονισμό των σχετικών δράσεων και την τεκμηρίωσή τους.

δ. Γνωμοδοτεί για την ειδική πιστοποίηση των φορέων του άρθρου 5, καθώς και για το χαρακτηρισμό προγραμμάτων ως καινοτόμων του άρθρου 15.

ε. Εισηγείται προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτών εθελοντών που υλοποιούνται από τις εθελοντικές οργανώσεις του άρθρου 12 και τα οποία είναι σχετικά με τους σκοπούς και τους στόχους των Εθνικών Προγραμμάτων.

στ. Γνωμοδοτεί για το περιεχόμενο των Εθνικών Προγραμμάτων του άρθρου 2 και για την ανάπτυξη της έρευνας στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας του άρθρου 16.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από προταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας μπορούν να προσδίδονται στο Συμβούλιο και άλλες αρμοδιότητες.

3. Το Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας από:

α. το Γενικό Διευθυντή Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας,

β. έναν (1) εκπρόσωπο του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο του Δ.Σ. του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας,

δ. από έναν (1) εκπρόσωπο των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που προτείνονται από τους αντίστοιχους υπουργούς,

ε. έναν (1) εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Ελλάδος,

στ. έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο.

ζ. έναν (1) εκπρόσωπο των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α βαθμού, που προτείνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος.

η. έναν (1) εκπρόσωπο της Ανώτατης Διοικούσας Επιτροπής Δημοσίων Υπαλλήλων.

θ. έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Ξένων Ελλάδος, που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο.

ι. έναν (1) εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, που προτείνεται από το Διοικητικό του Συμβούλιο.

ια. έναν (1) εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, που προτείνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο.

ιβ. έναν (1) κοινωνικό λειτουργό, ως εκπρόσωπο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος, που προτείνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του.

ιγ. έναν (1) εκπρόσωπο των φορέων του ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του Εθνικού Συνσπαστος Κοινωνικής Φροντίδας, που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, από πρόσωπα που προτείνονται από τους φορείς.

ιδ. έναν (1) εκπρόσωπο των εθελοντικών οργανώσεων του τομέα της κοινωνικής φροντίδας, που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, από πρόσωπα που προτείνονται από τις οργανώσεις.

ιε. έναν (1) κοινωνιολόγο, έναν (1) ψυχολόγο και

έναν (1) οικονομολόγο με υψηλή επιστημονική κατάρτιση και εμπειρία στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας, που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

ιστ. έναν (1) εκπρόσωπο της Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε. που ορίζεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο.

4. Οι εκπρόσωποι με τους αναπληρωτές τους προτείνονται από τους οικείους φορείς εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την αποστολή σχετικής προσκλήσης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Αν κάποιος φορέας δεν ορίσει εμπρόθεσμα τον εκπρόσωπό του, αυτός ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

5. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου διορίζονται με τριετή θητεία.

Με την απόφαση συγκροτήσεως ορίζονται από τα μέλη ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου.

6. Στις συνεδριάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας μπορούν να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του, οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων της Γενικής Διευθύνσεως Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

7. Η ολομέλεια αποφασίζει για όλα τα θέματα αρμοδιότητας του Συμβουλίου. Βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τα τρία πέμπτα (3/5) των μελών του. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Μέλος του Συμβουλίου που απουσιάζει αδικαιολόγητα σε περισσότερες από δύο συνεχείς συνεδριάσεις, αντικαθίσταται υποχρεωτικά από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

8. Το Συμβούλιο συγκροτεί Εκτελεστική Επιτροπή που αποτελείται από:

α. Τον Πρόεδρο του, ως Πρόεδρο.

β. Τον Αντιπρόεδρο του.

γ. Τρία (3) μέλη που εκλέγονται, με τους αναπληρωτές τους, από την ολομέλεια του με μυστική ψηφοφορία. Το ένα από τα μέλη προέρχεται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο εδάφιο ιε της παρ. 3. Η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές το μήνα, καθώς και εκτακτως, αν παραστεί ανάγκη, και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται τρία (3) από τα μέλη της. Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται τα θέματα προς συζήτηση και υποβάλλει τις σχετικές προτάσεις στην ολομέλεια.

9. Η Εκτελεστική Επιτροπή για την προώθηση του έργου της, την εκπλήρωση των σκοπών του Συμβουλίου και την υλοποίηση των αποφάσεων της ολομελείας, μπορεί να καταρτίζει ειδικές επιτροπές, συμβούλια και ομάδες εργασίας, που συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Με την απόφαση συγκροτήσεως καθορίζονται το έργο της κάθε επιτροπής, τα καθήκοντα και υποχρεώσεις των μελών της, ο τρόπος λειτουργίας και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου συγκροτείται μόνιμη Ειδική Επιτροπή, με την απαραίτητη επιστημονική υποδομή, για την εξέταση των αιτημάτων των φορέων σχετικά με την ανάγνωση τους ως ειδικών πιστοποιημένων. Η μόνιμη Ειδική Επιτροπή εισηγείται σχετικά στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία υποβάλλει τις προτάσεις της στον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

10. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, ύστερα από γνώμη της ολομελείας του Συμβουλίου που ανέρχεται για το σκοπό αυτόν άμεσα μετά τη συγκροτήσή του, καθορίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας αυτού, καθώς και της Εκτελεστικής Επιτροπής, οι υ-

ποχρεώσεις των μελών, η διαδικασία συγκλήσης και λήψης των αποφάσεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

11. Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας συνιστάται, σε επίπεδο τμήματος, Υπηρεσία Γραμματείας του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας, που στελεχώνεται με υπαλλήλους του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Προισταμένος του τμήματος ορίζεται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ορίζεται ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας της υπηρεσίας αυτής.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας δύναται να καθορίζεται αμοιβή ή αποζημίωση, καθώς και ο τρόπος καταβολής της στα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής δύναται να καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, της οποίας το ύψος καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

13. Όπου κατά τις διατάξεις του νομού αυτού για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων ή άλλων πράξεων της Διοίκησης απαιτείται και γνώμη απλή ή σύμφωνη του Εθνικού Συμβουλίου ή άλλου συμβουλίου, οργάνου ή επιτροπής, εάν η γνώμη δεν υποβληθεί μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών, εφόσον από τις επί μέρους διατάξεις δεν ορίζεται διαφορετικά, από τη σχετική προσκλήση του αρμοδίου υπουργού, τα προεδρικά διατάγματα και οι άλλες διοικητικές πράξεις εκδίδονται χωρίς αυτή.

Άρθρο 9

Συντονισμός δράσεων - Κοστολόγηση υπηρεσιών

1. Το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α') Συμβούλιο Συντονισμού Ενιαίας Δράσης των Υπηρεσιών Υγείας (ΣΥ.Σ.Ε.Δ.ΥΠ.Υ.) μετονομάζεται σε Συμβούλιο Συντονισμού Ενιαίας Δράσης των Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΥ.Σ.Ε.Δ.ΥΠ.Υ.Π.) ασκώντας επιπλέον και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Γνωμοδοτεί για τον ενιαίο σχεδιασμό ανάπτυξης του συνόλου των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, καθώς και για την οργάνωση, ανάπτυξη και λειτουργία των δικτύων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3. Για την προώθηση του έργου αυτού μπορούν να συγκροτούνται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μετά από πρόταση του ΣΥ.Σ.Ε.Δ.ΥΠ.Υ.Π., ειδικές ομάδες εμπειρογνομημένων στις οποίες ανατίθεται η σύνταξη μελετών.

β. Γνωμοδοτεί για το συντονισμό των διαπραγματεύσεων σύμπραξης μεταξύ των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και των ασφαλιστικών φορέων, καθώς και των ασφαλιστικών φορέων μεταξύ τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής.

γ. Γνωμοδοτεί για την κοστολόγηση των παρεχόμενων, από τους δημοσους και ιδιωτικούς φορείς, υπηρεσιών.

2. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου για τα ανωτέρω θέματα συμμετέχουν με δικαίωμα ψήφου και τα κάτωθι μέλη:

- α. Ο Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας.
- β. Ο Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής

Φροντίδας

γ. Ο Πρόεδρος και ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας.

δ. Ο Γενικός Διευθυντής Πρόνοιας

ε. Ένας (1) εκπρόσωπος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και

στ. Τους Προέδρους δύο (2) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν ειδικώς πιστοποιηθεί που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας από υποψήφιους που προτείνονται από τους φορείς αυτούς.

Άρθρο 10

Σύσταση θέσεων

Συνιστώνται τριακόσιες (300) θέσεις διαφόρων κλάδων Πανεπιστημιακής (ΠΕ) και Τεχνολογικής (ΤΕ) Εκπαίδευσης για τη στελέχωση των Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, των Διευθύνσεων Υγείας και Πρόνοιας των Περιφερειών, των Διευθύνσεων ή Τμημάτων Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, καθώς και των Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας κατανέμονται οι θέσεις στις προαναφερόμενες υπηρεσίες και φορείς, σε κλάδους και ειδικότητες και καθορίζονται τα προσόντα διορισμού στις θέσεις αυτές. Οι κατανεμόμενες θέσεις προστίθενται αντιστοίχα στους οργανισμούς των υπηρεσιών και φορέων που κατανέμονται. Με την ίδια απόφαση καταργούνται ταυτοχρόνα ισάριθμες κενές θέσεις διαφόρων κατηγοριών και κλάδων των υπηρεσιών στις οποίες θα κατανεμηθούν οι συνιστώμενες θέσεις.

Άρθρο 11

Χρηματοδότηση φορέων του δημοσίου τομέα

1. Οι πόροι των φορέων του δημοσίου τομέα, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, προέρχονται από:

α. ίδια έσοδα.

β. τις πιστώσεις και τις επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

γ. τις πιστώσεις και τις επιχορηγήσεις από τα Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων.

δ. το προϊόν του ειδικού κρατικού λαχείου κοινωνικής αντιλήψης.

ε. τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα καινοτομικά προγράμματα στο χώρο της Κοινωνικής Φροντίδας.

στ. χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων από διεθνείς οργανισμούς.

2. Πόροι από ίδια έσοδα των φορέων του δημοσίου τομέα, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, προέρχονται ιδίως από:

α. ασφαλιστικά ταμεία.

β. αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας.

γ. δωρεές, κληροδοτήματα.

δ. συμμετοχή χρηστών για παροχή ειδικών υπηρεσιών, ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες τους.

3. Στους φορείς του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται: κατά περίπτωση οι διατάξεις του δημοσίου λογιστικού ή του δημόσιου λογιστικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ανάλογα, όπως κάθε φορά ισχύουν.

4. Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και

Προνοίας, της Περιφερειακής, της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης α βαθμού εγγραφονται αντιστοίχως πιστώσεις για τη λειτουργία των φορέων κοινωνικής φροντίδας αρμοδιότητας τους.

Άρθρο 12 Ανάπτυξη Εθελοντισμού

1. Στον Οργανισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας συνιστάται ανεξάρτητο Τμήμα Ανάπτυξης Εθελοντισμού, στο οποίο προϊστάται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ ή ΤΕ Διοικητικού ή ΠΕ ή ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας.

Αρμοδιότητες του Τμήματος είναι οι ακόλουθες:

α. ο σχεδιασμός, η προώθηση και υλοποίηση, μέσω των οργανώσεων της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, προγραμμάτων που αφορούν τον τομέα της Υγείας και της Κοινωνικής Φροντίδας, με βάση τις προτεραιότητες και τις κατευθύνσεις του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και γενικά της κυβερνητικής πολιτικής

β. η τήρηση των ειδικών μητρώων για τις οργανώσεις εθελοντικού χαρακτήρα σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην επομένη παράγραφο

γ. η εξέταση των σχεδίων, υπομνημάτων και των εκθέσεων προόδου που υποβάλλουν οι οργανώσεις αναφορικά με την εκτέλεση προγραμμάτων που έχουν αναλάβει

δ. η συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, άλλων υπουργείων, αρχές του εξωτερικού και φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα

ε. η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών.

2. Στο Τμήμα Ανάπτυξης Εθελοντισμού τηρείται ειδικό μητρώο των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.), που αποτελούν είτε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είτε σωματεία ή συλλόγους, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Υγείας ή της Κοινωνικής Φροντίδας και με αντικείμενο κυρίως την εθελοντική παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού. Προκειμένου να εγγραφεί μια οργάνωση, μετά από αίτηση της, στο ειδικό μητρώο πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

α. να καταθέσει το καταστατικό της οργάνωσης και την εκπροσώπηση της

β. να ορίζεται από το καταστατικό ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας της και το αντικείμενο της

γ. να μην εξαρτάται η δράση της από κανένα δημόσιο οργανισμό ή ιδιωτικό οργανισμό κερδοσκοπικού χαρακτήρα

δ. να μην αντιβαίνει η δραστηριότητα της οργάνωσης στη Δημοσία Ταξή και Ασφάλεια και στη Δημοσία Υγεία ούτε να διαταράσσει τις διεθνείς σχέσεις της Χώρας ή τη διατήρηση της Διεθνούς Εφθνης και Ασφάλειας.

3. Προγράμματα των οργανώσεων για την παροχή βοήθειας, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου αυτού, προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού μπορούν να χρηματοδοτηθούν, για δαπάνες επιστημονικής, διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης των προγραμμάτων από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α. να έχουν εγγραφεί οι οργανώσεις στο ειδικό μητρώο της προηγούμενης παραγράφου

β. να έχουν υποβάλει οι οργανώσεις λεπτομερές υπομνημα για τους στόχους του προγράμματος, καθώς και λεπτομερές σχέδιο δράσης για την εκτέλεση του

προγράμματος και του προϋπολογισμού αυτού

γ. να υπάρχει κατάλληλη υποδομή και διετής τεκμηριωμένη εμπειρία της Μ.Κ.Ο. εθελοντικού χαρακτήρα στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Σε περίπτωση συνεργασίας δύο ή περισσότερων Μ.Κ.Ο. εθελοντικού χαρακτήρα για την αναλήψη προγράμματος, η εμπειρία καθέμιάς από αυτές λειτουργεί σωρευτικά για τον υπολογισμό της διετίας.

4. Μ.Κ.Ο. εθελοντικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας για την εκτέλεση συγκεκριμένου προγράμματος υποχρεούνται μετά το τέλος του προγράμματος να υποβάλλουν λεπτομερείς εκθέσεις για την εκτέλεση του και δικαιολογητικά για τις γενομένες δαπάνες. Σε περίπτωση εκτέλεσης μακροχρόνιου προγράμματος υποχρεούνται να υποβάλλουν εκθέσεις προόδου κάθε τετράμηνο. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στο Τμήμα Ανάπτυξης Εθελοντισμού.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι στόχοι των προγραμμάτων, η διαδικασία προσκλήσης, ο τρόπος αξιολόγησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται, ως ηθικά κίνητρα, τιμητικές διακρίσεις για φυσικά και νομικά πρόσωπα προκειμένου να ενθαρρυνθεί, ενισχυθεί και διευκολυνθεί η εθελοντική συμμετοχή σε δραστηριότητες στον τομέα της Υγείας και της Κοινωνικής Φροντίδας.

6. Καθορίζεται ως επίσημη ημέρα εορτασμού του Εθελοντισμού στη χώρα μας η 5η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΝΕΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Άρθρο 13 Νέα Κέντρα Κοινωνικής Φροντίδας

1. Στον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας συνιστώνται και λειτουργούν ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες αυτού τα παρακάτω Κέντρα:

α. Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Κ.Β.).

Σκοπός του Κέντρου είναι ο συντονισμός του δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας σε άτομα, οικογένειες ή ομάδες που έχουν εκτακτη ανάγκη κοινωνικής βοήθειας.

Ειδικότερα οι υπηρεσίες που παρέχονται περιλαμβάνουν:

i) Συμβουλευτική Υποστήριξη. —

ii) Προσωρινή παροχή στεγής, διατροφής και ενδύσης.

iii) Παροχή πληροφοριών και ενημέρωσης για προνοιακά δικαιώματα, παροχές και προγράμματα υπηρεσιών.

iv) Επείγουσες κοινωνικές παρεμβάσεις (κατ' οίκον, στο δρόμο).

v) Συντονισμός και εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης και εθελοντικής προσφοράς για αντιμετώπιση εκτακτων αναγκών

Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από Ειδικά Κέντρα τα οποία διακρίνονται σύμφωνα με το είδος των παρεχομένων υπηρεσιών και την κοινωνική ανάγκη που κάλούνται σύμφωνα με το σκοπό τους να αντιμετωπίσουν.

Ως Ειδικά Κέντρα μηρούν να λειτουργούν υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας, υπηρεσίες του δημόσιου τομέα ή ιδιωτικού τομέα, που έχει ειδικά πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, μετά από απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και τη σύναψη προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του ενδιαφερομένου φορέα και του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας.

Το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας συνεργάζεται με όλους τους φορείς τους, Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας για την εξασφάλιση της άμεσης παροχής έκτακτης κοινωνικής φροντίδας στους έχοντες ανάγκη. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται τα θέματα σύνδεσης και συνεργασίας, οι όροι της προγραμματικής σύμβασης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

β. Δίκτυο Κέντρων Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.ΑΜΕΑ)

Σκοπός των Κέντρων αυτών είναι η πρόωξη διάγνωση, η συμβουλευτική στηρίξη, η ενημέρωση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και των οικογενειών τους, η παραπομπή σε εξειδικευμένες υπηρεσίες νοσηλείας και αποκατάστασης, η προεπαγγελματική και επαγγελματική κατάρτιση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, η λειτουργική τους αποκατάσταση, η υποστήριξη για ένταξη τους στον κοινωνικό ιστό, η συνεργασία με τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο για το συλλογισμό της δράσης τους.

γ. Δίκτυο Κέντρων Στηρίξης Αυτιστικών Ατόμων.

Σκοπός των Κέντρων είναι η κοινωνική προστασία και στηρίξη των αυτιστικών ατόμων και του οικογενειακού περιβάλλοντος τους με τη δημιουργία υπηρεσιών θεραπευτικής και εκπαιδευτικής παρέμβασης και μέριμνας.

2. Για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης των Κέντρων αυτών οριστώνται 250 θέσεις διαφόρων κατηγοριών και κλάδων. Η κατανομή των θέσεων αυτών κατά υπηρεσία, κατηγορία και κλάδο γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας. Τα προσόντα διορισμού καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 7 του άρθρου 5.

Άρθρο 14

Κατ' οίκον Κοινωνική Φροντίδα

1. Οι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας δύναται να παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες κατ' οίκον.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας, Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού ορίζονται το περιεχόμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, οι φορείς εκτέλεσης προγραμμάτων κατ' οίκον, οι δικαιούχοι, ο τρόπος παροχής των υπηρεσιών, οι ειδικότητες του προσωπικού και οι υποχρεώσεις του, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 15

Καινοτόμα προγράμματα και δράσεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και του κατά περίπτωση συναρ-

μόδιου υπουργού δύναται να ανατίθεται σε φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας η εφαρμογή καινοτομων προγραμμάτων που προτείνονται από αυτούς και αφορούν σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού ή εισαγουν νέες μεθόδους αντιμετώπισης των κοινωνικών προβλημάτων. Για το χαρακτηρισμό των προγραμμάτων ως καινοτομων, γνωμοδοτεί το Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής των προτάσεων από τους ενδιαφερομένους φορείς, ο τρόπος αξιολόγησης, τα κριτήρια επιλογής των προτάσεων, η διάρκεια, το ύψος της χρηματοδότησης, η διαδικασία παρακολούθησης εκτέλεσης των προγραμμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Τα ανωτέρω προγράμματα δύναται να χρηματοδοτούνται από πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, με βάση τις ρυθμίσεις του παρόντος για τη χρηματοδότηση των φορέων κοινωνικής φροντίδας.

Άρθρο 16

Ανάπτυξη της έρευνας στον τομέα Κοινωνικής Φροντίδας

1. Διατίθεται ποσοστό τουλάχιστον 5% του συνολικού ετήσιου καθαρού προϊόντος του κρατικού λαχείου κοινωνικής αντίληψης για την ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου καθορίζονται σε ετήσια βάση τα θέματα προτεραιότητας για τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων.

Με την ίδια ή άλλες αποφάσεις καθορίζονται οι εκάστοτε και κατά περίπτωση όροι για την ανέθεση των προγραμμάτων, η διαδικασία για την υποβολή προτάσεων, ο τρόπος αξιολόγησης, η παρακολούθηση της πρόοδου του προγράμματος και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 17

Μέτρα προστασίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες

1. Στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες καθορίζονται: Ειδικά Προγράμματα για τη νοητική υστέρηση, τον αυτισμό τις βαριές ψυχοσωματικές και πολλαπλές αναπηρίες στη βάση ενιαίων κριτηρίων παροχής υπηρεσιών, χρηματοδότησης και αξιολόγησης. Σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι:

α. η εξασφάλιση της δυνατότητας για ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή,

β. η συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία, η επαγγελματική απασχόληση είτε στην ελεύθερη αγορά εργασίας είτε σε εναλλακτικές μορφές απασχόλησης,

γ. η δημιουργία προϋποθέσεων για αυτονομία ή ημιαυτονομία διαβίωση.

2. Τα Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, καθώς και οι ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του άρθρου 5, που αναπτύσσουν δραστηριότητες που αφορούν άτομα με νοητική υστέρηση αυτισμό, βαριές σωματικές και πολλαπλές αναπηρίες δύναται να λειτουργούν προστατευόμενα παραγωγικά εργαστήρια.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση

των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας, ρυθμίζονται η νομική μορφή, η οργάνωση, η λειτουργία, οι προϋποθέσεις απασχόλησης και οι όροι χρηματοδότησης των Π.Π.Ε. και ορίζεται η σχέση εργασίας και ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής των ως άνω ατόμων που απασχολούνται σε αυτά, καθώς και η διαδικασία προώθησης των προϊόντων των Π.Π.Ε..

3. Στα Π.Π.Ε. τουλάχιστον τα τρία πέμπτα (3/5) των απασχολούμενων είναι άτομα με νοητική υστέρηση, αυτισμό, βαριές σωματικές και πολλαπλές αναπηρίες, ανεξαρτήτως αν λαμβάνουν σύνταξη από αποθανόντα γονέα ή προνοιακό επίδομα. Τα άτομα αυτά εντάσσονται ως απασχολούμενοι, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 20^ο έτος της ηλικίας τους και έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον διετές πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης. Στα Π.Π.Ε. δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο απασχόληση συζύγων ή συγγενών των ως άνω ατόμων μέχρι τρίτου βαθμού συγγενείας εξ αίματος ή αγχιστείας.

Άρθρο 18

Μέτρα προστασίας ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων και ομάδων που τελούν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος για τις ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες και τις ομάδες που τελούν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης καθορίζονται Ειδικά Προγράμματα με στόχο:

α. την κοινωνική ενταξη των Τσιγγάνων και τον συντονισμό φορέων και υπηρεσιών για την αποτελεσματικότητα των δράσεων

β. την κοινωνική ενταξη των αναγνωρισμένων προσφύγων, τον καθορισμό των προϋποθέσεων και τη διαδικασία παροχής ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περιθαλψής ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής και κοινωνικής συνδρομής σε άτομα που έχουν αναγνωρισθεί από την αρμοδία ελληνική αρχή ως πρόσφυγες ή έχουν υποβάλει αίτηση για αναγνώριση ή τους έχει επιτραπεί η προσωρινή διαμονή προς αντιμετώπιση επειγουσών και σοβαρών καταστάσεων ανάγκης

γ. την κοινωνική φροντίδα των παραβατικών ανηλικών, ορφανών ή ανηλικών με οικογενειακά προβλήματα. Οι οκτώ (8) παιδοπόλεις του Ε.Ο.Π. που αποτελούν Υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας και έχουν ως σκοπό την παροχή κλειστής περιθαλψής στις ανωτέρω κατηγορίες ανηλικών, αναδιοργανώνονται, εξειδικεύονται και ομαδοποιούνται σε δύο κατηγορίες:

ι. για φιλοξενία ορφανών παιδιών και παιδιών με οικογενειακά προβλήματα,

ii. για φιλοξενία παραβατικών ανηλικών και παιδιών που είναι θύματα εκμετάλλευσης.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται τα θέματα λειτουργίας και οργάνωσης των παιδοπόλεων, τα κριτήρια εισαγωγής, ο τρόπος συνεργασίας με τα συναρμόδια υπουργεία, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

Βρεφονηπιακοί σταθμοί - Κατοσκληνωσεις

1. Οι βρεφονηπιακοί σταθμοί των Ιδρυμάτων Βρεφο-

νηπιακών Σταθμών Αθηνών (Ι.Β.Σ.Α.), Θεσσαλονίκης (Ι.Β.Σ.Θ.) και Λάρισας (Ι.Β.Σ.Λ.) Ν.Π.Ι.Δ. μεταβιβάζονται, μετά του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτούς, στους οικείους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α βαθμού, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 42 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') και 9 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α').

Το πάσης φύσεως προσωπικό των Σταθμών των Ι.Β.Σ.Α., Ι.Β.Σ.Θ. και Ι.Β.Σ.Λ. μετατάσσεται με την ίδια σχέση εργασίας που έχει κατά τη δημοσίευση του παρόντος, στα προβλεπόμενα από την παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') δημοτικά νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού σε κενές οργανικές ή συνιστώμενες θέσεις και σε κλάδους αντίστοιχους με τα προσόντα ή την ειδικότητα που κατέχουν και τις ανάγκες της υπηρεσίας. Το μετατασσόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε μισθολογικά κλιμάκια σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2470/1997. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε στο φορέα από τον οποίο προέρχεται λαμβάνεται υποψη για τη μισθολογική του εξέλιξη. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία θα μελώνεται με οποιαδήποτε αύξηση των αποδοχών ή απολαβών μέχρι την πλήρη εξίσωση τους με τις αποδοχές της νέας θέσης.

Για το έτος, που θα πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση, η προκαλούμενη δαπάνη θα βαρύνει τους προϋπολογισμούς των Ιδρυμάτων, με μεταφορά της σχετικής πιστώσης στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους μεταφέρονται. Για τα επόμενα έτη οι πιστώσεις θα εγγραφονται στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους έχουν μεταφερθεί.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται οι όροι και η διαδικασία της μεταβίβασης, τα θέματα καταστάσεως του προσωπικού, τα της περιουσίας, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου. Με την πάροδο ενός (1) έτους από τη δημοσίευση της απόφασης, τα Ιδρύματα Βρεφονηπιακών Σταθμών Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Λάρισας, που προβλέπονται από το άρθρο 11 του ν. 1431/1984 (ΦΕΚ 46 Α') καταργούνται ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα και οι βρεφονηπιακοί σταθμοί που δεν θα έχουν μεταβιβάσει για οποιονδήποτε λόγο, μέσα στο διάστημα αυτό, μεταβιβάζονται προσωρινά με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας στον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας που προβλέπεται από το άρθρο 6 του παρόντος νόμου, μέχρι τη μεταβίβαση τους στους Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού.

Το προσωπικό των κεντρικών υπηρεσιών των Ι.Β.Σ.Α., Ι.Β.Σ.Θ. και Ι.Β.Σ.Λ. μετατάσσεται, με την ίδια σχέση εργασίας που έχει κατά τη δημοσίευση του παρόντος, στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. εποπτευόμενα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ή σε Υπηρεσίες της Περιφέρειας ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σε κενές οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις, σε κλάδους αντίστοιχους με τα προσόντα ή την ειδικότητα που κατέχουν και τις ανάγκες της Υπηρεσίας.

Οι προσωποπαγείς θέσεις που συνιστώνται με την απόφαση της μετάταξης καταργούνται αυτοδίκαια με την καθ' οικονομία τρόπο αποχώρηση από την υπηρεσία των υπαλλήλων αυτών.

Το μετατασσόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε μ-

σθολογικό κλιμάκιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2470/1997. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε στο φορέα από τον οποίο προέρχεται λαμβάνεται υπόψη για τη μισθολογική του εξέλιξη. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία μειώνεται με οποιαδήποτε αύξηση των αποδοχών ή απολαβών μέχρι την πλήρη εξίσωση τους με τις αποδοχές της νέας θέσης.

Η μετατάξη του παραπάνω προσωπικού στους αναφερόμενους φορείς και υπηρεσίες γίνεται μέσα στο νομό που υπηρετούσαν πριν από τη κατάργηση των Ιδρυμάτων, εκτός και αν με αίτησή του ζητηθεί διαφορετικά.

Για το έτος, που θα πραγματοποιηθεί μεταβίβαση, η προκαλούμενη δαπάνη βαρύνει τους προϋπολογισμούς των Ιδρυμάτων, με μεταφορά της σχετικής πιστώσης στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους μεταφέρονται. Για τα επόμενα έτη οι πιστώσεις εγγράφονται στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους έχουν μεταφερθεί.

3. Το Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας (Κ.Κ.Ο.Ν.) Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται από το β.δ. 289/1970 (ΦΕΚ 89 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, καταργείται. Με την επιφύλαξη των περί δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών κειμένων διατάξεων, όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία του περιέρχεται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, το οποίο υφαιρέχεται σε όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του καταργούμενου Ν.Π.Ι.Δ..

Το προσωπικό των κεντρικών υπηρεσιών του Κ.Κ.Ο.Ν. μετατάσσεται, με την ίδια σχέση εργασίας που έχει κατά τη δημοσίευσή του παρόντος, σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., εποπτευόμενα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ή σε Υπηρεσίες της Περιφέρειας ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού σε κενές οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις, σε κλάδους αντιστοίχους με τα προσόντα ή την ειδικότητα που κατέχουν και τις ανάγκες της υπηρεσίας. Οι προσωποπαγείς θέσεις που δημιουργούνται με την απόφαση της μετατάξης καταργούνται αυτοδίκαια με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση από την υπηρεσία των υπαλλήλων αυτών.

Το μετατασσόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε μισθολογικό κλιμάκιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2470/1997. Ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε στο φορέα από τον οποίο προέρχεται λαμβάνεται υπόψη για τη μισθολογική του εξέλιξη. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία μειώνεται με οποιαδήποτε αύξηση των αποδοχών ή απολαβών μέχρι την πλήρη εξίσωση τους με τις αποδοχές της νέας θέσης.

Η μετατάξη του παραπάνω προσωπικού στις ανωτέρω υπηρεσίες γίνεται μέσα στο νομό που υπηρετούσαν πριν από τη κατάργηση του Κέντρου, εκτός και αν με αίτηση του ζητηθεί διαφορετικά.

Για το έτος, που θα πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση, η προκαλούμενη δαπάνη θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Κ.Κ.Ο.Ν., με μεταφορά της σχετικής πιστώσης στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους μετατασσονται. Για τα επόμενα έτη οι πιστώσεις εγγράφονται στους προϋπολογισμούς των φορέων στους οποίους μετατάχθηκαν.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού ρυθμίζεται κάθε

σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διατάξης αυτής.

4. Η οργάνωση και η λειτουργία των κατασκήνωσεων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που αποτελούσε αρμοδιότητα του Κ.Κ.Ο.Ν., ανατίθεται στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή σε νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Το προσωπικό του Κ.Κ.Ο.Ν. που υπηρετεί στις κατασκήνωσεις αυτές μετατάσσεται στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις με εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

5. Η κατασκήνωση των υπαλλήλων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας στον Άγιο Ανδρέα Αττικής τελεί υπό την άμεση εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, στον προϋπολογισμό του οποίου εγγράφεται η σχετική πίστωση για τη λειτουργία της. Η οργάνωση και λειτουργία αυτής ανατίθεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, στον Πανελλήνιο Σύλλογο Υπαλλήλων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Διοικείται από πενταμελές Δ.Σ., που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και αποτελείται από τρία (3) μέλη που προτείνει το Δ.Σ. του Πανελληνίου Συλλόγου Υπαλλήλων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και δύο (2) μέλη υπαλλήλους του Υπουργείου αυτού.

6. Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας είναι αρμόδιο για το γενικό σχεδιασμό του ετήσιου κατασκηνωτικού προγράμματος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται, πριν την έναρξη κάθε κατασκηνωτικής περιόδου και το αργότερο μέχρι την 31η Μαρτίου, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις στις οποίες ανατίθεται η οργάνωση και λειτουργία των κατασκηνωσεων του Κρατικού Προγράμματος. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται, πριν την έναρξη κάθε κατασκηνωτικής περιόδου και το αργότερο μέχρι την 31η Μαρτίου, τα νομικά πρόσωπα στα οποία ανατίθεται η οργάνωση και λειτουργία των κατασκηνωσεων.

Με τις ίδιες αποφασίες καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας τους, οι κατηγορίες και ο αριθμός των φιλοξενούμενων ατόμων, ο αριθμός κατά ειδικότητα του προσωπικού που απαιτείται για τη λειτουργία αυτών, η πρόσληψη του εποχιακού προσωπικού, η τοποθέτηση, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας εγγράφονται κάθε έτος πιστώσεις για τη λειτουργία του κρατικού κατασκηνωτικού προγράμματος, οι οποίες μεταβιβάζονται στους προϋπολογισμούς των οικείων Περιφερειών για την επιχορήγηση των εξουσιοδοτημένων για το σκοπό αυτόν Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Τα διοικητικά συμβούλια των κατασκηνωσεων ορίζονται με απόφαση του οικείου νομάρχη.

7. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 15 του ν. 2503/1997 για τη μετατάξη υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας σε υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ισχύουν και για τους υπαλλήλους των καταργηθέντων οικοτροφείων, του Κοινωνικού Κέντρου Οικογένειας και Νεότητας.

Άρθρο 20

Πραγμαγματικές συμβάσεις

1. Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, ο Εθνικός

Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας, καθώς και οι λοιποί φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας για τη μελέτη και εκτέλεση προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας μπορούν να συναπτουν προγραμματικές συμβάσεις με οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει ειδικώς πιστοποιηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5.

2. Στις προγραμματικές συμβάσεις καθορίζονται το περιεχόμενο του προγράμματος, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, τα της χρηματοδότησης, ο χρόνος ισχύος της σύμβασης, η διαδικασία παρακολούθησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Οι συμβαλλόμενοι φορείς για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό και από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται τα κριτήρια, οι όροι και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 21

Θέσεις Γενικών Διευθυντών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκεντρώσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας μπορεί να συσταθεί θέση Γενικού Διευθυντή στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αρμοδιότητας πρόνοιας, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 17 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α') έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους Γενικούς Διευθυντές του παρόντος άρθρου. Στην επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 2519/1997 αντί του Γενικού Διευθυντή των Υπηρεσιών Υγείας μετέχει ο Γενικός Διευθυντής Πρόνοιας.

Άρθρο 22

Προγράμματα εισοδηματικών ενισχύσεων

1. Τα προγράμματα εισοδηματικών ενισχύσεων που αφορούν την οικογένεια, τη μητρότητα, το παιδί, το άτομο με Ειδικές Ανάγκες, τους παλιννοστούντες ομογενείς και επαναπατριζόμενους και τους οικονομικά αδύνατους, όπως επίσης οι όροι, οι προϋποθέσεις χορήγησης και το ύψος των ενισχύσεων αυτών καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

2. Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας δημιουργείται ενιαίο μηχανογραφημένο μητρώο ενισχυομένων, κατά πρόγραμμα ενίσχυσης και κατά Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκεντρώσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης του ενιαίου μητρώου, ο τρόπος καταβολής των ενισχύσεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται η διαδικασία, οι προϋποθέσεις, το είδος και το ύψος των χορηγούμενων κοινωνικών παροχών σε άτομα ή ομάδες, μετά τη διαπίστωση του απειλούμενου ζωικού κινδύνου ή της υφιστάμενης ανάγκης.

4. Το ύψος των εισοδηματικών ενισχύσεων των χανσενικών ασθενών, που προβλέπονται από τις διατάξεις

του άρθρου 7 του ν. 1137/1981 (ΦΕΚ 60 Α'/13.3.1981 "Περί νοσηλείας και κοινωνικής προστασίας χανσενικών ασθενών"), καθορίζεται ανεξάρτητα από το εκαστοτε ισχύον ημερησίο σιτηρέσιο των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών.

5. Το επίδομα τετραπληγίας - παραπληγίας, που χορηγείται σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 115750/3006/81 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών, όπως ήδη ισχύει και τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 1284/1982 (ΦΕΚ 114 Α'), επεκτείνεται και στους υπαγόμενους στις άνω διατάξεις που πάσχουν από ασθένειες που έχουν επαφέρει αναπηρία του ίδιου βαθμού και της ίδιας μορφής λόγω μη αναστρέψιμης βλάβης του νωτιαίου μυελού ή των ριζών ή των νεύρων ή των μυών. Η διαδικασία, ο τρόπος διαπίστωσης των ασθενειών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια της διατάξης αυτής ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 23

Εκκρεμείς περιπτώσεις παλαιάς αυτοστεγασής

1. Τα παραχωρητήρια των οικοπέδων που έχουν κληρωθεί σε δικαιούχους, οι οποίοι έχουν ενταχθεί στα προγράμματα αυτοστεγασής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31-44 του β.δ. 330/1960, εκδίδονται στο όνομα αυτών, έστω και αν δεν έλαβαν ολόκληρο το δάνειο που τους είχε εγκριθεί και δεν ολοκλήρωσαν την ανέγερση της κατοικίας τους.

2. Οικοπέδα προσφυλικών συνοικισμών, τα οποία ανήκουν στην κυριότητα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας κατά το 1/2 εξ αδιαίρετου και το άλλο 1/2 έχει παραχωρηθεί και οικοδομηθεί στο ισόγειο, παραχωρούνται στους κατέχοντες με οριστικό παραχωρητήριο ή με νόμιμη μεταβίβαση.

3. Τμήμα των παραπάνω παραχωρούμενων κατά το 1/2 οικοπέδων ορίζεται η τρεχούσα αξία τους κατά το χρόνο της παραχώρησης. Το τμήμα αυτό βεβαιώνεται και εισπράττεται από το οικείο Δημόσιο Ταμείο υπέρ του Ταμείου Ανταλλάξιμης Περιουσίας Αστών Προσφύγων (Τ.Α.Π.Α.Π.), κατά τη διαδικασία του άρθρου 55 του π.δ. 16/1989, σε δέκα (10) άτοκες εξαμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η μία καταβάλλεται πριν από την έκδοση του παραχωρητηρίου. Σε περίπτωση καταβολής ολοκλήρου του ποσού πριν από την έκδοση του παραχωρητηρίου γίνεται έκπτωση 30%.

Σε περίπτωση εξοφλήσης ολόκληρου του ποσού που βεβαιώθηκε στο Δημόσιο Ταμείο, γίνεται έκπτωση 20% στο μη ληξιπροθεσμο χρεωστικό υπόλοιπο.

4. Οι ενδιαφερομένοι για την παραπάνω παραχώρηση υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία σχετική αίτηση μέσα σε προθεσμία δυο (2) ετών από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού.

5. Παρατείνεται για δυο (2) ακόμα χρόνια από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου η προθεσμία για την υποβολή αίτησης και δικαιολογητικών της παραγράφου 3 του άρθρου 47 του ν. 2082/1992 (ΦΕΚ 158 Α').

Άρθρο 24

Τακτοποίηση πτάνων κυριότητας οικοπέδων συνοικισμού "Καλλιθέα" Θεσσαλονίκης

1. Τα παραχωρητήρια - οριστικοί πτάνοι κυριότητας -

των οικοπέδων του Συνοικισμού "Καλλιθέα" Θεσσαλονίκης, που προβλέπονται στις διατάξεις του ν.δ. 3906/1558 και του άρθρου 8 του ν. 4511/1966, εκδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία της Πρόνοιας της οικείας Περιφέρειας, με την καταβολή της τρέχουσας αξίας κατά το έτος 1974, στο όνομα του αρχικού δικαιούχου και σε περίπτωση θανάτου στο όνομα των νόμιμων κληρονόμων του.

2. Οι ενδιαφερομένοι υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία αίτηση και κάθε στοιχείο ή δικαιολογητικό αναγκαίο για την εξακρίβωση της ύπαρξης του δικαιώματος οριστικής παραχώρησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι το ακίνητο κατέχεται από αυτούς κατά την τελευταία εικοσαετία.

3. Η αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά και στοιχεία υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) ετών από την έναρξη της ισχύος του νομού αυτού.

Άρθρο 25

Τακτοποίηση οικοπέδων Συνοικισμού " Ρουμάνικα " Λαυρίου Αττικής

1. Οικόπεδα του Συνοικισμού "Ρουμάνικα" Λαυρίου Αττικής, ανήκοντα στη διαχείριση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, κατόπιν παραχώρησης από το Υπουργείο Οικονομικών, στα οποία είχαν ανεγερθεί οικήματα προοριζόμενα για προσωρινή στέγαση προσφύγων από ανατολικές χώρες της Ευρώπης και τα οποία κατέχονται με οποιονδήποτε τρόπο επί είκοσι (20) τουλάχιστον χρόνια μπορούν να παραχωρούνται οριστικά, κατά κυριότητα, σε αυτούς που τα κατέχουν. Στους κατόχους αυτούς χορηγείται παραχωρητήριο, από την αρμόδια Υπηρεσία Πρόνοιας της οικείας Περιφέρειας, με τιμήμα 30% της τρέχουσας αξίας του οικοπέδου.

2. Η αναγνώριση της κατοχής και η έκδοση των παραχωρητηρίων γίνεται ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, που υποβάλλεται στην πιο πάνω Υπηρεσία μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Η αίτηση συνοδεύεται από βεβαίωση του Δήμου, ότι ο αιτών έχει την ελληνική ιθαγένεια και ότι κατέχει το οικοπέδο για είκοσι (20) τουλάχιστον χρόνια. Η αρμόδια Υπηρεσία Πρόνοιας της οικείας Περιφέρειας, βάσει των αιτήσεων των κατοχών, συντάσσει πίνακα αυτών, ο οποίος αναρτάται στο κατάστημα της οικείας Περιφέρειας. Η εκδίκαση των ενστάσεων γίνεται από το Ειρηνοδίκαιο Λαυρίου κατά τη διαδικασία περί ασφαλιστικών μέτρων. Μετά την παροχή της προθεσμίας αυτής, χωρίς την υποβολή ένστασης, ο πίνακας καθίσταται οριστικός. Σε περίπτωση υποβολής ενστάσεων και μέχρι έκδοσης απόφασης του Ειρηνοδικείου, ο πίνακας καθίσταται οριστικός μόνο για τους υπολοίπους κατοχούς.

3. Η αναγνώριση της κατοχής και η έκδοση των παραχωρητηρίων θα γίνει βάσει διαγράμματος που θα συνταχθεί ή θα συμπληρωθεί ή θα τροποποιηθεί από τη Διευθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται οποιοδήποτε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 26

Άλλες διατάξεις

1. Το άρθρο 2 του ν. 687/1977 (ΦΕΚ 252 Α') αντι-

καθίσταται ως εξής:

α. Η Ελληνική Επιτροπή Συνεργασίας με τη UNICEF διοικείται από επταμελές εκτελεστικό συμβούλιο, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και αποτελείται:

i. από έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εξωτερικών,

ii. από έναν υπάλληλο του Υπουργείου Οικονομικών, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Οικονομικών,

iii. από έναν υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας,

iv. από τρεις εκπροσώπους φορέων, σωματείων ή μη κυβερνητικών οργανώσεων των οποίων η δραστηριότητα αποσκοπεί στην προστασία του παιδιού. Ο Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας απευθύνει πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και σε περίπτωση που προτείνουν εκπροσώπους περισσότεροι από τρεις φορείς, τότε οι φορείς που θα εκπροσωπηθούν επιλέγονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας. Αν εντός μηνός από την πρόσκληση δεν προταθούν εκπρόσωποι, τότε ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

v. Από ένα πρόσωπο, ως Πρόεδρο της Επιτροπής, εγνωσμένου κύρους με εμπειρία στον τομέα αυτόν ή έχοντα κοινωνική, νομική ή άλλη καταξίωση στον τομέα που δραστηριοποιείται.

β. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο αντιπρόεδρος του εκτελεστικού συμβουλίου από τα μέλη αυτού και διορίζεται ένας υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, ως Γραμματέας.

γ. Το άρθρο 10 του ν. 2207/1994 (ΦΕΚ 65 Α') καταργείται.

2. Το Φιλανθρωπικό Ίδρυμα υπό την επωνυμία "Εθνικόν Ίδρυμα Προστασίας Κωφολάλων" (α.ν. 726/1937 (ΦΕΚ 228/15.6.1937) μετονομάζεται σε Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (Ε.Ι.Κ.) και αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υπαγόμενο στον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας και Πρόνοιας, μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Ιδρύματος, εκδίδεται ο νέος οργανισμός και ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας και ρυθμίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Τα μέλη των υγειονομικών επιτροπών πιστοποίησης της αναπηρίας και του βαθμού αυτής, καθώς και οι γραμματείες αυτών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 2556/1997 (ΦΕΚ 270 Α'), όπως αυτό τροποποίησε την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2430/1996 (ΦΕΚ 156 Α'), αμείβονται κατά παρεκκλιση των ισχυουσών διατάξεων.

Ο τρόπος προσδιορισμού της αμοιβής, το ύψος αυτής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

4. Από τη δημοσίευση του παρόντος δεν επιτρέπεται, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 7 και 19 του παρόντος νόμου, απόσπαση ή μετάταξη ιατρικού, νοσηλευτικού προσωπικού, καθώς και προσωπικού των κλάδων Ψυχολογών, Κοινωνικής Εργασίας, Εργοθεραπευτών και Φυσιοθεραπευτών που υπηρετεί σε ιδρύματα

Πρόνοιας, τα οποία εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, για δεκα (10) έτη από την ημερομηνία διορισμού τους.

Κατά τη διάρκεια των δεκα (10) ετών επιτρέπεται, για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, η απόσπαση του ανωτέρω προσωπικού από Ίδρυμα του τομέα Πρόνοιας σε Ίδρυμα του ίδιου τομέα με τη συμφωνη γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδρυμάτων και απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Μετά την παροδο της δεκαετίας επιτρέπεται η μετάταξη ή απόσπαση του ως άνω προσωπικού, μετά από πλήρως αιτιολογημένη απόφαση της Διοίκησης του νομικού προσώπου όπ ουδεμία συνέπεια επέρχεται στη λειτουργία της υπηρεσίας, λόγω της μετάταξης ή αποστολής.

Οι οργανικές θέσεις που κενώνονται με την ανωτέρω διαδικασία απαγορεύεται να πληρωθούν με νέο διορισμό για μια πενταετία από τη μετάταξη.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή επί αποσπασεων που γίνονται με το άρθρο 32 του ν. 2190/1994 ή του Κανονισμού της Βουλής.

5. α. Οι διατάξεις του π.δ. 265 (ΦΕΚ 74/17.4.1979), όπως ισχύουν που αναφέρονται στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.), τροποποιούνται ως εξής:

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι επταμελές, διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας για τρία (3) χρόνια και αποτελείται από:

ι. έναν οικονομολόγο, ένα γιατρό ειδικότητας Οφθαλμιάτρου και ένα εννωσμένου κύρους και αξιοπιστίας πρόσωπο, που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας,

ii. έναν υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας,

iii. έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

iv. έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Κέντρο, που ορίζεται από το Δ.Σ. του Συλλόγου.

v. έναν εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών, που ορίζεται από το Δ.Σ. του Συνδέσμου.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών δύναται να καθορίζεται η αμοιβή για τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. πέραν της προβλεπόμενης από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

β. Οι διατάξεις του α.ν. 726/1937, όπως ισχύουν, που αναφέρονται στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Ιδρυματος Προστασίας Κωφωαλών (Ε.Ι.Π.Κ.) τροποποιούνται ως εξής:

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι επταμελές, διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας για τρία (3) χρόνια και αποτελείται από:

ι. έναν οικονομολόγο, ένα γιατρό ειδικότητας Ωτορινολαρυγγολόγου και ένα εννωσμένου κύρους και αξιοπιστίας πρόσωπο, που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας,

ii. έναν υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που ορίζεται από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας,

iii. έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

iv. έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Ίδρυμα, που ορίζεται από το Δ.Σ. του Συλλόγου.

v. έναν εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Κωφων της Ελλάδος, που ορίζεται από το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας.

Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών δύναται να καθορίζεται η αμοιβή για τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. πέραν της προβλεπόμενης από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας δύναται να ορίζεται ημερησίω ή συνολικό εναπομεινόμενο κλειστό νοσηλεία κατά κατηγορία παρεχομένων υπηρεσιών από τα Ν.Π.Δ.Δ. Πρόνοιας, στα οποία λειτουργούν υγειονομικές μονάδες δευτεροβάθμιας περιθαλψής. Με κοινή απόφαση των ίδιων Υπουργών καθορίζεται το ύψος του ημερησίου τροφείου για τα Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του τομέα της πρόνοιας κλειστής περιθαλψής.

7. Στο άρθρο 7 του ν.δ. 57/1973 προσθεται παράγραφος 1α ως ακολούθως:

1α. Στη Νομαρχία Αθηνών συνιστάται στο αντιστοιχο υποκατάστημα ή πρακτορειο της Τραπεζας της Ελλάδος της εδρας καθε Νομαρχιακου Τομεα ειδικος Λογαριασμος, υπό τον πλο 'Λογαριασμος Πρώτων Κοινωνικών Βοηθειών'.

8. Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 5 του άρθρου 4 του ν. 2420/1996 (ΦΕΚ 156 Α/10.7.1996) προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρωτικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27

Ρύθμιση θεμάτων επαγγελματιών υγείας

1. Ο ν. 991/1979 (ΦΕΚ 278 Α) τροποποιείται και συμπληρώνεται ως εξής:

α. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

2. Η άδεια για την άσκηση του επαγγέλματος του ψυχολόγου χορηγείται με απόφαση του οικείου νομαρχη.

β. Το πρωτο εδάφιο της περίπτωσης α και η περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αντικαθίστανται: αντίστοιχα ως εξής:

α) Να έχει πτυχίο σπουδών Τμήματος Ψυχολογίας Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισοπίου της αλλοδαπής.

γ) Να μην έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακούρημα, για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, κβδηλεία, παραχαραξη, για παράβαση του ναυου περί ναρκωτικών, για ανθρωποκτονία από πρόθεση, παιδοκτονία, να αρπαγή προσώπου, για εγκλήματα κατά γενετήσιας ελευθερίας, για εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και για ασεχροκερδία.

γ. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ιδιωτική άσκηση του επαγγέλματος του ψυχολόγου, καθώς και οι προϋποθέσεις, οι αρμοδιότητες και τα ειδικότερα προσόντα που απαιτούνται για την ιδιωτική άσκηση του επαγγέλματος του ψυχολόγου στους διάφορους τομείς της ψυχολογίας

Ο έλεγχος ασκείται από τις αρμοδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

δ. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 προστίθεται εδάφιο ε ως εξής:

ε) Να καταθέσει παράβολο δημόσιου ταμείου οριζόμενο από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ε. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

“Η άδεια ανακαλείται με απόφαση του οικείου νομάρχη στις ακόλουθες περιπτώσεις”.

στ. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

“Η νέα άδεια ανακτάται με απόφαση του οικείου νομάρχη”.

ζ. Από το εδάφιο του άρθρου 7 διαγράφονται οι πέντε τελευταίες λέξεις και αντικαθίστανται με τις εξής:

“..... Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.)”.

η. Το άρθρο 10 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 10

Άδεια άσκησης επαγγέλματος χορηγείται κατ'εξαιρεση σε όσους μέχρι 31.12.1993 κατέχουν:

1. Πτυχίο του τμήματος φιλοσοφίας, παιδαγωγικής και ψυχολογίας, με κατεύθυνση την ψυχολογία, Α.Ε.Ι. και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στην ψυχολογία ή κλάδο αυτής, της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής, διάρκειας τουλάχιστον δύο (2) ετών.

2. Πτυχίο του τμήματος φιλοσοφίας, παιδαγωγικής και ψυχολογίας, με κατεύθυνση στην ψυχολογία, Α.Ε.Ι. και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στην ψυχολογία ή κλάδο αυτής, της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής, διάρκειας ενός (1) έτους και έχουν αποδεδειγμένα τριετή τουλάχιστον, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, κύρια επαγγελματική απασχόληση ως ψυχολόγοι.

3. Πτυχίο ψυχολογίας ομοταγούς προς τα ελληνικά Α.Ε.Ι. Πανεπιστημίου της αλλοδαπής και έχουν αποδεδειγμένα πενταετή τουλάχιστον, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, κύρια επαγγελματική απασχόληση ως ψυχολόγοι.

Για την ισότητα των τίτλων αλλοδαπής των περιπτώσεων 1 και 2 ή για το ομοταγές του αλλοδαπού Πανεπιστημίου της περίπτωσης 3 αποφαινεται το Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής (ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.).

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ορίζεται ο τρόπος, οι προϋποθέσεις και κάθε σχετική λεπτομέρεια εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων.

2. Οι εμπειροτεχνίτες οδοντοτεχνίτες, που πληρούσαν τις προϋποθέσεις του άρθρου 13 του ν. 1666/1986 (ΦΕΚ 200 Α) κατά τη δημοσίευση του, μπορούν, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από της δημοσίευσής του παρόντος νόμου, να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τους προκειμένου να τους χορηγηθεί άδεια άσκησης επαγγέλματος οδοντοτεχνίτη.

3. Η ισχύς της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 1579/1985 (ΦΕΚ 217 Α) για την ταχύρρυθμη εκπαίδευση των πρακτικών νοσοκόμων, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του ν. 1821/1988 (ΦΕΚ 271 Α) παρατείνεται για πέντε (5) χρόνια από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

4. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου οι άδειες λειτουργίας καταστημάτων οπτικών ειδών χορηγούνται

με απόφαση του οικείου νομάρχη, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων.

Η αρμοδιότητα των Επιτροπών Οπτικών που είχε περιέλθει στο Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 1278/1982 (ΦΕΚ 105 Α) περιέρχεται στις οικείες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Για την εκμετάλλευση καταστήματος οπτικών επιτρέπεται η σύσταση ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας μόνο μεταξύ αδειούχων οπτικών, με την προϋπόθεση ότι ο έχων την άδεια λειτουργίας του καταστήματος θα συμμετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 50% στο εταιρικό κεφάλαιο, στα κέρδη και τις ζημιές της εταιρείας. Η συμμετοχή οπτικού σε μία ακόμη το πολύ εταιρεία και εφόσον η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του καταστήματος οπτικών είναι στο όνομα άλλου αδειούχου οπτικού, επιτρέπεται. Η σύσταση της εταιρείας γίνεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο ορίζεται και η διάρκειά της. Τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης περιβάλλεται τον ίδιο τύπο.

5. Στην 5η σειρά της παραγράφου 4 του άρθρου 52 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) προσπιθεται μετά τη λέξη εργασιτρων η λέξη “Τεχνολόγου”.

6. Η προϋπόθεση χορήγησης άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυχολογου, που τίθεται με το άρθρο 3 παράγραφος 1 περίπτωση γ' του ν. 991/1979, όπως τροποποιήθηκε από την παράγραφο 1 περίπτωση β', στοιχείο γ του παρόντος άρθρου, ισχύει και για τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος για όλα τα επαγγέλματα υγείας.

Άρθρο 28

Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Μονάδων Υγείας

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 23 του ν. 2071/1992 (ΦΕΚ 123 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του ν. 1759/1988 ισχύει και για γιατρούς μη υπόχρεους υπηρεσίας υπαίθρου του ν.δ. 67/1968 ειδικευμένους, ειδικευόμενους και ανειδίκευτους, εφόσον στις θέσεις των Περιφερειακών Ιατρείων που προκηρυσσονται δεν υποβάλλεται αίτηση πληρωσής τους απο γιατρούς υπόχρεους υπηρεσίας υπαίθρου. Οι θέσεις προκηρυσσονται συγχρονως για υποχρεους και μη υποχρεους υπηρεσίας υπαίθρου και πληρούνται κατά προτεραιότητα από τους υποχρεους. Οι μη υποχρεοι υπηρεσίας υπαίθρου τοποθετούνται με συμβαση ενος (1) έτους και ως προς τις αποδοχές και τον τρόπο αμοιβής τους εφαρμόζονται οι ισχύουσες για τους γιατρούς υπηρεσίας υπαίθρου διατάξεις του ν. 2470/1997 (ΦΕΚ 40 Α).”

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 26 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

“6. Θέσεις γιατρών υπόχρεων υπηρεσίας υπαίθρου προκηρυσσονται πέντε (5) μηνες πριν απο τη λήξη της θητείας των γιατρών που υπηρετούν σε αυτές, παράταση δε της θητείας τους απαγορεύεται. Κατ'εξαίρεση, αν ένα (1) μήνα από την πρώτη προκήρυξη δεν υποβληθεί αίτηση κάλυψης της θέσης που πρόκειται να κενωθεί η θητεία του γιατρού που υπηρετεί στη θέση αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας τουλάχιστον για έξι (6) μηνες και όχι περισσότερο απο δωδεκα (12) μήνες, εφόσον ο γιατρός το επιθυμεί και υποβάλλει σχετική προς τούτο αίτηση.”

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 21 του ν. 2071/1992 (ΦΕΚ 123 Α), όπως αυτές αντικατα-

σταθηκαν με την παραγραφο 8 του αρθρου 26 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α), ισχυουν και για τους μόνιμους αγροτικούς γιατρούς, καθώς και για τους ανειδίκευτους γιατρούς που έχουν πενταετη άσκηση της ιατρικής σε εμμισθη θέση ασφαλιστικών οργανισμών και ταμείων.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, ορίζονται οι ιατρικές πράξεις κάθε ιατρικής ειδικότητας, καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε σχετική λεπτομέρεια για τη χορήγηση άδειας εκτέλεσής τους από ιατρούς άλλων ειδικοτήτων, μετά από εκπαίδευσή τους, ύστερα από γνώμη της επιτροπής εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.).

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας μπορεί να χαρακτηρίζονται ή να αποχαρακτηρίζονται Περιφερειακά Ιατρεία ως Ιατρεία αγόνων ή προβληματικών περιοχών και να παρέχονται οικονομικά και άλλα κίνητρα στους γιατρούς που τοποθετούνται σε αυτά.

6. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 1609/1986 (ΦΕΚ 86 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Γιατροί που ειδικεύονται σε Νοσοκομεία, πλην των Νοσοκομείων Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μετά την ολοκλήρωση του χρόνου άσκησης τους σε αυτά, να παραμείνουν, όταν υπάρχουν κενές θέσεις ειδικευόμενων γιατρών και με τις ίδιες αποδοχές, στο ίδιο ή άλλο Νοσοκομείο του ίδιου ή άλλου νομού, πλην των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, και εφόσον αναμένουν σειρά προτεραιότητας στο ίδιο ή άλλο νοσοκομείο για τη συνέχιση της άσκησης τους στην ειδικότητα που αρχικά επέλεξαν και για την οποία έχουν τοποθετηθεί.

Οι γιατροί αυτοί μπορεί, με την ίδια ή άλλη απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, να τοποθετούνται σε Κέντρα Υγείας ή Περιφερειακά Ιατρεία για την καλυψη υφιστάμενων αναγκών.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου.

7. Η προέσρεια των ΕΕ (16) μηνών για την εκδίκαση των εκκρεμουσών ενστάσεων από τις ειδικές επιτροπές, όπως αναφέρεται στο άρθρο 37 παρ. 12 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α), παρατείνεται για ένα (1) έτος ακόμη από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Ο προβλεπόμενος από τη διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 18 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) χρόνος εκδότης της απόφασης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας για τη θέσπιση του ενιαίου εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας των Νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας παρατείνεται για ένα (1) ακόμη έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Ο προβλεπόμενος από τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) χρόνος επεξεργασίας και υποβολής πρότασης προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας και το ΚΕ.Σ.Υ. της επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 1397/1983 (ΦΕΚ 143 Α) παρατείνεται για ένα ακόμη έξιμηνο από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) συμπληρώνεται ως ακολούθως:

“και σε περίπτωση που δεν υπηρετεί στο Νοσοκομείο Διευθυντής με αυτές τις προϋποθέσεις δύναται να

προϊσταται Διευθυντής με λιγότερα έτη.”

9. Στις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 11 του άρθρου 69 του ν. 2071/1992 (ΦΕΚ 123 Α) υπάγονται και τα Ειδικά Κέντρα Υγείας, Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία και τα Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία.

10. Στο άρθρο 14 του ν. 1397/1983 (ΦΕΚ 143 Α) προστίθεται παράγραφος με αριθμό 4, ως εξής:

“4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, Περιφερειακά Ιατρεία που λειτουργούν σε περιοχές που δεν λειτουργούν ή δεν έχουν συσταθεί Κέντρα Υγείας και μέχρι τη λειτουργία τους ή τη σύστασή τους μπορούν να λειτουργούν ως αποκεντρωμένες μονάδες των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.”

11. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας και μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) μπορεί να ανακατανέμονται θέσεις γιατρών - οδοντάτρων μεταξύ των Μονάδων Υγείας από Κέντρο Υγείας σε Κέντρο Υγείας ή Νοσοκομείο και από Νοσοκομείο σε άλλο Νοσοκομείο του Ε.Σ.Υ. ή Κέντρο Υγείας μέσα στα όρια του νομού, εφόσον το επιβάλλει η ορθολογική κατανομή των θέσεων για την καλυψη των αναγκών περίθαλψης του πληθυσμού. Με ομοια απόφαση μπορεί κενές θέσεις ειδικευόμενων σε οποιοδήποτε Νοσοκομείο να μετατρέπονται σε θέσεις ειδικευμένων στη γενική ιατρική και να ανακατανέμονται μεταξύ των Νοσοκομείων.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται κάθε είδους λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

12. Τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα του ν.δ. 2592/1953 επιτρέπεται να αναθέτουν με σύμβαση έργου, κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, τη φύλαξη των χωρών τους σε ειδική συνεργεια παροχής υπηρεσιών ασφαλείας, εφόσον η αμοιβή του αναδόχου δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη δαπάνη για την πληρωση των κενών οργανικών θέσεων των οικείων κλάδων ή ειδικοτήτων. Η έγκριση σκοπιμότητας της αναθέσεως γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τον τρόπο λειτουργίας της Επιστημονικής Επιτροπής και τη διαδικασία εκλογής των μελών της, το Διευθυντή της Ιατρικής Υπηρεσίας, τους Διευθυντές των τομέων και κάθε θέμα που έχει σχέση με τους γιατρούς Ε.Σ.Υ. που υπηρετούν στο Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.).

14. Οι ειδικές επιτροπές εκδίκασης των ενστάσεων των γιατρών Ε.Σ.Υ., που προβλέπονται στην παραγραφο 12 του άρθρου 37 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) συγκροτούνται ανα μια κατά ειδικότητα ή εξειδίκευση.

Η διάταξη αυτή ισχύει αναδρομικά από την έναρξη ισχύος του ν. 2519/1997

15. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

“Η θητεία των μελών είναι τριετής.”

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 15 του ν. 2519/1997 (ΦΕΚ 165 Α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

“Τα Διοικητικά Συμβούλια των Νοσοκομείων, που έχουν

οργανωθεί με πράξη εν ζωή η διάταξη τελευταίας βούλησης, συγκροτούνται από τα πρόσωπα που ρητά ορίζονται στην ιδρυτική πράξη και από το Γενικό Διευθυντή του Νοσοκομείου, καθώς και από έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Σε κάθε περίπτωση στα Διοικητικά Συμβούλια των Νοσοκομείων αυτών μετέχει ακόμη ένας εκπρόσωπος των γιατρών και των άλλων επιστημόνων της Ιατρικής Υπηρεσίας του Νοσοκομείου και ένας εκπρόσωπος των άλλων εργαζομένων της Νοσηλευτικής Διοικητικής και Τεχνικής Υπηρεσίας, που εκλέγονται αντιστοιχα από αυτούς.

Σε Νοσοκομεία που δεν έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής ή δεν έχει συσταθεί αντιστοιχη θέση, εφαρμόζεται το εδάφιο (γ) της παρ. 1 του άρθρου 15.

Άρθρο 29

Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Υπουργείου

Υπάλληλοι του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στη Διεύθυνση Επιθεώρησης και στη Διεύθυνση Επιθεώρησης Μακεδονίας - Θράκης, κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, μπορούν μετά από αίτησή τους και απόφαση του Β' Υπηρεσιακού Συμβουλίου να μεταταθούν σε οργανικές θέσεις του κλάδου ΠΕ Επιθεωρητών, αντιστοιχης ειδικότητας, που συστήνονται στον ίδιο βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο με μεταφορά των θέσεων των κλάδων από τους οποίους προέρχονται, με την απόφαση της μετατάξης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Οι θέσεις αυτές μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση των υπηρετούντων υπαλλήλων επαναφέρονται και προστίθενται στις οργανικές θέσεις των κλάδων από τους οποίους είχαν προέλθει.

Οι αιτήσεις που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο, υποβάλλονται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Η προκαλούμενη δαπάνη θα βαρύνει τον Προυπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας έτους 1998 και για τα επομένα έτη θα εγγραφονται πιστώσεις στον Προυπολογισμό του Υπουργείου.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού ρυθμίζονται τα κάθε είδους θέματα για την εφαρμογή της διατάξης αυτής.

Άρθρο 30

Ρύθμιση θεμάτων Τεχνικών Υπηρεσιών

Η παράγραφος 1 του άρθρου 21 του ν. 1579/1985 (ΦΕΚ 217 Α) περί ρυθμίσεων για την εφαρμογή και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις, που αφορά σε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας προς τους νομάρχες για τη βελτίωση και ανάπτυξη της κτηνιακής υποδομής Ν.Π.Δ.Δ. τροποποιείται ως ακολούθως:

1. Για τη βελτίωση και ανάπτυξη της κτηνιακής υποδομής των Υπηρεσιών και Ν.Π.Δ.Δ. αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας μπορεί να ορίζεται ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργου ή έργων και να ανατίθεται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή το Νομάρχη η αρμοδιότητα έγκρισης μελετών στο σύνολο τους ή σε επί μέρους στάδια, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 31

Μονάδες Χρόνιας Αιμοκαθάρσης

Επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία Μονάδων Χρόνιας Αιμοκαθάρσης (Χ.Α.) και εκτός Νοσοκομείων και Κλινικών από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, σε περιοχές που λειτουργεί όμοια Μονάδα σε Νοσοκομείο. Οι Μονάδες αυτές λειτουργούν με την ευθύνη γιατρού νεφρολόγου με πενταετή άσκηση της ειδικότητας και ισόχρονη εμπειρία στην αιμοκαθάρση. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους είναι υποχρεωτική η παρουσία γιατρού νεφρολόγου.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) ορίζονται για κάθε Μονάδα Χ.Α. το Περιφερειακό ή Νομαρχιακό Νοσοκομείο με το οποίο συνδέεται επιστημονικά, ο τρόπος, οι όροι και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την επιστημονική σύνδεση, καθώς και οι κατηγορίες των νεφροπαθών που θα αντιμετωπίζονται σε αυτήν.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.), καθορίζονται τα κριτήρια κατά περιφέρεια και περιοχή, οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές προδιαγραφές, ο αριθμός των μηχανημάτων αιμοκαθάρσης και ο απαραίτητος επιστημονικός και λοιπός εξοπλισμός, ο αριθμός και οι κατηγορίες του επιστημονικού, νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού, η διαδικασία και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την έγκριση σκοπιμότητας και την ίδρυση και λειτουργία των Μονάδων Χ.Α.. Για τα κριτήρια κατά περιφέρεια και περιοχή απαιτείται και η γνώμη του Συμβουλίου Συντονισμού Ενιαίας Δράσης Υπηρεσιών Υγείας (ΣΥ.Σ.Ε.Δ.Υ.Π.Υ.).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη σύναψη συμβάσεων των Μονάδων Χρόνιας Αιμοκαθάρσης με φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ιδιαίτερα με ασφαλιστικούς οργανισμούς και ταμεία, την κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 32

1. Το εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 2452/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

α. Η ίδρυση, διοικητική υπαγωγή, στελέχωση και λειτουργία Κέντρων Προσωρινής Διαμονής των αιτούντων να αναγνωρισθούν ως πρόσφυγες αλλοδαπών.

Το εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 2452/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

β. Η διοικητική υπαγωγή, στελέχωση και λειτουργία του υφιστάμενου στο Λαύριο Αττικής Κέντρου Προσφύγων.

Η λειτουργία του Κέντρου Λαυρίου, καθώς και νέων Κέντρων δύναται να ανατίθεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας σε εποπτευόμενα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιούνται σε θέματα προσφύγων, τα οποία θα αναλαμβάνουν την ευθύνη λειτουργίας με ίδιο προσωπικό.

2. Τα επιδόματα που καταβάλλονται σε άτομα με ειδικές ανάγκες αναπροσαρμόζονται εκάστοτε με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και

Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με την απόφαση αυτή καθορίζεται και το ποσοστό αναπροσαρμογής κατά κατηγορία δικαιούχων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Η χορήγηση με την ίδια απόφαση αυξήσεων στα παραπάνω επιδόματα μπορεί να ανατρέχει στην 1η Ιανουαρίου του έτους έκδοσής της.

Άρθρο 33 Κωδικοποίηση νομοθεσίας

Το άρθρο 41 του ν. 2082/1992 (ΦΕΚ 158 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μπορεί να κωδικοποιηθούν σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις του νόμου αυτού, καθώς επίσης και η μέχρι σήμερα ισχύουσα νομοθεσία που αναφέρεται σε θέματα κοινωνικής φροντίδας.

Κατά την κωδικοποίηση αυτή επιτρέπεται η νέα σειρά και διαρθρωση των κωδικοποιημένων διατάξεων, η διασπαση ή συγχωνευση τους, η φραστική αναδιατύπωση χωρίς εννοιολογική μεταβολή τους, καθώς και η απώλειη των ρητά καταργημένων και των μεταβατικών διατάξεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας η παραπάνω κωδικοποίηση δύναται να ανατεθεί σε επιστημονικούς φορείς, ιδρύματα ή ειδικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές με όρους που καθορίζονται σε ειδικό πρωτοκόλλο συνεργασίας.

Άρθρο 34 Κατάργηση διατάξεων

1. Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:

α. Η παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 2303/1995 καταργείται.

β. Καταργούνται το άρθρο 2, η παράγραφος 4 του άρθρου 3, το άρθρο 4 και 11 του ν. 99/1979 (ΦΕΚ 275 Α).

γ. Η παρ. 1 του άρθρου 19 του ν.δ. 1111/1972 (ΦΕΚ 23 Α) καταργείται.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι εξής διατάξεις του ν. 2082/1992 (ΦΕΚ 158 Α) "Αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών Κοινωνικής Πρόστασίας":

α. των άρθρων 1 έως και 4 "Συμβουλευτικό όργανο πρόνοιας".

β. του άρθρου 22 "Μετατροπή σταθμών σε υπηρεσίες".

γ. του άρθρου 23 "Σταθμοί Π.Ι.Κ.Π.Α -Ε.Ο.Π.-Η ΜΗ-ΤΕΡΑ".

δ. του άρθρου 24 "Κατάργηση ιδρυμάτων".

ε. του άρθρου 26 έως και 38 και 40 "Αναδιοργάνωση φορέων κοινωνικής πρόνοιας".

στ. του άρθρου 5 έως και 7 "Κατ'οίκον Κοινωνική Φροντίδα".

3. Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων από το νόμο αυτόν προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων εφαρμόζεται η κατά τη δημοσίευσή του

νόμου αυτού ισχύουσα συναφής νομοθεσία. Από την έκδοση των παραπάνω διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων κάθε διαταγή που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει κατά διαφορετικό τρόπο θέματα που αναφέρονται στο νόμο αυτόν καταργείται.

Άρθρο 35

Υπαλλήλοι του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, κάτοχοι πτυχίων των Ανωτάτων Σχολών Οικιακής Οικονομίας και των Ανωτερων Σχολων Νηπιαγωγών που ανήκουν σε κλάδους ΤΕ και υπηρετούν σε Κρατικούς Παιδικούς και Βρεφικούς Σταθμούς και Κέντρα Παιδικής Μέριμνας, κατατάσσονται σε προσωππαγεις θέσεις κλάδου ΠΕ Νηπιαγωγών (προσωρινός) που αντιστοιχούν με την απόφαση κατατάξης.

Οι θέσεις που κατέχουν καταργούνται με την ίδια απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και οι αντιστοιχούμενες προσωποπαγεις θέσεις κλάδου ΠΕ Νηπιαγωγών (προσωρινός) με την αποχώρηση των υπαλλήλων, που τις κατέχουν, μετατρέπονται σε θέσεις κλάδου ΤΕ Βρεφονηπιακομίας.

Άρθρο 36 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζουν διαφορετικά οι επί μέρους διατάξεις του.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι διατάξεις που αναφέρονται στο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας εφαρμόζονται σε κάθε ζήτημα που αφορά τον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 15 Οκτωβρίου 1998

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΠ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ	ΒΑΣ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΓΕΡ. ΑΡΣΕΝΗΣ	ΜΙΛΤ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ
Κ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ	Γ. ΡΩΜΑΙΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 16 Οκτωβρίου 1998

Ο ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ